

**Prispevki k
didaktiki zgodovine**

Letnik XIV

3/2016

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

*Letnik 14, številka 3
2016*

*Prispevki
k didaktiki zgodovine*

Vsi prispevki so avtorska dela in niso lektorirani.

ISSN: 1581-8713

*Oddelek za zgodovino
Filozofske fakultete*

Kazalo

<i>Predgovor</i>	3
<i>DARJAN LORENČIČ: RAZISKOVANJE AFRIKE IN AZIJE</i>	6
<i>EVA RAVBAR IN RAHELA BUTALA: PROTIREFORMACIJA</i>	30
<i>IVANA DUBAC IN KATARINA RUDOLF SPREMEMBE V STAREM SVETU</i>	61
<i>ALEKSANDER STOJNŠEK IN LUKA RUTER: POSLEDICE ODKRITIJ V NOVEM SVETU</i>	93
<i>NINA ROJEC IN MONIKA MERHAR: RAZSVETLJENSTVO</i>	130
<i>SARA PRIMEC IN NIVES HRIBAR: HUMANIZEM IN RENESANSA</i>	156
<i>NINA VIDIC, ROBERT MLAKAR: ŠIRJENJE OSMANSKEGA IMPERIJA</i>	196
<i>ANAMARIJA GORENC IN DANIELA ZVER: ABSOLUTIZEM IN PARLAMENTARIZEM</i>	217
<i>SARA BERTALANIČ, TADEJ MADJAR: ODKRIVANJE NOVEGA SVETA</i>	248
<i>ROMAN KRALJ IN TILLEN JERNEJ BLATNIK: ŽIVLJENJE NA SLOVENSKEM V 15. IN 16. STOLETJU</i>	280
<i>Avtorji prispevkov</i>	314

Predgovor

V študijskem letu 2015/16 so študentje 1. letnika magistrskega pedagoškega (eno in dvopredmetnega) študijskega programa zgodovine pripravili učne priprave za osnovne šole.

Tako so v pričujoči reviji objavljene učne priprave z vsemi prilogami, ki se lahko uporabljajo v osnovnih šolah pri zgodovini.

Vse učne priprave se nanašajo na učbenik: Studen, A. idr. (2014). Koraki v času 8: učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS

Učne priprave niso lektorirane.

Urednica: Danijela Trškan

UČNE PRIPRAVE

Univerza v Ljubljani
**FILIZOESKA
FAKULTEIA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

**UČNA PRIPRAVA:
RAZISKOVANJE AFRIKE IN AZIJE**

IME IN PRIIMEK: Darjan Lorenčič

DATUM: 2. 6. 2016

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	8.	
Datum:	2. 6. 2016	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Tema iz učnega načrta:	Potovanje v skrivni svet Afrike in Azije
	Tema iz učbenika:	Odkrivanje sveta in duha v 14. in 15. stoletju
Učna enota – naslov učne ure:	Raziskovanje Afrike in Azije	
Učne oblike:	- individualna učna oblika - frontalna učna oblika	
Učne metode:	- metoda razlage - metoda razgovora - metoda slikovne demonstracije - metoda dela s slikovnimi viri	
Učne tehnike:	- sprostitevna vaja - brainstorming - miselni vzorec	
Cilji iz učnega načrta:	- »predstavijo kako je potekalo raziskovanje notranjosti Afrike; pojasnijo dosežke indijsko-islamske umetnosti« (Učni načrt, 2011, str. 16 in 33)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki (operativni učni cilji)	Izobraževalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - opisati kako je potekalo raziskovanje notranjosti Afrike - opisati mogulski imperij - pojasniti dosežke indijsko-islamske umetnosti
	Funkcionalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - pokazati lokacijo Viktorijanskega jezera na zemljevidu - pokazati obseg mogulskega imperija na zemljevidu - s pomočjo slik prepoznati indijsko – islamsko arhitekturo in slikarstvo
	Vzgojni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - ceniti dosežke drugih kultur
Učne etape:	- Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Urjenje - Ponavljanje	

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	- Preverjanje	
Vsebinski poudarki:	<ul style="list-style-type: none"> - Raziskovanje Afrike - David Livingstone (1813 – 1873) - Mogulski imperij - Spojitev indijske in islamske umetnosti 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik (str. 18-19) - učno – delovni list - PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi)
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - računalnik - diaprojektor - projekcijsko platno - tabla - flomaster
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Osnovna šola: geografija (uporaba zemljevida), drž. vzgoja in kultura ter etika (dosežki indijsko-islamske umetnosti), slovenščina (zapis snovi je v slovenskem jeziku), likovna vzgoja (indijsko-islamska umetnost), angleščina (imena raziskovalcev).	
Novi pojmi s pojasnilom:	Sultanat (to je ozemlje nad katerim vlada Sultan) Velblod (kamela)	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (1. 6. 2016).</i>
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> -<i>Studen, Andrej, et al., Koraki v času 8 – učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole, DZS, Ljubljana, 2014.</i> -<i>Cvirn, Janez, et al., Novi vek – Zgodovina za 8. Razred devetletke, DZS, Ljubljana, 2004.</i> -<i>Vodopivec, Peter, et. al., Vzpon meščanstva: zgodovina za 7. In 8. Razred osnovne šole, Modrijan, Ljubljana, 2002.</i> -<i>Ettinger, Nathalie, et. al., Skrivnostni Celini, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1977.</i>
	PowerPoint	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Studen, Andrej, et al., Koraki v času 8 – učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole, DZS, Ljubljana, 2014 (DRSNICA 2-10).</i> -<i>Cvirn, Janez, et al., Novi vek – Zgodovina za 8. Razred devetletke, DZS, Ljubljana, 2004, (DRSNICA 2-10).</i> -<i>Vodopivec, Peter, et. al., Vzpon meščanstva: zgodovina za 7. In 8. Razred osnovne šole, Modrijan, Ljubljana, 2002, (DRSNICA 2-10).</i>

	<p>-Ettinger, Nathalie, et. al., <i>Skrivnostni Celini, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1977, (DRSNICA 2-10).</i></p> <p>- »Slika 1«, http://www.loeildelexile.org/wp-content/uploads/2014/10/james-edwin-mccconnell.jpg (DRSNICA 1).</p> <p>- »Slika 2«, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e8/1813_Thomson_Map_of_Africa_-_Geographicus_-_Africa-thomson-1813.jpg (DRSNICA 2)</p> <p>- »Slika 3«, https://www.google.si/maps/ (DRSNICA 3)</p> <p>- »Slika 4«, https://static-secure.guim.co.uk/sys-images/Guardian/Pix/pictures/2011/8/23/1314109967701/David-Livingstone-007.jpg (DRSNICA 4)</p> <p>- »Slika 5«, http://www.skole.hr/upload/portalezaskole/images/newsimg/7196/Image/most.jpg (DRSNICA 5)</p> <p>- »Slika 6«, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d6/Henry_M_Stanley_1872.jpg (DRSNICA 6)</p> <p>- »Slika 7«, https://en.wikipedia.org/wiki/Mughal_Empire#/media/File:Emperor_babur.jpg (DRSNICA 7)</p> <p>- »Slika 8«, http://1.bp.blogspot.com/-wzGqw5628UY/UaGoxx-x0il/AAAAAAAAACmw/rFUXj0GW7DE/s1600/2.gif (DRSNICA 8)</p> <p>- »Slika 9«, http://ichef-1.bbc.co.uk/news/660/cpsprodpb/A38F/production/_84317814_7f9498d5-c359-4120-b255-efbbc7ccf09.jpg (DRSNICA 10)</p>
Ponavljalni list	<p>- <i>Studen, Andrej, et al., Koraki v času 8 – učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole, DZS, Ljubljana, 2014.</i></p> <p>- http://ichef-1.bbc.co.uk/news/660/cpsprodpb/A38F/production/_84317814_7f9498d5-c359-4120-b255-efbbc7ccf09.jpg (1. 6. 2016)</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 minut	<p>Današnja ura bo nadvse zanimiva, zato bi vas prosil, da se najprej sprostite.</p> <p>Enkrat globoko vdihnite in izdihnite. Obravnavali bomo raziskovanje Afrike in Azije.</p> <p>Ura bo tudi drugačna od prejšnjih, saj bom vsak pravilen odgovor nagradil z bonbonom.</p> <p>Za začetek vam bom na projekcijskem platnu pokazal sliko, vi pa mi podajte vaše opažanja z brainstorming-om.</p>	Poslušajo	Frontalna, razlaga.	
	(Pokažem sliko Davida Livingstona z Viktorijanskimi slapovi v ozadju.)	Opazujejo sliko in podajajo svoja opažanja z brainstorming-om.	Frontalna, slikovna demonstracija brainstorming	Računalnik, projektor, projekcijsko platno. PPT drsnica 1.
	<p>Kaj sporočajo vse fotografije oz. slike?</p> <p>O čem bomo danes govorili?</p>	Ugotavljajo sporočilo slike, podajajo odgovore.	Razgovor.	
	Naslov učne ure je: »Raziskovanje Afrike in Azije«.	Poslušajo in si prepisejo naslov učne ure.	Frontalna, razlaga.	
	Danes bomo imeli naslednje vsebine: »Raziskovanje afrike, Mogulski imperij, indijsko-islamska umetnost«			

	<p>»Na koncu ure boste znali opisati kako je potekalo raziskovanje notranjosti Afrike, znali boste predstaviti mogulski imperij, znali boste pojasniti dosežke indijsko-islamske umetnosti, znali boste pokazati obseg mogulskega imperija, znali boste prepoznati indijsko-islamsko umetnost...«</p>			
--	---	--	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>RAZISKOVANJE AFRIKE 10 minut</p>	<p>Na začetku vam bom razdeli ponavljalne liste, ki jih rešujete proti. Preverili jih bomo na koncu ure.</p> <p>Arabci so začeli trgovati ob vzhodni obali Afrike od 8. stoletja naprej. Njihove trgovske poti so vodile na jug do Mombase in Zanzibarja.</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna, razlaga.</p>	<p>PPT, drsnica 2, učbenik str. 18.</p>
	<p>Kaj menite, s čim so trgovali Arabci?</p>	<p>Odgovorijo: »Trgovali so s tkanino, kovinskimi izdelki in soljo«.</p>	<p>razgovor.</p>	
	<p>Portugalci pa so začeli postavljati na zahodni obali Afrike svoje postojanke šele od 15. stoletja naprej.</p> <p>Čemu so prvotno bile namenjene portugalske postojanke na zahodni obali Afrike?</p> <p>Sedaj pa si iz PPT prepisite glavne točke.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovorijo: »Prvotno so bile namenjene za oskrbovanje portugalskih ladij«.</p>	<p>Frontalna, razlaga.</p> <p>Razgovor.</p> <p>Razlaga.</p>	

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

		Prepišejo.	Individualna.	PPT, drsnica 2.
	Kdaj in zakaj se je začelo pravo zanimanje za Afriko?	Odgovorijo: »V 18. stoletju, zaradi iskanja novih trgov za industrijske izdelke in surovine«.	Frontalna, razgovor.	PPT, drsnica 3.
	Pravo zanimanje za Afriko se je začelo v 18. stoletju. Iskali so nove trge za industrijske izdelke in surovine, ki bi jih lahko poleg slonovine in zlata še lahko dobili.	Poslušajo.	Frontalna, razlaga.	
	V Londonu so nato v 18. stoletju ustanovili Afriško združenje.	Poslušajo.	Razlaga.	
	Mogoče veste zakaj so ustanovili to združenje?	Odgovorijo: »Afriško združenje so ustanovili z namenom, da bi podpirali raziskovanje afriških rek«.	Razgovor.	
	Posledično so sredi 18. stoletja odkrili Viktorijansko jezera in jezero Tanganjiki.	Poslušajo.	Frontalna, razlaga.	
	Ve kdo na sliki pokazati Viktorijansko jezero in jezero Tanganjika?	»Učenec gre k tabli in pokaže lokacijo obeh jezer«.	, metoda dela s slikovnimi viri.	PPT, drsnica 3.
	To si zdaj lahko prepišete v zvezke.	Prepišejo.	Frontalna, razlaga Individualna.	PPT, drsnica 3.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>DAVID LIVINGSTONE (1813-1873) 10 minut</p>	<p>DAVID LIVINGSTONE se je rodil na Škotskem in je bil najznamenitejši raziskovalec afriškega kontinenta. Pridružil se je londonski misionarski družbi v upanju, da bi ga poslali na Kitajsko. Zaradi prve opijske vojne so ga kot misionarja poslali v Afriko. Leta 1852 se je podal na največje potovanje po reki Zambezi.</p> <p>Kaj mislite, s kakšnim namenom se je podal na potovanje po reki Zambezi?</p> <p>Bil je nasprotnik suženjstva in je upal, da bodo Afričani opustili trgovino s sužnji, če bodo lahko trgovali s čim drugim.</p> <p>Sedaj si lahko prepisete snov.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovorijo: »Z namenom, da bi raziskal nove možnosti za postavitev trgovskih središč«.</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna, razlaga.</p> <p>razgovor.</p> <p>Frontalna, razlaga.</p>	<p>PPT, drsnica 4, učbenik str. 19.</p>
		Prepišejo.	Individualna.	PPT, drsnica 4.
	<p>Toda odprava ni bila uspešna.</p> <p>Mogoče veste zakaj ni bila uspešna?</p> <p>Mogoče veste kaj je na poti po reki Zambezi odkril?</p> <p>Poimenoval pa jih je po tedanji kraljici Viktoriji.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovorijo: »Ker s seboj ni imel dovolj hrane in blaga za trgovanje z domačini«.</p> <p>Odgovorijo: »Viktorijanske slapove«</p> <p>Poslušajo</p>	<p>Frontalna, razlaga.</p> <p>razgovor.</p> <p>Razgovor.</p> <p>Frontalna,</p>	<p>PPT, drsnica 5.</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

To si zdaj prepisite v zvezek.		razlaga.	
	Prepišejo.	Individualna.	PPT, drsnica 5.
Leta 1866 se je podal na drugo odpravo na območje jezera Tanganjika.	Poslušajo.	Frontalna, razlaga.	PPT, drsnica 6.
Veste zakaj se je spet vrnil?	Odgovorijo: »Da bi preveril poročila o izviru reke Nil«.	razgovor.	
Vendar so odpravo napadli arabski trgovci s sužnji. Po napadu so v Angliji menili, da je mrtev. Kljub temu je ameriški časopis za njim poslal odpravo z Henry Stanley-em na čelu. Ta ga je našel v vasi ob jezeru Tanganjika. Po nekaj mesecih skupnega raziskovanja se je Stanley vrnil nazaj v Evropo in s sabo odnesel Livingstonova pisma in dnevnike. Livingstone je ostal v Afriki, kjer je tudi zaradi bolezni umrl.	Poslušajo.	Frontalna, razlaga.	
Zaradi katere bolezni pa je umrl?	Odgovorijo: »Za malarijo«.	razgovor.	
Sedaj pa si prepisite vse točke v zvezek.		F, razlaga	PPT, drsnica 6.
	Prepišejo.	Individualna.	

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
MOGULSKI IMPERIJ 10 minut	<p>Na indijski polotok so v 11. stol. začeli prodirati Turki, kjer so ustanovili sultanat s centrom v Delhiju.</p> <p>Zakaj so turki z lahkoto prodrli na indijski polotok?</p> <p>Sultanat se ni obdržal dolgo. Po propadu sultanata so na ozemlju nastale samostojne države.</p> <p>Prepišite si snov v zvezek.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovorijo: »Zato, ker so se vladarji indijskega polotoka oklepali starih tehnik bojevanja«</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna, razlaga.</p> <p>Individualna, razgovor.</p> <p>Frontalna, razlaga.</p>	<p>PPT, drsnica 7, Učbenik str. 18.</p>
		Prepišejo.	Individualna.	PPT, drsnica 7.
	<p>Medtem, ko so se te države z neprestanimi vojnami borile za prevlado, je v severno Indijo vdrla mongolska vojska, ki jo je vodil Babur. Ustanovil je cesarstvo velikega mogula, ki je obstajalo od leta 1526 in vse do 1707.</p> <p>Država je obsegala večino indijskega polotoka in je bila močno centralizirana. Imela je stalno vojsko plačanih vojakov. Cvetela je tudi trgovina.</p> <p>Kako je mogulska država omogočila oziroma pospešila razcvet trgovine?</p> <p>Kdo pa je v 16. stol. začel kolonizirati zahodno obalo indijskega polotoka?</p> <p>Stoletje pozneje so se jim pridružili Angleži in Nizozemci.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovorijo: »Z gradnjo cest in odpravo carine«.</p> <p>Odgovorijo: »Portugalci«.</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna, razlaga.</p> <p>Individualna, razgovor.</p> <p>Razgovor.</p> <p>Frontalna</p>	<p>PPT, drsnica 8.</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

Sprva so le trgovali, nato pa so Angleži v vojnah začeli zavzemati ozemlja.		na, razlaga.	
Snov si prepisite v zvezek.	Prepišejo.	Individualna.	PPT, drsnica 8.

4. VSEBINSKI POUK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
SPOJITEV INDIJSKE IN ISLAMSKE UMETNOSTI 5 minut	Vladarji so z visokimi prihodki podpirali različne umetnike, predvsem pa arhitekto. Pri gradnji objektov se je islamski slog mešal s hindujskim.	Poslušajo.	Frontalna, razlaga.	PPT, drsnica 9, učbenik str. 19.
	Kakšne so značilnosti tega sloga?	Odgovorijo: »muslimanske geometrične figure in vzorci so spojeni s hindujskimi rožami, geometrično urejeni vrtovi, stenske slikarije v palačah izhajajo iz hindujske tradicije«.	razgovor.	
	Lahko si prepisete snov.	Prepišejo	F, razlaga Individualna.	PPT, drsnica 9.
	Tadž Mahal pri mestu Agra je najlepši primer indijsko-islamske umetnosti. Mavzolej je dal zgraditi šah Jahan v 17. stol.	Poslušajo.	Frontalna, razlaga.	PPT, drsnica 10.
	Komu je šah Jahan postavil tadž Mahal?	Odgovorijo: »Svoji pokojni ženi«.	razgovor. Frontal	

	Tako je. Njena smrt ga je zelo prizadela. V gradnji Tadž Mahala bi naj sodelovalo 20.000 delavcev in 1000 slonov.	Poslušajo.	na, razlaga.	
	Sedaj pa si to prepisite.	Prepišejo.	Individualna.	PPT, drsnica 10.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
	Sedaj bomo skupaj preverili učno-delovni list.	Poklicani učenec prebere rešitev. Sledijo in popravljajo napake.	Frontalna, razgovor.	Ponavljalni list: rešitve
	Za konec še hitro skupaj ustno ponovimo današnjo snov. Kdo je v 8. stoletju začel trgovati na vzhodni obali Afrike? Kakšen je bil prvotni namen portugalskih postojank na zahodni obali Afrike? Kje in zakaj so ustanovili Afriško združenje? Kdo je bil David Livingstone?	Odgovorijo: »Arabci«. Odgovorijo: »Prvotni namen je bil za oskrbo portugalskih ladij«. Odgovorijo: »Združenje so ustanovili v Londonu z namenom, da bi raziskali notranjost Afrike«. Odgovorijo: »Bil je škotski	Frontalna, razgovor.	

<p>Kaj je Livingstone odkril?</p>	<p>raziskovalec afriškega kontinenta«.</p> <p>Odgovoriyo: »Odkril je Viktorijanske slapove«.</p>		
<p>Kdaj in kdo je ustanovil Mogulski imperij?</p>	<p>Odgovoriyo: »Mogolski imperij je ustanovil Babur leta 1526«.</p>		
<p>Do kdaj je obstajala in kakšen obseg je imela?</p>	<p>Odgovoriyo: »Obstajala je do leta 1707, obsegala pa je večino indijskega polotoka«.</p>		
<p>Katere države so začele ustanavljati kolonije na indijskem polotoku?</p>	<p>Odgovoriyo: »Portugalska, Anglija in Nizozemska«.</p>		
<p>Opišite značilnosti indijsko-islamske umetnosti!</p>	<p>Odgovoriyo: »Muslimanske geometrične figure in vzorci so spojeni s hindujskimi rožami, geometrično urejeni vrtovi, stenske slikarije v palačah izhajajo iz hindujske tradicije«.</p>		
<p>Kdo je zgradil Tadž Mahal in zakaj?</p>	<p>Odogovoriyo: »Tadž Mahal je dal zgraditi šah Jahan za svojo pokojno ženo«.</p>		

	<p>Sedaj boste narisali še miselni vzorec, pomagata si lahko z učbenikom.</p> <p>Na tablo vam bom narisal s flomastrom primer miselnega vzorca. V ospredje napišite učno temo, okoli pa navedite bistvene podatke, ki ste se jih naučili tekom učne ure.</p>	Sledijo navodilom.	Frontalna, razlaga, metoda grafičnih izdelkov (miselni vzorec).	Tabla, flomaster učbenik, str. 18-19.
	<p>Medtem, ko rišejo miselni vzorec hodim okoli po razredu in individualno pomagam učencem pri risanju</p> <p>Nekaj učencev ob sedaj na tablo narisalo svoj miselni vzorec.</p>	<p>,Rišejo miselni vzorec.</p> <p>Poklicani učenci narišejo na tablo svoj miselni vzorec.</p> <p>Ostali učenci preverijo.</p>	<p>individualna, miselni vzorec</p> <p>Frontalna</p> <p>Metoda grafičnih izdelkov (miselni vzorec)</p>	Tabla
10 minut	<p>(Če učenci odgovorijo na vsa vprašanja in narišejo ustrezen miselni vzorec): Vidim, da ste se danes veliko naučili. Znete si predstavljati kako je potekalo raziskovanje notranjosti Afrike, znate kdo je David Livingstone, znate kaj je mogulski imperij in znate pojasniti dosežke indijsko-islamske umetnosti. Ure je konec. Jih odzdravim.</p>	Odzdravijo.	Frontalna, razlaga.	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Ponavljalni list – prazen
PRILOGA 2 :	Ponavljalni list – izpolnjen kot zapis učne snovi
PRILOGA 3 :	PowerPoint (z zapisom učne snovi)

PRILOGA 1: Ponavljalni list – prazen

PONAVLJALNI LIST

RAZISKOVANJE AFRIKE IN AZIJE

S pomočjo učbenika (str. 18-19) izpolni spodnje naloge.

1. RAZISKOVANJE AFRIKE

Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami!

Celina, ki od severa do juga meri 8000 kilometrov ter od vzhoda do zahoda čez najširši del skoraj 7000 kilometrov, je bila od sredine _____ precej slabo raziskana. Ob njenih obalah so od 8. stoletja dalje trgovali _____, njihove trgovske poti so po _____ vodile na jug do Mombase in Zanzibarja. Karavane _____ so na jug tovorile _____, kovinske izdelke in _____, nazaj pa so prinašale zlato in slonovino. _____ so od 15. stoletja naprej ob zahodni obali ustanovljali postojanke, ki so bile v prvi vrsti namenjene oskrbi _____, ki so prihajale na to območje. A pravo zanimanje za Afriko se je začelo šele v _____ - iskali so nove trge za industrijske izdelke in _____, ki bi jih poleg slonovine in zlata lahko dobili. V Londonu je bilo ustanovljeno _____, ki je podpiralo raziskovanje afriških rek, ki so pomenile pomembne transportne poti. Raziskovalci so iz obalnih mest počasi prodirali v notranjost. Sredi _____ so odkrili _____ in jezero Tanganjika, za katere so menili, da sta izvor _____.

19. stoletja	surovine	Nila	vzhodni obali	tkanine	Portugalci	18. stoletja
portugalskih ladij	Arabci	sol	18. stoletju	Afriško združenje	velblodov	Viktorijansko jezero

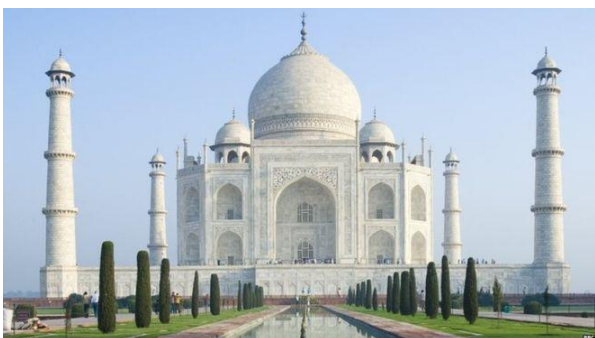
2. Podčrtaj pravičen odgovor!

Vladarji indijskega polotoka so z lahkoto odbili vdor Turkov v 11. stoletju. DRŽI/NE DRŽI

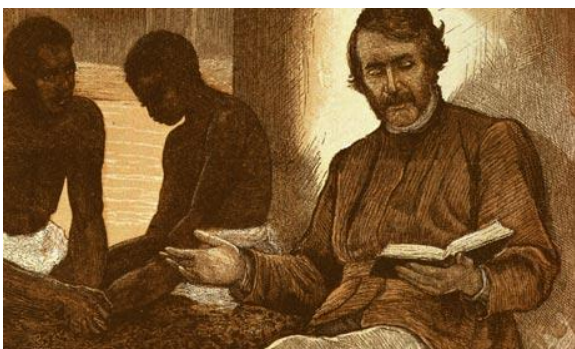
Cesarstvo velikega mogula je trajalo od leta 1526 in vse do 1707.
Država je bila močno decentralizirana.
Evropske kolonije se nikoli niso uspele obdržati na indijskem polotoku.
Tadž Mahal je postavil šah Jahan za svojo pokojno ženo.
Indijsko-islamska umetnost ne izhaja iz hindujske tradicije.

DRŽI/NE DRŽI
DRŽI/NE DRŽI
DRŽI/NE DRŽI
DRŽI/NE DRŽI
DRŽI/NE DRŽI

3. Prepoznavaj spodnje slike!

Slika 1: _____

Slika 2: _____

Slika 3: _____

PRILOGA 2: Ponavljalni list – izpolnjen kot zapis učne snovi

PONAVLJALNI LIST

RAZISKOVANJE AFRIKE IN AZIJE

S pomočjo učbenika (str. 18-19) izpolni spodnje naloge.

4. RAZISKOVANJE AFRIKE

Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami!

Celina, ki od severa do juga meri 8000 kilometrov ter od vzhoda do zahoda čez najširši del skoraj 7000 kilometrov, je bila od sredine **19. stoletja** precej slabo raziskana. Ob njenih obalah so od 8. stoletja dalje trgovali **Arabci**, njihove trgovske poti so po **vzhodni obali** vodile na jug do Mombase in Zanzibarja. Karavane **velblodov** so na jug tovorile **tkanine**, kovinske izdelke in **sol**, nazaj pa so prinašale zlato in slonovino.

Portugalski so od 15. stoletja naprej ob zahodni obali ustanavljali postojanke, ki so bile v prvi vrsti namenjene oskrbi **portugalskih ladij**, ki so prihajale na to območje. A pravo zanimanje za Afriko se je začelo šele v **18. stoletju** - iskali so nove trge za industrijske izdelke in **surovine**, ki bi jih poleg slonovine in zlata lahko dobili. V Londonu je bilo ustanovljeno **Afriško združenje**, ki je podpiralo raziskovanje afriških rek, ki so pomenile pomembne transportne poti. Raziskovalci so iz obalnih mest počasi prodirali v notranjost. Sredi **18. Stoletja** so odkrili **Viktorijansko jezero** in jezero Tanganjika, za katere so menili, da sta izvor **Nil**.

19. stoletja	surovine	Nil	vzhodni obali	tkanine	Portugalski	18. stoletja
portugalskih ladij	Arabci	sol	18. stoletju	Afriško združenje	velblodov	Viktorijansko jezero

5. Podčrtaj pravi odgovor!

Vladarji indijskega polotoka so z lahkoto odbili vdor Turkov v 11. stoletju. DRŽI/NE DRŽI

Cesarstvo velikega mogula je trajalo od leta 1526 in vse do 1707. DRŽI/NE DRŽI

Država je bila močno decentralizirana. DRŽI/NE DRŽI

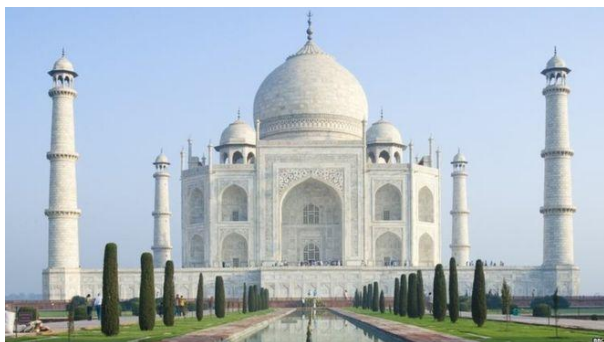
Evropske kolonije se nikoli niso uspele obdržati na indijskem polotoku. DRŽI/NE DRŽI

Tadž Mahal je postavil šah Jahan za svojo pokojno ženo. DRŽI/NE DRŽI

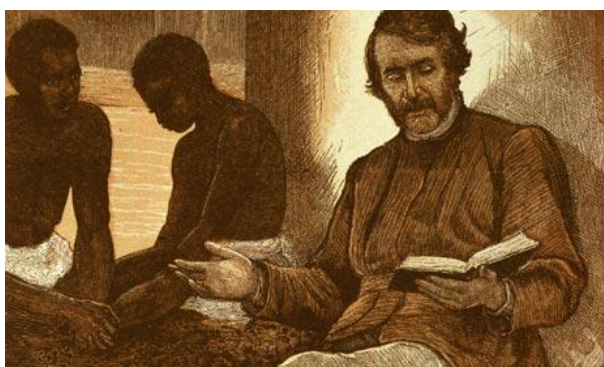
Indijsko-islamska umetnost ne izhaja iz hindujske tradicije.

DRŽI/NE DRŽI

6. Prepoznavaj spodnje slike!

Slika 1: **Tadž Mahal**

Slika 2: **David Livingstone**

Slika 3: **Viktorijanski slapovi**

PRILOGA 3: PowerPoint (z zapisom učne snovi)

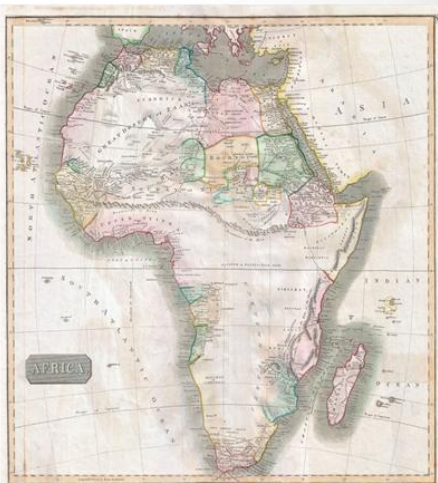
RAZISKOVANJE AFRIKE IN AZIJE

Slika 1. Vir: <http://www.loeldel exile.org/wp-content/uploads/2014/10/james-edwin-mccornell.jpg>

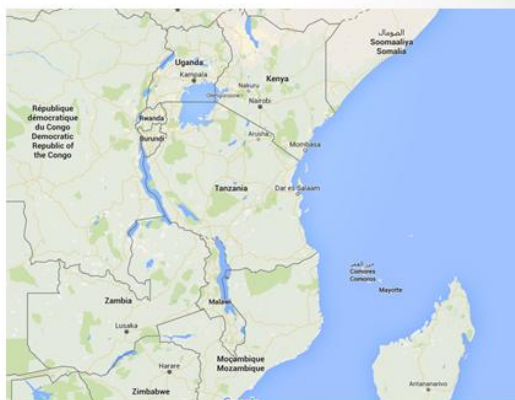
RAZISKOVANJE AFRIKE

- Do sredine 19. stoletja slabo raziskana.
- Od 8. stoletja naprej so ob njeni vzhodni obali začeli trgovati Arabci.
- Portugalci so ob zahodni obali od 15. stoletja naprej začeli ustanavljati postojanke.

Slika 2. Vir: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e8/1813_Thomson_Map_of_Africa_-_Geographicus_-_Africa-thomson-1813.jpg

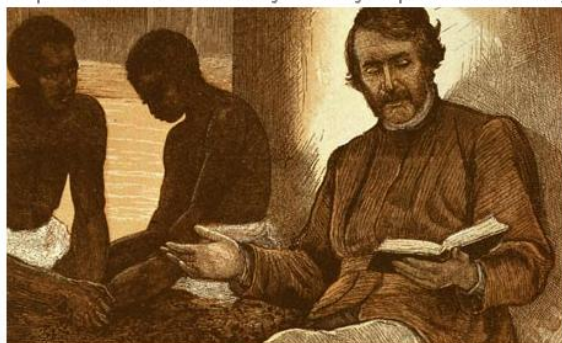
- Pravo zanimanje za kontinent se je začelo v 18. stoletju.
- Tako so zaradi tega v Londonu ustanovili Afriško združenje, ki je podpiralo raziskovanje afriških rek.
- Odkritje Viktorijinega jezera in jezera Tanganjika v 18. stoletju!

Slika 3. Vir: <https://www.google.si/maps/>

DAVID LIVINGSTONE (1813-1873)

- Najznamenitejši raziskovalec afriškega kontinenta.
- Rodil se je na Škotskem
- Kot misionar je hotel obiskati Kitajsko, vendar so ga poslali v Afriko
- Leta 1852 se je podal na največje potovanje ob reki Zambezi

Slika 4. Vir: <https://static-secure.guim.co.uk/sys-images/Guardian/Pix/pictures/2011/8/23/1314109967701/David-Livingstone-007.jpg>

- Bil je nasprotnik suženjstva in upal, da bodo Afričani opustili trgovino s sužnji, če bodo lahko trgovali s čim drugim.
- Odprava je bila neuspešna, vendar je na reki Zambezi odkril slapove, ki jih je poimenoval po tedanji kraljici Viktoriji.

Slika 5. Vir:
<http://www.skole.hr/upload/portalzaskole/images/newsimg/7196/Image/most.jpg>

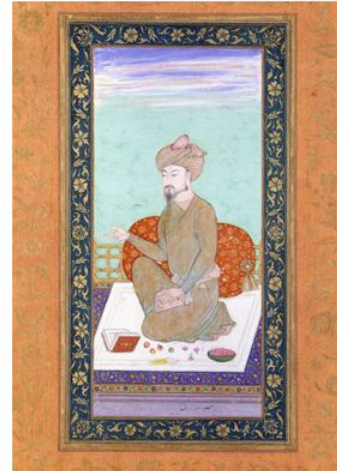
- Leta 1866 se je podal na drugo odpravo na območje jezera Tanganjika.
- Po drugi odpravi je ostal v Afriki v vasi ob jezeru Tanganjika in tam tudi umrl za malarijo.
- Henry Stanley je nazaj v Anglijo prinesel Livingstonova pisma in dnevnike.

Slika 6. Vir:
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d6/Henry_M_Stanley_1872.jpg

MOGULSKI IMPERIJ

- Na indijski polotok so v 11. stol. začeli prodirati Turki, kjer so ustanovili sultanat s centrom v Delhiju.
- Po propadu so na ozemlju nastale samostojne države.
- Mongolski prodor in ustanovitev cesarstva velikega mogula.

Slika 7. Vir: https://en.wikipedia.org/wiki/Mughal_Empire#/media/File:Emperor_babur.jpg

- Mogulski imperij (1526-1707) je obsegal večino indijskega polotoka. Močno centralizirana država!
- V 16. stol. so Portugalci začeli na zahodni obali ustanavljati kolonije.
- Stoletje pozneje še Angleži in Nizozemci.
- Sprva so le trgovali, nato pa so Angleži v vojnah začeli zavzemati ozemlja.

Slika 8. Vir: <http://1.bp.blogspot.com/-wzGqw5628UY/UaGox-x0iU/AAAAAAAAACmw/rFUXj0GW7DE/s1600/2.gif>

SPOJITEV INDIJSKE IN ISLAMSKE UMETNOSTI

- Vladarji so z visokimi prihodki podpirali umetnike, predvsem arhitekta.
- Pri gradnji objektov se je islamski slog mešal s hindujskim.

- Tadž Mahal – najlepši primer indijsko-islamske umetnosti.
- Mavzolej je dal zgraditi šah Jahan v 17. stol. Bil je namenjen njegovi pokojni ženi.
- V gradnji bi naj sodelovalo 20.000 delavcev in 1000 slonov.

Slika 9. Vir: http://icitef-1.bbc.co.uk/news/660/cpsprodpb/A38F/production/_84317814_7f9498d5-c359-4120-b255-efb6c7cef09.jpg

VIRI

- Študen, Andrej, et al., *Koraki v času 8 – učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole*, DZS, Ljubljana, 2014.
- Cvirn, Janez, et al., *Novi vek – Zgodovina za 8. Razred devetletke*, DZS, Ljubljana, 2004.
- Vodopivec, Peter, et al., *Vzpon meščanstva: zgodovina za 7. In 8. Razred osnovne šole*, Modrijan, Ljubljana, 2002.
- Ettinger, Nathalie, et al., *Skrivnostni Celini, Mladinska knjiga*, Ljubljana, 1977.

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

**UČNA PRIPRAVA:
PROTIREFORMACIJA**

Eva RAVBAR in Rahela BUTALA

19. 5. 2016

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Filozofska fakulteta	
Razred:	8. razred	
Datum:	19. 5. 2016	
Predmet:	zgodovina	
Učna tema	Tema iz učnega načrta:	SPREMENJENA POLITIČNA IN VERSKA PODOBA EVROPE
	Tema iz učbenika:	Verske in politične spremembe v 16. in 17. stoletju
Učna enota – naslov učne ure:	Protireformacija	
Učne oblike:	- Frontalna oblika, - individualna oblika.	
Učne metode:	- Metoda dela s slikovnimi viri, - metoda dela s pisnimi viri, - metoda razlage, - metoda razgovora.	
Učne tehnike:	Brainstorming	
Cilji iz učnega načrta:	»Pojasnijo vzroke za protireformacijo in sklepajo o posledicah protireformacijskega delovanja Katoliške cerkve.« (referenca: Učni načrt, 17.)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki (operativni učni cilji)	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pojasniti zakaj se obdobje imenuje protireformacija, - naštetih 5 sklepov Tridentinskega koncila, - razložiti pojme celibat, koncil, inkvizicija ..., - naštetih po čem je znan krščanski red Jezuiti, - pojasniti proti komu se je borila inkvizicija, - povedati kdaj se je zgodila Šentjernejska noč in opisati kakšne posledice je prinesla, - razložiti povod za začetek tridesetletne vojne in pojasnit posledice, ki so v Evropi vidne še danes.
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - na primeru slike razložiti kakšne so bile posledice inkvizicije v času protireformacije, - iz odlomka Visoške kronike opisati kakšno je bilo življenje na Slovenskem v času Tridesetletne vojne.
	Vzgojni učni	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i>

	cilji	- pojasniti pomembnost biti strpen do drugih (drugačne vere).
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje, - obravnavanje nove učne snovi, - urjenje, - ponavljanje. 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod 2. Tridentinski koncil 3. Jezuiti in inkvizicija 4. Hugenotske vojne 5. Tridesetletna vojna 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik (<i>Dr. Studen, Andrej, dr. Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek Balkovec, Suzana Cvirn Guček, Tadeja Galonja, 2014, str. 26-27</i>) - učno – delovni list - ponovitveni list - PowerPoint predstavitev,
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - Računalnik - LDC projektor
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Likovna vzgoja (učenec s pomočjo slike o inkviziciji spozna kaj se je v času protireformacije zgodilo s krivoverci, slika mu pokaže en tak postopek).</p> <p>Slovenščina (učenec, s pomočjo odlomka iz Visoške kronike, zna opisati kakšno je bilo življenje na Slovenskem v času Tridesetletne vojne).</p> <p>Domovinska in državljanska kultura ter etika (učenec razume delitev katoliške cerkve na protestantsko in rimokatoliško vero, spozna kako je Westfalski mir začrtal meje veroizpovedi, katere poznamo v Evropi še danes).</p> <p>Geografija (učenec zna umestiti mesto Trident oz. Trento na zemljevid, učenec zna povedati kje se je včasih v Ljubljani nahajal jezuitski kolegij).</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>KONCIL (cerkveni zbor, kjer se cerkveni dostojanstveniki dogovarjajo o organizaciji in ureditvi cerkve, ter vprašanjih vere).</p> <p>CELIBAT (duhovnikom rimokatoliške cerkve se je prepovedano poročiti).</p> <p>INKVIZICIJA (posebna organizacija znotraj rimokatoliške cerkve, ki se je borila proti krivovercem).</p> <p>NUNCIJI (od Papeža imenovani diplomatski predstavniki, ki so bdeli nad verskim življenjem v posameznih državah).</p> <p>VULGATA (latinski prevod Svetega pisma z začetka 5 stoletja).</p> <p>JEZUITI (verski red, zavezan uboštvu, čistosti in misijonskemu delu. Zaslužen za razvoj srednjih in višjih šol tudi na našem ozemlju).</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	1. Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:

	<p>http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (Dostop: april 2016).</p>
Učna priprava	<p>1. <i>Velika ilustrirana enciklopedija Zgodovina 1</i>, s.v. »Protireformacija«.</p> <p>2. <i>The Times Atlas svetovne zgodovine</i>, 2. izd., s.v. »Reformacija in protireformacija v Evropi od 1517 do 1648«</p> <p>3. Tavčar, I. <i>Visoška kronika</i>. Ljubljana: DZS, 2014.</p> <p>4. Bleicken, J. <i>Svetovna zgodovina od začetka do danes</i>. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1976.</p>
PowerPoint	<p>1. Inkvizicija. http://www.mladina.si/media/www/slike.old/clanki/200116/inkvizic3_display.jpg (Dostop: april 2016). PPT št. 1.</p> <p>2. Wikipedija. Tridentinski koncil. https://sl.wikipedia.org/wiki/Tridentinski_koncil#/media/File:Council_of_Trent.JPG (Dostop: maj 2016). PPT št. 5.</p> <p>3. Map of Italy. Trento. https://s3.amazonaws.com/files.grz.com/z/in3hez/italy_map.jpg (Dostop: maj 2016). PPT št. 6.</p> <p>4. Wikipedija. Narativna rojstna matična knjiga za leto 1770. https://sl.wikipedia.org/wiki/Mati%C4%8Dne_knjige#/media/File:Rojstna_mati%C4%8Dna_knjiga_1770.jpg (Dostop: maj 2016). PPT št. 11.</p> <p>5. Wikipedija. Tabelarična poročna matična knjiga za leto 1782. https://sl.wikipedia.org/wiki/Mati%C4%8Dne_knjige#/media/File:Poro%C4%8Dna_mati%C4%8Dna_knjiga_1784.jpg (Dostop: maj 2016). PPT št. 11.</p> <p>6. Slika družinskega drevesa. http://www.kovanec.com/wp-content/themes/classifiedsthemethumbs/92995-133149-2013-02-22253355.jpg (Dostop: maj 2016). PPT št. 12.</p> <p>7. Sežiganje protestantskih knjig. http://eucbeniki.sio.si/admin/documents/learning_unit/2</p>

	<p>382/14_1417089410.01/Book_burning.jpg (Dostop: maj 2016). PPT št. 4.</p> <p>8. Zvod Janeza Levca Ljubljana. URL: http://www.ssolski-muzej.si/sprehod/ljubljana/zavod_%20janeza_%20levaca/slika1.jpg (Dostop: 6.6.2016). PPT št. 13.</p> <p>9. Galileo pred rimsko inkvizicijo URL: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/88/Galileo_facing_the_Roman_Inquisition.jpg (Dostop: 6.6.2016). PPT št. 15.</p> <p>10. Šentjernejska noč. URL: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/52/Francois_Dubois_001.jpg (Dostop: 6.6.2016). PPT št. 16.</p> <p>11. Zemljevid verske prpadnosti držav Evrope. URL: http://wps.ablongman.com/wps/media/objects/262/268312/art/figures/KISH_13_309.gif (Dostop: 6.6.2016). PPT št. 18.</p> <p>12. Tridesetletna vojna. URL: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/3d/Schlacht_von_Zablat_Hogenbersche_Geschichtsbil%C3%A4tter.JPG/300px-Schlacht_von_Zablat_Hogenbersche_Geschichtsbil%C3%A4tter.JPG (Dostop: 6.6.2016). PPT. št. 19.</p>
Učni listi	<p>1. Dr. Studen, Andrej, dr. Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek Balkovec, Suzana Cvirn Guček, Tadeja Galonja. <i>Koraki v času 8. Učbenik za zgodovino v 8 razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: DZS, 2014.</p>
Ponavljalni učno-delovni list	<p>1. Dr. Studen, Andrej, dr. Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek Balkovec, Suzana Cvirn Guček, Tadeja Galonja. <i>Koraki v času 8. Učbenik za zgodovino v 8 razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: DZS, 2014.</p> <p>2. Bleicken, J. <i>Svetovna zgodovina od začetka do danes</i>. Ljubljana Cankarjeva založba, 1976.</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČIL A/UČNI PRIPOMOČKI
METODA DELA S SLIKOVNIMI VIRI 5 MIN + 1 MIN	»Na tabli imate projecirano sliko. Prosim vas, da si jo podrobno ogledate. Časa imate 1 minuto . Potem vam bom o sliki zastavila tri vprašanja. V tišini si oglejte sliko.«	Poslušajo navodilo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 1
	»Čas je potekel. Zdaj vam bom zastavila prvo vprašanje. Želim, da nanj odgovorite vsi. Šli se bomo tehniko brainstorming. Tisti, ki odgovora na moje vprašanje ne bo imel, naj reče naprej.«	Poslušajo navodilo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 1
	» Kakšen vtis na vas pušča slika? Torej vsak od vas bo v eni besedi povedal kakšen vtis je na vas pustila slika. Določila bom učenca, ki bo začel brainstorming in v kateri smeri bo potekal.«	Učenci odgovarjajo: »Groza, trpljenje, mučenje ljudi, težaško delo, nelagodje, neprijetnost...«	Frontalna učna oblika. Tehnika brainstorming.	PPT št. 1.
	»Moji vtisi o sliki: groza, trpljenje, mučenje ljudi, težaško delo, nelagodje, neprijetnost ...«	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT ŠT. 1.
	» Kaj je v ospredju in kaj v ozadju slike? Določila bom tri učence, ki bodo povedali odgovore.«	Učenci odgovarjajo: »V ospredju slike so obsojenci na smrt, v ozadju pa množica ljudi na trgu. V ospredju slike je duhovnik s križem, v ozadju pa dim. V	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PPT št. 1

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

		ospredju slike so ljudje, ki bodo sežgani na grmadi in moški, ki pripravljajo ogenj, v ozadju pa morje in stavba.«		
	»Izpostavili ste, da so v ospredju: obsojenci na smrt, duhovnik s križem, moški, ki pripravljajo grmado, ljudje, ki bodo sežgani na grmadi, večji dim. V ozadju slike pa so: množica ljudi, morje, stavba, dim, levo zadaj vidimo celo del ladje. Iz vaših odgovorov lahko povzamem, da gre za javno obsodbo ljudi, na trgu ob morju, vse to pa je prišla gledat velika množica ljudi.«	Učenci poslušajo.	Frontalna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 1.
	» Kakšen namen je imel avtor s sliko? To je vprašanje za vse učence, odgovori lahko kdor želi.«	Učenci odgovarjajo: »Namen avtorja je vzbuditi strah med ljudmi, pritegniti ljudi k ogledu obsodb, podučiti ljudi, kakšne so posledice krivoverstva....«	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PPT št. 1.
	»Danes se bomo učili o obdobju protireformacije. Zato obdobje je bila med drugim značilna tudi obuditev inkvizicije oz. boja Rimokatoliške cerkve proti krivovercem. Na sliki smo videli en tak proces iz sredine 16. stoletja . Inkvizicija je bil postopek, kjer so krivoverce obsodili na smrt . Obsodbe so se dogajale na trgih, vsem prebivalcem na očeh. Na sliki smo v ospredju videli Jezuita s križem v roki , s katerim oznanja edino pravo vero.«	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage	PPT št. 2.
	»Na koncu ure boste znali o obdobju protireformacije:	Poslušajo.	Frontalna učna oblika.	PPT št. 3

	<ul style="list-style-type: none"> - pojasniti zakaj se obdobje imenuje protireformacija, - našteti 5 sklepov Tridentinskega koncila, - razložiti pojme celibat, koncil, inkvizicija ..., - našteti po čem je znan krščanski red Jezuiti, - pojasniti proti komu se je borila inkvizicija, - povedati kdaj se je zgodila Šentjernejska noč in opisati kakšne posledice je prinesla, - razložiti povod za začetek tridesetletne vojne in pojasnit posledice, ki so v Evropi vidne še danes.« 		Metoda razlage.	
--	---	--	-----------------	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
UVOD 3 MIN	»Razdelila vam bom učne liste, ki jih bomo reševali tekom današnje ure. Poleg odprite učbenike na strani 26 .«	Po potrebi pomagajo pri razdeljevanju učnih listov. Odprejo učbenik na strani 26.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 3. Učbenik str. 26. Učno-delovni list.
	»Prejšnjo šolsko uro, smo govorili o reformaciji , ki je prinesla v cerkvi razkol na protestante in katolike. Cerkevni dostojanstveniki so se začeli zavedati, da Cerkev potrebuje prenovo . Vse več ljudi je v Evropi kazalo zanimanje za protestantizem . Kljub sprejetju verskega miru, pa je Cerkev vseeno odkrito preganjala protestante in sežigala njihove knjige .«	Poslušajo, spremljajo na PPT predstavitvi.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 4.
	»Rešite prvo nalogo na vaših	Poslušajo	Frontalna	PPT

učnih listih. Časa za reševanje imate pol minute .«	navodilo.	učna oblika. Metoda razlage.	št. 4. Učno-delovni list.
Hodi po razredu in spremlja kaj delajo učenci, po potrebi komu pomaga.	Rešujejo nalogo 1. na učno-delovnih listih. Po potrebi za pomoč prosijo učitelja.	Individualna učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri.	PPT št. 4 Učno-delovni list.
»Čas se je iztekel. Poklicala bom učenca, ki mi bo prebral odgovor.«	Učenec odgovori.	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PPT št. 4. Izpolnjen učno-delovni list (1. naloga)

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/ UČNI PRIPOMOČKI
TRIDENTINSKI KONCIL 8 min	»V učbeniku na strani 26 . preberite odstavek pod podglavjem Tridentinski koncil . Nato na učno-delovnih listih rešite 2. in 3. nalogo . Časa za reševanje imate 3 minute .«	Poslušajo navodilo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 5 Učbenik str. 26 Učno-delovni list.
	Hodi po razredu in spremlja kaj delajo učenci, po potrebi komu pomaga.	S pomočjo učbenika na str. 26 rešujejo nalogi 2 in 3 na učno-delovnih listih. Po potrebi za pomoč prosijo učitelja.	Individualna učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri.	PPT št. 5 Učbenik str. 26 Učno-delovni list
	» 3 minute so potekle, zdaj je	Nehajo	Frontalna	PPT

čas, da naloge skupaj pogledamo.«	reševati in se pripravijo, da bodo naloge pregledali.	učna oblika. Metoda razlage.	št. 5 Učbenik str. 26 Učnodelovni list
»Na drsnici vidite zemljevid Italije, kjer je s puščico označeno mesto Trident, ki se danes imenuje Trento . Tam so leta 1545 papež in visoki cerkveni dostojanstveniki sklicali Tridentinski koncil. Mesto leži nad Gardskim jezerom .«	Pogledajo zemljevid projeciran na tablo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage in slikovne demonstracije.	PPT št. 6
»Določila bom učenca , ki bo prebral vprašanje in rešitev 2. a naloge na učno-delovnih listih.«	Določeni učenec prebere svoj odgovor na vprašanje 2. a na učno-delovnih listih.	Frontalna oblika. Metoda razgovora.	PPT št. 7 Izpoljen učnodelovni list (2. naloga)
»Pravilni odgovor je projeciran tudi na tablo. Lahko si z njim pomagata in dopolnita svoje rešitve.«	Po potrebi s pomočjo projeciranega odgovora na tabli dopolnijo svoj odgovor na učno-delovnih listih.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 7
»Določila bom učenca, ki bo prebral vprašanje in rešitev 2. b naloge na učno-delovnih listih. Želim, da odgovori samo za pojem KONCIL .«	Določeni učenec prebere svoj odgovor na vprašanje 2. b na učno-delovnem listu, odgovor pod pojmom KONCIL.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PPT št. 8 Izpoljen učnodelovni list (rešitve 2.b naloga)
»Ste težko našli ta	Odgovorijo.		e-

	<p>odgovor?» »Odgovor je namreč zapisan v učbeniku na naslednji strani v rubriki slovarček.«</p>			<p>pojem koncil).</p>
	<p>»Določila bom učenca, ki bo prebral vprašanje in rešitev 2. b naloge na učno-delovnih listih. Želim, da odgovori samo za pojem CELIBAT.«</p>	<p>Določeni učenec prebere svoj odgovor na vprašanje 2. b na učno-delovnem listu, odgovor pod pojmom CELIBAT:</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	<p>PPT št. 8 Izpoljen učno-delovni list (rešitve 2.b naloge - pojem celibata).</p>
	<p>»Pravilni odgovor je projeciran tudi na tablo. Lahko si z njim pomagata in dopolnita svoje rešitve.«</p>	<p>Po potrebi s pomočjo projeciranega odgovora na tabli dopolnijo svoj odgovor na učno-delovnih listih.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>PPT št. 8</p>
	<p>»Določila bom 5 učencev, od katerih bo vsak prebral en sklep, ki so ga sprejeli na Tridentinskem koncilu.«</p>	<p>Učenci odgovorijo na vprašanje.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	<p>PPT št. 9 Izpoljen učno-delovni list (rešitve 3. naloge)</p>
	<p>»Pravilni odgovor je projeciran tudi na tablo. Lahko si z njim pomagata in dopolnita svoje rešitve.«</p>	<p>Po potrebi s pomočjo projeciranega odgovora na tabli dopolnijo svoj odgovor na učno-delovnih listih.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>PPT št. 9</p>
	<p>»Kot ste omenili je bil eden od sklepov Tridentinskega koncila</p>	<p>Odgovorijo: »Gre za</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p>	<p>PPT št. 9.</p>

	vpeljava matičnih knjig. Kaj pa so matične knjige? «	(listinske) knjige, ki jih je vodila Cerkev o rojstvu, porokah in smrti prebivalcev.«	Metoda razgovora.	
	» Zakaj je danes pomembno, da je cerkev na Tridentinskem koncilu uvedla matične knjige (rojstne, poročne in mrliške)? Kakšne podatke najdemo v njih? «	Učenci odgovarjajo: »Na ta način lahko preučujemo zgodovino prednikov, vidimo velikost takratnih družin... V matičnih knjigah so podatki o rojstvu, porokah in smrti posameznikov, včasih je ob smrti naveden tudi vzrok. Gre za točno določene obrazce, ki jih o krajanih izpolnjeval duhovnik...«	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PPT št. 10
	»Na drsnici vidite dva primera zapisa v matičnih knjigah. Na levi je primer narativnega zapisa v rojstni matični knjigi, na desni pa primer tabelaričnega zapisa v poročni matični knjigi.«	Gledajo primera na drsnici.	Frontalna učna oblika. Metoda slikovne demonstracije, metoda razlage.	PPT št. 11
	» Kako si danes za preučevanje zgodovine lahko pomagamo s temi knjigami? «	Učenci odgovarjajo: »Matične knjige so nam danes zelo v pomoč pri raziskovanju	Frontalna Metoda razgovora.	PPT št. 12

		zgodovine naših prednikov: pri izdelavi družinskega drevesa, za preučevanju demografije takratnega časa, pri preučevanju dednosti bolezni...«		
--	--	---	--	--

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/ UČNI PRIPO MOČKI
JEZUITI IN INKVIZICIJA 8 MIN	<p>»Leta 1540 je papež Pavel II. Potrdil nov cerkveni red Jezuiti. Ta res je nekaj let prej ustanovil Ignacij Lojolski. Temeljne vrednote Jezuitov so bile uboštvo, čistost, zavezali so se k misijonskemu delu in k delovanju na področju šolstva. Ustanavljali so srednje in višje šole po vsej Evropi (npr. Rim). V Ljubljani so ustanovili jezuitski kolegij. Ta je predstavljal začetek višjega šolstva na Slovenskem. Stavba jezuitskega kolegija je stala ob cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.«</p> <p>»Ali veste kje je to? Lahko si pomagata s sliko na drsnici.«</p> <p>»To je na Gornjem trgu v stari Ljubljani, nasproti Akademije za glasbo. Na tem mestu danes stoji šola s prilagojenim programom.«</p> <p>»Jezuiti so tako kmalu postali glavna sila Rimokatoliške cerkve pri širjenju in utrjevanju katoliške vere oz.</p>	<p>Poslušajo razlago iz drsnice.</p> <p>Odgovorijo na vprašanje.</p> <p>Poslušajo razlago.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage in slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	PPT št. 13

protireformacije.«			
»Skupaj rešimo 4. nalogo na učno-delovnih listih. Tisti, ki ga pokličem, prebere trditev in pove, ali drži ali ne.«	Pregledujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PPT št. 13 Izpolnjen učno-delovni list (rešitve 4. naloge)
»Nekaj besed o inkviziciji smo povedali že na začetku ure pri uvodni motivaciji. Inkvizicija je bila obnovljena leta 1542 . Kot že vemo, se je borila proti krivovercem in znanstvenikom . Ustanovljeno je bilo inkvizicijsko sodišče , ki je s sodnimi procesi odločalo o usodi krivovercev. Obsodbe pa so se odvijale na javnih trgih pred množico ljudmi, z namenom podučiti prebivalce kaj se bo zgodilo z njimi, če se bodo odločili za napačno vero.«	Poslušajo razlago.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 15.
»Odgovorite na vprašanje 5. naloge na učno-delovnih listih. Časa imate 1 minuto .«	Poslušajo navodilo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 15. Učno-delovni list.
Hodim po razredu in spremljam kaj delajo učenci, po potrebi komu pomagam.	Rešujejo 5. nalogo na učno-delovnih listih.	Individualna učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri.	PPT št. 15. Učno-delovni list.
»Minuta je potekla, zdaj je čas, da naloge skupaj pogledamo.«	Nehajo reševati in se pripravijo, da bodo naloge pregledali.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 15. Učno-delovni list.
»Določila bom učenca, ki bo prebral odgovor na vprašanje 5. naloge.«	Učenec prebere vprašanje 5. naloge.	Frontalna učna oblika. Metoda	PPT št. 15. Izpolnje

			razgovora.	n učno-delovni list (rešitve 5. naloge)
--	--	--	------------	---

4. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/ UČNI PRIPOMOČKI
HUGENOTSKE VOJNE 5 MIN	»V učbeniku na strani 27. preberite odstavek pod podpoglavjem Hugenotske vojne. Nato na učno-delovnih listih rešite 6. nalogo. Časa za reševanje imate 2 minuti. «	Poslušajo navodilo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 16.
	Hodim po razredu in spremljam kaj delajo učenci, po potrebi komu pomaga.	S pomočjo učbenika na str. 27 rešujejo 6. nalogo na učno-delovnih listih. Po potrebi za pomoč prosijo učitelja.	Individualna učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri.	PPT št. 16. Učbenik str. 27. Učno-delovni list.
	» 2 minuti so potekle, zdaj je čas, da naloge skupaj pogledamo.«	Nehajo reševati in se pripravijo, da bodo naloge pregledali.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 16. Učbenik str. 27. Učno-delovni list.
	»Določila bom 8 učencev , vsak od njih bo prebral eno dopolnjeno besedo v besedilu.«	Določeni učenci preberejo dopolnjeno besedilo 6. naloge na učno delovnih listih.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PPT št. 17. Izpolnjen učno-delovni list (rešitve 6. naloge)
	»Pravilni odgovor je projeciran tudi na tablo. Lahko si z njim pomagata in dopolnita svoje	Po potrebi s pomočjo projeciranega	Frontalna učna oblika.	PPT št. 17.

rešitve.«	ogovora na tabli dopolnijo svoj odgovor na učno-delovnih listih.	Metoda razlage.	
-----------	--	-----------------	--

5. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/ UČNI PRIPOMOČKI
TRIDESETLETNA VOJNA 10 MIN	<p>»Tridesetletna vojna se je začela leta 1618. Gre za vojno med protestanti in katoliki. Povod zanjo so bili dogodki v Pragi, ko je nekaj protestantskih plemičev skozi okno vrglo cesarjeve odposlance. S tem so izrazili nezadovoljstvo nad cesarjevim zagotavljanjem verske svobode. To imenujemo tudi Praška defenestracija. V vojni so v različnih obdobjih sodelovale vse države Evrope. Na zemljevidu na drsnici lahko vidite zemljevid verske pripadnosti posameznih držav v času tridesetletne vojne.</p> <p>Rešite 7. in 8. nalogo na učno-delovnih listih. Pri nalogi 8. si lahko pomagata z zemljevidom na drsnici. Časa za reševanje imate 2 minute.«</p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage in slikovne demonstracije	PPT št. 18. Učno-delovni list.
	Hodim po razredu in spremlja kaj delajo učenci, po potrebi komu pomaga.	Rešujejo nalogi 7. in 8. na učno-delovnem listu.	Individualna učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri.	PPT št. 18. Učno-delovni list.
	» 2 minuti so potekle, zdaj je čas, da naloge skupaj pogledamo.«	Nehajo reševati in se pripravijo, da bodo naloge pregledali.	Frontalna učna oblika.	PPT št. 18. Učno-

		Metoda razlage.	delovni list.
»Določila bom učenca , ki bo prebral vprašanje in odgovor 7. naloge na učno-delovnih listih.«	Učenec prebere vprašanje in svoj odgovor na 7. nalogo na učno-delovnih listih.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Izpolnjen učno-delovni list (rešitve 7. naloge)
»Določila bom učenca , ki bo prebral vprašanje in odgovor 8. naloge na učno-delovnih listih.«	Učenec prebere vprašanje in svoj odgovor na 8. nalogo na učno-delovnih listih.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Izpolnjen učno-delovni list (rešitve 8. naloge)
»Določila bom učenca, ki bo prebral kratek odlomek iz Visoške kronike Ivana Tavčarja , ki opisuje kako so tridesetletno vojno doživljali navadni ljudje. Odlomek je zapisan v učbeniku na strani 27.«	Določeni učenec prebere odlomek na strani 27. v učbeniku, ostali poslušajo.	Frontalna i učna oblika. Metoda besedne demonstracije.	Učbenik str. 27.
»V nekaj besedah povzemite kar smo izvedeli iz kratkega odlomka Visoške kronike - kako so tridesetletno vojno doživljali navadni ljudje? «	Učenci odgovarjajo: »Nesmiselna vojna, nevrednost človeškega življenja, strah, pobijanje prebivalcev (tudi žensk in otrok).«	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Učbenik str. 27.
»Tridesetletna vojna se je končala z Westfalskim mirom leta 1648 . Nobena od držav udeleženk ni imela od vojne pretirane koristi. Ostalo je ogromno opustošenje. Westfalski mir je priznal enakopravnost vere na temeljih augsburškega verskega miru (čigar dežela tega vera). Meje veroizpovedi začrtane z Westfalskim mirom pa so v veliki meri ostale nespremenjen	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 19.

	<p>do danes.«</p> <p>»Rešite še zadnjo, 9. nalogo na učno-delovnih listih. Časa za reševanje imate 2 minuti.«</p>			
	Hodim po razredu in spremlja kaj delajo učenci, po potrebi komu pomaga.	Rešujejo 9. nalogo na učno-delovnem listu.	Individualna učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri.	PPT št. 19. Učno-delovni list.
	» 2 minute so potekle, zdaj je čas, da naloge skupaj pogledamo.«	Nehajo reševati in se pripravijo, da bodo naloge pregledali.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT št. 19. Učno-delovni list.
	»Določila bom učenca , ki bo prebral vprašanje in odgovor na 9. nalogo na učno-delovnih listih.«	Učenec prebere vprašanje in svoj odgovor na 9. nalogo na učno-delovnih listih.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Izpolnjen učno-delovni list (rešitve 9. naloge)

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 minut	»Razdelila vam bom ponavljalni učno-delovni list , rešite 1. nalogo , časa za reševanje imate 2 minuti .«	Poslušajo navodilo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Ponavljalni učno-delovni list.
	Hodim po razredu in spremlja kaj delajo učenci, po potrebi komu pomaga.	Rešujejo 1. nalogo na ponavljalnem učno-delovnem listu.	Individualna učna oblika.	Ponavljalni učno-delovni list.

		Metoda dela s pisnimi viri.	
»Čas za reševanje je minil. Določila bom učence, ki bodo prebrali rešitve.«	Učenci preberejo odgovore.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Rešitve ponavljalno učno-delovnega lista.
»Danes ste se naučili (če učenci odgovorijo pravilno na vsa vprašanja): - pojasniti zakaj se obdobje imenuje protireformacija , - našteti 5 sklepov Tridentinskega koncila , - razložiti pojme celibat, koncil, inkvizicija ..., - našteti po čem je znan krščanski red Jezuiti , - pojasniti proti komu se je borila inkvizicija , - povedati kdaj se je zgodila Šentjernejska noč in opisati kakšne posledice je prinesla, - razložiti povod za začetek tridesetletne vojne in pojasnit posledice , ki so v Evropi vidne še danes .«	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlag e.	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Učno-delovni list
PRILOGA 2 :	Izpolnjen učno-delovni list
PRILOGA 3 :	Ponavljalni učno-delovni list
PRILOGA 4 :	Izpolnjen ponavljalni učno-delovni list
PRILOGA 5 :	PowerPoint projekcija

PRILOGA 1: Učno-delovni list

PROTIREFORMACIJA

UVOD

1. Zakaj to obdobje imenujemo protireformacija?

_____.

TRIDENTINSKI KONCIL

2. Preberi besedilo pod poglavjem Tridentinski koncil v Učbeniku na strani 26 in odgovori na spodnji vprašanji;

a). Na koga se nanaša oznaka »izgubljene ovce« uporabljena v prebranem besedilu?

_____.

b). Razloži pojma:

KONCIL:

CELIBAT:

3. Napiši 5 sklepov, ki so jih sprejeli na Tridentinskem koncilu.

-
-
-
-
-

JEZUITI IN INKVIZICIJA

4. Obkroži ali spodnje trditve o Jezuitih držijo ali ne držijo;

Novi cerkveni red Jezuiti je bil potrjen na Tridentinskem koncilu. DRŽI NE DRŽI

Jezuiti so ustanavljali šole in opravljali misijonsko delo. DRŽI NE DRŽI

V Ljubljani so jezuiti ustanovili jezuitski kolegij in tako postali začetniki visokega šolstva na Slovenskem. DRŽI NE

DRŽI

Z ustanavljanjem šol so predvsem pripomogli k ohranjanju katoliške vere pri starejših.

DRŽI NE DRŽI

Poslopje Jezuitskega kolegija v Ljubljani je stalo tam, kjer danes stoji mestna hiša.

DRŽI NE DRŽI

5. Proti komu se je borila inkvizicija?

_____.

HUGENOTSKE VOJNE

6. Ustrezno dopolni besedilo. Pomagaj si z besedilom v Učbeniku na strani 27.

Pripadniki reformacije so se v Franciji imenovali _____. Nasprotovanja z zagovorniki _____ so pripeljala do večjega števila vojn. 24. avgusta, leta 1572, so na _____ noč _____ pobili več tisoč hugenotov. Vojna se je končala z _____ ediktom. Z njim je francoski kralj Henrik IV. Hugenotom zagotovil _____ do njihove vere. Dal jim je tudi možnost _____ in _____ udejstvovanja.

TRIDESETLETNA VOJNA

7. Napiši povod za začetek tridesetletne vojne.

_____.

8. Poveži države na levi z njihovo večinsko versko pripadnostjo na desni.

Španija	protestanti
Danska	protestanti
Velika britanija	katoliliki

9. S čim se je končala tridesetletna vojna in kaksšne so bile njene posledice, vidne še danes?

_____.

PRILOGA 2: Izpolnjen učno-delovni list

PROTIREFORMACIJA

UVOD

1. Zakaj to obdobje imenujemo protireformacija?

Ker je cerkev v tem obdobju začela odkrito prganjati protestante. Cerkev se je zavzela za svojo prenovo, vendar ni sprejela protestantizma.

TRIDENTINSKI KONCIL

2. Preberi besedilo pod poglavjem Tridentinski koncil v Učbeniku na strani 26 in odgovori na spodnji vprašanji;

a). Na koga se nanaša oznaka »izgubljene ovce« uporabljena v prebranem besedilu?

Na tiste ljudi, ki so izgubili vero v rimokatoliško cerkev s papežem na čelu in začeli ustanavljati struje znotraj krščanstva.

b). Razloži pojma:

KONCIL: cekrveni zbor, kjer se cerkveni dostojanstveniki dogovarjajo organizaciji in ureditvi cerkve, ter vprašanjih vere.

CELIBAT: prepoved rimokatoliških duhovnikov do poroke.

3. Napiši 5 sklepov, ki so jih sprejeli na Tridentinskem koncilu.

- Izobraženi duhovniki, celibat;
- ustanovitev novih cerkvenih redov;
- imenovanje nuncijev;
- potrditev Vulgate;
- vpeljava matičnih knjig.

JEZUITI IN INKVIZICIJA

4. Obkroži ali spodnje trditve o Jezuitih držijo ali ne držijo;

Novi cerkveni red Jezuiti je bil potrjen na Tridentinskem koncilu.

DRŽI

NE DRŽI

Jezuiti so ustanavljali šole in opravljali misijonsko delo.

DRŽI

NE DRŽI

V Ljubljani so jezuiti ustanovili jezuitski kolegij in tako postali začetniki visokega šolstva na Slovenskem.

DRŽI

NE

DRŽI

Z ustanavljanjem šol so predvsem pripomogli k ohranjanju katoliške vere pri starejših.

DRŽI NE DRŽI

Poslopje Jezuitskega kolegija v Ljubljani je stalo tam, kjer danes stoji mestna hiša.

DRŽI NE DRŽI

5. Proti komu se je borila inkvizicija?

Inkvizicija se je borila proti krivovercem in znanstvenikom.

HUGENOTSKE VOJNE

6. Ustrezno dopolni besedilo. Pomagaj si z besedilom v Učbeniku na strani 27.

Pripadniki reformacije so se v Franciji imenovali hugenoti. Nasprotovanja z zagovorniki katoliške vere so pripeljala do večjega števila vojn. 24. avgusta, leta 1572, so na šentjernejsko noč katoličani pobili več tisoč hugenotov. Vojna se je končala z nantskim ediktom. Z njim je francoski kralj Henrik IV. Hugenotom zagotovil strpnost do njihove vere. Dal jim je tudi možnost političnega in poklicnega udejstvovanja.

TRIDESETLETNA VOJNA

7. Napiši povod za začetek tridesetletne vojne.

Leta 1618 so protestantski plemiči v Pragi skozi okno vrgli cesarjeve odposlance, ker niso bili zadovoljni s cesarjevim zagotavljanjem verske svobode. Dogodek imenujemo tudi praška defenestracija.

8. Poveži države na levi z njihovo večinsko versko pripadnostjo na desni.

Španija = katoliki

Danska = protestanti

Velika britanija = protestanti (anglikanska cerkev)

9. S čim se je končala tridesetletna vojna in kaksšne so bile njene posledice, vidne še danes?

Tridesetletna vojna se je končala z westfalskim mirom leta 1648. Meje veroizpovedi, načrtane z westfalskim mirom, so v veliki meri ostale nespremenjene do danes.

PRILOGA 3: Ponavljalni učno-delovni list

PONOVITEV

11. Spodnje besede pravilno vstavi v besedilo.

inkvizicija, izobrazba, protestantizem, hugenotske vojne, cerkveni red, katoliške vere, notranja preureditev, začetek 16. stoletja, šolstvo, tridentinski cerkveni zbor, 1618 – 1648, svoboda, protestantsko vero, verski mir, nunciije,

Rimskokatoliška cerkev je bila v _____ pred veliko preizkušnjo. Krivec za to je bil _____. Potrebna je bila _____ Cerkve. Najvišji cerkveni dostojanstveniki so sklenili _____, čeprav so priznali _____ so protestante preganjali in sežigali njihove knjige. Leta 1540 je papež Pavel III. potrdil nov _____ - jezuite. Ta red je temeljil na uboštvu, čistoči in misijonske delu. Imeli so pomembno vlogo v _____ in širjenju _____. Zaradi bojevanja proti krivovercem in znanstvenikov je bila v tem času ponovno ustanovljena _____. Leta 1545 je katoliška cerkev začela s svojo reformo in cerkveni dostojanstveniki so sklicali _____. Na njem so določili, da morajo duhovniki imeti primerno _____, zato je študij teologije doživel razcvet, prav tako so poudarili, da se duhovniki ne smejo poročiti. Imenovani so bili tudi diplomatski predstavniki - _____, ki so nadzorovali versko življenje. V Franciji so potekale _____, v katerih so se spopadli hugenoti in privrženci katoliške vere. Vojne so se končale z zagotovitvijo strpnosti do hugenotske vere. Med _____ je potekala tridesetletna vojna, ki se je začela z vstajo na Češkem. Protestantski plemiči so se uprli cesarjevim odposlancem in tako izkazali nezadovoljstvo z zagotavljanjem z versko _____.

PRILOGA 4: Izpolnjen ponavljalni učno-delovni list

PONOVITEV

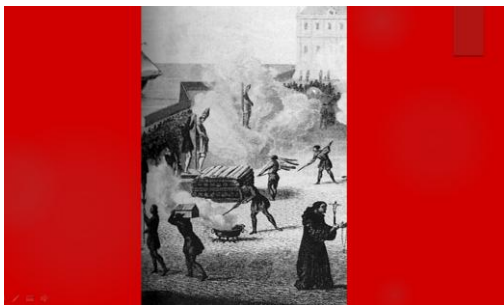
11. Spodnje besede pravilno vstavi v besedilo.

inkvizicija, izobrazba, protestantizem, hugenotske vojne, cerkveni red, katoliške vere, notranja preureditev, začetek 16. stoletja, šolstvo, tridentinski cerkveni zbor, 1618 – 1648, svoboda, protestantsko vero, verski mir, nunciije,

Rimskokatoliška cerkev je bila v začetku 16. Stol. pred veliko preizkušnjo. Krivec za to je bil protestantizem. Potrebna je bila notranja preureditev Cerkve. Najvišji cerkveni dostojanstveniki so sklenili verski mir, čeprav so priznali protestantsko vero so protestante preganjali in sežigali njihove knjige. Leta 1540 je papež Pavel III. potrdil nov cerkveni red - jezuite. Ta red je temeljil na uboštvu, čistoči in misijonske delu. Imeli so pomembno vlogo v šolstvu in širjenju katoliške vere. Zaradi bojevanja proti krivovercem in znanstvenikov je bila v tem času ponovno ustanovljena inkvizicija. Leta 1545 je katoliška cerkev začela s svojo reformo in cerkveni dostojanstveniki so sklicali tridentinski cerkveni zbor. Na njem so določili, da morajo duhovniki imeti primerno izobrazbo, zato je študij teologije doživel razcvet, prav tako so poudarili, da se duhovniki ne smejo poročiti. Imenovani so bili tudi diplomatski predstavniki - nunciije, ki so nadzorovali versko življenje. V Franciji so potekale hugenotske vojne, v katerih so se spopadli hugenoti in privrženci katoliške vere. Vojne so se končale z zagotovitvijo strpnosti do hugenotske vere. Med 1618 - 1648 je potekala tridesetletna vojna, ki se je začela z vstajo na Češkem. Protestantski plemiči so se uprli cesarjevim odposlancem in tako izkazali nezadovoljstvo z zagotavljanjem z versko svobodo.

PRILOGA 5: PowerPoint projekcija

Diapozitiv
1

Diapozitiv
2

Diapozitiv
3

Diapozitiv
4

UVOD

Reformacija:

- ▶ razkol Cerkve,
- ▶ zanimanje za protestantizem,
- ▶ augsburški verski mir (1555).

Protireformacija:

- ▶ potreba po prenovi Cerkve,
- ▶ preganjanje protestantov (inkvizicija).

Slika: zažiganje protestantskih knjig

Diapozitiv
5

TRIDENTINSKI KONCIL

▶ SAMOSTOJNO DELO:

V učbeniku na strani 26 preberite odstavka pod podpoglavjem Tridentinski koncil. Nato na učnodelovnih listih rešite 2 in 3 nalogo. Časa za reševanje imate 3 minute.

Slika desno: Tridentinski vesoljni cerkveni zbor v cerkvi Santa Maria Maggiore v Tridentu v Italiji (neznani slikar v 17. stoletju).

Diapozitiv
6

Slika: Zemljevid Italije, s puščico označeno mesto Trento oz. Trid

Diapozitiv
7

REŠITVE UČNO-DELOVNEGA LISTA

2. Preberi besedilo pod poglavjem Tridentinski koncil v Učbeniku na strani 26 in odgovori na spodnji vprašanji;
a). Na koga se nanaša oznaka »izgubljene ovce« uporabljena v prebranem besedilu?

Diapozitiv
8

REŠITVE UČNO-DELOVNEGA LISTA

2b). Razloži pojma:

KONCIL:

= cerkveni zbor, kjer se cerkveni dostojanstveniki dogovarjajo o organizaciji in ureditvi cerkve, ter vprašanjih vere.

CELIBAT:

pomeni prepoved duhovnikom rimokatoliške cerkve do poroke.

Diapozitiv
9

REŠITVE UČNO-DELOVNEGA LISTA

3. Napiši 5 sklepov, ki so jih sprejeli na Tridentinskem koncilu.

- Izobraženi duhovniki, celibat;
- ustanovitev novih cerkvenih redov;
- imenovanje nuncijev;
- potrditev Vulgate;
- vpeljava matičnih knjig.

Diapozitiv
 10

V RAZMISLEK...

► Zakaj je danes pomembno, da je cerkev na Tridentinskem koncilu uvedla matične knjige (rojstne, poročne in mrliške)? Kakšne podatke najdemo v njih?

Diapozitiv
 11

Slika levo:
 Narativna rojstna matična knjiga za leto 1770.

Slika desno:
 Tabelarična poročna matična knjiga za leto 1782.

Diapozitiv
 12

V RAZMISLEK...

► Kako si danes za preučevanje zgodovine lahko pomagamo s temi knjigami?

Diapozitiv
13

JEZUITI IN INKVIZICIJA

- ▶ 1540 nov red JEZUITI;
- ▶ temeljne vrednote: uboštvo, čistost, misijonsko delo, izobraževanje;
- ▶ ustanavljali šole (Rim, Ljubljana- jezuitski kolegij);
- ▶ glavna sila utrjevanja in širjenja katoliške vere.

Diapozitiv
14

REŠITVE UČNO-DELOVNEGA LISTA

1. Novi cerkveni red Jezuiti je bil potrjen na Tridentinskem koncilu. **NE DRŽI**
2. Jezuiti so ustanavljali šole in opravljali misijonsko delo. **DRŽI**
3. V Ljubljani so jezuiti ustanovili jezuitski kolegij in tako postali začetniki visokega šolstva na Slovenskem. **DRŽI**
4. Z ustanavljanjem šol so predvsem pripomogli k ohranjanju katoliške vere pri starejših. **NE DRŽI**
5. Poslopje Jezuitskega kolegija v Ljubljani je stalo tam, kjer danes stoji mestna hiša. **NE DRŽI**

Diapozitiv
15

JEZUITI IN INKVIZICIJA

- ▶ INKVIZICIJA obnovljena 1542;
- ▶ borila proti krivovercem in znanstvenikom;
- ▶ inkvizicijsko sodišče, sodni procesi in obsodbe na trgih pred množico ljudi.

Slika: Galileo pred rimsko inkvizicijo.

Diapozitiv
16

HUGENOTSKE VOJNE

► **SAMOSTOJNO DELO:**
V učbeniku na strani 27 preberite odstavek pod podglavjem Hugenotske vojne. Nato na učno-delovnih listih rešite 7. nalogo. Časa za reševanje imate 3 minute.

Slika: umetniška upodobitev Šentjernejske noči

Diapozitiv
17

REŠITVE UČNO-DELOVNEGA LISTA

6. Ustrezno dopolni besedilo. Pomagaj si z besedilom v Učbeniku na strani 27.

Pripadniki reformacije so se v Franciji imenovali **HUGENOTI**. Nasprotovanja z zagovorniki **KATOLIŠKE VERE** so pripeljala do večjega števila vojn. 24. avgusta, leta 1572, so na **ŠENTJERNEJSKO** noč **KATOLIČANI** pobili več tisoč hugenotov. Vojna se je končala z **NANTSKIM** ediktom. Z njim je francoski kralj Henrik IV. Hugenotom zagotovil **STRPNOST** do njihove vere. Dal jim je tudi možnost **POLITIČNO** in **POKLICNO** udejstvovanja.

Diapozitiv
18

TRIDESETLETNA VOJNA

- Vojna med protestanti in katoliki;
- začetek 1618 v Pragi povod (Praška defenestracija);
- prerasla na vse države Evrope.

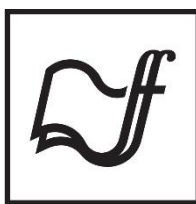
Zemljevid verske pripadnosti držav Evrope 17. stoletju.

Diapozitiv
19

TRIDESETLETNA VOJNA

- Konec vojne z **WESTFALSKIM MIROM** 1648;
- posledice: začrtane meje veroizpovedi -> ostale so do danes.

Univerza v Ljubljani
**FILIZOESKA
FAKULTEIA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

**UČNA PRIPRAVA:
SPREMEMBE V STAREM SVETU**

IME IN PRIIMEK: Ivana Dubac in Katarina Rudolf

DATUM: 26. 5. 2016

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	8. razred	
Datum:	26.5.2016	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Tema iz učnega načrta:	MEJE ZNANEGA SVETA SE RAZŠIRIJO
	Tema iz učbenika:	Odkrivanje sveta in duha v 14. in 15. stoletju
Učna enota – naslov učne ure:	Spremembe v Starem svetu	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika. Individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razgovora. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije Metoda dela z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (metoda dela z gibljivimi slikami)	
Učne tehnike:	Križanka	
Cilji iz učnega načrta:	»Pojasnijo politične, družbene, gospodarske, kulturne posledice velikih geografskih odkritij za stari in novi svet.« ¹	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki (operativni učni cilji)	Izobraževalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> Razložiti pojma Stari in Novi svet. Povedati, kako so si osvajalci razdelili svet. Našteti vsaj tri glavne dobrine, ki so bile prinesene iz Amerike v Evropo. Pojasniti, kako so nove rastlinske in živalske vrste vplivale na prehrano v Evropi. Našteti glavne spremembe v gospodarstvu ter spremembe v vsakdanjem življenju.
	Funkcionalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> Slediti učiteljevim navodilom. Samostojno reševati naloge na učnem listu. Samostojno napisati učno snov v zvezek. Komunicirati in odgovarjati na učiteljeva vprašanja.
	Vzgojni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> Pokazati spoštljiv odnos do različnih kultur, vir, ras in skupnosti.

¹ Učni načrt:

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf

str. 15, (11.5.2016)

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

		Ceniti pomen dobrin, ki so jih velika raziskovanja prinesla Evropi.
Učne etape:	Uvajanje, obravnavanje nove učne snovi, urjenje ali vadenje, ponavljanje.	
Vsebinski poudarki:	Španci in Portugalci si razdelijo svet. Spremembe v gospodarstvu. Spremembe v vsakdanjem življenju.	
Učna sredstva:	Učila:	Učbenik (ur. Vasja Kožuh. <i>Koraki v času 8</i> , str. 12-13.), učni list, PowerPoint predstavitev, Seznam QR kod za vso slikovno in video gradivo.
	Učni pripomočki:	Računalnik, platno, LCD projektor, učni list, zvezek, list s QR kodami, pametni telefoni.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Geografija – kraji in mesta, celine, ki so bili odkriti. Slovenščina – uporaba pri branju in pisanju, razlaganje v slovenskem jeziku. Angleščina – v videu je uporabljen angleški jezik. Gospodinjstvo – spoznavanje novih dobrin in njihova uporaba. Biologija – spoznavanje novih živalskih vrst.	
Novi pojmi s pojasnilom:	Novi svet - poimenovanje dežel, ki niso bile Evropejcem poznane do konca srednjega veka (obe Ameriki in pripadajoča otočja). Lama, alpaka, vikunja – vrste južnoameriških kamel. Činčila – majhen glodavec, ki živi v južni Ameriki. Kinin – zdravilo proti malariji, ki ga dobijo iz lubja drevesa kininovca Sifilis – spolno prenosljiva bolezen.	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (11.5.2016)
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Berzelak, Stane. <i>Zgodovina 1 za tehniške in druge strokovne šole</i>. Ljubljana: Modrijan, 2000. - Mirjanič, Anita in drugi. <i>Raziskujem preteklost 8</i>. Ljubljana: Založba Rokus Klett, 2012. Dostopno preko spleta: http://pregleovalnik.irokus.si/main.do?content_id=150 (Dostop: 21.5.2016). - Pavliha, Boris. <i>Zgodovina na maturi 2016</i>. Mengeš: ICO d.o.o., 2015. - Twist, Clint. <i>Krištof Kolumb Odkritje novega sveta</i>. Ljubljana: Slovenska knjiga, 1994. - Učbenik <i>Koraki v času 8</i>, (ur. Vasja Kožuh). Ljubljana: DZS, 2014.

PowerPoint	<p>Drsnica 3. <i>Krištof Kolumb</i>: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Portrait_of_a_Man,_Said_to_be_Christopher_Columbus_2.jpg (Dostop: 21.5.2016).</p> <p>Drsnica 3. <i>Zemljevid</i>: http://antiquehistoricalmaps.com/html/NorthAmerica.html (Dostop: 21.5.2016).</p> <p>Drsnica 5. <i>Papež Aleksander VI.</i>: https://sl.wikipedia.org/wiki/Pape%C5%BE_Aleksander_VI./#media/File:Pope_Alexander_Vi.jpg (Dostop: 21.5.2016).</p> <p>Drsnica 5. <i>Tordesillska pogodba</i>: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/bc/Treaty_of_Tordesillas.jpg (Dostop: 21.5.2016).</p> <p>Drsnica 6 in 9. <i>Zemljevid z razmejitveno črto</i>: http://www.crossingtheoceansea.com/OceanSeaPages/OS-64-Tordesillas.html (Dostop: 21.5.2016).</p> <p>Drsnica 7. <i>Eldorado</i>: http://pregledeovalnik.irokus.si/main.do?content_id=150 (Dostop: 21.5.2016).</p> <p>Drsnica 7. <i>Eldorado risanka</i>: http://dvdcomm.tumblr.com/post/115148084706/the-road-to-el-dorado-imdb-directors-commentary (Dostop: 21.5.2016).</p> <p>Drsnica 11. <i>Iskalci zlata</i>: http://www.gold4ever.com/novice/zlata-mrzlica-zajela-svet (Dostop: 22.5.2016).</p> <p>Drsnica 12. <i>Dragi kamni</i>: http://www.ahat.si/ (Dostop: 22.5.2016).</p> <p>Drsnica 13. <i>Pristanišče Cadiz</i>: http://www.cadizeconomic.com/en/infraestructura-y-conectividad/puertos/cadiz (Dostop: 22.5.2016).</p> <p>Drsnica 13. <i>Pristanišče Lizbona</i>: https://cdlm.revues.org/5162 (Dostop: 22.5.2016).</p> <p>Drsnica 17. <i>Zemljevid z dobrinami</i>: http://pregledeovalnik.irokus.si/main.do?content_id=150 (Dostop: 22.5.2016).</p>
Učni listi	<p>Učbenik <i>Koraki v času 8</i>, (ur. Vasja Kožuh). Ljubljana: DZS, 2014.</p> <p><i>Zemljevid</i>: http://pregledeovalnik.irokus.si/main.do?content_id=151 (Dostopno, 14.5.2016)</p> <p><i>Koruza</i>: http://www.bodieko.si/sladka-koruza-na-domacem-vrtu (Dostop: 11.5.2016)</p> <p>Kakav: http://www.nupo.si/productinfo/01200 (Dostop: 11.5.2016)</p> <p>Tobak: https://www.castlerockvapor.com/ejuice/ejuice.php?j=sb18</p>

	<p>2x14p10 (Dostop: 11.5.2016) Lama: http://www.wikiwand.com/az/Lama %28heyvan%29 (Dostop: 11.5.2016) Vikunja: http://www.tierportraet.ch/htm/vikunja.php (Dostop: 11.5.2016) Činčila: http://www.zivotinje.rs/enciklopedijaStrana.php?id=1983&alias=ishrana (Dostop: 11.5.2016)</p>
Video posnetek	<p>Discoverin' America: https://www.youtube.com/watch?v=XWY50mH5awQ (Dostop: 11.5.2016)</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 minut				
	Danes nas čaka ena zanimiva učna ura. Delali boste s pomočjo učnega lista, ki ga morate pridno dopolnjevati. Sproti bomo skupaj pregledali rešitve.	Poslušajo navodila.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
	Ali ste pripravljeni, da se skupaj odpravimo na zanimivo potovanje? Pa si za osvežitev spomina hitro pogledjmo kratek video. https://www.youtube.com/watch?v=XWY50mH5awQ	Učenci si ogledajo video posnetek.	Metoda slikovne demonstracije	Videoposnetek, LCD projektor, računalnik, platno.
	Kakšna se vam je zdela pesem? Ali je bila zabavna? Na katero učno snov pa se nanaša ta video?	Učenci odgovarjajo. Nanaša se na nova odkritja.	Metoda razgovora in dela z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (metoda dela z gibljivimi slikami).	

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>Tako je, v video posnetku smo videli Krištofa Kolumba ter njegova odkritja. Danes bomo govorili o spremembah, ki so jih prinesla nova odkritja.</p> <p>Na koncu naše učne ure boste znali pojasniti pojem Novi svet, znali boste naštetih države, ki so sodelovale pri osvajanju sveta. Poleg tega pa boste znali naštetih še glavne spremembe v gospodarstvu ter spremembe v vsakdanjem življenju, ki so jih prinesla nova odkritja v Evropo.</p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 1), LCD projektor, računalnik, platno.
V zvezek si zapišite glavni naslov »Spremembe v Starem svetu«	V zvezek si napišejo naslov.	Individualna učna oblika	PowerPoint Predstavitev (drsnica 2), LCD projektor, računalnik, platno. Zvezek, pisalo.

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVALJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUČILSKI POUČILSKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p><i>Španci in Portugalci si razdelijo svet</i></p> <p>10 minut</p>	Se morda spomnite, katero celino je odkril Krištof Kolumb?	Odgovorijo: Ja, Ameriko.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora in slikovne demonstracije.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 3), LCD projektor, računalnik, platno.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

No, ta novoodkrita celina je ponujala čisto drugačne pogoje za življenje, kot so jih bili vajeni Evropejci. Tam so rasle drugačne rastline in živele drugačne živali, ki jih v takratni Evropi niso poznali.	Poslušajo.	Metoda razlage in slikovne demonstracije	PowerPoint Predstavitev (drsnica 3), LCD projektor, računalnik, platno.
Kdaj pa je Kolumb odkril Ameriko? Veste morda letnico?	Odgovorijo: 1492.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora in slikovne demonstracije.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 3), LCD projektor, računalnik, platno.
Od kje pa je bil Kolumb?	Bil je iz Genove.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora in slikovne demonstracije.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 3), LCD projektor, računalnik, platno.
Pod katero zastavo pa je plul, ko je odkril Ameriko?	Špansko.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 3), LCD projektor, računalnik, platno.
Katera država pa je še tekmovala s Španijo?	Portugalska	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 3), LCD projektor, računalnik, platno.
Pa si v zvezek pod točko 1. zapišite podnaslov, <i>Španci in Portugalci si razdelijo svet.</i>	Pišejo.	Metoda razlage. Individualna učna oblika	PowerPoint Predstavitev (drsnica 4), LCD projektor, računalnik, platno, zvezek, pisalo.
Leta 1493 sta se glavni osvajalki, Španija in Portugalska, sprli glede razdelitve novoodkritega sveta.	Poslušajo	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 4), LCD projektor, računalnik, platno.
Bi kdo poskusil pojasniti, kaj pomeni Novi svet? Gre za poimenovanje dežel, ki Evropejcem takrat še niso bile poznane	Poskušajo odgovoriti.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora in razlage.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 4), LCD projektor, računalnik, platno

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

(obe Ameriki in pripadajoča otočja).	Prepisujejo snov iz PPT (drsnica št. 4).	Individualna učna oblika.	Zvezek, pisalo.
Španija in Portugalska se nista mogli dogovoriti kje bi potekala mejna črta. Da bi se izognili še večjemu sporu ali celo vojni sta državi leta 1494 v Tordesillasu sklenili pogodbo.	Poslušajo. Prepisujejo snov iz PPT (drsnica št. 4).	Frontalna učna oblika, metoda razlage. Individualna učna oblika.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 4), LCD projektor, računalnik, platno. Zvezek, pisalo.
Ali mogoče kdo ve, kdo je pomagal pri tem, da sta državi zgladili spor? No, to je bil papež Aleksander VI., ki je bil po rodu španec. Pogodba je svet razdelila na dve interesni območji.	Poskušajo odgovoriti. Prepišejo snov iz PPT (drsnica št. 5).	Frontalna učna oblika, metoda razgovora. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije. Individualna učna oblika.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 5), LCD projektor, računalnik, platno. Zvezek, pisalo.
Španija je dobila večino ameriške celine, razen Brazilije, ki so jo dobili Portugalci. Poleg tega, pa so Portugalci dobili še ozemlja v Afriki in Aziji. Meja je, torej potekala po dveh poldnevnikih na Atlantskem in Tihem oceanu.	Sproti prepišejo snov iz PPT po alinejah (drsnica št. 6) in poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 6), LCD projektor, računalnik, platno, zvezek, pisalo.
Kaj se zgodi, ko država dobi nova še ne poznana ozemlja? Kaj bi vi kot vladar Španije ali Portugalske storili? Ali bi koga poslali tja, da razišče novo ozemlje?	Zaželeni odgovori so: raziskovalce , vojake, uradnike in	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 7), LCD projektor, računalnik, platno.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>No, koga še? Vojake, uradnike in duhovnike.</p>	<p>duhovnike.</p>		
<p>Ko so raziskovalci prišli v Ameriko, so v svoje matične države sporočili, da je na novem ozemlju veliko zlata in dragih kamnov.</p> <p>Nastala je celo izmišljena zgodba o El Doradu. El Dorado naj bi bila zlata dežela. Zaradi takih zgodb se je veliko ljudi odločilo, da odide v Novi svet. Imeli so veliko željo po bogastvu.</p> <p>Če vas zanima zgodba si lahko ogledate tudi risanko, ki opisuje El Dorado.</p>	<p>Prepišejo snov iz PPT (drsnica št. 7) in poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>PowerPoint Predstavitev (drsnica 7), LCD projektor, računalnik, platno.</p> <p>Zvezek, pisalo.</p>
<p>Na pot čez ocean pa se niso odpravili samo španski in portugalski raziskovalci.</p> <p>Kaj mislite, katere države so še sodelovale pri odkrivanju?</p>	<p>Učenci odgovorijo: Angleži, Francozi in Nizozemci</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	
<p>Sedaj imate približno 3-4 minute časa, da rešite tri naloge, ki se nahajajo pod poglavjem Španci in Portugalci si razdelijo svet.</p> <p>Pri prvi nalogi morate dopolniti besedilo z manjkajočimi besedami.</p> <p>Pri drugi nalogi morate na zemljevidu s črto označiti, kako je bil po pogodbi iz Tordesillasa, razdeljen novo odkriti svet.</p> <p>Zadnja naloga pa je križanka. Križanka vsebuje gesla, ki smo jih spoznali pri tem poudarku. Rešujete jo vodoravno in</p>	<p>Poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Učni list.</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	navpično. Številke v okvirčku vam povejo številko vprašanja. Ste razumeli?			
	Razdeli učne liste. Kontrolira učence.	Rešujejo učni list.	Individualna oblika.	Učni list.
	Sedaj bom določila nekoga, ki bo prebral rešitve naloge.	Izbrani učenci preberejo rešitve.	Frontalna, metoda razgovora.	Učni list: rešitve. PowerPoint Predstavitev (drsnica 14), LCD projektor, računalnik, platno.

2. VSEBIN SKI POUDA REK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<i>Spremembe v gospodarstvu</i> 10 minut	Sedaj pa si v zvezek napišite drugi podnaslov »Spremembe v gospodarstvu«.	Učenci si zapišejo podnaslov.	Frontalna učna oblika, metoda razlage. Individualna učna oblika.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 11), LCD projektor, računalnik, platno, zvezek, pisalo.
	Zlato in dragi kamni so v velikih količinah prihajali v Evropo. Na PowerPointu imate sliko iskalcev zlata v Kaliforniji. Slika ni iz takratnega obdobja, ampak naj vam služi samo kot primer. Zaradi tega so pričele cene rasti.	Prepišejo snov iz PPT (drsnica št. 11) in poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije. Individualna učna oblika.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 11), LCD projektor, računalnik, platno. Zvezek, pisalo.
	Komu mislite, da je rast cen prinašala dobiček? Meščanom, trgovcem, bankirjem, graditeljem in lastnikom ladji. Kdo mislite, da je bil v tem primeru v slabšem položaju? To so bili predvsem kmetje in lastniki	Poskušajo odgovoriti .	Frontalna učna oblika, metoda razgovora in razlage.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 12), LCD projektor, računalnik, platno.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

zemlje – plemiči, njihovi dohodki so bili nizki, zaradi tega so se zadolževali, kasneje pa so morali svojo posest celo prodati.	Prepišejo snov iz PPT (drsnica št. 12.)	Individualna učna oblika.	Zvezek, pisalo.
Ker so nove trgovinske poti vodile čez Atlantik, se je tudi trgovina preselila.	Prepisujejo snov iz PPT (drsnica št. 12.)	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 12), LCD projektor, računalnik, platno, zvezek, pisalo.
Na katero obalo se je preselila? Trgovina se je premaknila na atlantske obale.	Odgovor: Trgovina se je premaknila na atlantske obale	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 12), LCD projektor, računalnik, platno, zvezek, pisalo.
Zaradi novih trgovinskih pristanišč na atlantski obali, so pristanišča v Evropi, predvsem pa ob Baltskem in Sredozemskem morju (Benetke, Genova, Dubrovnik) pričela propadati. To je vodilo tudi v propad družin, ki so živele od trgovine na Sredozemlju. Pristanišči, kot sta Lizbona in Cadiz pa sta v tem času dobili veliko moč.	Sproti prepisujejo snov iz PPT po alinejah (drsnica št. 12 in 13.)	Frontalna učna oblika, metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije	PowerPoint Predstavitev (drsnica 12 in 13), LCD projektor, računalnik, platno, zvezek, pisalo.
Sedaj imate 4 minute časa, da odgovorite na dve vprašanji, ki se nahajata pod točko 2. na učnem listu. Odgovore bomo skupaj pregledali.	Poslušajo navodila.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Učni list.
Kontrolira učence.	Rešujejo učni list.	Individualna oblika.	Učni list.
Sedaj bom določila nekoga, ki bo prebral rešitve naloge.	Izbrani učenci odgovarjajo .	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Učni list. PowerPoint Predstavitev (drsnica 8-10), LCD projektor, računalnik, platno.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

3. VSEBIN SKI POUDA REK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<i>Spremembe v vsakdanjem življenju</i>	V zvezek si zapišite še tretji podnaslov »Spremembe v vsakdanjem življenju«.	Učenci si zapišejo podnaslov.	Frontalna učna oblika, metoda razlage. Individualna učna oblika.	PowerPoint Predstavitev (drsница 15), LCD projektor, računalnik, platno, zvezek, pisalo.
	Kaj vse so ladje lahko pripeljale čez Atlantski ocean v Evropo? Bi se kdo opogumil in poskusil naštetiti? Od rastlin so iz Amerike k nam prinesli koruzo, krompir, fižol, papriko, kumare, vaniljo, ananas, avokado, papajo, maline, kakav, koko, tobak, arašide, lešniki.	Učenci poskušajo odgovoriti.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora in razlage.	PowerPoint Predstavitev (drsница 15), LCD projektor, računalnik, platno.
10 minut	Vse te rastline so se v naši prehrani počasi uveljavljale. Še le ukrepi nekaterih vladarjev v času lakote – 17. stoletju – so spodbudili gojenje krompirja, koruze in fižola. Pri tobaku so mislili, da ima zdravilne učinkovine, saj so bili ljudje po uživanju poživljeni. Še le v sredini 19. stoletja pa se je uporaba tobaka povečala. Kakav in vanilja pa sta bila produkta, ki sta bila popularna v prestolnicah zahodnega sveta.	Prepisujejo snov iz PPT (drsница št. 15.)	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PowerPoint Predstavitev (drsница 15), LCD projektor, računalnik, platno, zvezek, pisalo.
	Katere pa so bile nove živali? To so bile na primer: puran, lama, alpaka, činčila, vikunja.	Učenci poskušajo odgovoriti.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora in razlage.	PowerPoint Predstavitev (drsница 15), LCD projektor, računalnik, platno.
	Lama, vikunja in alpaka sta vrsti južnoameriških kamel, činčila pa je majhen glodavec, ki živi v južni Ameriki.	Učenci poslušajo in si sproti zapisujejo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PowerPoint Predstavitev (drsница 15), LCD projektor,

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

Te živali so v Evropo pripeljali predvsem, zaradi tega, da bi jih gojili za volno. Iz Amerike je v Evropo prišla tudi nova bolezen imenovana sifilis.	snov iz PPT (drsnica št. 15.)		računalnik, platno, zvezek, pisalo.
Ali kdo ve, kaj je sifilis?	Učenci podajajo možne odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	
Sifilis je spolno prenosljiva bolezen. Poleg bolezni pa je v Evropo prišlo tudi novo zdravilo proti malariji imenovano kinin. To zdravilo je pridobiva iz lubja drevesa kininovca.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
Zopet imate 4 minute časa, da rešite naloge, ki se nahajajo pod točko tri.	Poslušajo navodila.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Učni list.
Kontrolira učence.	Rešujejo učni list.	Individualna oblika.	Učni list.
Sedaj bom določila nekoga, ki bo prebral rešitve naloge.	Pregleduj o rešitve. Odgovarjajo .	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Učni list: rešitve. PowerPoint Predstavitev (drsnica 16), LCD projektor, računalnik, platno.
Ali mislite, da so tudi Evropejci prinesli nove stvari v Ameriko? Da. Katere so bile te stvari? Bi kdo povedal? Lahko si pomagate z zemljevidom na PowerPointu. Torej, Evropejci so v Ameriko prinesli različna žita, repo, grozdje, čebulo, sladkorni trs. Poleg tega so s seboj pripeljali še konje, ovce, pujsje.	Učenci poskušajo odgovoriti.	Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnimi viri. Metoda razlage.	PowerPoint Predstavitev (drsnica 17), LCD projektor, računalnik, platno.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
10 minut	Tako, pa smo prišli do konca naše učne ure. Sedaj pa še enkrat na hitro ponovimo današnjo snov. Sproti si lahko dopolnite še učni list.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
	<p>Gremo kar po vrsti. Vsak bo povedal odgovor na eno vprašanje. Začnemo z leve strani.</p> <p>Kdaj je bila odkrita Amerika?</p> <p>Kateri dve državi sta tekmovali med seboj pri osvajanju novih ozemlji?</p> <p>Na kakšen način sta državi razrešili spor?</p> <p>Kdo je spor pomagal razrešiti?</p> <p>Kdaj je bila podpisana pogodba iz Tordesillasa?</p> <p>Razloži pojem Novi svet?</p> <p>Kje je potekala meja v Novem svetu?</p> <p>Kaj pomeni El Dorado?</p> <p>Kdo je odšel v Novi svet?</p> <p>Naštej in pojasni tri posledice za življenje v Evropi, ki so jih sprožila velika gospodarska odkritja.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>1492.</p> <p>Portugalska in Španija.</p> <p>Podpisali sta pogodbo v Tordesillasu.</p> <p>Papež Aleksander VI.</p> <p>1494.</p> <p>Poimenovanje dežel, ki Evropejcem takrat še niso bile poznane (obe Ameriki in pripadajoča otočja).</p> <p>Meja je potekla po dveh poldnevnikih na Atlantskem in Tihem oceanu.</p> <p>Zlata dežela.</p> <p>Raziskovalci, vojaki, uradniki in duhovniki.</p> <p>Posledice odkritji za Evropo so bile: premik trgovine iz Sredozemlja na atlantske obale. Zaradi tega so propadla mesta kot so Benetke, Genova, Dubrovnik. Bankirji, trgovci in lastniki ladji so na ta račun obogateli. Kmetje ter</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Izpolnjen učni list, učbenik <i>Koraki v času</i> 8 str. 12-13.</p>

<p>Katera pristanišča so začela izgubljati in katera pridobivati na pomembnosti? Odgovor utemelji.</p> <p>Našteti vsaj šest glavnih živil in tri živalske vrste, ki so bile prinesene iz Amerike v Evropo.</p> <p>Premislite, ali bi bilo življenje danes kaj drugačno, če Kolumb ne bi odkril Amerike?</p>	<p>plemiči pa so zaradi visokih cen bili prisiljeni prodati svojo posest.</p> <p>Pristanišča ob Baltskem in Sredozemskem so začela izgubljati na pomembnosti. Pomen so začela pridobivati pristanišči Lizbona in Cadiz. Zaradi novih trgovinskih pristanišč na atlantski obali.</p> <p><u>Rastline</u>: koruza, krompir, fižol, paprika, kumare, vanilja, ananas, avokado, papaja, maline, kakav, koka, tobak, arašidi, lešniki.</p> <p><u>Živali</u>: puran, lama, alpaka, činčila.</p> <p>Ne bi poznali vseh teh rastlin, ki so prisotne v naši vsakdanji prehrani. Prav tako ne bi poznali vseh živali.</p>		
<p>Dosegli smo vse cilje, ki smo si jih zadali, in sicer znate pojasniti pojem Novi svet, znate naštetih države, ki so sodelovale pri osvajanju sveta. Poleg tega znate naštetih še glavne spremembe v gospodarstvu ter spremembe v vsakdanjem življenju, ki so jih prinesla nova odkritja v Evropo.</p>	<p>Poslušajmo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	
<p>Čisto na koncu pa vam dajem še seznam QR kod. Tisti, ki imate pametne telefone, si lahko s pomočjo bralnika kod, kodo poskenirate. S pomočjo teh kod se boste lažje učili za test. Kode vas bodo popeljale na spletne strani, ki vsebujejo vse današnji video in slike, ki sem jih</p>	<p>Poslušajmo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>List s QR kodami.</p>

uporabila na PowerPointu.			
Ali znate vsi uporabljati QR kode? Naredimo en primer skupaj. Kdo ima s sabo pametni telefon?	Odgovorijo. Nekdo izmed učencev se javi.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	
Najprej preveri, ali imaš vzpostavljeno internetno povezavo. Med aplikacijami na telefonu najdi optični bralnik ali QR scanner. Nato odpri aplikacijo. Sledi navodilom, ki ti jih ponuja dana aplikacija. Največkrat pa QR kodo samo približaš in spletno mesto je že določeno. Ko imaš določeno spletno mesto, klikni nanj. Aplikacija te bo avtomatično povezala s spletom. Tako, pa si našel. Ste razumeli?	Poslušajo navodila	Frontalna učna oblika, metoda razlage	List s QR kodami, pametni telefon.

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Neizpolnjen učni list
PRILOGA 2 :	Izpolnjen učni list
PRILOGA 3 :	PowerPoint predstavitev
PRILOGA 4 :	Zapis učne snovi iz PPT-a
PRILOGA 5:	Seznam QR kod za vso slikovno in video gradivo

1. Neizpolnjeni učni list:

SPREMEMBE V STAREM SVETU

1. Španci in Portugalci si razdelijo svet

- Dopolni besedilo!

Novoodkrita celina je ponujala čisto drugačne pogoje za življenje kot so jih bili vajeni Evropejci. Po odkritju Amerike leta ____ je prišlo med _____ in Portugalsko do spora glede razdelitve novo odkritega sveta. Spor je pomagal razrešiti _____. Leta 1494 sta državi sklenili pogodbo v _____. Španiji je pripadla večina ameriške celine. Portugalci pa so dobili _____ ter ozemlja v Afriki in Aziji. Na nova ozemlja so države poslale _____, _____, _____ in _____. Nova ozemlja so bila bogata z _____ in dragimi kamni.

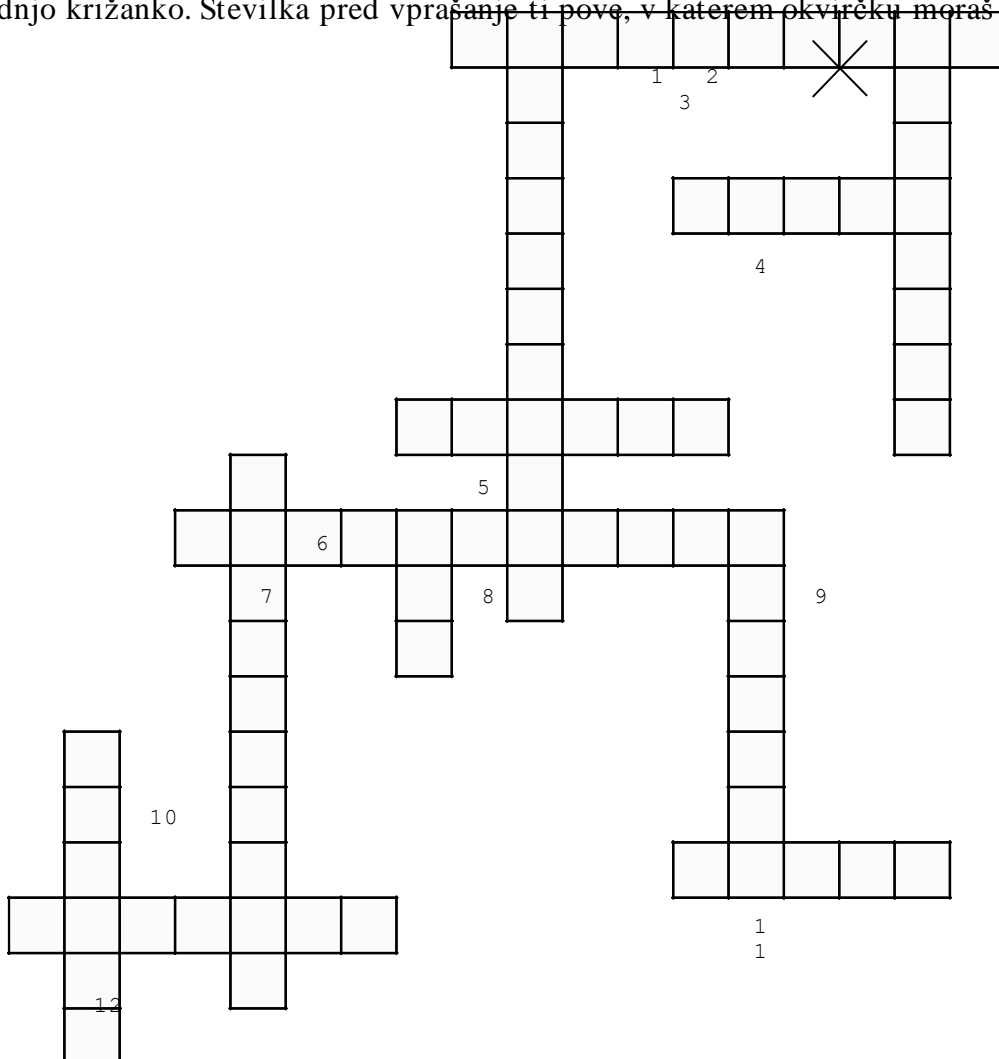
- Na spodnjem zemljevidu s črto označi, kako je bil po pogodbi iz Tordesillasa, razdeljen novo odkriti svet.

Vir: http://pregledovalnik.irokus.si/main.do?content_id=151 (Dostopno, 14.5.2016)

Križanka

Reši spodnjo križanko. Številka pred vprašanje ti pove, v katerem okvirčku moraš začeti.

Vodoravno

1. Ime za del sveta, ki je bil poznan evropskim ljudstvom pred odkritjem Amerike
4. Draga kovina.
5. Kdo je leta 1492 odkril Ameriko?
7. Država na skrajnem jugozahodu celinske Evrope.
11. Kdo je bil Aleksander VI?
12. Država na Iberskem polotoku.

Navpično

2. Pogodba iz leta 1494.
3. Zlato kraljestvo
6. Navidezne polovice krožnic na Zemljini površini, ki povezujejo severni in južni tečaj.
8. Enota za merjenje časa.
9. Novoodkrita celina.
10. Naprava za določanje strani neba.

2. Spremembe v gospodarstvu

- Odgovori na spodnji vprašanji. Pomagaj si z učbenikom na strani 12-13.

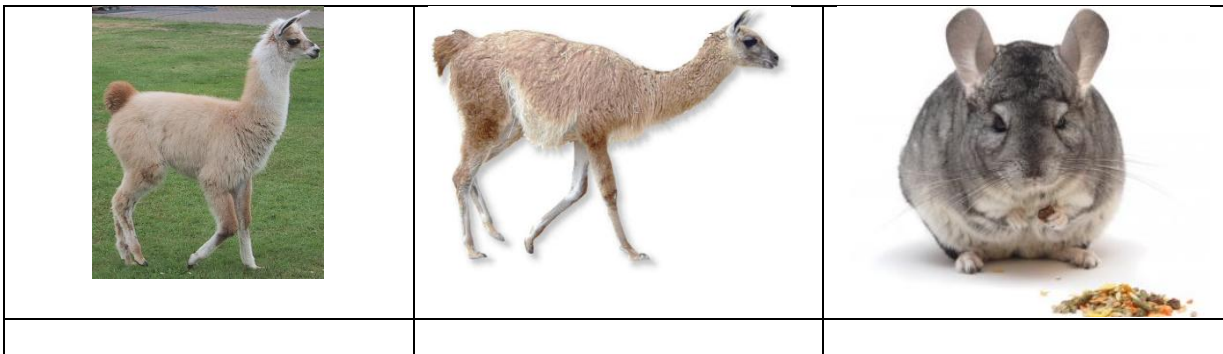
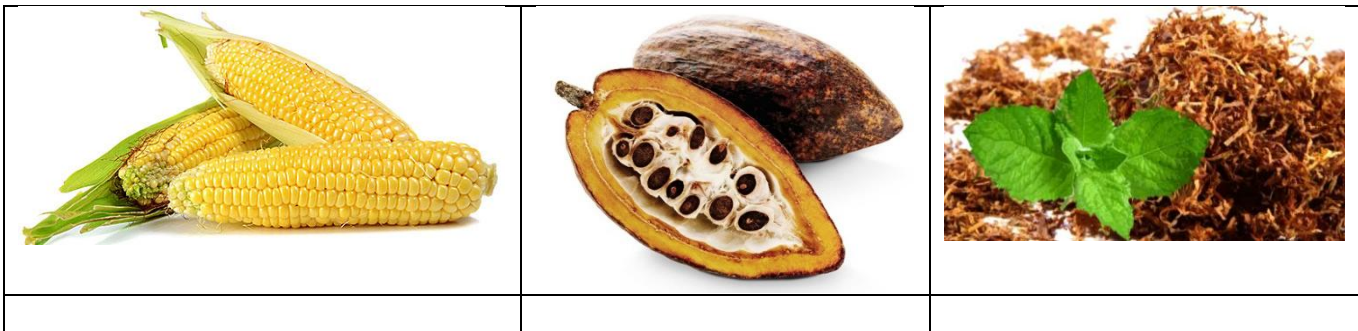
Naštej in pojasni tri posledice za življenje v Evropi, ki so jih sprožila velika gospodarska odkritja.

- Katera pristanišča so začela izgubljati in katera pridobivati na pomembnosti? Odgovor utemelji.

3. Spremembe v vsakdanjem življenju

- Našteti vsaj šest glavnih živil in tri živalske vrste, ki so bile prinesene iz Amerike v Evropo.

- Pod spodnje slike zapiši imena živil in živali.

DOMAČA NALOGA

Zamisli si, da si neustrašen raziskovalec novega sveta. S časovnim strojem se vrneš v leto 1494, v Ameriko. Tam srečaš portugalske in španske raziskovalce. Tamkajšnjim domačinom želite tudi vi pokazati zanimive stvari, ki jih oni še ne poznajo. Katere stvari, dobrine, živali bi jim ponudili, predstavili?

2. Izpolnjeni učni list:

SPREMEMBE V STAREM SVETU

1. Španci in Portugalci si razdelijo svet

- Dopolni besedilo!

Novoodkrita celina je ponujala čisto drugačne pogoje za življenje kot so jih bili vajeni Evropejci. Po odkritju Amerike leta 1492 je prišlo med Španijo in Portugalsko do spora glede razdelitve novo odkritega sveta. Spor je pomagal razrešiti papež. Leta 1494 sta državi sklenili pogodbo v Tordesillasu. Španiji je pripadla večina ameriške celine. Portugalci pa so dobili Brazilijo ter ozemlja v Afriki in Aziji. Na nova ozemlja so države poslale raziskovalce, vojake, uradnike in duhovnike. Nova ozemlja so bila bogata z zlatom in dragimi kamni.

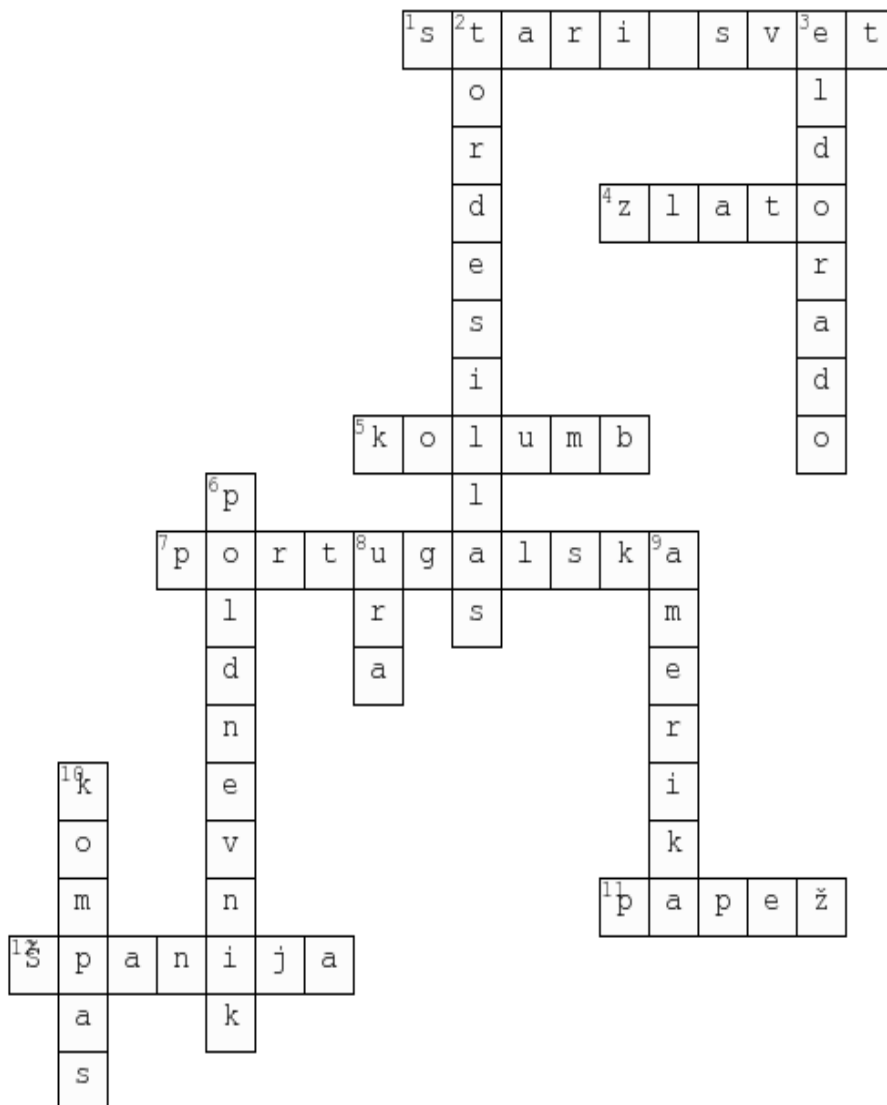
- Na spodnjem zemljevidu s črto označi, kako je bil po pogodbi iz Tordesillasa, razdeljen novo odkriti svet.

Vir: http://pregledovalnik.irokus.si/main.do?content_id=151 (Dostopno, 14.5.2016)

Križanka

Reši spodnjo križanko. Številka pred vprašanje ti pove, v katerem okvirčku moraš začeti.

Vodoravno

1. Ime za del sveta, ki je bil poznan evropskim ljudstvom pred odkritjem Amerike
4. Draga kovina.
5. Kdo je leta 1492 odkril Ameriko?
7. Država na skrajnem jugozahodu celinske Evrope.
11. Kdo je bil Aleksander VI?
12. Država na Iberskem polotoku.

Navpično

2. Pogodba iz leta 1494.
3. Zlato kraljestvo.
6. Navidezne polovice krožnic na Zemljini površini, ki povezujejo severni in južni tečaj.
8. Enota za merjenje časa.
9. Novoodkrita celina.
10. Naprava za določanje strani neba.

2. Spremembe v gospodarstvu

- Odgovori na spodnji vprašanji. Pomagaj si z učbenikom na strani 12-13.

Naštej in pojasni tri posledice za življenje v Evropi, ki so jih sprožila velika gospodarska odkritja.

Posledice odkritji za Evropo so bile: premik trgovine iz Sredozemlja na atlantske obale. Zaradi tega so propadla mesta kot so Benetke, Genova, Dubrovnik. Bankirji, trgovci in lastniki ladji so na ta račun obogateli. Kmetje ter plemiči pa so zaradi visokih cen bili prisiljeni prodati svojo posest.

Katera pristanišča so začela izgubljati in katera pridobivati na pomembnosti?

Pristanišča ob Baltskem in Sredozemskem so začela izgubljati na pomembnosti. Pomen so začela pridobivati pristanišči Lizbona in Cadiz. Zaradi novih trgovinskih pristanišč na atlantski obali.

3. Spremembe v vsakdanjem življenju

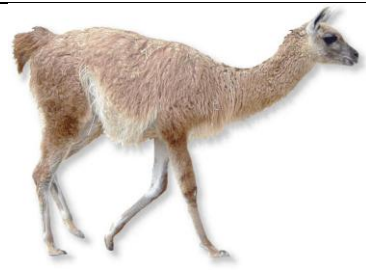

- Našteti vsaj šest glavnih živil in tri živalske vrste, ki so bile prinesene iz Amerike v Evropo.

Rastline: koruza, krompir, fižol, paprika, kumare, vanilja, ananas, avokado, papaja, maline, kakav, koka, tobak, arašidi, lešniki.

Živali: puran, lama, alpaka, činčila.

- Pod spodnje slike zapiši imena živil in živali.

		
Koruza	Kakav	Tobak

		
Lama	Vikunja	Činčila

DOMAČA NALOGA

Zamisli si, da si neustrašen raziskovalec novega sveta. S časovnim strojem se vrneš v leto 1494, v Ameriko. Tam srečaš portugalske in španske raziskovalce. Tamkajšnjim domačinom želite tudi vi pokazati zanimive stvari, ki jih oni še ne poznajo. Katere stvari, dobrine, živali bi jim ponudili, predstavili? Iz Evrope, bi prepeljal v Ameriko različna žita, repo, grozdje, čebulo, sladkorni trs. V Ameriko bi peljal še konje, ovce, pujsje.

3. PowerPoint predstavitev:

Cilji učne ure

- Znali boste pojasniti pojem Novi svet.
- Znali boste naštetih države, ki so sodelovale pri osvajanju sveta.
- Znali naštetih glavne spremembe v gospodarstvu ter spremembe v vsakdanjem življenju, ki so jih prinesla nova odkritja v Evropo.

POSLEDICE ODKRITIJ V STAREM SVETU

1. Španci in Portugalci si razdelijo svet

- Glavni osvajalki sta bili Španija in Portugalska.
- 1493 spor med Španijo in Portugalsko, zaradi delitve novih ozemlji.
- Poimenovanje dežel, ki niso bile Evropejcem poznane do konca srednjega veka

1492

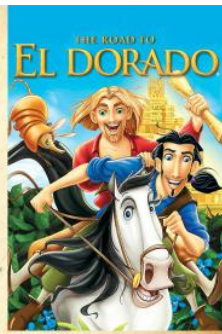
- Posredovanje papeža Aleksandra VI.
- 1494 državi podpišeta POGODBO V TOREDSILLASU.

- Španija dobi večino Ameriške celine, razen Brazilije.
- Portugalska dobi Brazilijo ter ozemlja v Afriki in Aziji.

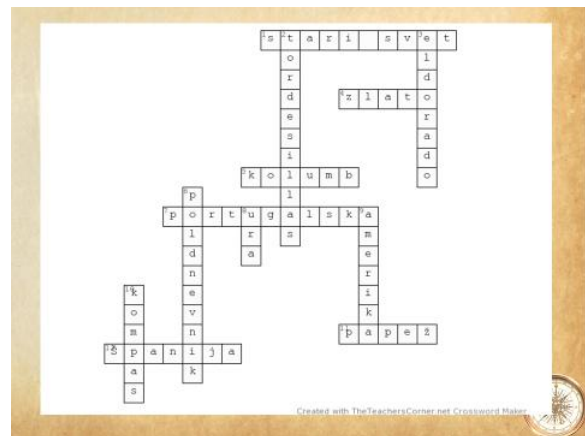
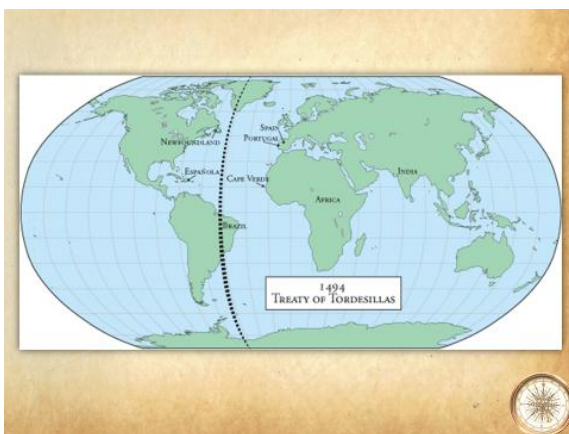
- V Novi svet odidejo: raziskovalci, vojaki, duhovniki in uradniki.
- El Dorado → zlata dežela.

1. Španci in Portugalci si razdelijo svet

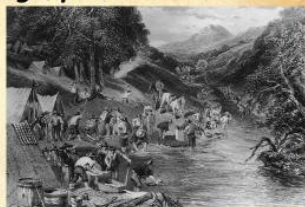
Dopolni besedilo!

- Novoodkrita celina je ponujala čisto drugačne pogoje za življenje kot so jih bili vajeni Evropejci. Po odkritju Amerike leta 1492 je prišlo med Španijo in Portugalsko do spora glede razdelitve novo odkritega sveta. Spor je pomagal razrešiti papež. Leta 1494 sta državi sklenili pogodbo v Tordesillasu. Španiji je pripadla večina ameriške celine. Portugalci pa so dobili Brazilijo ter ozemlja v Afriki in Aziji. Na nova ozemlja so države poslale raziskovalce, vojake, uradnike in duhovnike. Nova ozemlja so bila bogata z zlatom in dragimi kamni.

2. Spremembe v gospodarstvu

- Zlato
- Dragi kamni
- Rast cen

Iskalci zlata v Kaliforniji, slika je iz leta 1848.

- Rast cen je koristila meščanom, trgovcem, bankirjem, graditeljem in lastnikom ladji.
- Slab položaj kmetov in lastnikov zemlje.
- Zadolževanje kmetov, ki vodi v prodajo zemlje.
- Trgovina se preseli na Atlantske obale.
- Evropska pristanišča izgubljajo na pomenu.

- Cadiz → jug Španije
- Lizbona → Portugalska

2. Spremembe v gospodarstvu

- Naštej in pojasni tri posledice za življenje v Evropi, ki so jih sprožila velika gospodarska odkritja.

Posledice odkritij za Evropo so bile: premik trgovine iz Sredozemlja na atlantske obale. Zaradi tega so propadla mesta kot so Benetke, Genova, Dubrovnik. Bankirji, trgovci in lastniki ladji so na ta račun obogateli. Kmetje ter plemiči pa so zaradi visokih cen bili prisiljeni prodati svojo posest.

- Katera pristanišča so začela izgubljati in katera pridobivati na pomembnosti?

Pristanišča ob Baltskem in Sredozemskem so začela izgubljati na pomembnosti. Pomen so začela pridobivati pristanišča Lizbona in Cadiz. Zaradi novih trgovinskih pristanišč na atlantski obali.

3. Spremembe v vsakdanjem življenju

- Iz Amerike v Evropo:
 - koruzo, krompir, fižol, papriko, kumare, vaniljo, ananas, avokado, papajo, maline, kakav, koko, tobak, arašide, lešniki
 - puran, lama, alpaka, činčila, vikunja.

3. Spremembe v vsakdanjem življenju

- Naštej vsaj šest glavnih živil in tri živalske vrste, ki so bile prinesene iz Amerike v Evropo.

Rastline: koruza, krompir, fižol, paprika, kumare, vanilja, ananas, avokado, papaja, maline, kakav, koka, tobak, arašidi, lešniki.
Živali: puran, lama, alpaka, činčila.

- Pod spodnje slike zapiši imena živil in živali.

		
Koruza	Kakav	Tobak
		
Lama	Vikunja	Činčila

4. Zapis učne snovi iz PPT-a

SPREMEMBE V STAREM SVETU

1. Španci in Portugalci si razdelijo svet

- Glavni osvajački sta bili Španija in Portugalska.
- 1493 spor med Španijo in Portugalsko, zaradi delitve novih ozemlji.
- Novi svet = poimenovanje dežel, ki niso bile Evropejcem poznane do konca srednjega veka.
- Posredovanje papeža Aleksandra VI.
- 1494 državi podpišeta POGODBO V TOREDSILLASU.
- Španija dobi večino Ameriške celine, razen Brazilije.
- Portugalska dobi Brazilijo ter ozemlja v Afriki in Aziji.
- V Novi svet odidejo: raziskovalci, vojaki, duhovniki in uradniki.
- El Dorado → zlata dežela.

2. Spremembe v gospodarstvu

- Zlato
- Dragi kamni
- Rast cen
- Rast cen je koristila meščanom, trgovcem, bankirjem, graditeljem in lastnikom ladij.
- Slab položaj kmetov in lastnikov zemlje.
- Zadolževanje kmetov, ki vodi v prodajo zemlje.
- Trgovina se preseli na Atlantske obale.
- Evropska pristanišča izgubljajo na pomenu.
- Cadiz → jug Španije
- Lizbona → Portugalska

3. Spremembe v vsakdanjem življenju

- Iz Amerike v Evropo:
 - koruzo, krompir, fižol, papriko, kumare, vaniljo, ananas, avokado, papajo, maline, kakav, koko, tobak, arašide, lešniki
 - puran, lama, alpaka, činčila, vikunja.

5. Seznam QR kod za vso slikovno in video gradivo (za lažji dostop)

PPT

Video:

Drsnica 3. Krištof Kolumb:

Drsnica 3. Zemljevid:

Drsnica 5. Papež Aleksander VI.

Drsnica 5. Tordesillska pogodba:

Drsnica 6 in 9. Zemljevid z razmejitveno črto:

Drsnica 7. Eldorado:

Drsnica 7. Eldorado risanka:

Drsnica 11. Iskalci zlata:

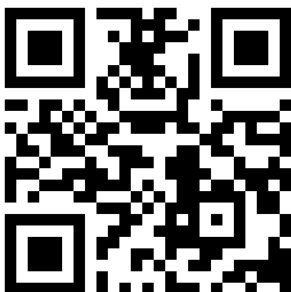
Drsnica 12. Dragi kamni:

Drsnica 13. Pristanišče Cadiz:

Drsnica 13. Pristanišče Lizbona:

Drsnica 17. Zemljevid z dobrinami

UČNI LIST
Zemljevid:

Koruza:

Kakav:

Tobak:

Lama:

Vikunja:

Činčila:

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

UČNA PRIPRAVA:

POSLEDICE ODKRITIJ V NOVEM SVETU

IME IN PRIIMEK: **Aleksander Stojnšek, Luka Ruter**

DATUM: 2. 6. 2016

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:		
Datum:	2. 6. 2016	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Tema iz učnega načrta:	Obvezna tema: Meje znanega sveta se razširijo (Vsebine: Posledice odkritij in trgovina s sužnji)
	Tema iz učbenika:	Odkrivanje sveta in duha v 14. in 15. stoletju
Učna enota – naslov učne ure:	Posledice odkritij v Novem svetu	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda dela besedne demonstracije, metoda slikovne demonstracije, metoda dela s pisnimi viri, metoda dela s slikovnimi viri, metoda grafičnih izdelkov	
Učne tehnike:	Asociacija	
Cilji iz učnega načrta:	"pojasnijo politične, družbene, gospodarske, kulturne posledice velikih geografskih odkritij za stari in novi svet" (Učni načrt 2011, str. 15).	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki (operativni učni cilji)	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -navesti razloge za selitev prvotnih prebivalcev Amerike iz Azije v Ameriko -našteti najrazvitejše kulture predkolumbovske Amerike -opisati življenje predkolumbovskih civilizacij v Srednji in Južni Ameriki -opisati posledice odkritja Amerike za Inke in Azteke, -našteti spremembe, do katerih je v Južni in Srednji Ameriki prišlo po prihodu Evropejcev. -našteti vzroke, ki lahko pripeljejo do uničenja drugih kultur.
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomočjo atlasa poiskati območja naselitve predkolumbovskih civilizacij
	Vzgojni učni	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	cilji	- pokazati ustrezen odnos do učne vsebine
Učne etape:	Uvajanje Obravnavanje nove učne snovi Urjenje	
Vsebinski poudarki:	Novi svet pred prihodom Evropejcev Visoke kulture Južne Amerike Prihod Evropejcev Spremembe v Novem svetu.	
Učna sredstva:	Učila:	-Učbenik: Koraki v času 8 (dr. Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek Balkovec, dr. Andrej Studen, Suzana Guček Cvirn in Tadeja Galonja, 2014, str. 14-15). - Mali zgodovinski Atlas (Tomaž Weber, 2003, str. 10 in str. 37). - učno-delovni list -PPT predstavitev.
	Učni pripomočki:	Pametna tabla, alkoholno pisalo, računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Geografija (uporaba atlasa za ugotavljanje območij naselitev Inkov, Aztekov in Majev).	
Novi pojmi s pojasnilom:	Eldorado- zlata dežela, ki so jo iskali španski osvajalci v Južni Ameriki. Konkvistador- iz španščine, osvajalec, lahko tudi zaslužnjevalec. Inuiti (Eskimi)- ljudstvo, ki poseljuje arktične predele Amerike in Grenlandije. Predkolumbovska Amerika- ameriška ljudstva in civilizacije pred prihodom evropskih osvajalcev. Tifus- nalezljiva črevesna bolezen.	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina.</i> Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011. http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf
	Učna priprava	Razpotnik, Jelka, Damjan Snoj. Raziskujem preteklost. Učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett, 2013, str. 46–47.

	<p>Žvanut, Maja, Peter Vodopivec. Vzpon meščanstva. Zgodovina za 7. razred osnovne šole, zgodovina za 8. razred devetletne šole. Ljubljana: Tiskarna Schwarz, 2002, str. 12-16.</p> <p>Cvirn, Janez, Elizabeta Hriberšek Balkovec, Andrej Studen. Koraki v času - Novi vek. Zgodovina za 8. razred devetletke. Ljubljana: DZS, 2000, str. 8-14.</p> <p>Cvirn, Janez, Elizabeta Hriberšek Balkovec, Andrej Studen, Suzana Guček Cvirn, Tadeja Galonja. Koraki v času 8. Učbenik za zgodovino v 8. Razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS, 2014, str. 14-15.</p> <p>Weber, Tomaž. Mali zgodovinski Atlas. Za pouk zgodovine v osemletni in devetletni osnovni šoli. Ljubljana: Modrijan, 2003, str. 10 in str. 37.</p>
PowerPoint	<p><i>DRSNICA2</i> http://www.transients.info/2013_05_01_archive.html (1.6.2016)</p> <p><i>DRSNICA3</i> https://lh3.googleusercontent.com/npooZdM7Xv1-Sk0q3Gq2LbyIY5IMWmR2hrAHNzhU9_w8Qwm34N_EBPjAdX76H0dl7VHtF=s170 (1.6.2016)</p> <p><i>DRSNICA4</i> https://lh3.googleusercontent.com/Un95_RvcMu-9qkyLA1uQCCbebSTRC76H5Sd2I19vWDYzKseBqF96631dsYTwciNkosVRow=s132 (1.6.2016)</p> <p><i>DRSNICA5</i> https://lh3.googleusercontent.com/JpVxNIJjih8tsGiod0pLXAdiTOPk2TPXdmqg6k7da1sH3T3IsPoDUGW7jrzWkvIqtAU=s124 in https://lh3.googleusercontent.com/9RmK8Aal8fkr8l8-klAjqSdlvzIFBUbtRBJOpZv3IXudqW7u-FVGJ4q3QNNdfRPAAdoFSA=s85 (1.6.2016)</p> <p><i>DRSNICA6</i> https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiftG7oonNAhVD1BoKHYNqAPYQjRwIBw&url=http%3A%2F%2Fwww.ask.com%2Fhistory%2Fdid-hopi-indians-live-b91cfd508ee422e2&psig=AFQjCNGEC807iWzPXa2GmTqxOlquW7-rwq&ust=1464954375639462</p>

	<p>(1.6.2016)</p> <p>DRSNICA9 https://pbs.twimg.com/media/CEGzKU7UsAAvPKS.png (1.6.2016)</p> <p>DRSNICA10 https://lh3.googleusercontent.com/mFp4m8JRoWK02FYOzFYIaY3hdQAZE5DQzkGSfncWr4cqUA9PJZky0gAqqvY8fa009XZ7bQo=s113 in https://lh3.googleusercontent.com/FAOScUV4R7JeVyP4XkDVyThf-kO0luwB-GIVjn5-GZD_bdWiumuXLMHpTGGLG7Wq2eo9IA=s131 (1.6.2016)</p> <p>DRSNICA11 https://lh3.googleusercontent.com/teqj85PIQBU0M5erK2EDZqNrStuRbyaOpwqPzFkYdKFi966fzo8RmckBK-SBORQLfwyL4=s114 (1.6.2016)</p> <p>DRSNICA12 https://lh3.googleusercontent.com/Xhnh7FQOGcfjlpYDtNZqacaG8p_ItMyIJWHx9yub7fSOMnLben4oojvxucpi4Aas55ERJq=s85 (1.6.2016)</p> <p>DRSNICA13 https://lh3.googleusercontent.com/976DRllsDjSDrlhW_HMy_3GAKq-jacO1lnq8anS02AF5sq9MzZBLEz9_bb5XeYLLPweiwHc=s143 (1.6.2016)</p> <p>DRSNICA14 https://lh3.googleusercontent.com/R3I35JqbAVFfOONLvpizJoRPmjlwcibZqgfIJZN6t_aJF5AWO76i2d5GZPKFhK86QSmpps9c=s128 (1.6.2016)</p> <p>DRSNICA15 https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjTmtjdoonNAhUE2hoKHck-AF4QjRwIBw&url=http%3A%2F%2Fwww.keyword-suggestions.com%2FYXp0ZWMqZmFybWluZw%2F&psig=AFQjCNGhmyyuXlkyrYFG2UEeEs5ZZq2fRg&ust=1464954447800575 in https://lh3.googleusercontent.com/h-Cfyll-zzt26LJ5IwejhnsADfVdl9onJ7irHto-dKFABG76rSY5B3-XFIG0q1I2WaGOQ=s17</p>
--	---

(1.6.2016)

DRSNICA16

<https://lh3.googleusercontent.com/eJ-FqcXqJbh1ievnGCdEGe0qsYDnyYDuo6eHkOpe3G4hH1X5GdycAT7dtqz--5k-s513ZQ=s127> in (1.6.2016)

DRSNICA17

https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiL_iToonNAhWBahoKHfOnBQIQjRwIBw&url=http%3A%2F%2Fgerman.fansshare.com%2Fcommunity%2Fuploads29%2F9902%2Fla_ruta_hacia_el_dorado%2F&psiq=AFQjCNF2YWxyhsBwIX7Z6iutFI0SkInXnA&ust=1464954292222608 in
<https://lh3.googleusercontent.com/IYqCn1NOqJ9991B5XaMLDyR7UxVqHXDET2jQHwzqqBiHlvSQUMi3S-el20mhN2m6DqkvNI=s13> (1.6.2016)

DRSNICA18

<https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiMqJnGoYnNAhWRJhoKHeLwB5wQjRwIBw&url=http%3A%2F%2Fcassendrier.skyrock.com%2F&psiq=AFQjCNEKDznkzWAnXn3N4XLwVqykPDU5Jq&ust=1464954127841430> (1.6.2016)

DRSNICA19

<https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj-5sPkoYnNAhUL1xoKHbO4B1AQjRwIBw&url=http%3A%2F%2Fwww.polityka.pl%2Fpomocnikhistoryczny%3FnumerWydania%3D100101&psiq=AFQjCNGbZLKZjI4VbRIYxuStksK0svGNMq&ust=1464954193371815> (1.6.2016)

DRSNICA20

<https://lh3.googleusercontent.com/p5UcUld2BnEBVqdwX7fxIU2bkpat5UyBVKfrswod7U7aS6i0WDQLZxR8fLhtrmlFz4Yfkoo=s85> (1.6.2016)

DRSNICA21

<https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&cad=rja&uact=8&ved=0ah>

	<p>UKEwjmwIH0oonNAhVJXhoKHbQpCF4QjRwIBw&url=https%3A%2F%2Fwww.files.com%2Fhistory%2Ffaztec-inca-maya%2Ffincas%2Fprint&psig=AFQjCNHXtLeOnTyuQsqckAzho9bnZibY7g&ust=1464954414884840 (1.6.2016)</p> <p>DRSNICA22 https://lh3.googleusercontent.com/OJMVUTqNz3SSciWjLHL4oULcokp2N6leODi2W13vrlb05hr1qaHYnmZRfzWu_MDW1WY32q=s120 (1.6.2016)</p> <p>DRSNICA23 https://lh3.googleusercontent.com/EizjN4V4AkSvjEhn7UQ0Up0cplCPU46wqy3tsr3PA-kICkhN0LuY9UHbaz8_DqPXVjSsbA=s85 (1.6.2016)</p> <p>DRSNICA24 https://pbs.twimg.com/media/CEGzKU7UsAAvPKS.png (1.6.2016)</p> <p>DRSNICA25 https://lh3.googleusercontent.com/7sjvUaO_ZVO062VqD9Dlcc-lj7cpceLk8vz2BDUdVMSaUMhOHTM_ftkBGWWAeqxXu8lhSw=s163 in https://lh3.googleusercontent.com/JxHidH3R87pHimtrl64N3k8WMI5JcoGEy9l-eTH3dlhmqlq4iF4WkX7Ra-eVf1WAdHJOr0=s128 (1.6.2016)</p> <p>DRSNICA26 https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj65N39oYnNAhVGAXoKHb8uAqUQjRwIBw&url=http%3A%2F%2Fihsworldhistory.blogspot.com%2F&psig=AFQjCNGSGKABeqCWsc15AaJtj3clp0vGFq&ust=1464954246450281 (1.6.2016)</p>
--	---

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
4 min	<p>Zadnjič smo govorili o tem, kako so odkrili Novi svet in kaj so Evropejci prinesli s seboj v Evropo, danes bomo pa govorili kako je na Ameriko vplival prihod Evropejcev.</p> <p>Zvezkov danes ne potrebujete, ker bomo vse ključne podatke zapisali na učno-delovne liste.</p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT Drsnica 1. Računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.(uporabljeno do preverjanja na koncu ure.)
	<p>Za začetek si bomo ogledali nekaj živalskih in rastlinskih vrst, tisti, ki ga bom poklical, pa mi bo odgovoril iz katere celine prihaja.</p> <p><i>Za vsako stvar vprašam enega od učencev za odgovor.</i></p>	<p>Poslušajo, ogledajo si pojme na PPT</p> <p>Odgovorijo: Amerika; Evrazija; Afrika; Amerika; Amerika; Evrazija; Afrika.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora in slikovne demonstracije.</p>	Drsnica 2
	<p>Danes se boste naučili navesti glavne razloge za selitev prvotnih prebivalcev Amerike iz Azije v Ameriko, opisati najrazvitejše kulture predkolumbovske Amerike in opisati posledice odkritja Amerike za Inke in Azteke.</p> <p>Prav tako pa boste na koncu učne ure znali naštetih spremembe od katerih je prišlo v Južni in Srednji Ameriki po prihodu Evropejcev.</p>	Poslušajo	Metoda razlage.	

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE
ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČ NI PRIPOMO ČKI
Novi svet pred prihodom Evropejcev (8 minut)	Zgodovina Amerike se je začela že dolgo pred prihodom Evropejcev. Prvotni prebivalci Amerike so se namreč iz Azije v Ameriko preselili že 20.000 let pred n. št, pri tem pa so vso dolgo potovanje opravili po kopnem. Kako to, da so lahko prvotni priseljenci iz Azije v Ameriko prišli po kopnem?	Poslušajo Odgovorijo: Azija in Amerika sta bili v ledeni dobi povezani z ledenim pokrovom.	Frontalna učna oblika. (Do konca poudarka.) Metoda razlage. Metoda razgovora in slikovne demonstracije.	Drsnica 3.
	Tako je, ljudje v Aziji so bili nomadski lovci, ker so sledili svojemu plenu, pa so nevede preko ledenega pokrova prišli v Ameriko. Konec ledene dobe pa sta se celini ločili in Inuiti (eskimi) , ki so prišli pozneje so morali prepluti Beringov preliv.	Poslušajo	Metoda razlage in slikovne demonstracije.	
	Okoli 8000 let pr. n. št., so v Severni Ameriki izumrle velike ledenodobne živali, zato je življenje postajalo vendno manj nomadsko. Ali bi vedeli katera znana ledenodobna žival je izumrla okrog 8000 let pr. n. št.	Poslušajo Odgovorijo: Mamut.	Metoda razlage. Metoda razgovora in slikovne demonstracije.	Drsnica 4.
	Tako je, zato so bili ljudje prisiljeni začeti loviti manjše živali, recimo jelene in karibuje, ki so jim poleg mesa dajali tudi usnje za obleko in	Poslušajo	Metoda razlage in slikovne demonstracije.	Drsnica 5 in 6.

<p>šotore.</p> <p>Konec nomadskega življenja pa je pomenil tudi to, da so ljudje začeli graditi naselja v katerih so stalno prebivali. V višjih predelih so v skale izklesali votline, v nižinah pa so postavljali nekakšne hiše.</p> <p>A bi kdo vedel kakšen gradbeni material so najpogosteje uporabljali pri gradnji teh prvih bivalšič?</p>			
<p>Učenci, zdaj pa vas prosim, da na prvi strani delovnega lista, izpolnite prvi del z podnaslovom: Novi svet pred prihodom Evropejcev, zato imate na voljo 2 minuti časa.</p>	<p>Učenci izpolnjujejo delovni list.</p>	<p>Individualna učna oblika. Metoda grafičnih izdelkov.</p>	<p>Delovni list</p>
<p><i>Preverimo rešitve.</i> Učenec, preberi rešitev prve naloge...</p>	<p>Poklicani učenec prebere rešitev naloge (<i>glej učno delovni list</i>)</p>	<p>Metoda besedne demonstracije.</p>	<p>Delovni list</p>

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>Visoke kulture Južne Amerike (10 minut)</p>	<p>Okoli 18.000 let pr. n. š., so prvi naseljenci dosegli območje današnje Mehike in nekaj let kasneje tudi najjužnejši del ameriške celine. Na tem prostoru je živelo veliko različnih plemen.</p> <p>Ali bi vedeli naštetih nekaj kulturno najrazvitejših plemen, ki so že pred Kolumbovim prihodom živela na območju srednje in Južne Amerike?</p>	<p>Poslušajo</p> <p>Odgovorijo: Maji, Inki in Azteki.</p>	<p>Frontalna učna oblika. (Do konca poudarka.) Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 7.</p>
	<p>Tako je, nosilci visoke kulture v predkolumbovski Ameriki so bili: Olmeki, Maji, Tolteki, Azteki in Inki. Olmeki so bili najstarejša civilizacija, ki je predstavljala temelj za druge</p>	<p>Poslušajo</p>	<p>Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 8.</p>

<p>kulture srednje in Južne Amerike.</p> <p>Ali bi morda vedeli kje so se naselili Inki, Azteki in Maji, pri tem pa si lahko pomagate z atlasom na strani 37.</p>	<p>Učenci s pomočjo atlasa razberejo to, da so Inki živeli v Andih na območju današnjega Peruja, Maji (polotok Jukatan) in Azteki (današnja Mehika) pa so živeli na območju Srednje Amerike.</p>	<p>Metoda dela s pisnimi viri in slikovni viri (zemljevid)</p>	<p>Mali zgodovinski Atlas, str. 37.</p>
<p>Ali bi morda znali naštetati nekaj držav, ki danes ležijo na območju Srednje Amerike?</p>	<p>Odgovorijo: Mehika, Honduras, Belize, Nikaragva, Panama, Kostarika, Salvador, Gvatemala</p>	<p>Metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 9.</p>
<p>Lov na področju Srednje in Južne Amerike, ni bil tako pomemben kot recimo na območju Severne Amerike. Prebivalci Južne in Srednje Ameriki so se namreč preživljali predvsem z nabiralništvom. Kmalu pa so začeli gojiti tudi posamezne užitne rastline.</p> <p>Ali bi vedeli katere užitne rastline so gojili prebivalci Južne in Srednje Amerike?</p>	<p>Poslušajo</p> <p>Odgovorijo: Koruzo, grah, kakav...</p>	<p>Metoda razlage in slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora in slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 10.</p>
<p>Tako je gojili so koruzo, grah, kakav, tobak, bombaž itd.</p> <p>Kot je za prve visoke civilizacije značilno se je tudi v Ameriki prebivalstvo začelo zgoščevati v mestih.</p> <p>Ali bi kdo vedel kako se je imenovalo glavno mesto Aztekov?</p>	<p>Poslušajo</p> <p>Odgovorijo: Tenochtitlan.</p>	<p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>Tako je, v njem pa je živel 300.000 ljudi (kar je recimo več kot danes v Ljubljani). Iz te slike pa lahko tudi razberemo to, da je samo mesto ležalo na jezeru, Azteki pa so to izkoristili za namakanje svojih polj.</p> <p>V mestih pa se je razvila tudi obrt, med drugim tudi obdelovanje kovin. Ali bi vedeli katere kovine so poznali prebivalci Južne in Srednje Amerike?</p> <p>Tako je, niso pa poznali železa.</p>	<p>Poslušajmo</p> <p>Odgovorijo: Zlato, srebro, bron in baker.</p>	<p>Metoda razlage in slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora in metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 11.</p> <p>Drsnica 12.</p>
<p>Prebivalci Južne in Srednje Amerike so častili tudi svoje bogove, za katere so gradili ogromne momentalne stavbe.</p> <p>Na kaj vas spominjajo te stavbe na slikah.</p>	<p>Poslušajmo</p> <p>Odgovorijo: Na egipčanske piramide.</p>	<p>Metoda razlage in in slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora in slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 13 in 14.</p>
<p>Ob prihodu Evropejcev je bila država Aztekov v polnem razcvetu. To je bila zveza plemen, ki so ji vladali vojaški poveljniki in najvišji duhovniki.</p> <p>Azteki polj niso obdelovali vsako leto, pa tudi pluga niso poznali.</p> <p>Z živinorejo se niso ukvarjali in tudi domačih živali niso imeli.</p> <p>Od kovin so uporabljali zlato, srebro in baker, železa in bron pa niso poznali. Zato so večino orodja in orožja izdelali iz kamna.</p> <p>V njihovi religiji pa je bilo zelo pomembno tudi žrtvovanje ljudi.</p>	<p>Poslušajmo</p>	<p>Metoda razlage in slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 15.</p>
<p>V današnjem Peruju v Južni Ameriki, je ob prihodu Špancev cvetela</p>	<p>Poslušajmo</p>	<p>Metoda razlage in</p>	<p>Drsnica 16.</p>

<p>država Inkov, nekakšno kraljestvo pod vodstvom namestnika Sonca-Inka.</p> <p>V njej so že poznali družbene razrede duhovnikov, uradnikov in vojakov.</p> <p>Država je vsakemu prebivalcu zagotavljala hrano in obleko. Tudi Inki železa še niso poznali, imeli pa so odlično razvito lončarstvo, zlatarstvo in teskstilno obrt. Tudi oni pa so tako kot Azteki izvrstno obdelovali kamen.</p> <p>Za razliko od Aztekov pa so Inki poznali domače živali, ali bi morda vedeli katero domačo žival so poznali Inki?</p>	<p>Odgovorijo: Lamo</p>	<p>slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora in slikovne demonstracije.</p>	
<p>Tako je, Lamo so Inki uporabljali predvsem za prenašanje tovora, po svojih odlično zgrajenih cestah. Poleg cest pa so Inki, ki so bili znani kot odlični graditelji, gradili tudi terase s pomočjo katerih so obdelovali zemljo.</p> <p>Zakaj pa so Inki obdelovali zemljo s pomočjo teras.</p> <p>Tako je Inki so za razliko od ostalih predkolumbovskih civilizacij živeli v gorovju Andi, kjer je bilo zemljo mogoče intenzivno obdelovati samo s pomočjo teras.</p>	<p>Poslušajo</p> <p>Odgovorijo: Zato, ker so živeli v hribovitem svetu.</p> <p>Poslušajo</p>	<p>Metoda razlage in slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	
<p>Učenci, zdaj pa vas prosim, da na prvi strani delovnega lista izpolnite drugi del z podnaslovom: Visoke kulture Južne Amerike, zato imate na voljo 2 minute časa.</p>	<p>Učenci</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Delovni list</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

		izpolnjujejo delovni list.	Metoda grafičnih izdelkov.	
	<i>Preverimo rešitve.</i> Učenec prebere svoj odgovor na prvo vprašanje v tem sklopu...	Učenci povedo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Delovni list: rešen.

3. VSEBINSKI POUČILSKO POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Prihod Evropejcev 10 minut	Ko so se iz Novega sveta vrnil prv raziskovalci, so v Evropo prinesli govornice o bogatih deželah ki so jih obiskali, poimenovali so jih Eldorado-dežela zlata.	Učenci poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. in slikovne demonstracije.	Drsnica 17
	V Španiji se je ravno v tem obdobju končala rekonkvista (se še spomnimo kaj pomeni ta pojem?) Zato je veliko vojakov, (ki so jih imenovali konkvistadorji), navdušeno poslušalo zgodbe o Eldoradu.	Odgovarjajo na vprašanja. Ponovno zavojevanje Iberskega polotoka.	Metoda razgovora.	
	Napišite odgovor na prvo nalogo iz tega sklopa na učno delovni list.	Rešijo prvo nalogo	Metoda razlage. Individualna učna oblika. Metoda grafičnih izdelkov.	Delovni list
	<i>Preverimo rešitve.</i> Učenec prebere svoj odgovor.	Učenec prebere odgovor.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Delovni list: rešitve
	Eden izmed njih Hernando Cortes je tako leta 1519 z lahkoto zbral okoli 500 vojakov, topove in konje, s katerimi je odrinil v notranjost Srednje Amerike.	Poslušajo	Frontalna učna oblika. Metoda razlage in slikovne demonstracije.	Drsnica 18

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

Uradno je bil cilj njegove odprave trgovanje z Azteki.			
Ko se je Cortesova vojska srečala z Azteki, so ga ti imeli za belega boga in mu darovali zlato. Španci pa so hoteli še več plena in so se povezali z nekaterimi ljudstvi, ki so bila podložna Aztekom. Cortes pa si je dobil indijansko prevajalko, kar mu je omogočilo lažje sporazumevanje z indijanci.		Frontalna učna oblika. Metoda razlage in slikovne demonstracije.	Drsnica 19
Skupaj z zavezniki je Cortes poizkušal osvojiti Azteško prestolnico, a so se Azteki uprli. Ponovno je Cortez Tenochtitlan napadel naslednje leto in ga porušil.		Frontalna učna oblika. Metoda razlage in slikovne demonstracije.	Drsnica 19
Morda kdo ve kaj danes stoji na mestu Azteške prestolnice?	Odgovorijo: Ciudad de Mexico <i>in/ali</i> glavno mesto Mehike.	Metoda razgovora.	
Tako je na mestu Azteške prestolnice so Španci postavili novo prestolnico, ki je kasneje postala glavno mesto Mehike.		Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
Rešite še naslednji dve nalogi na učno delovnih listih.	Rešijo drugo in tretjo nalogo.	Individualna učna oblika, Metoda grafičnih izdelkov.	Delovni list
<i>Preverimo rešitve.</i> Učenec preberi svoj odgovor.	Učenec prebere odgovor.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Delovni list: rešitve
11 let kasneje, se je Cortesov drugi bratranec Francisco Pizarro, odpravil iz Paname na jug. Njegov cilj je bila država Inkov, ki je veljala za zelo bogato. Proti Andom se je odpravil z okoli 200 vojaki.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage in slikovne demonstracije.	Drsnica 20
Izvedel je da je Inkovska država oslABLJENA zaradi državljanske vojne. Zaradi tega mu je z zvijačo uspelo		Frontalna učna oblika. Metoda razlage	Drsnica 20

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>ujeti Inkovskega vladarja Atahualpo, ki je plačal ogromno odkupnino. (Prostor 7x9m so napolnili z zlatom) Po tem ko so Inki plačali odkupnino pa so Španci Atahualpo usmrtili. Inki brez vladarja niso organizirali odpora in Španci so oropali njihovo prestolnico Cuzco, ter ustanvili novo mesto Lima.</p> <p>Rešite še naslednji dve nalogi na učno delovnih listih.</p>	<p>Rešijo peto in šesto nalogo.</p>	<p>in slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika. Metoda grafičnih izdelkov.</p>	<p>Delovni list</p>
<p><i>Preverimo rešitve.</i> Učenec preberi svoj odgovor.</p>	<p>Učenec prebere odgovor.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda besedne demonstracije.</p>	<p>Delovni list: rešitve</p>
<p>Nekateri od Inkov pa so se zatekli v bivališča viskoko v gorah.</p> <p>Kdo pozna eno izmed takih mest v Peruju?</p> <p>Tako je, na drsnici si lahko ogledamo eno od rekonstrucij tega mesta.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovorijo: Machu Picchu.</p> <p>Ogledajo si sliko na drsnici.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora</p> <p>Metoda slikovne demonstracije</p>	<p>Drsnica 21</p>
<p>Na prosojnicah si oglejmo opremo azteškega vojščaka in opremo španskih konkvistadorjev.</p> <p>Iz česa je bila narajena oprema Indijanskih vojščakov?</p> <p>Kakšne prednosti so imeli španski</p>	<p>Na prosojnicah si ogledajo opremo azteškega vojščaka in opremo španskih konkvistadorjev.</p> <p>Po opazovanju in primerjanju odgovorijo: Iz lesa in kamna.</p> <p>-Oklep</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage</p> <p>Metoda dela s slikovnim gradivom.</p> <p>Metoda razgovora</p>	<p>Drsnica 22 in 23</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	bojevniki pred Indijanskimi?	-Jekleno orožje -Ognjeno strelno orožje (muškete, in arkebuze).		
	Tako je. poleg tega so imeli Španci tudi zelo dobro organizirano vojsko, niso se bali indijancev in imeli so konjenico.		Metoda razlage.	
	Ugotovitve zapišite na učno-delovni list. Pri zadnji nalogi v tem sklopu.	Zapišejo odgovor na delovni list.	Metoda razlage. Individualna učna oblika. Metoda grafičnih izdelkov.	Delovni list
	<i>Preverimo rešitve.</i> Učenec preberi svoj odgovor.	Učenec prebere odgovor. (<i>Glej učno delovni list</i>)	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Delovni list

4. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA, UČNI PRIPO MOČKI
Spremembe v novem svetu (7-8 minut)	V Novem svetu je pred prihodom Evropejcev živelo okoli 45 milijonov prebivalcev. Na jugu celine so se razvile visoke civilizacije z svojo kulturo in velikimi mesti. Celina pa je bila ločena od ostalega sveta okoli 20.000 let, in je imela svojevrstno živalstvo in rastlinstvo.	poslušajo	Frontalna učna oblika. Metoda razlage in metoda slikovne demonstracije	Drsnica 24
	S prihodom Evropejcev so v Ameriko prišle nove rastlinske in živalske vrste iz Afrike in Evrazije.	Poslušajo	Frontalna učna oblika. Metoda razlage in metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 25

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	Naštejte jih nekaj.	Naštejejo: Kava, sladkorni trs, trta, riž, konji, govedo.	Metoda razgovora	
	Tako je, prihod novih ljudi, živali in rastlin pa je spremenil kmetijstvo, začeli so gnojiti zemljo in uporabljati vprežno živino, bolj dragocene pridelke pa so gojili na plantažah.	Poslušajo	Metoda razlage	
	Prihod Evropejce pa je bil kriv tudi za razpad visokih civilizacij ki so tukaj nastale. To je spremenilo družbo in gospodarstvo v tem delu amerike. Rešimo še zadnji sklop nalog na delovnem listu in preberemo rešitve. Pri zadnjem vprašanju si lahko pomagajte z sliko, zato imate na voljo dve minuti časa.	Učenci poslušajo učitelja in si ogledajo sliko na drsnici. Učenci rešujejo nalogo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage in metoda slikovne demonstracije. Metoda razlage. Individualna učna oblika. Metoda grafičnih izdelkov.	Drsnica 26 in 27 Delovni list
	<i>Preverimo rešitve.</i> Učenec preberi svoj odgovor.	Učenec prebere odgovor. (<i>Glej učno delovni list</i>)	Frontalna učna oblika Metoda razgovora.	Delovni list: rešitve

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
4 minute	Za konec pa samo še na hitro ustno ponovimo to kar smo se danes naučili. Kdaj so prvotni prebivalci Amerike, prišli iz Azije v Ameriko? Kaj jih je pripeljalo v Ameriko?	Odgovorijo: 20.000 let pred n. št. Odgovorijo: Iskanje hrane in	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	/

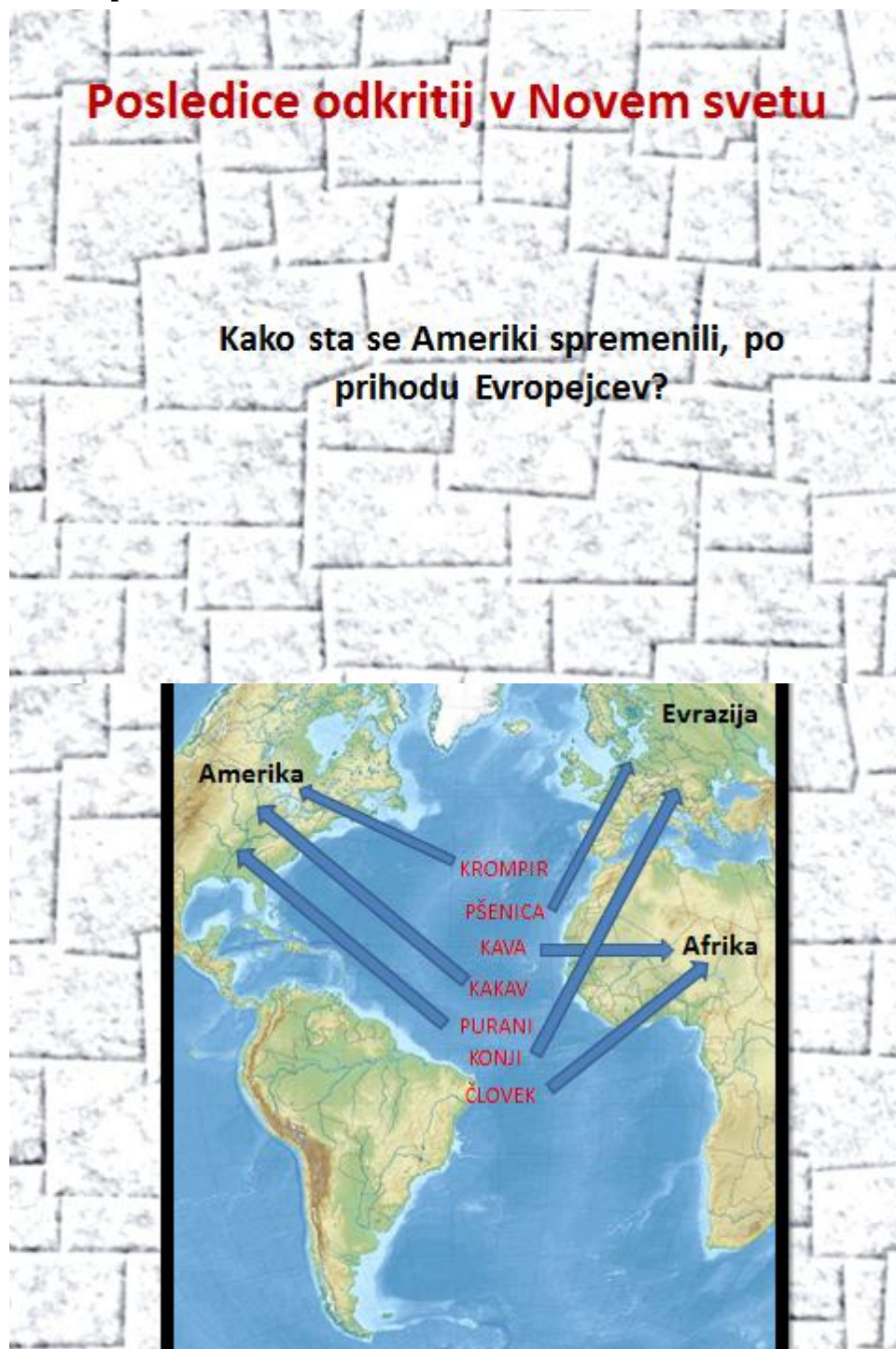
2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	primernega prostora za življenje.		
Katera predkolumbovska civilizacija velja za najstarejšo?	Odgovorijo: Olmeki.		
Naštejte tri civilizacije, ki so ob prihodu Kolumba še živele na območju Srednje in Južne Amerike?	Odgovorijo: Maji, Azteki in Inki.		
Katera izmed teh treh civilizacij je živela v Andih?	Odgovorijo: Inki.		
Katero državo je s svojimi možmi odkril in uničil konkvistador Hernando Cortes?	Odgovorijo: Azteško.		
Katero mesto je zraslo iz ruševin Tenochtitlana	Odgovorijo: Ciudad de Mexico		
Kdo je uničil Inkovsko kulturo v Peruju?	Odgovorijo: Francisco Pizarro.		
Kje so živeli Maji?	Odgovorijo: Na polotoku Jukatan.		
Katere živali so s seboj pripeljali evropski osvajalci?	Odgovorijo: osle in konje.		
Katere bolezni so s seboj prinesli evropski osvajalci?	Odgovorijo: Koze, ošpice, kugo in tifus.		
Od kod so pričeli evropski osvajalci uvažati delovno silo, ki je delala na plantažah v Novem svetu?	Odgovorijo: Iz Afrike.		
Dragi učenci vidim (če so odgovorili na vsa vprašanja), da ste se zelo dobro naučili in pokazali, da znate ...		Metoda razlage.	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	1. PPT predstavitev oz. drsnice
PRILOGA 2 :	2. Zapis učne snovi – neizpolnjen učno-delovni list
PRILOGA 3 :	3. Izpolnjen učno-delovni list

1. PPT predstavitev oz. drsnice

Novi svet (S in J Amerika) pred prihodom Evropejcev

Lovci-nomadi

Stalna prebivališča

Vas iz lesa in kož

Vas v skali

Vas narejena iz glinastih opek
(modern rekonstrukcija)

Visoke kulture na jugu Amerike

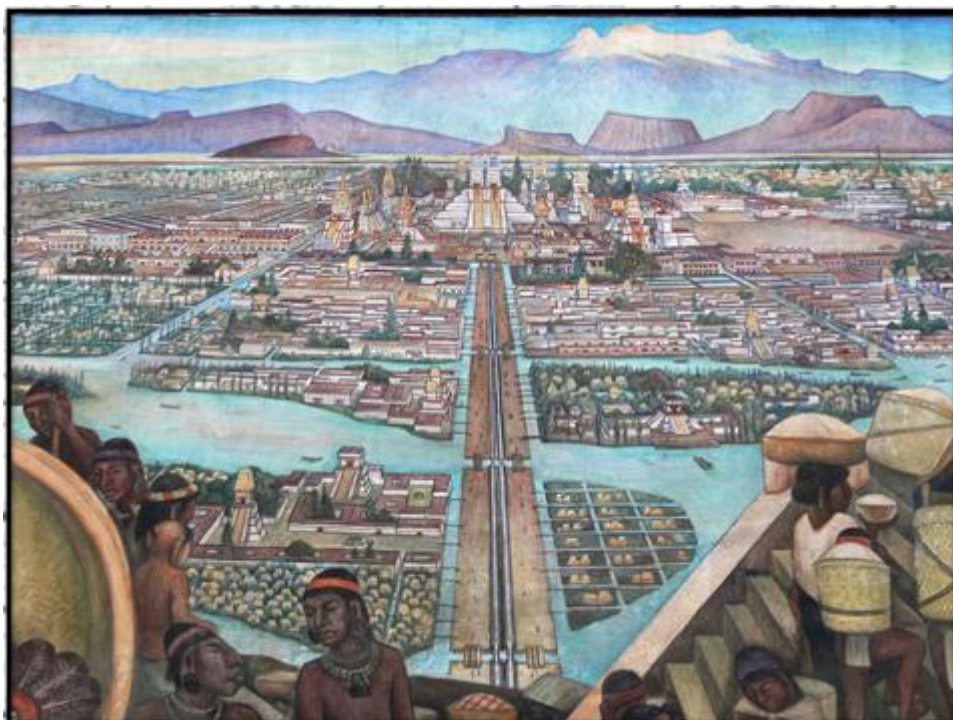
Poleg lovcev in nabiralcev v severni Ameriki so se v srednji in južni Ameriki razvile visoke civilizacije.

Visoke kulture na jugu Amerike

- Tolteki
- Olmeki
- Azteki
- Maji
- Inki

V Malem zgodovinskem Atlasu na strani 37 si oglejte območja na katerih so živeli Maji, Azteki in Inki, pomagajte si tudi z geografskim atlasom.

Azteki

- Osnovno kmetijstvo
- Kamnito orodje in orožje
- Zlatarstvo
- Nimajo udomačenih živali
- Monumentalne stavbe-Piramide

Inki

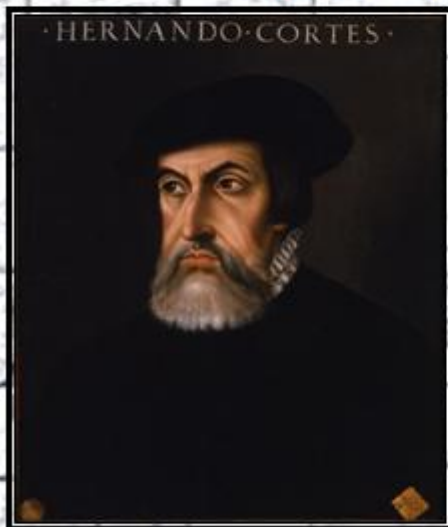
- Terasno kmetijstvo
- Udomačena lama
- Zlatarstvo
- Dovršen sistem obdelave kamna
- Odlične ceste

Prihod Evropejcev

Hernando Cortes

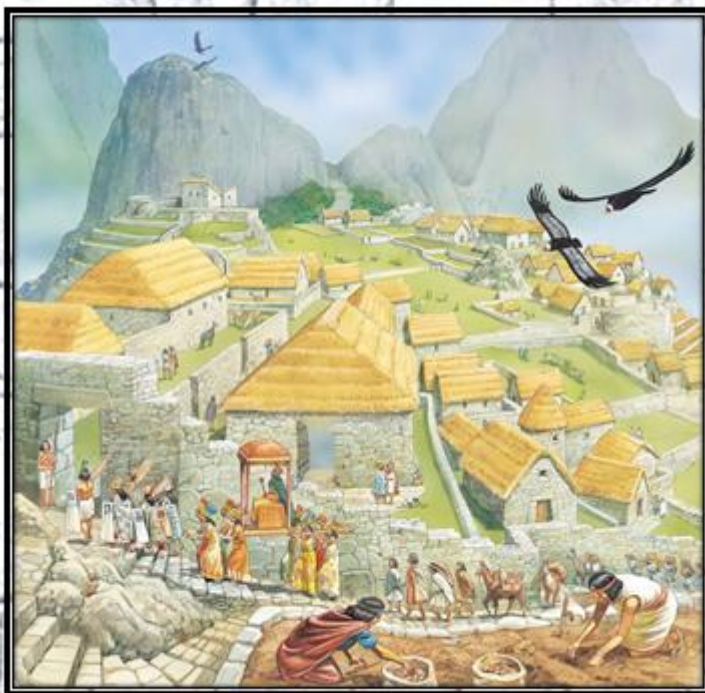
- 1519 pristane v Srednji Ameriki
- 500 vojakov, topovi in konji
- Odpravi se proti Aztekom
- Azteki ga imajo za boga
- 2x oblega Tenochtitlan in ga poruši

Francisco Pizarro

- Leta 1531 se odpravi v gorovje Andi
- Ima 200 vojakov in konjenico
- Po Inkovski državljanski vojni zajame vladarja Atahualpa
- Inki plačajo odkupnino a ga Španci ubijejo
- Španci zasedejo Inkovsko prestolnico Cuzco in mesto Lima

Azteški vojak

Konkvistadorji

- Oklep
- Jekleno (železno) orožje
- Ognjeno strelno orožje
- Konjenica
- Vojaška organizacija

Spremembe v Novem svetu

- Pred prihodom Evropejcev 45 milijonov prebivalcev
- Visoke civilizacije na Jugu
- 20.000 izolacije od ostalih celin

Nove rastlinske in živalske vrste

- Kava, sladkorni trs
- Žita, riž
- Trta, oljka
- Agrumi
- Konj, govedo

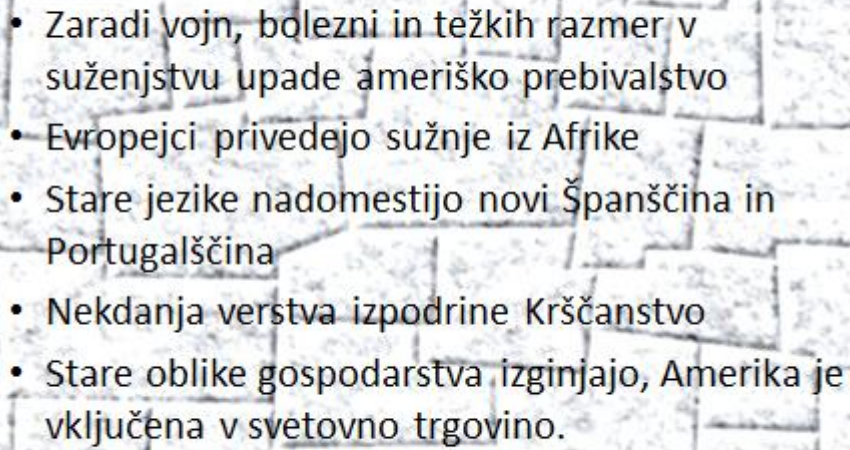

Spremeni se način
kmetovanja-plantaže

Spremembe v družbi in gospodarstvu

-
- Zaradi vojn, bolezni in težkih razmer v suženjstvu upade ameriško prebivalstvo
 - Evropejci privedejo sužnje iz Afrike
 - Stare jezike nadomestijo novi Španščina in Portugalščina
 - Nekdanja verstva izpodrine Krščanstvo
 - Stare oblike gospodarstva izginjajo, Amerika je vključena v svetovno trgovino.

2. Zapis učne snovi – neizpolnjen učno-delovni list

UČNO-DELOVNI LIST: POSLEDICE ODKRITIJ V NOVEM SVETU

1. Novi svet pred prihodom Evropejcev

Okoli 20.000 let pr. Kr. so se prvi ljudje preselili iz Azije v Ameriko, kako so lahko po suhem prečkali Beringov preliv? _____

Kaj je nomadizem? _____

Katerim živalim so prvi nomadi selili čez Beringov preliv? _____

Ob koncu ledene dobe je večina velikih živali v Ameriki izumrla, zato so nomadi spremenili svoj način življenja in se ustalili v stalnih naseljih. Naštej 3 gradbene materiale, ki so jih najpogosteje uporabili za izdelavo prvih vasi.

1. _____ 2. _____ 3. _____

2. Visoke kulture na jugu Amerike

Naštej 5 visokih civilizacij, ki so se razvile v Srednji in Južni Ameriki in k njim dopiši; (P) za propadle; (Z) za civilizacije v zatonu in (V) za civilizacije na višku svoje moči. Za civilizacije v vzponu ali zatonu dopiši še območje na katerih so se razvile. (Polotok Jukatan, Mehiška planota, gorovje Andi)

1.	()	6.	()
2.	()	5.	()
3.	()		

Katera dejavnost je nadomestila lov in nabiralništvo pri visokih civilizacijah? Katere dve kulturi sta bili za te civilizacije najpomembnejše? _____

Začetnice civilizacij (A), (I) in (M) pripiši k pojmom z katerimi jih povezujemo:

-Piramide	-Zlatarstvo
-Terasno kmetijstvo	-Kamnito orodje in orožje
-Lama	-Glavno mesto na Jezeru

3. Prihod Evropejcev

Zakaj so prvim raziskovalcem kmalu sledile vojaške odprave v Novi svet, še posebej proti visokim civilizacijam? Kaj pomeni Eldorado? Kdo so Konkvistadorji?

Kdo je vodil vojaško odpravo proti Aztekom? _____

Kako so Azteki sprejeli Španske vojake?

Padcu azteške države je sledila nova vojaška odprava, ki jo je vodil Francisco Pizarro, proti komu je bila usmerjena? _____

Kaj se je zgodilo z vladarjem in prestolnico zgoraj omenjenega ljudstva?

Napiši tri prednosti, ki so jih imeli španski vojaki pred Azteki in Inki:

1. _____ 2. _____ 3. _____

4. Spremembe v novem svetu

Naštej 3 rastline, ki so na novo prispele v Ameriko?

1. _____ 2. _____ 3. _____

Kako so nove rastline in živali vplivale na kmetijstvo?

Danes v Južni in Srednji Ameriki prevladujeta _____ in _____, kot uradna jezika. Stara verstva je skoraj povsod zamenjala _____ vera. Zaradi visoke smrtnosti med domačim prebivalstvom, zaradi _____ in nečloveških delovnih pogojev so Evropejci začeli uvažati _____ iz Afrike.

3. Izpolnjen učno-delovni list

UČNO-DELOVNI LIST: POSLEDICE ODKRITIJ V NOVEM SVETU- REŠITVE

1. Novi svet pred prihodom Evropejcev

Okoli 20.000 let pr. Kr. so se prvi ljudje preselili iz Azije v Ameriko, kako so lahko po suhem prečkali Beringov preliv? **V tem času je bil zaradi ledene dobe preliv pokrit z ledenim pokrovom.**

Kaj je nomadizem? **Oblika življenja, ko ljudje niso naseljeni na enem mestu, ampak svoje prebivališče menjujejo in potujejo.**

Katerim živalim so prvi nomadi selili čez Beringov preliv? **Veliki divjadi, najverjetneje mamutom.**

Ob koncu ledene dobe je večina velikih živali v Ameriki izumrla, zato so nomadi spremenili svoj način življenja in se ustalili v stalnih naseljih. Naštej 3 gradbene materiale, ki so jih najpogosteje uporabili za izdelavo prvih vasi.

1. **les in kože** 2. **Kamen, skale** 3. **glinene opeke**

2. Visoke kulture na jugu Amerike

Naštej 5 visokih civilizacij, ki so se razvile v Srednji in Južni Ameriki in k njim dopiši; (P) za propadle; (Z) za civilizacije v zatonu in (V) za civilizacije na višku svoje moči. Za civilizacije v vzponu ali zatonu dopiši še območje na katerih so se razvile. (Polotok Jukatan, Mehiška planota, gorovje Andi).

1. Azteki	(v)	6. Tolteki	(p)
2. Inki	(v)	5. Olmeki	(p)
3. Maji	(z)		

Katera dejavnost je nadomestila lov in nabiralništvo pri visokih civilizacijah? Katere dve kulturi sta bili za te civilizacije najpomembnejše? **Kmetijstvo, Krompir, Koruza.**

Začetnice civilizacij (A), (I) in (M) pripiši k pojmom z katerimi jih povezujemo:

-Piramide **A, M**
-Terasno kmetijstvo **I**
-Lama **I**

-Zlatarstvo **A, M, I**
-Kamnito orodje in orožje **A, M, I**
-Glavno mesto na Jezeru **A**

3. Prihod Evropejcev

Zakaj so prvim raziskovalcem kmalu sledile vojaške odprave v Novi svet, še posebej proti visokim civilizacijam? Kaj pomeni Eldorado? Kdo so Konkvistadorji?

Ker so prvi raziskovalci govorili o velikem bogastvu novih dežel. Eldorado je mitsko zlato mesto/dežela. konkvistadorji so Španski vojščaki, osvajali področja v Novem svetu.

Kdo je vodil vojaško odpravo proti Aztekom? **Hernando Cortes**

Kako so Azteki sprejeli Španske vojake?

Sprejeli so jih kot bogove in jih obdarovali.

Padcu azteške države je sledila nova vojaška odprava, ki jo je vodil Francisco Pizarro, proti komu je bila usmerjena? **Proti Inkovski državi.**

Kaj se je zgodilo z vladarjem in prestolnico zgoraj omenjenega ljudstva?
prestolnico so zasedli španci, vladarja pa ubili.

Napiši tri prednosti, ki so jih imeli španski vojaki pred Azteki in Inki:

1.**Jekleno orožje**_____2.**Konjenica**_____3.**Oklepi**_____

4. Spremembe v novem svetu

Kakšna je bila populacija Amerike pred prihodom Evropejcev? **okrog 45 milijonov.**

Naštej 3 rastline, ki so na novo prispele v Ameriko?

1.**Sladkorni trs**_____2.**kava**_____3.**Pšenica**_____

Kako so nove rastline in živali vplivale na kmetijstvo?

Evropejci začnejo gojiti svoje vrste rastlin in živali, uveljavi se gnojenje, drage rastline gojijo na plantažah, izkoriščajo suženjsko delovno silo.

Danes v Južni in Srednji Ameriki prevladujeta **Španščina** in **Portugalščina**, kot uradna jezika. Stara verstva je skoraj povsod zamenjala **Krščanska** vera. Zaradi visoke smrtnosti med domačim prebivalstvom, zaradi **nalezljivih evropskih bolezn** in nečloveških delovnih pogojev so Evropejci začeli pripeljevati **sužnje** iz Afrike.

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

**UČNA PRIPRAVA:
RAZSVETLJENSTVO**

IME IN PRIIMEK: Nina Rojec in Monika Merhar

DATUM: 26. 5. 2016

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	8. razred	
Datum:	26. 5. 2016	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Tema iz učnega načrta:	7. Obvezna tema: OD FEVDALNE RAZDROBLJENOSTI DO KONCA STAREGA REDA
	Tema iz učbenika:	Politične spremembe v 17. in 18. stoletju
Učna enota – naslov učne ure:	Razsvetljenje	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> - individualna učna oblika - frontalna učna oblika 	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> - metoda razlage - metoda razgovora - metoda slikovne demonstracije - metoda grafičnih izdelkov - metoda dela z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo 	
Učne tehnike:	<ul style="list-style-type: none"> - asociacija 	
Cilji iz učnega načrta:	<ul style="list-style-type: none"> - <i>“navedejo glavne predstavnike razsvetljenstva in opišejo razsvetljensko miselnost”</i>; (Program Osnovna šola, Zgodovina, učni načrt, str. 18). 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki (operativni učni cilji)	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>našteti glavne predstavnike razsvetljenstva</i> - <i>ustno opisati razsvetljensko miselnost</i> - <i>določiti časovno obdobje razsvetljenstva</i> - <i>ovrednoti znanstvene dosežke predstavnikov razsvetljenstva</i>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Samostojno uporabljati učbenik</i> - <i>Aktivno poslušati, opazovati, pisati</i> - <i>Odgovarjati na postavljena vprašanja, izražati mnenja</i> - <i>Upoštevati navodila</i>
	Vzgojni učni	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	cilji	<ul style="list-style-type: none"> - Vrednotiti kulturno dediščino in preteklost - Kazati ustrezen odnos do preteklosti
Učne etape:		<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Urjenje - Ponavljanje
Vsebinski poudarki:		<ol style="list-style-type: none"> 1. Razsvetljenje 2. Pomembni predstavniki razsvetljenstva 3. Enciklopedija
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik: Studen, Andrej, Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek Balkovec, Suzana Cvirn Guček, Tadeja Galonja. <i>Koraki v času 8 Učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole.</i> Ljubljana: DZS, 2014. - Učno-delovni list - PowerPoint predstavitev
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor - Računalnik
Medpredmetne povezave z vsebinami:		<ul style="list-style-type: none"> - Fizika: Isaac Newton in njegovi fizikalni zakoni gibanja. Učencem na kratko predstavim, kako je Newton prišel do formul in povem najbolj znano njegovo fizikalno formulo, ki jim služi za ponazoritev snovi. - Slovenščina: pisanje, branje in poslušanje v slovenskem jeziku. In omenjanje pomembnih književnih del; Robinson Crusoe in Gulliverjeva potovanja. - Biologija: Omenjanje pomembnega naravoslovca in sistema razvrščanja živih bitji.
Novi pojmi s pojasnilom:		<ul style="list-style-type: none"> - Razsvetljenje (Nova miselnost, ki se je v Evropi pojavila konec 17. in v začetku 18. stoletja. Predstavniki razsvetljenstva poudarjajo razum.) - Enciklopedija(Knjige, v katerih je zaokrožen pregled človeškega znanja, vednosti) - Človekove pravice (osnovne pravice vsakega človeka, ki so pridobljene z rojstvom in pripadajo vsem ne glede na raso, spol

	nacionalno in etično pripadnost).	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina.(2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (20.5. 2016).
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Studen, Andrej, Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek Balkovec, Suzana Cvirn Guček, Tadeja Galonja. <i>Koraki v času 8 Učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: DZS, 2014. - Avber, Peter, Dolenc Damijana. <i>Od glasov do književnih svetov 6. Samostojni delovni zvezek za slovenščino v 6. Razredu</i>. Ljubljana: Rokus Klett, 2015, str. 164-165. - Gravitacija.net: Fizika 9. Newtonovi zakoni. http://www.gravitacija.net/fizika9/newtonovi-zakoni.html (Dostop: maj 2015). - American Literature: Robinson Crusoe by Daniel Defoe. https://americanliterature.com/author/daniel-defoe/book/robinson-crusoe/summary (Dostop: maj, 2016) - CliffsNotes: Gulliver's Travels. http://www.cliffsnotes.com/literature/g/gullivers-travels/book-summary (Dostop: maj, 2016)
	PowerPoint	<p>I. Newton, stran 2 https://www.google.si/search?q=newton&rlz=1C1ASUT_enSI517SI517&espv=2&biw=1366&bih=681&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj3gZuT-ODMAhVEOMAKHangAIwQ_AUIBigB#tbn=isch&q=isaac+newton+apple&imgsrc=V92LWeKFYGfFYM%3A</p> <p>Žarnica, stran 3 https://www.google.si/search?q=%C5%BEarnica&rlz=1C1ASUT_enSI517SI517&espv=2&biw=1366&bih=681&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0</p>

[ahUKEwic1vmhruHMAhVjlsAKHfpVC-kQ_AUIBigB#imgdii=-oVpk4omlDqMCM%3A%3B-oVpk4omlDqMCM%3A%3B3qHmyDTDDDBUBvM%3A&imgrc=-oVpk4omlDqMCM%3A](https://www.google.si/search?q=carl+linne&rlz=1C2ASUT_enSI517SI519&biw=1366&bih=643&source=lnms&tbm=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwj0_uHMAhUjLsAKHVpzDe8Q_AUIBigB#imgrc=cUx9c8uIxpQAIM%3A)

C. Linne, stran 7

[https://www.google.si/search?q=carl+linne&rlz=1C2ASUT_enSI517SI519&biw=1366&bih=643&source=lnms&tbm=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwj0_uHMAhUjLsAKHVpzDe8Q_AUIBigB#imgrc=cUx9c8uIxpQAIM%3A](https://www.google.si/search?q=isaac+newton&rlz=1C1ASUT_enSI517SI517&espv=2&biw=1366&bih=637&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwysLvQ_-HMAhWsDsAKHajWDN8Q_AUIBigB#imgrc=7mFIA3gzh0pYGM%3A)

I. Newton, stran 8

[https://www.google.si/search?q=isaac+newton&rlz=1C1ASUT_enSI517SI517&espv=2&biw=1366&bih=637&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwysLvQ_-HMAhWsDsAKHajWDN8Q_AUIBigB#imgrc=7mFIA3gzh0pYGM%3A](https://www.google.si/search?q=daniel+defoe&espv=2&rlz=1C1ASUT_enSI517SI517&biw=1366&bih=637&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEWjZ1dn3_-HMAhWpDMAKHeAfDdsQ_AUIBigB#tbm=isch&q=robinson+crusoe&imgrc=B915BuGkqUw3MM%3A)

D. Defoe, stran 9

[https://www.google.si/search?q=Daniel+Defoe&espv=2&rlz=1C1ASUT_enSI517SI517&biw=1366&bih=637&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEWjZ1dn3_-HMAhWpDMAKHeAfDdsQ_AUIBigB#tbm=isch&q=robinson+crusoe&imgrc=B915BuGkqUw3MM%3A](https://www.google.si/search?q=jefferson&espv=2&biw=1366&bih=637&site=webhp&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiTpuuCgeLMAhVIBMAKHUmFAAwQ_AUIBigB#imgrc=exvfFh2Xmk8i1M%3A)

T. Jefferson, stran 12

https://www.google.si/search?q=jefferson&espv=2&biw=1366&bih=637&site=webhp&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiTpuuCgeLMAhVIBMAKHUmFAAwQ_AUIBigB#imgrc=exvfFh2Xmk8i1M%3A

J. Swift, stran 10

[https://www.google.si/search?q=jefferson&espv=2&biw=1366&bih=637&site=webhp&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiTpuuCgeLMAhVIBMAKHUmFAAwQ_AUIBigB#imgrc=exvfFh2Xmk8i1M%3A](https://www.google.si/search?q=jean+jacques+rousseau+emile+or+on+education&biw=1366&bih=637&espv=2&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi51OrpgeLMAhWDB8AKHQGNAJQQ_A)

J. J. Rousseau, stran 11

https://www.google.si/search?q=jean+jacques+rousseau+emile+or+on+education&biw=1366&bih=637&espv=2&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi51OrpgeLMAhWDB8AKHQGNAJQQ_A

	<p>UIBigB#imgrc=D01jVrmHpoFyHM%3A</p> <p>Voltaire, stran 13 https://www.google.si/search?q=voltaire&espv=2&rlz=1C1ASUT_enSI517SI517&biw=1366&bih=637&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKewjnjoSeguLMAhXrC8AKHZyEDg0Q_AUIBigB</p> <p>(Vsi viri so pridobljeni: 20.5.2016).</p>
Učni listi	<p>Enciklopedija, stran 1. https://www.google.si/search?q=enciklopedija&rlz=1C1ASUT_enSI517SI517&espv=2&biw=1366&bih=681&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKewjd_77Zy_LMAhXK8CYKHVkeDLoQ_AUIBigB#tbn=isch&q=enciklopedija+1751&imgrc=nHIdoEo3i81BKM%3A</p> <p>Studen, Andrej, Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek Balkovec, Suzana Cvirn Guček, Tadeja Galonja. <i>Koraki v času 8 Učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: DZS, 2014, stran 40 - 41.</p>
Video posnetek	<p>https://www.youtube.com/watch?v=jwPc0kK9VHU <i>Najboljša ideja (20. 5. 2016)</i></p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
	Predvajala vam bom krajši video posnetek. Prosim, če si ga dobro ogledate, nato pa se bomo o njem pogovorili.	Učenci poslušajo.	-Frontalna učna oblika - metoda razlage	
	Učitelj predvaja video.	Učenci gledajo video.	-metoda slikovne demonstracije	-LCD projektor - računalnik -video posnetek
7 min.	- Kaj ste najprej opazili v videu?	-Jabolko, drevo, osebo,	-Frontalna učna oblika	

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

- Kaj menite, da video predstavlja?	itd. - Padec jabolka iz drevesa, Isaaca Newtona	- metoda dela z IKT	
- Video predstavlja Isaaca Newtona, ki je nekoč sedel pod jablano in opazoval padanje jabolka iz drevesa. Na podlagi opazovanja je postavil tri zakone gibanja.	Učenec poslušal razlago učitelja	-Frontalna učna oblika - metoda razlage	
- Ali ste jih mogoče pri fiziki že spoznali?	Da, Ne	-Frontalna učna oblika -metoda razgovora	
- Newton je postavil tri zakone gibanja. - So temelj dinamike in klasične mehanike - Najpomembnejši je drugi Newtonov zakon ($F=ma$)	Učenec poslušal.	-Frontalna učna oblika - metoda razlage	
- Newton je bil eden najbolj znanih znanstvenikov, ki so začeli novo miselnost – razsvetljenstvo. - To je tema današnje učne ure.	Učenec poslušal.	-Frontalna učna oblika - metoda razlage	
- V zvezek napišite naslov razsvetljenstvo.	Učenec napiše naslov.	- Individualna učna oblika	Zvezek
- Sedaj vam bom razdelila učno delovno listo, ki jih bomo do konca učne ure izpolnili. - Do naslednjih jih boste nalepili v zvezek, saj vam bodo služili kot zapis učne snovi.	- Učenec poslušal navodila - Vzame učno-delovni list	- Frontalna učna oblika - Metoda razlage	-Učno delovni list
- Danes vas bom naučila, da boste znali razložiti kaj je razsvetljenstvo, naštetih boste znali glavne predstavnike tega obdobja in naštetih najpomembnejša dela razsvetljenskih znanstvenikov.	- Učenec poslušal.	- Frontalna učna oblika - Metoda razlage	

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE
ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI PoudarEK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Razsvetljenje 10 min	- Na kaj pomislite, ko slišite besedo razsvetljenje?	- Luč, Newton, pravice, napredek, itd.	- Frontalna učna oblika - asociacija	- PowerPoint predstavitev, drsnica 2. -LCD projektor -računalnik
	- Konec 17. st in v začetku 18. st se pojavi nova miselnost-razsvetljenje. - Prizadeva si za človekov in družbeni napredek na temelju človekovih pravic.		-Frontalna učna oblika -metoda razlage	- PowerPoint predstavitev, drsnica 2. -LCD projektor -računalnik
	- Ali kdo ve kaj so to človekove pravice?	Pravice, ki jih ima vsak človek	- Frontalna učna oblika -metoda razgovora	
	- To so osnovne pravice vsakega človeka. So pridobljene z rojstvom in pripadajo vsem ne glede na spol, raso, nacionalno ali etično pripadnost.	Učenec posluš.	-Frontalna učna oblika -metoda razlage	
	- Ali so te pravice aktualne tudi danes?	So, veliko se govori o kršenju.	- Frontalna učna oblika -metoda razgovora	
	- Natančneje bomo človekove pravice obravnavali pri Francoski revoluciji in v času po 2. Svetovni vojni. - Nadaljujemo z razsvetljenstvom	Učenec posluš.	-Frontalna učna oblika -metoda razlage	
	- Ideja je vpliva na filozofijo, zgodovino, književnost, umetnost itd. - Za razsvetljenje je bil najpomembnejši razum. - Z opazovanjem in izkustvom spoznati svet. - Vsi ljudje smo enaki, svoboda	Učenec posluš.	-Frontalna učna oblika -metoda razlage	

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>posameznika.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pred tem je vladar veljal za nedotakljivega, sedaj pa so menili, da ima ljudstvo pravico vladarja zamenjati, če ne dela v korist ljudstva. - Moč razuma pa se je uveljavila tudi med znanstveniki. - Znanstvena revolucija ??? 			
<ul style="list-style-type: none"> - Sedaj vzemite učno-delovni list in izpolnite prvo nalogo. Če ste dobro poslušali, vam naloga ne bi smela predstavljati težav. - Za reševanje imate 3 minute. Po tem pa bomo rešitve skupaj pregledali. 	Učenec poslušava navodilo in pripravi učno-delovni list	-frontalna učna oblika -metoda razlage	PowerPoint predstavitev, drsnica 4 -LCD - računalnik -učno-delovni list
<ul style="list-style-type: none"> - Učitelj hodi po razredu in preverja reševanje učnega lista. 	Učenec rešuje.	-Individualna učna oblika	-učno-delovni list
<ul style="list-style-type: none"> - Učitelj pokliče učence, da povejo odgovor. 	Pove odgovor, ko je klican.	-Frontalna učna oblika -metoda razlage	PowerPoint predstavitev, drsnica 5 -LCD - računalnik -učno-delovni list
<ul style="list-style-type: none"> - Na novi drsnici lahko ponovno preverite rešitve in morebiti dopolnite svoje učne liste. 	Učenec preveri in dopolni nalogo.	-Frontalna učna oblika -metoda razlage -individualna učna oblika	PowerPoint predstavitev, drsnica 5 -LCD - računalnik -učno-delovni list

2. VSEBINSKI POUDAR EK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
2.	- Z razsvetljenstvom je	Učenec poslušava	-Frontalna	

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

Pomembni predstavniki razsvetljenstva 10 minut	neločljivo povezana znanstvena revolucija, ki je prinesla povsem nov pogled na svet.	razlago.	učna oblika - metoda razlage	
	<ul style="list-style-type: none"> - Sedaj boste rešilo drugo nalogo na učno-delovnem listu. - Na levi strani imate naštete razsvetljence, na desni pa njihova področja delovanja. Predstavnika povežite z njegovim delom. - Povežite tiste, ki jih poznate potem pa bomo pregledali rešitve in dopolnili, česar ne boste znali. - Za reševanje imate približno 3 minute. - Pri tem si pomagajte z učbenikom na strani 40 in 41. 	<ul style="list-style-type: none"> - Učenec poslušava navodilo - pripravi učno-delavni list. 	-frontalna učna oblika -metoda razlage	-učno-delavni list - učbenik, stran 40 in 41.
	<ul style="list-style-type: none"> - Učitelj hodi po razredu in preverja reševanje učnega lista. 	Učenec rešuje.	-Individualna učna oblika	-učno-delovni list
	<ul style="list-style-type: none"> - Sedaj bomo pregledali nalogo in še kaj več povedali o naštetih osebah. - Po vrsti boste prebrali predstavnika razsvetljenstva in povedali s čim ste ga povezali. 	Učenec poslušava navodilo.	-frontalna učna oblika -metoda razlage	
	<ul style="list-style-type: none"> - Učitelj določi učenca, da prebere rešitev. 	Carl Linne → sistema tična razporeditev živih bitji v razrede, rodove, vrste.	-frontalna učna oblika -metoda razgovora	-učno-delovni list: rešen
	<ul style="list-style-type: none"> - Bi mogoče lahko ugotovili na katerem področju je deloval Carl Linne? 	Naravoslovje, biologija.	-frontalna učna oblika - metoda razgovora	PowerPoint predstavitev, drsnica 6 -LCD

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

			-metoda slikovne demonstracije	- računalnik -učno-delovni list
- Učitelj določi učenca, da prebere rešitev.	Isaac Newton → fizika Ini zakoni gibanja.		-frontalna učna oblika -metoda razgovora	PowerPoint predstavitev, drsnica 7 -LCD - računalnik -učno-delovni list
- O njem smo že nekaj povedali v uvodu. Bi znal kdo ponoviti, kaj smo povedali v uvodu.	Obnovi povedano v zgodbo iz uvoda.		-frontalna učna oblika - metoda razgovora	
- Učitelj določi učenca, da prebere rešitev.	. Daniel Defoe → Robinson Crusoe		-frontalna učna oblika - metoda razgovora	PowerPoint predstavitev, drsnica 8 -LCD - računalnik -učno-delovni list
- Ali kdo pozna vsebino knjige? - Če da, bi jo znal na kratko obnoviti? - Če ne, na kratko obnovim zgodbo.	- Ne/da -učenec na kratko obnovi zgodbo s svojimi besedami -učenec posluš.		-frontalna učna oblika - metoda razgovora	
- Ta roman je zanimiv tudi zato, ker se v njem odsevajo glavne ideje razsvetljenstva.	Učenec posluš razlago.		-frontalna učna oblika - metoda razlage	
- Ali ste si jih zapomnili? - Naštejte mi nekaj glavnih idej?	- da. - svoboda, človekove pravice, razum,...		-frontalna učna oblika - metoda razgovora	
- izražena je želja po sožitju z naravo, - vzgoja naravnega človeka, - želja po odkrivanju novega sveta.	Učenec posluš razlago.		-frontalna učna oblika - metoda razlage	

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

- Učitelj določi učenca, da prebere rešitev.	Jonathan - Swift → Gulli verjeva potovanja	-frontalna učna oblika - metoda razgovora	-učno-delovni list
- Na to delo sta bila posneta risanka in film.	Učenec poslušā.	-metoda razlage -metoda slikovne demonstracije	PowerPoint predstavitev, drsnica 9 -LCD - računalnik
- Ali si ju je kdo ogledal? - Ali vam je bil všeč?	- ne/da - da/ ne/ nisem gledal filma	-frontalna učna oblika -metoda razgovora	
- Učitelj določi učenca, da prebere rešitev.	Jean-Jacques Rousseau → Emile ali o vzgoji.	-frontalna učna oblika -metoda razgovora	-učno-delovni list
- Delo govori o tem kakšna je pravilna vzgoja - - Delo je zanimivo zlasti za pedagoge. - Npr. ena zanimivost iz knjige je: ??? - - Jean-Jacques Rousseau je bil mnenja, da je človek po naravi dober in da ga je pokvarila družba.	Učenec poslušā.	- metoda razlage -metoda slikovne demonstracije	PowerPoint predstavitev, drsnica 10 -LCD - računalnik
- Učitelj določi učenca, da prebere rešitev.	-Thomas Jefferson → deklaracija neodvisnosti ZDA	-frontalna učna oblika -metoda razgovora	-učno-delovni list

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<ul style="list-style-type: none"> - Jeffersona bomo natančneje obravnavali kasneje kot enega od voditeljev ameriške vojne za neodvisnost. Na tej točki je pomembno, da si zapomnimo, da je bil eden od privržencev razsvetljenstva v ZDA. 	Učenec posluš.	<ul style="list-style-type: none"> - metoda razlage -metoda slikovne demonstracije 	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint predstavitev, drsnica 11 -LCD računalnik -učno-delovni list
	<ul style="list-style-type: none"> - Učitelj določi učenca, da prebere rešitev. 	Voltaire →filozof, pesnik, pisatelj	<ul style="list-style-type: none"> -frontalna učna oblika -metoda razgovora 	<ul style="list-style-type: none"> -učno-delovni list
	<ul style="list-style-type: none"> - Na koncu pa imamo še najbolj znanega francoskega razsvetljenca. Zagovorjal je kraljevo oblast, a pisal na račun slabih vladarjev zbadljive spise in zaradi tega pristal v ječi. 	Učenec posluš	<ul style="list-style-type: none"> - metoda razlage -metoda slikovne demonstracije 	<ul style="list-style-type: none"> PowerPoint predstavitev, drsnica 12 -LCD - računalnik
	<ul style="list-style-type: none"> - Na drsnici lahko ponovno preverite, če ste si pravilno zabeležili rešitve naloge. - Pomembno je, da imate pravilne odgovore, saj vam to služi kot zapis učne snovi. 	Učenci preverijo in dopolnijo svoje rešitve.	<ul style="list-style-type: none"> -Frontalna učna oblika -metoda razlage 	<ul style="list-style-type: none"> PowerPoint predstavitev, drsnica 13 -LCD - računalnik -učno-delovni list

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

3. VSEBINSKI POUDAR EK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Enciklopedija 8 min.	<ul style="list-style-type: none"> - Ključen dosežek francoskih razsvetljencev je izdaja enciklopedije. - Želeli so zbrati vse dotedanje znanje. - Izhajala je med leti 1751 in 1772. - Izdanih je bilo 35 knjig. - Izdajanje je bilo težavno. 	Učenci poslušajo razlago.	<ul style="list-style-type: none"> -frontalna učna oblika -metoda razlage -metoda slikovne demonstracije 	PowerPoint predstavite v, drsnica 14 -LCD - računalnik
	<ul style="list-style-type: none"> - Si predstavljate, danes zberete vse znanje skupaj? 	<ul style="list-style-type: none"> - Ne/ Danes je preveč različnih podatkov/ Danes je itak vse že na internetu in ne potrebujemo dodatnih knjig. 	<ul style="list-style-type: none"> - frontalna učna oblika - metoda razgovora 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Takrat so imeli veliko težav. - Te so se pojavljale tudi pri izdajanju, saj so jim knjige zažigali, zapenjali gradiva in jim celo prepovedali izdajo. 	Učenci poslušajo.	<ul style="list-style-type: none"> - frontalna učna oblika - metoda razlage 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Sedaj pa rešite tretjo nalogo na učno-delovnem listu. - Dopolnite stavke s pravilnimi besedami. Nato bomo rešitve skupaj preverili. - Za reševanje imate 2 min. časa. Pomagajte si z učbenikom na straneh 40 in 41. 	Učenci poslušajo navodilo	<ul style="list-style-type: none"> - frontalna učna oblika - metoda razlage 	- učbenik, stran 40 in 41.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

- Učitelj hodi po razredu in preverja reševanje učnega lista.	Učenec rešuje.	-Individualna učna oblika	-učno-delavni list - učbenik, stran 40 in 41.
- Učitelj pokliče učence, da povejo odgovor.	Pove odgovor, ko je klican.	-Frontalna učna oblika -metoda razgovora	- učno - delovni list: rešen
- Na novi drsnici lahko ponovno preverite rešitve in morebiti dopolnite svoje učne liste.	Učenec preveri in dopolni nalogo.	-Frontalna učna oblika - metoda razlage -Individualna učna oblika	PowerPoint predstavitev, drsnica 15 -LCD - računalnik -učno-delovni list

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Ponavljanje	- Sedaj pa še vzemite delovni list in rešite zadnjo nalogo. - Obkrožite ali je trditev pravilna ali napačna. Napačne pa ustrezno popravite. - Za reševanje imate 5 min. Nato pa bomo nalogo preverili še skupaj.	Učenci poslušajo navodilo.	- frontalna učna oblika -metoda razlage	
	- Učitelj hodi po razredu in preverja reševanje učnega lista.	Učenec rešuje.	-Individualna učna oblika	- učno-delavni list - učbenik, stran 40 in 41.
	- Učitelj pokliče učence, da povejo odgovor.	Pove odgovor, ko je klican.	-Frontalna učna oblika -metoda razgovora	- učno - delovni list

10 min.	<ul style="list-style-type: none"> - Če nepravilnih odgovorov še niste popravili, jih dokončajte doma. - Naslednjič bom preverila če imate učno-delovni rešen. 	Učenec posluša.	<ul style="list-style-type: none"> - Frontalna učna oblika - metoda razlage 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Kateri odgovori so nepravilni lahko preverite še na drsnici 	Učenec preveri.	<ul style="list-style-type: none"> -Frontalna učna oblika metoda razlage - Individualna učna oblika 	PowerPoint predstavitev, drsnica 16-17 -LCD - računalnik -učno-delovni list
	<ul style="list-style-type: none"> - To je za danes vse. Ne pozabite nalepiti delavnih listov v zvezek. <p><i>Če učenci pravilno odgovorijo na vsa vprašanja: Če še zaključim, danes ste se naučili ...</i></p>	Učenec posluša.	<ul style="list-style-type: none"> - Frontalna učna oblika - Metoda razlage 	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Učno- delavni list - prazen
PRILOGA 2 :	Učno-delavni list – izpolnjen kot zapis učne snovi
PRILOGA 3 :	PowerPoint predstavitev

PRILOGA 1: Učno- delavni list - prazen

RAZSVETLJENSTVO

1. Razsvetljenje

Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami.

V Evropi se je konec 17. stoletje predvsem pa v _____ stoletju pojavila nova miselnost-_____. Njihova ideja je vplivala na filozofijo, zgodovinopisje, književnost, umetnost itd. Za razsvetljence je bil najpomembnejši _____. Ta naj bi človeku omogočal, da z opazovanjem in izkustvom razloži in spozna svet. Pojavilo se je tudi prepričanje, da smo vsi ljudje _____. Zahtevali so svobodo posameznika in človekove _____. Pred tem je vladar veljal za nedotakljivega, sedaj pa so menili, da ima ljudstvo pravico vladarja zamenjati, če ne dela v korist ljudstva. Moč razuma pa se je uveljavila tudi med _____ in prinesla nov pogled na svet.

2. Pomembni razsvetljenci

Poveži pomembne razsvetljence z njihovim delom.

Carl Linné

Isaac Newton

Daniel Defoe

Jonathan Swift

Jean-Jacques Rousseau

Thomas Jefferson

Voltaire

Èmile ali o vzgoji

Gulliverjeva potovanja

Sistematičen razpored živih bitji v razrede, rodove, vrste

Deklaracija neodvisnosti - ZDA

fizikalni zakoni gibanja

Robinson Crusoe

filozof, pesnik in pisatelj

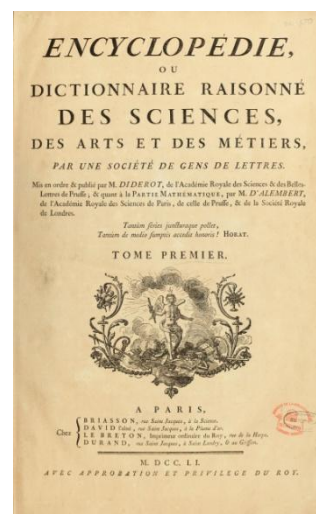
3. Enciklopedija

Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami!

Eden od ključnih dosežkov francoskih razsvetlencev je izdaja _____. Želeli so zbrati vse dotedanje znanje. Izhajala je med leti 1751 in 1772. Izdanih je bilo _____ knjig. Izdajanje je bilo težavno, prišlo je do _____ knjig in prepovedi _____.

4. Ponovitev

Pri pravilnih trditvah obkrožite DA, pri nepravilnih obkrožite NE in napačne popravite.

Razsvetljenje se je razširilo v 20. stoletju.

DA NE _____

Za razsvetljence je bil pomemben razum.

DA NE _____

Človekove pravice se jim niso zdele pomembne.

DA NE _____

Med najbolj pomembne razsvetljence spadajo: Carl Linnè, Isaac Newton in Robinson Crusoe.

DA NE _____

Montesquieu je napisal knjigo z naslovom Emile ali o vzgoji.

DA NE _____

Enciklopedija je izhajala 15 let.

DA NE _____

Glavne ideje razsvetljenstva so razum, pomen človeškega življenja in svoboda.

DA NE _____

PRILOGA 2: Učno-delavni list – izpolnjen kot zapis učne snovi

RAZSVETLJENSTVO

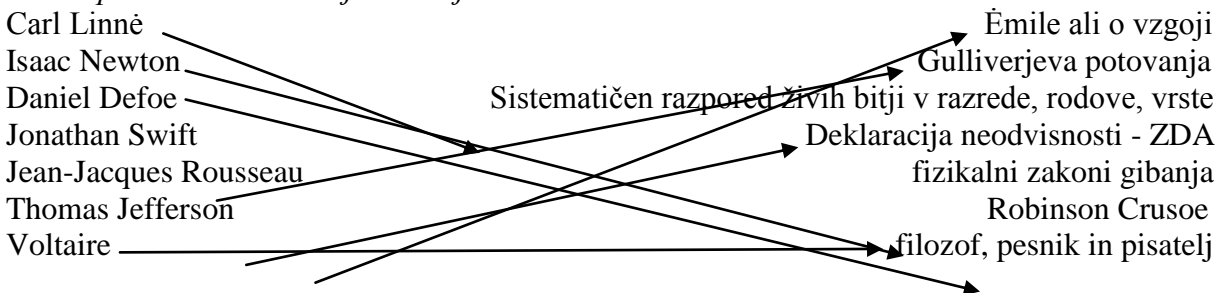
5. Razsvetljenje

Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami!

V Evropi se je konec 17. stoletje predvsem pa v 18 stoletju pojavila nova miselnost-razsvetljenje. Njihova ideja je vplivala na filozofijo, zgodovinopisje, književnost, umetnost itd. Za razsvetljenje je bil najpomembnejši razum. Ta naj bi človeku omogočal, da z opazovanjem in izkustvom razloži in spozna svet. Pojavilo se je tudi prepričanje, da smo vsi ljudje enaki. Zahtevali so svobodo posameznika in človekove pravice. Pred tem je vladar veljal za nedotakljivega, sedaj pa so menili, da ima ljudstvo pravico vladarja zamenjati, če ne dela v korist ljudstva. Moč razuma pa se je uveljavila tudi med znanstveniki in prinesla nov pogled na svet.

6. Pomembni razsvetljenci

Poveži pomembne razsvetljence z njihovim delom.

7. Enciklopedija

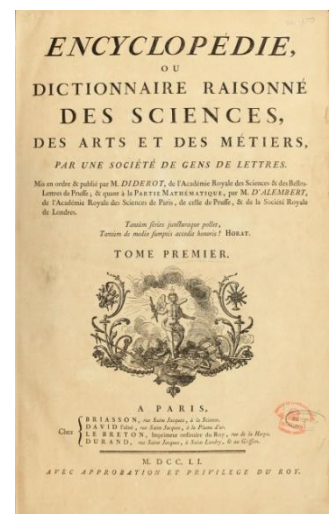
Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami!

Eden od ključnih dosežkov francoskih razsvetljencev je izdaja enciklopedije. Želeli so zbrati vse dotedanje znanje. Izhajala je med leti 1751 in 1772. Izdanih je bilo 35 knjig. Izdajanje je bilo težavno, prišlo je do sežiganja knjig in prepovedi izdajanja.

8. Ponovitev

Pri pravilnih trditvah obkrožite DA, pri nepravilnih obkrožite NE in napačno popravite.

Razsvetljenje se je razširilo v 20. stoletju.

DA NE Razširilo se je v 17. in 18. stoletju.

Za razsvetljence je bil pomemben razum.

DA NE _____

Človekove pravice se jim niso zdele pomembne.

DA NE Človekove pravice so jim bile zelo pomembne.

Med najbolj pomembne razsvetljence spadajo: Carl Linnè, Isaac Newton in Robinson Crusoe.

DA NE Robinson Crusoe je naslov knjige/ Robinson Crusoe je literarni junak.

Montesquieu je napisal knjigo z naslovom Emile ali o vzgoji.

DA NE Napisal jo je Rousseau.

Enciklopedija je izhajala 15 let.

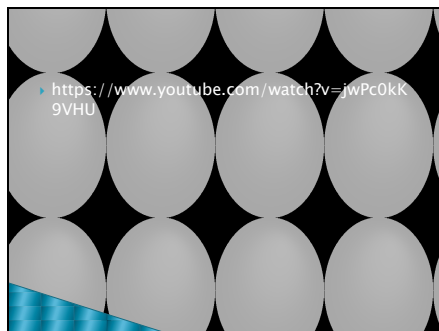
DA NE Izhaja je 21 let.

Glavne ideje razsvetljenstva so razum, pomen človeškega življenja in svoboda.

DA NE _____

PRILOGA 3: PowerPoint predstavitev

Diapozitiv 1

Diapozitiv 2

Diapozitiv 3

Diapozitiv 4

Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami!

V Evropi se je konec 17. stoletje predvsem pa v _____ stoletju pojavila nova miselnost-_____. Njihova ideja je vplivala na filozofijo, zgodovinopisje, književnost, umetnost itd. Za razsvetljenje je bil najpomembnejši _____. Ta naj bi človeku omogočal, da z opazovanjem in izkustvom razloži in spozna svet. Pojavilo se je tudi prepričanje, da smo vsi ljudje _____. Zahtevali so svobodo posameznika in človekove _____. Pred tem je vladar veljal za nedotakljivega, sedaj pa so menili, da ima ljudstvo pravico vladarja zamenjati, če ne dela v korist ljudstva. Moč razuma pa se je uveljavila tudi med _____ in prinesla nov pogled na svet.

Diapozitiv 5

Rešitve

V Evropi se je konec 17. stoletje predvsem pa v **18.** stoletju pojavila nova miselnost- **RAZSVETLJENSTVO**. Njihova ideja je vplivala na filozofijo, zgodovinopisje, književnost, umetnost itd. Za razsvetljenje je bil najpomembnejši **RAZUM**. Ta naj bi človeku omogočal, da z opazovanjem in izkustvom razloži in spozna svet. Pojavilo se je tudi prepričanje, da smo vsi ljudje **ENAKI**. Zahtevali so svobodo posameznika in človekove **PRAVICE**. Pred tem je vladar veljal za nedotakljivega, sedaj pa so menili, da ima ljudstvo pravico vladarja zamenjati, če ne dela v korist ljudstva. Moč razuma pa se je uveljavila tudi med **ZNANSTVENIKI** in prinesla nov pogled na svet.

Diapozitiv 6

Carl Linné

Sistematična razporeditev živih bitj v razrede, rodove, vrste.

Diapozitiv 7

Isaac Newton

Fizikalni zakoni
gibanja

Diapozitiv 8

Daniel Defoe

Izražena je želja
po sožitju z
naravo, vzgoja
naravnega
človeka, želja po
odkrivanju
novega sveta.

Diapozitiv 9

Jonathan Swift

Gulliverjeva
potovanja

Diapozitiv
10

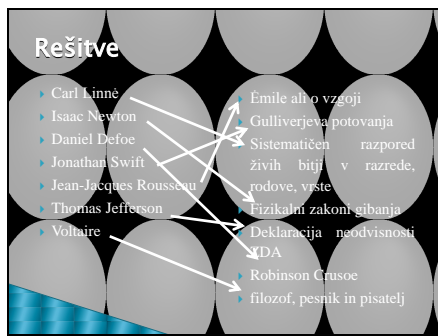
Diapozitiv
11

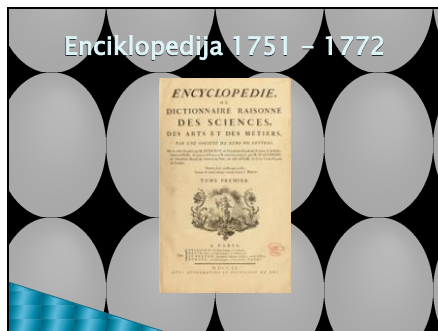
Diapozitiv
12

Diapozitiv
13

Diapozitiv
14

Diapozitiv
15

Enciklopedija

- ▶ *Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami!*
- ▶ Eden od ključnih dosežkov francoskih razsvetljencev je izdaja **enciklopedije**. Želeli so zbrati vse dotodanje znanje. Izhajala je med leti 1751 in 1772. Izdanih je bilo **35** knjig. Izdajanje je bilo težavno, prišlo je do **seznanja** knjig in prepovedi **izdajanja**.

Diapozitiv
16

► Razsvetljenstvo se je razširilo v 20. stoletju.
► DA NE

► Za razsvetljenje je bil pomemben razum.
► DA NE

► Človekove pravice se jim niso zdele pomembne.
► DA NE

► Med najbolj pomembne razsvetljenjence spadajo: Carl Linné, Isaac Newton in Robinson Crusoe.
► DA NE

Diapozitiv
17

► Montesquieu je napisal knjigo z naslovom Emile ali o vzgoji.
► DA NE

► Enciklopedija je izhajala 15 let.
► DA NE

► Glavne ideje razsvetljenstva so razum, pomen človeškega življenja in svoboda.
► DA NE

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

**UČNA PRIPRAVA:
HUMANIZEM IN RENESANSA**

Sara Primec in Nives Hribar

28. 05. 2016

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	8. razred	
Datum:	28. 05. 2016	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Tema iz učnega načrta:	Meje znanega sveta se razširijo
	Tema iz učbenika:	Odkrivanje duha – humanizem in renesansa
Učna enota – naslov učne ure:	Humanizem in renesansa	
Učne oblike:	skupinska učna oblika, frontalna učna oblika, individualna učna oblika	
Učne metode:	metoda razlage, metoda razgovora, metoda dela z zvočnim posnetkom, metoda slikovne demonstracije, metoda demonstracije predmeta.	
Učne tehnike:	sestavljanka	
Cilji iz učnega načrta:	»Učenci razložijo zgodovinske okoliščine, ki so vplivale na pojav humanizma in renesanse ter opišejo glavne značilnosti humanizma in renesanse.« (Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011, 15.)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki (operativni učni cilji)	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - razložiti zgodovinske okoliščine, ki so vplivale na pojav humanizma in renesanse - opisati glavne značilnosti humanizma in renesanse - navesti najpomembnejše zgodovinske osebnosti humanizma in renesanse - na primerih analizirati in ugotoviti značilnosti humanistične miselnosti v Evropi - na primerih analizirati in razbrati vpliv zgodovinskega dogajanja na renesančne umetniške stvaritve v Evropi
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - slediti učiteljevim navodilom, - uspešno delovati v skupini, - samostojno reševati naloge na učnem listu
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vrednotiti kulturno dediščino in preteklost, - kazati ustrezen odnos do preteklosti

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

		<ul style="list-style-type: none"> - prek primerov iz humanizma in renesanse oblikovati poglede na svet, ki spoštujejo človekove pravice in enakost - kazati odprtost do novih idej in biti previden pri izrekanju sodb
Učne etape:	Uvajanje, obravnavanje nove učne snovi / sprotno urjenje ali vadenje, zaključno preverjanje in ponavljanje.	
Vsebinski poudarki:	<ul style="list-style-type: none"> - Začetek humanizma - Izum tiska - Renesansa - Razširjenost humanizma in renesanse 	
Učna sredstva:	Učila:	Učno-delovni list, PowerPoint predstavitev, sestavljanka.
	Učni pripomočki:	LCD projektor, računalnik, platno, tabla, flomaster.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Slovenščina (uporaba jezika pri govoru in pisanju, William Shakespeare in Miguel de Cervantes), geografija (področja, kjer sta se razvijala humanizem in renesansa, Gerard Mercator), likovni pouk (renesančna umetniška dela), tehnika (tiskarski stroj), državljanska vzgoja in etika (humanistična miselnost), fizika (Kopernik, Galiei), biologija (anatomija in medicina).	
Novi pojmi s pojasnilom:	Premične črke (ploščice s svinčenimi črkami, ki jih je bilo moč poljubno zlagati v besede in stavke), pergament (podlaga za pisanje iz živalskih kož), novela (krajša resnična pripoved), pokrovitelj (oseba ali organizacija, ki denarno podpira neko dejavnost).	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.
	Učna priprava, učni list	<ul style="list-style-type: none"> - Studen, A. Koraki v času 8.: učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS, 2014, 16–17. - Globočnik, J. Zgodovina na maturi 2010. Ljubljana: Intelego, 2009, 106–112. - Hozjan, A., Potočnik, D. Zgodovina 2: učbenik za 2. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, 2004, 156–165. - Berzelak, S. Zgodovina 1 za tehniške in druge strokovne šole: učbenik za 1. letnik tehničnih in drugih strokovnih šol. Ljubljana: Modrijan, 2009, 169–173. - Arcangeli, A. Renesansa: 16. stoletje. Zbirka Človek in čas. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998.

Zvočni posnetek in videoposnetek	Junaki našega časa: Johanes Gutenberg. Ljubljana: RTV Slovenije, 9. 6. 2008. http://4d.rtv slo.si/arhiv/junaki-nasega-casa/15860640 (dostop: maj 2016). NLP: Večno z Lorello Flego, Leonardo da Vinci. Ljubljana: RTV Slovenije, 5. 6. 2011. http://4d.rtv slo.si/arhiv/nlp-vecno-z-lorello-flego/107155702 (dostop: maj 2016).
Sestavljenka	<ul style="list-style-type: none"> - Tiskarski stroj: http://etc.usf.edu/clipart/44800/44880/44880_guten_press.htm. (dostop, maj 2016). - Michelangelov David: http://www.italyguides.it/en/tuscany/florence/accademia-gallery/michelangelo-s-david. (dostop, maj 2016). - Vitruvijski človek: http://www.wga.hu/support/viewer/z.html. (dostop, maj 2016). - Da Vincijska Mona Lisa: http://www.wga.hu/support/viewer/z.html. (dostop, maj 2016).
PowerPoint	<ul style="list-style-type: none"> - PPT1: Tiskarski stroj: http://etc.usf.edu/clipart/44800/44880/44880_guten_press.htm. (dostop, maj 2016) Michelangelov David: http://www.italyguides.it/en/tuscany/florence/accademia-gallery/michelangelo-s-david. (dostop, maj 2016) Vitruvijski človek: http://www.wga.hu/support/viewer/z.html. (dostop, maj 2016) Da Vincijska Mona Lisa: http://www.wga.hu/support/viewer/z.html. (dostop, maj 2016) - PPT2: Raffaello Santi: http://www.duhovnaizgradnja.com/forum/viewtopic.php?f=37&t=730. (dostop, maj 2016) - PPT4 Heliocentrični sistem: http://www.duhovnaizgradnja.com/forum/viewtopic.php?f=37&t=730. (dostop, maj 2016) - PPT5 Daljnogled: http://historia.blog.siol.net/2009/12/29/sposojene-novicke-galilejev-teleskop-instrument-ki-je

	<p>spremenil-svet/. (dostop, maj 2016) - PPT6</p> <p>Gerardus Mercator: https://sl.wikipedia.org/wiki/Gerardus_Mercator#/media/File:Gerardus_Mercator_3.jpg. (dostop, maj 2016) - PPT13</p> <p>Michelangelo, Rojstvo Venere: http://www.akropola.org/galerije/slika.aspx?alb=22 Sandro Botticelli, Rojstvo venere (dostop, maj 2016). - PPT15</p> <p>Michelangelo, Stvarjenje Adama: https://atomskapotovanja.files.wordpress.com/2015/02/0cb75ba5cd54cc2b4caab306915d6b8e_gallery_single_view.jpg (dostop: maj 2016). - PPT16</p> <p>Antični kapiteli in venci: https://en.wikipedia.org/wiki/Renaissance_architecture#/media/File:Classical_orders_from_the_Encyclopedie.png (dostop: maj 2016). - PPT17</p> <p>Cerkev sv. Petra v Rimu: https://sl.wikipedia.org/wiki/Bazilika_svetega_Petra,_Vatikan#/media/File:Petersdom_von_Engelsburg_gesehen.jpg (dostop: maj 2016). - PPT18</p> <p>Sikstinska kapela, zunanost: https://sl.wikipedia.org/wiki/Sikstinska_kapela#/media/File:Cappella_Sistina_-_2005.jpg (dostop: maj 2016).</p> <p>Sikstinska kapela, notranjost–strop: https://sl.wikipedia.org/wiki/Sikstinska_kapela#/media/File:Lightmatter_Sistine_Chapel_ceiling.jpg (dostop: maj 2016). - PPT19</p> <p>Ilustracija Don Kihota: https://sl.wikipedia.org/wiki/Don_Kihot#/media/File:Quijote-2.jpg (dostop: maj 2016).</p>
--	--

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 min	Pričeli bomo s sodelovalnim delom, razdelili vas bova v 4 delovne skupine. Vsaka skupina bo dobila kuverto, v kateri bo sestavljanke. Na voljo imate 2 minuti časa, da jo sestavite, nato bo vsaka skupina poročala o tem, kaj se skriva na vaši sestavljanke. <i>Učitelj razdeli učence v 4 skupine, vsaki skupini izroči kuverto s sestavljanke.</i>	<i>Učenci poslušajo navodila.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	
	Odprite kuverte in pričnite s sestavljanjem.	<i>Učenci poslušajo navodila.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	
	<i>Učitelj se sprehaja po razredu, dodatno pojasnjuje navodila, opazuje delo učencev.</i>	<i>Učenci začnejo sestavljati sestavljanke.</i>	Skupinska učna oblika	
	Čas je potekel. Prosim 1. skupino, da poroča, kaj se skriva na njihovi sestavljanke. Kaj pa 2. skupina? Sedaj pa 3. skupina.	<i>Učenci prenehajo sestavljati.</i> <i>Učenci poročajo:</i> Tiskarski stroj. Michelangelov David. Vitruvijevega moškega (Leonardov	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	Računalnik, LCD projektor, platno, PPT 1

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

In še zadnja, 4. skupina.	človek). Da Vincijska Mona Lisa.		
Bi na podlagi teh slik lahko kdo napovedal današnjo učno temo?	Humanizem in renesansa.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	
<p>Tako je. Danes se bomo pogovarjali o humanizmu in renesansi.</p> <p>Najprej bomo spoznali, kakšni so bili začetki humanizma, nato bomo spregovorili o izumu tiska, na koncu pa še o renesansi in razširjenosti humanizma in renesanse.</p> <p>Na koncu ure boste znali razložiti zgodovinske okoliščine, ki so vplivale na pojav humanizma in renesanse ter opisati glavne značilnosti teh dveh gibanj. Znali boste navesti najpomembnejše zgodovinske osebnosti humanizma in renesanse ter na primerih analizirati in ugotoviti značilnosti humanistične miselnosti v Evropi. Prav tako boste znali analizirati in razbrati vpliv zgodovinskega dogajanja na renesančne umetniške stvaritve v Evropi.</p>	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PPT2

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE,	UČILA/UČNI
--------------	---------	--------	--------------	------------

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>Tako je. Tudi Michelangelo se je zgledoval po antičnih kiparskih umetninah.</p> <p>Humanisti so poudarjali tudi človekovo povezanost z naravo, kar je vzpodbudilo njeno proučevanje. Vedno večja je bila vrednost znanja in izobrazbe.</p>		Metoda razlage	
	<p>Razdelila vam bom učno-delovne liste. Sedaj pa si oglejte 1. nalogo na delovnem listu. Na voljo imate 2 minuti, da jo rešite.</p> <p>Dobro, prosim učenca, da prebere rešitve.</p>	<p><i>Učenci rešujejo nalogo na učno-delovnem listu.</i></p> <p><i>Učenec prebere rešitev iz učno-delovnega lista: človeka, humanizem, zanimanje za človeka, preučevanje antičnih avtorjev in del, zanimanje za naravo, večji pomen znanja in izobrazbe.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p> <p>Individualna učna oblika</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora</p>	<p>Učno-delovni list</p> <p>Učno-delovni list, rešitve</p>
	<p>V tem obdobju so se pričele razvijati različne znanosti: anatomija, medicina, biologija, matematika, astronomija.</p> <p>Nikolaj Kopernik je ugotovil, da je sonce središče vesolja in da zemlja z ostalimi planeti kroži okoli njega. Velja za utemeljitelja heliocentričnega sistema.</p>	<p><i>Učenci poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>PPT 4</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>Že pol stoletja pred Kopernikom je Giordano Bruno zagovarjal podobne ugotovitve, zaradi česar je bil javno sežgan na grmadi.</p> <p>Galileo Galilei je kasneje iznašel daljnogled in z opazovanjem potrdil Kopernikovo tezo. Cerkev ga je zato izobčila. Šele leta 1992 je papež Janez Pavel II. v imenu Rimskokatoliške cerkve priznal, da je imel Galileo prav.</p> <p>Takole nekako je izgledal njegov daljnogled (PPT5). <i>Učitelj pokaže daljnogled.</i></p> <p>Gerard Mercator je bil geograf, ki je izdelal prvi globus in atlas sveta.</p> <p>V medicini je bil pomemben Andreas Vesalius, ki je preučeval anatomijo in delovanje človeškega telesa. Preučeval je na osnovi raztelesenj, kar je bilo s strani Cerkve prepovedano.</p> <p>Anatomija pa je zanimala tudi umetnika in izumitelja Leonarda da Vincija, ki je proporce človeškega telesa upodobil v študiji Vitruvijskega človeka.</p>	<p><i>Učenci gledajo daljnogled.</i></p>	<p>Metoda demonstracije predmeta</p> <p>Metoda razlage</p>	<p>PPT 5</p> <p>PPT 6</p> <p>PPT 7</p> <p>PPT 8</p>
--	---	--	--	---

	<p>Drugi pomembni zdravnik je bil Paracelsus, ki je preučeval nalezljive bolezni tistega časa (sifilis in kuga). Raziskoval je tudi poklicne bolezni, zlasti bolezni rudarjev. Pisal je tudi o idrijskih rudarjih in zastrupitvah z živim srebrom.</p> <p>Humanisti so verjeli, da lahko človek z znanjem in izobrazbo razvije vse svoje sposobnosti.</p> <p>Največji humanisti so bili Erazem Rotterdamski, Thomas More, Niccolò Machiavelli.</p> <p>Erazem Rotterdamski je v svojih delih poudarjal vrednost posameznika, človeško svobodo, strpnost do drugih in odgovornost do skupnosti. Njegovo najbolj znano delo je Hvalnica norosti, v kateri je obsojal privilegije duhovščine in plemstva.</p> <p>Omenimo lahko še pomembnejše slovenske humaniste. To so bili koprski škof Peter Pavel Vergerij starejši, ljubljanski škof Krištof Ravbar in dunajski škof Jurij Slatkonja.</p>			
--	---	--	--	--

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	Prosim, če sedaj na podlagi povedanega rešite 2. nalogo na učno-delovnem listu. Na voljo imate 2 minuti časa.			
	<i>Učitelj se sprehaja po razredu, pojasnjuje dodatna navodila.</i>	<i>Učenci rešujejo 2. nalogo na učno-delovnem listu.</i>	Individualna učna oblika	Učno-delovni list
	Počasi zaključujte. Sedaj si lahko ogledate rešitve na PowerPointu.		Frontalna učna oblika, metoda razlage	PPT 9
		<i>Učenci pregledujejo rešitve.</i>	Individualna učna oblika	
	Je imel kdo kakšne težave?	<i>Učenci povedo, če so imeli težave.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Izum tiska	K širjenju humanističnih idej je bistveno pripomogel izum tiska. Kako je izgledal tiskarski stroj, ste si že lahko ogledali na upodobitvi iz sestavljanke. Nekaj več o izumitelju pa boste slišali v zvočnem posnetku. Oglejte si 3. nalogo na učno-delovnem listu, da boste vedeli na kaj morate biti pozorni pri poslušanju posnetka. Med predvajanjem si zapisujte rešitve.	<i>Učenci poslušajo.</i> <i>Učenci si ogledujejo nalogo na učno-delovnem listu.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PPT 10 Učno-delovni list
	<i>Učitelj predvaja zvočni posnetek.</i>	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna in	Zvočni posnetek,

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

			individualna učna metoda, metoda dela z zvočnim posnetkom	učno-delovni list
	Počasi zaključujte z reševanjem naloge.	<i>Učenci zaključujejo z reševanjem naloge na delovnem listu.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	
	Kdo govori? Kakšen je namen tega posnetka? Kako lahko ugotovimo, da so navedeni podatki točni? Vam je uspelo rešiti 3. nalogo? No, pa kar preverimo rešitve. Rešitve 3. naloge lahko preverite na powerpointu.	Radijski voditelj in voditeljica. Seznanimi poslušalce z Gutenbergovim izumom, ki je pomembno vplival na razvoj medijev. Podatki so preverljivi. <i>Učenci preverijo rešitve.</i>	Frontalna učna oblika, metoda dela z zvočnim posnetkom Metoda razlage Individualna učna oblika	PPT 11
	Da vidimo koliko ste se naučili danes in koliko znate že od prej, rešite 4. nalogo na učno-delovnem listu. Na voljo imate 3 minute časa.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	
	<i>Učitelj se sprehaja po razredu, podaja dodatna navodila, pomaga pri reševanju.</i>	<i>Učenci rešujejo nalogo na delovnem listu.</i>	Individualna učna oblika	Učno-delovni list PPT 12
	Počasi zaključujte. Vsak prebere en	<i>Učenci preberejo svoje odgovore:</i>	Frontalna učna oblika,	Učno-delovni list:

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

odgovor.	srednji vek – skrivanje, zakritost; nerazvita znanost, se zanjo ne zanimajo; velika pobožnost, zaupanje v verske resnice; preostalega sveta niso poznali; knjige so redke in ljudem nedostopne Humanizem – čaščenje in preučevanje človeškega telesa; zanimanje za znanost; dvomi v verske resnice; odkrivanje in izkoriščanje novega sveta; izum tiska, množična dostopnost do knjig	metoda razgovora	izpolnjen
----------	--	------------------	-----------

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Renesansa	<p>Ponovno zanimanje za antiko, ki se je začelo s preučevanjem antičnih literarnih del se je razmahnilo tudi v umetnosti.</p> <p>Umetniki so začeli posnemati klasični grški in rimski slog. V slikarstvu in kiparstvu so prevladovali motivi iz grške in rimske mitologije. Spremembe v načinu slikanja, risanja, kiparjenja in pisanja so bile tako izrazite, da se jih je prijel izraz renesansa, kar pomeni ponovno rojstvo.</p> <p>Mogoče kdo prepozna delo, ki ga vidite na</p>	<p><i>Učenci poslušajo.</i></p> <p><i>Učenci odgovarjajo: slika z naslovom</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p> <p>Metoda dela s</p>	PPT 13

2016, XIV-3
 PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>sliki? Ali vas kaj na sliki spominja na antiko?</p> <p>Renesansa je svoj vrhunec v umetnosti dosegla v italijanskih mestih v 14. in 15. stoletju.</p> <p>Slikarje in kiparje je pri ustvarjanju vodila želja, da v svojih delih prikažejo stvari kakršne so v resničnem svetu. To so dosegli z natančnim, znanstvenim opazovanjem narave in človeškega telesa.</p> <p>Še enkrat si lahko ogledate da Vincijevo sliko Mona Lisa, ki jo je na sestavljenki odkrila 4. skupina. Opazite lahko, da ima Mona Lisa zelo natančno upodobljene poteze, posebno slaven je njen skrivnostni nasmešek. V ozadju pa se skriva zelo natančen prikaz narave.</p> <p>Renesančni slikarji in kiparji Leonardo da Vinci, Michelangelo, Rafael in Tizijan so ustvarili nesmrtna dela, v katerih so prikazovali človeško življenje in trpljenje.</p> <p>Oglejte si naslednjo sliko in poskušate</p>	<p>Rojstvo Venere Botticellija. Da.</p> <p><i>Učenci poslušajo.</i></p> <p><i>Učenci si ponovno ogledajo sliko Mona Lise, nato ponovno poslušajo razlago.</i></p> <p><i>Učenci poslušajo.</i></p> <p><i>Učenci odgovarjajo.</i></p>	<p>slikovnimi viri</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda slikovne demonstracije</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda dela s</p>	<p>PPT 14</p> <p>PPT 15</p>
--	---	---	--	-----------------------------

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>ugotoviti, kdo je njen avtor ter kaj slika prikazuje.</p> <p>Tako je, gre le za podobo iz stropa Sikstinske kapele.</p> <p>Tako kot v slikarstvu in kiparstvu je renesansa tudi v arhitekturi prinesla velike spremembe. Oblike, stavbe in načrti mest so prevzemali iz antike.</p> <p>Mesta so dobila novo podobo, široke ulice in trge, ob katerih so se bohotile hiše z bogatimi pročelji. Renesančne palače so bile prostorne in udobne, v njih so se nahajali kabineti, študijske sobe in knjižnice z zbirkami umetnin in knjig. Vsaka stavba je imela tudi renesančni vrt, ki je bil urejen kot park.</p> <p>V arhitekturi so imeli radi polkrožne loke in stebre z antičnimi kapiteli in venci.</p> <p>Ena največastnejših renesančnih stavb je cerkev sv. Petra v Rimu, ki si jo lahko vidite na PowerPointu.</p> <p>Za arhitekta, ki naj bi cerkev prenovil, je bil izbran Bramante, znan renesančni stavbar in slikar. Bramante se je lotil tudi</p>	<p>Michelangelo, Stvarjenje Adama.</p> <p><i>Učenci poslušajo razlago.</i></p> <p><i>Učenci pogledajo sliko na PPT, nato ponovno poslušajo razlago.</i></p>	<p>slikovnimi viri, metoda razgovora</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda slikovne demonstracije, metoda razlage</p>	<p>PPT 16</p> <p>PPT 17</p>
--	---	---	---	-----------------------------

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>obsežne prezidave vatikanske palače, poslikavo stropa v Sikstinski kapeli pa je tedanji papež zaupal Michelangelu. Tako je nastalo njegovo najveličastnejše delo.</p> <p>Na PowerPointu vidite to njegovo veličastno delo, poslikavo stropa in pa zunanost Sikstinske kapele. Pri poslikavi soban v vatikanski palači pa je sodeloval še en pomemben slikar in arhitekt Rafael.</p> <p>Z razvojem humanizma pa je močno povezan nastanek renesančne književnosti. V književnosti se je izoblikovala lirika, uveljavila sta se novela in roman, razvila se je tudi dramatika.</p> <p>Najslavnejši dramatik iz obdobja renesanse je anglež William Shakespeare. Pisatelj Miguel de Cervantes pa je avtor prvega romana z naslovom Don Kihot.</p> <p>Sedaj pa ponovno vzemite učno-delovni list in izpolnite miselni vzorec pri 5. nalogi. Na voljo imate 3 minute časa.</p>	<p><i>Učenci poslušajo.</i></p> <p><i>Učenci poslušajo navodila.</i></p> <p><i>Učenci rešujejo 5. nalogo na učno-delovnem listu – izpolnjujejo miselni vzorec..</i></p>	<p>Metoda razlage</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Individualna učna oblika</p>	<p>PPT 18</p> <p>PPT 19</p> <p>Učno-delovni list</p>
--	--	---	---	--

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>Čas je potekel, rešitve si lahko ogledate na PPT.</p> <p>Omenili smo že enega izmed najbolj znanih renesančnih umetnikov, ki pa je bil hkrati tudi izumitelj in danes velja za genija. Kdo mislite, da je to?</p> <p>Tako je. Ogledali si bomo video prispevek o Leonardu da Vinciju. Pozorno ga spremljajte.</p>	<p><i>Učenci pregledujejo rešitve na PPT.</i></p> <p><i>Učenci odgovarjajo.</i> Leonardo da Vinci.</p> <p><i>Učenci si ogledajo posnetek.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p> <p>Individualna učna oblika</p> <p>Metoda razgovora</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda zvočne demonstracije</p>	<p>PPT 20</p> <p>Videoposnetek</p>
--	--	---	---	------------------------------------

4. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Razširjenost humanizma in renesanse	Slišali ste lahko nekaj o življenju in ustvarjanju Leonarda da Vincija. Ponovno vzemite vaše delovne liste in si poglejte zadnjo nalogo.	<i>Učenci poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Učno-delovni list

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>Za katere naročnike (pokrovitelje) je delal Leonardo in kje je predstavljal svoje izume?</p> <p>Odgovor kar zapišite na črto.</p> <p>Kateri sloj prebivalstva je torej zbiral in kupoval umetnine renesančnih umetnikov?</p> <p>Tako je, tudi ta odgovor si zapišite.</p>	<p><i>Učenci odgovarjajo.</i> Leonardo je delal za francoskega kralja in milanskega vojvodo. Svoje izume je predstavljal na dvoru. <i>Učenci zapišejo odgovor.</i></p> <p><i>Učenci odgovarjajo.</i> Bogatejši sloj, višji (vladajoči) sloj.</p> <p><i>Učenci zapišejo odgovor.</i></p>	<p>Metoda razgovora</p>	
--	--	---	-------------------------	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 min	<p>Za konec pa s kvizom preverimo, koliko ste se pri današnji uri naučili. Razdelila vas bova v dve skupini. Vsaka skupina dobi vprašanje, če nanj pravilno odgovori, si prisluži točko. Zmaga skupina z največ točkami.</p> <p><i>Učitelj učence razdeli v dve skupini, jim postavlja vprašanja in na tablo zapisuje</i></p>		<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>Tabla, flomaster</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p><i>točke (vsaka skupina izmenično dobi 10 vprašanj).</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kako imenujemo novo miselnosti, ki se je izoblikovala ob prehodu v novi vek? 2. Naštej tri značilnosti humanizma. 3. Kdo je bil največji humanistični mislec? 4. Kako je naslov njegovemu najslavnejšemu delu? 5. Kateri humanisti so se ukvarjali z astronomijo? 6. Kateri humanisti so se ukvarjali z medicino? 7. Kateremu humanistu se lahko zahvalimo za oblikovanje prvega globusa in atlasa sveta? 8. Kdo je izum tiskarski stroj? 	<p><i>Učenci se v skupinah posvetujejo in odgovarjajo na vprašanja.</i></p> <p>Humanizem.</p> <p>Zanimanje za človeka, ponovno zanimanje za antiko, preučevanje narave.</p> <p>Erazem Rotterdamski.</p> <p>Hvalnica norosti.</p> <p>Nikolaj Kopernik, Galileo Galilei.</p> <p>Andreas Vesalius, Paracelsus.</p> <p>Gerardu Mercatorju.</p>	<p>Skupinska in frontalna učna oblika, metoda razgovora</p>	
--	---	--	---	--

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>9. Kakšna je približna datacija izuma tiska?</p> <p>10. Kdaj je tiskarska dejavnost doživela največji razcvet.</p> <p>11. Zakaj je izum tiska pomemben za humanizem?</p> <p>12. Kaj je renesansa in kaj pomeni sam izraz renesansa?</p> <p>13. Kje in kdaj je renesansa doživela največji razcvet?</p> <p>14. Kaj je značilno za renesanso?</p> <p>15. Naštejte najslavnejše renesančne slikarje in kiparje.</p> <p>16. Katera je najslavnejša renesančna arhitekturna umetnina?</p> <p>17. Katera dva literarna ustvarjalca sta najbolj zaznamovala renesanso?</p> <p>18. Povejte naslov vsaj enega dela Williama Shakespearja.</p>	<p>Johannes Gutenberg.</p> <p>Okoli leta 1450.</p> <p>V času reformacije.</p> <p>Zaradi masovna produkcije knjig, ki je omogočila širjenje humanistične miselnosti.</p> <p>Renesansa je nov slog v umetnosti, pomeni ponovno rojstvo.</p> <p>V 14. in 15. st. v Italijanskih mestnih državah.</p> <p>Ponovno zanimanje za antiko, motivi iz antične mitologije, posnemanje grškega in rimskega sloga.</p> <p>Leonardo da Vinci, Michelangelo, Rafael in Tizian.</p> <p>Cerkev sv. Petra v Rimu.</p>		
--	---	---	--	--

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>19. Katero delo Miguela de Cervantesa velja za prvi roman?</p> <p>20. Med katerimi sloji sta se širila nova miselnost in zanimanje za umetnost?</p> <p><i>Če učenci pravilno odgovorijo na vsa vprašanja povem:</i> Ugotavljam, da ste se danes naučili razložiti zgodovinske okoliščine, ki so vplivale na pojav humanizma in renesanse in opisati glavne značilnosti teh dveh gibanj. Naučili ste se naštetih najpomembnejše zgodovinske osebnosti humanizma in renesanse, na primeru analizirati in ugotoviti značilnosti humanistične miselnosti v Evropi ter analizirati in razbrati vpliv zgodovinskega dogajanja na renesančne umetniške stvaritve v Evropi.</p>	<p>William Shakespeare, Miguel de Cervantes.</p> <p>Romeo in Julija, Hamlet, Sen kresne noči...</p> <p>Don Kihot.</p> <p>Med višjimi sloji.</p> <p><i>Učenci poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	
--	--	---	--	--

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Učni-delovni list in zapis učne snovi
PRILOGA 2 :	Izpolnjen učno-delovni list in zapis učne snovi
PRILOGA 3 :	PowerPoint predstavitev

PRILOGA 1: Učni-delavni list in zapis učne snovi

Humanizem in renesansa

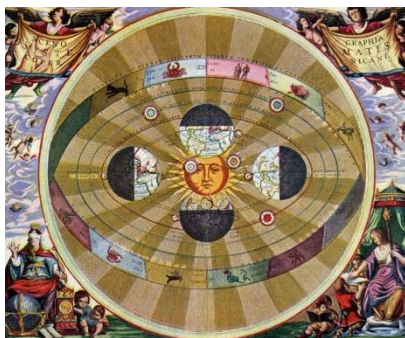
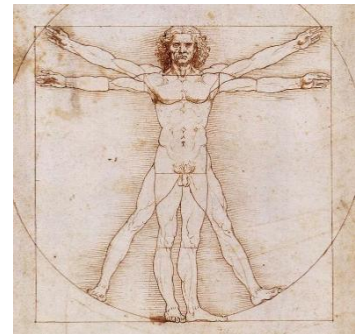
Začetki humanizma

1. naloga

Ob prehodu v novi vek se je izoblikovala nova miselnost, ki je v ospredje postavila _____ (lat. homo). Imenujemo jo _____.

Katere so značilnosti humanizma?

- _____
- _____
- _____
- _____

2. naloga

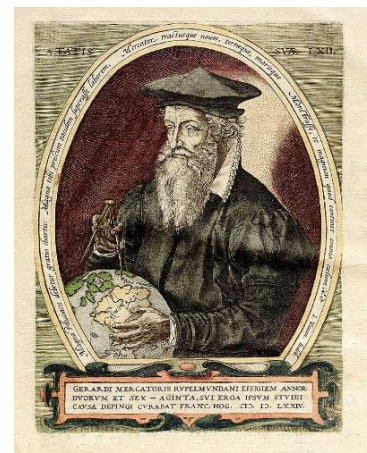
Katere znanosti so se razvile v času humanizma?

- _____
- _____

Povežite humaniste z njihovimi deli, dosežki in odkritji.

Nikolaj Kopernik

Daljnogled

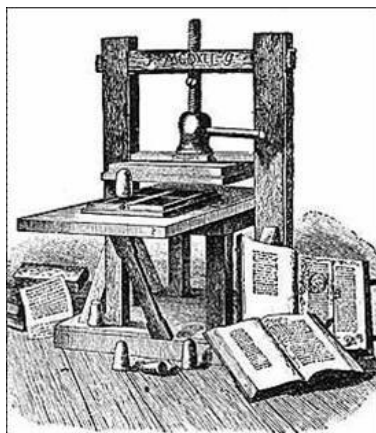

Galileo Galilei	Hvalnica norosti
Gerard Mercator	Preučevanje nalezljivih bolezni
Paracelsus	Heliocentrični sistem
Andreas Vesalius	Globus, atlas sveta
Erazem Rotterdamski	Preučevanje anatomije in delovanja človekovega telesa

Izum tiska

3. naloga

K širjenju nove humanistične miselnosti je bistveno pripomogel izum tiska okoli leta 1450. Do tedaj so bile knjige izredno redke in dragocene, vsaka je bila namreč ročno pisana in ilustrirana. Tisk s premičnimi črkami je izumil _____ . Rojen je bil v _____ okoli leta _____ . Izumil je poseben _____ stroj, s katerim je

izdeloval posamezne _____. Črke je sestavil v besede, vrstice in strani. Na kovinske črke je naneseł tinto, ki jo je zmešal iz _____ in _____. Za tiskanje knjig je uporabil vinarstvo vijačno _____. Tiskarske delavnice so se kmalu razširile po vsej Evropi in cvetele posebno v času _____. K novemu načinu tiskanja je pripomogla tudi izdelava papirja, ki se je uveljavil namesto pergamenta. Tisk je omogočil razvoj _____ produkcije knjig.

4. naloga

Primerjaj svet srednjeveškega obdobja in humanizma. Svoje ugotovitve zapiši v preglednico.

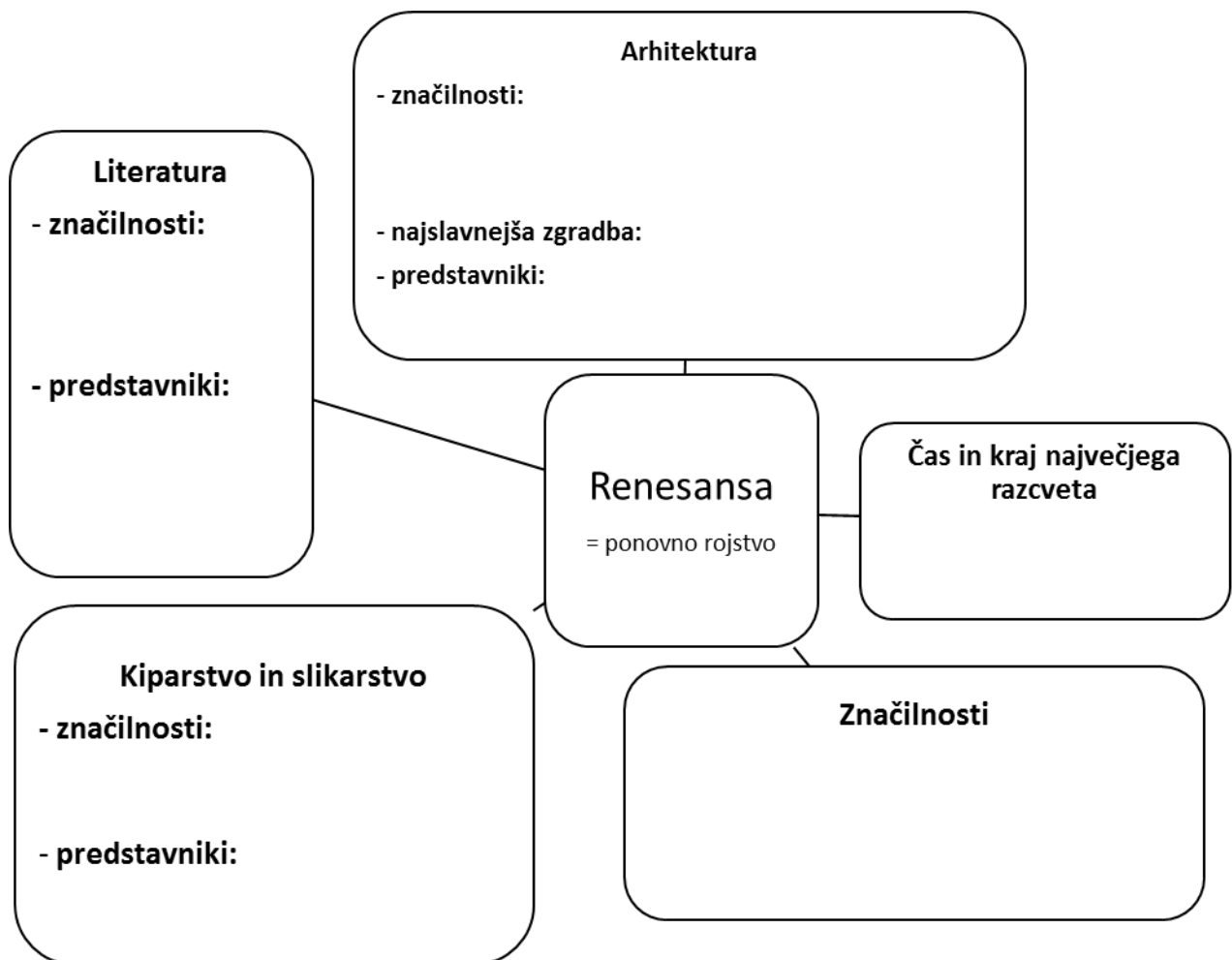
	SREDNJI VEK	HUMANIZEM
odnos do človeškega telesa		
odnos do znanosti		

odnos do vere		
odnos preostalega sveta		
odnos do knjig		

Renesansa

5. naloga

Izpolni miselni vzorec!

Leonardo da Vinci

Leonardo da Vinci se je očetu rokodelcu in kmečki materi rodil leta 1452 v Toskanskem Vinciju. Odraščal je pri očetu v Firencah. Najprej je bil slikarski vajenec, kasneje pa je v Milanu odprl svojo slikarsko delavnico. Pri ustvarjanju ga je posebno zanimala narava in preučevanje svetlobe in sence. Najbolj je znan po svojih mojstrovinah Zadnja večerja in Mona Lisa ter številnih izumih. Veliko je prispeval tudi k raziskavam na področjih anatomije, astronomije in gradbeništva. Narisal je načrte za robota, helikopter in lahko jadralno letalo. Zaradi vsestranske nadarjenosti Leonardo da Vinci danes velja za genija in ključno osebnost renesančne zgodovine. Svoje izume je večinoma predstavljal na dvorih. Leonardo ni imel nikakršne izobrazbe, vse svoje znanje je pridobil z opazovanjem.

Razširjenost humanizma in renesanse

6. naloga

Humanizem in renesansa nista bila razširjena med večino prebivalstva. Nov način razmišljanja je ostal vezan na ozek krog ljudi.

Ogledali ste si video prispevek o Leonardu da Vinciju. Za katere naročnike (pokrovitelje) je delal Leonardo in kje je predstavljal svoje izume?

Kateri sloj prebivalstva je torej zbiral in kupoval umetnine renesančnih umetnikov?

PRILOGA 2: Izpolnjen učno-delovni list in zapis učne snovi

Humanizem in renesansa

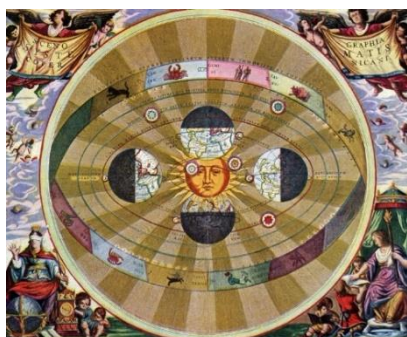
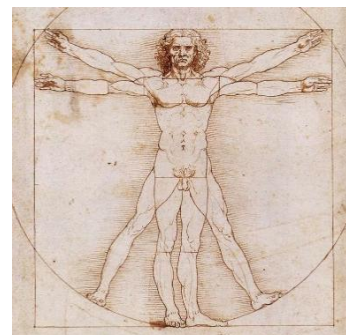
Začetki humanizma

1. naloga

Ob prehodu v novi vek se je izoblikovala nova miselnost, ki je v ospredje postavila človeka (lat. homo). Imenujemo jo humanizem.

Katere so značilnosti humanizma?

- Zanimanje za človeka
- Preučevanje antičnih avtorjev in del, ponovno zanimanje za antiko
- Zanimanje za naravo
- večji pomen znanja in izobrazbe

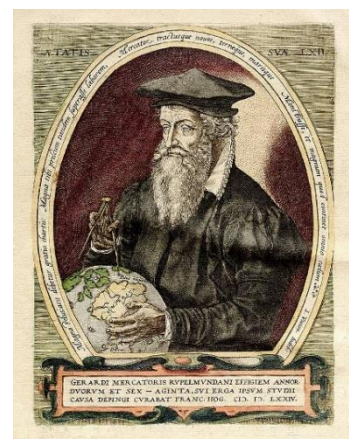
2. naloga

Katere znanosti so se razvile v času humanizma?

Anatomija, medicina, biologija, matematika, astronomija.

Povežite humaniste z njihovimi deli, dosežki in odkritji.

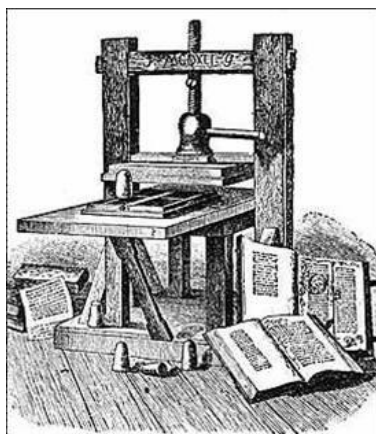
Nikolaj Kopernik	Heliocentrični sistem
Galileo Galilei	Daljnogled
Gerard Mercator	Globus, prvi atlas
Paracelsus	Preučevanje nalezljivih bolezni
Andreas Vesalius	Preučevanje anatomije in delovanja človekovega telesa
Erazem Rotterdamski	Hvalnica norosti

Izum tiska

3. naloga

K širjenju nove humanistične miselnosti je bistveno pripomogel izum tiska okoli leta 1450. Do tedaj so bile knjige izredno redke in dragocene, vsaka je bila namreč ročno pisana in ilustriрана. Tisk s premičnimi črkami je izumil Johanes Gutenberg. Rojen je bil v Mainzu okoli

leta 1400. Izumil je poseben livarski stroj, s katerim je izdeloval posamezne črke. Črke je sestavil v besede, vrstice in strani. Na kovinske črke je namazal tinto, ki jo je zmešal iz saj in lanenega olja. Za tiskanje knjig je uporabil vinarsko vijačno stiskalnico. Tiskarske delavnice so se kmalu razširile po vsej Evropi in cvetele posebno v času reformacije. K novemu načinu tiskanja je pripomogla tudi izdelava papirja, ki se je uveljavil namesto pergamenta. Tisk je omogočil razvoj masovne produkcije knjig.

4. naloga

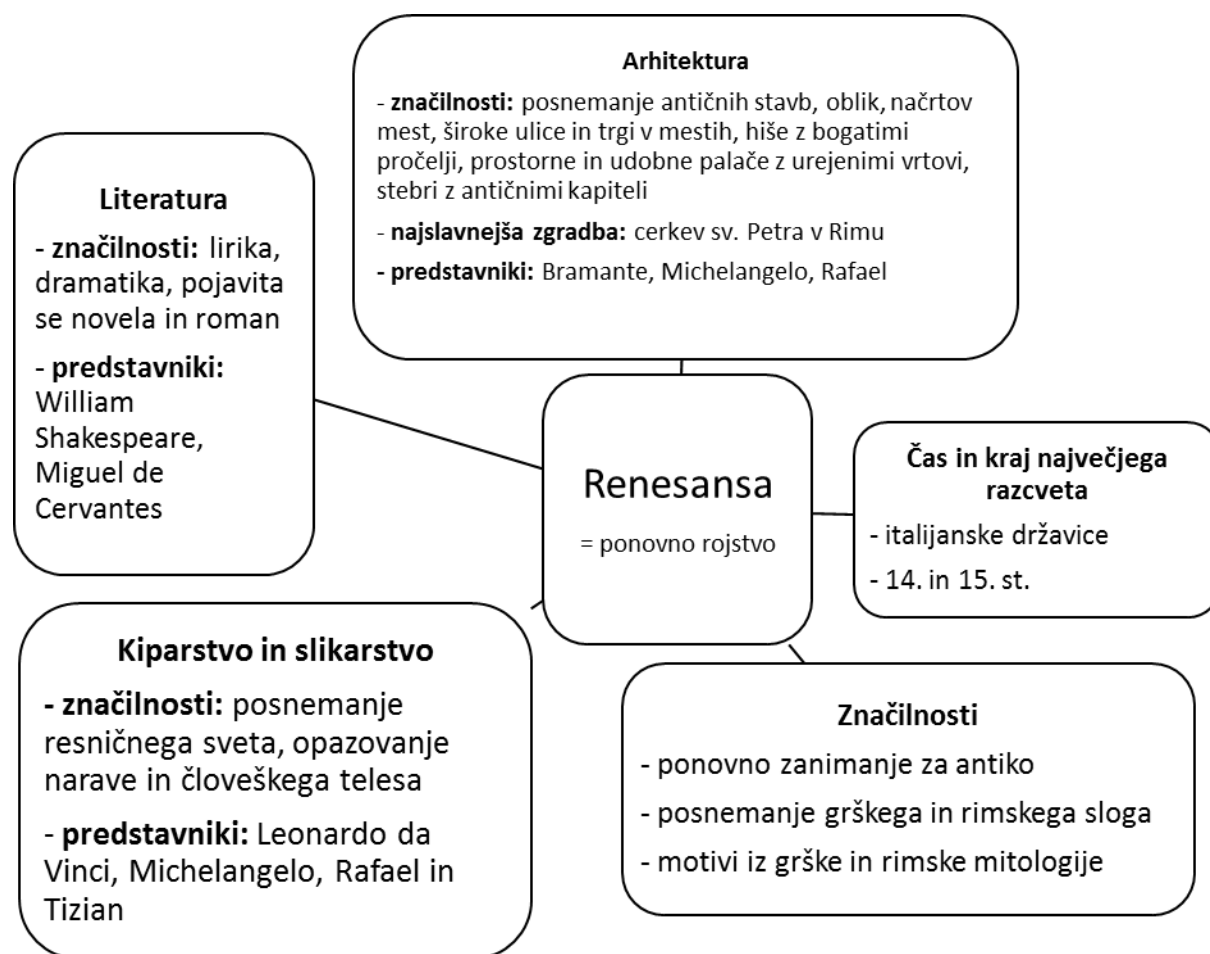
Primerjaj svet srednjeveškega obdobja in humanizma. Svoje ugotovitve zapiši v preglednico.

	SREDNJI VEK	HUMANIZEM
odnos do človeškega telesa	skrivanje, zakritost	čaščenje in preučevanje telesa
odnos do znanosti	nerazvita: se zanjo ne zanimajo	zanimanje za znanost
odnos do vere	velika pobožnost, zaupanje v verske resnice	dvomi v verske resnice
odnos preostalega sveta	ga niso poznali	odkrivanje in izkoriščanje
odnos do knjig	Knjige so redke, ljudem nedostopne	izum tiska, množična dostopnost do knjig

Renesansa

5. naloga

Izpolni miselni vzorec!

Leonardo da Vinci

Leonardo da Vinci se je očetu rokodelcu in kmečki materi rodil leta 1452 v Toskanskem Vinciju. Odraščal je pri očetu v Firencah. Najprej je bil slikarski vajenec, kasneje pa je v Milanu odprl svojo slikarsko delavnico. Pri ustvarjanju ga je posebno zanimala narava in preučevanje svetlobe in sence. Najbolj je znan po svojih mojstrovinah Zadnja večerja in Mona Lisa ter številnih izumih. Veliko je prispeval

tudi k raziskavam na področjih anatomije, astronomije in gradbeništva. Narisal je načrte za robota, helikopter in lahko jadralno letalo. Zaradi vsestranske nadarjenosti Leonardo da Vinci danes velja za genija in ključno osebnost renesančne zgodovine. Svoje izume je večinoma predstavljal na dvorih. Leonardo ni imel nikakršne izobrazbe, vse svoje znanje je pridobil z opazovanjem.

Razširjenost humanizma in renesanse

6. naloga

Humanizem in renesansa nista bila razširjena med večino prebivalstva. Nov način razmišljanja je ostal vezan na ozek krog ljudi.

Ogledali ste si video prispevek o Leonardu da Vinciju. Za katere naročnike (pokrovitelje) je delal Leonardo in kje je predstavljal svoje izume?

Delal je za francoskega kralja in milanskega vojvodo, izume je predstavljal na dvoru.

Kateri sloj prebivalstva je torej zbiral in kupoval umetnine renesančnih umetnikov?

Bogatejši prebivalci, višji (vladajoči) sloj.

PRILOGA 3: PowerPoint predstavitev

1. skupina: Tiskarski stroj

2. skupina: Michelangelov David

**Humanizem
in
renesansa**

3. skupina: Vitruvijev človek

4. skupina: Da Vincijeva Mona Lisa

HUMANIZEM IN RENESANSA

© www.oil-painting-portrait.com

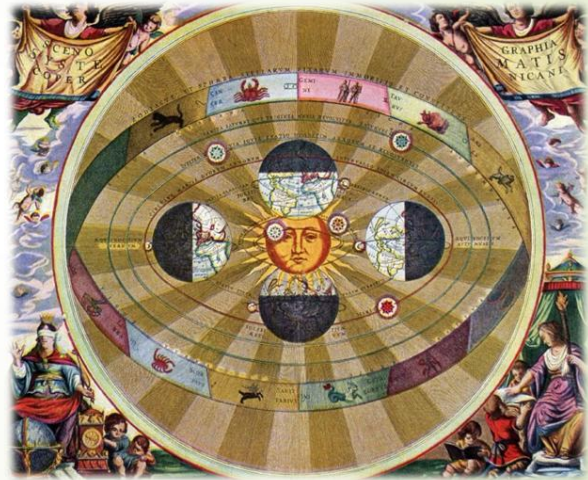
ZAČETEK HUMANIZMA

- ▀ zanimanje za človeka
- ▀ Lat. *Homo* - človek
- ▀ 14. stoletje
- ▀ ponovno zanimanje za antiko
- ▀ večje zanimanje za naravo
- ▀ večji pomen znanja in izobrazbe

RAZVOJ ZNANOSTI

- ▀ astronomija
 - ▀ Nikolaj Kopernik:
heliocentrični sistem

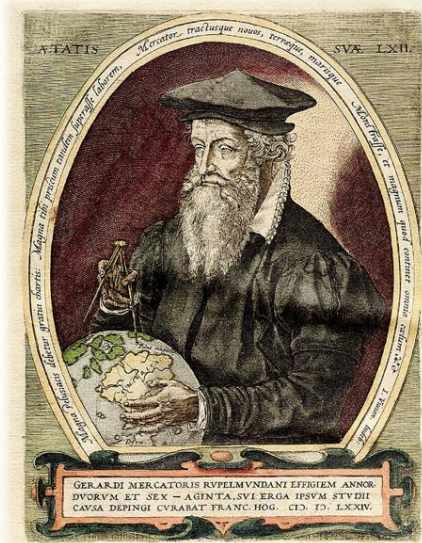
RAZVOJ ZNANOSTI

- ▀ astronomija
 - ▀ Galileo Galilei:
daljnogled

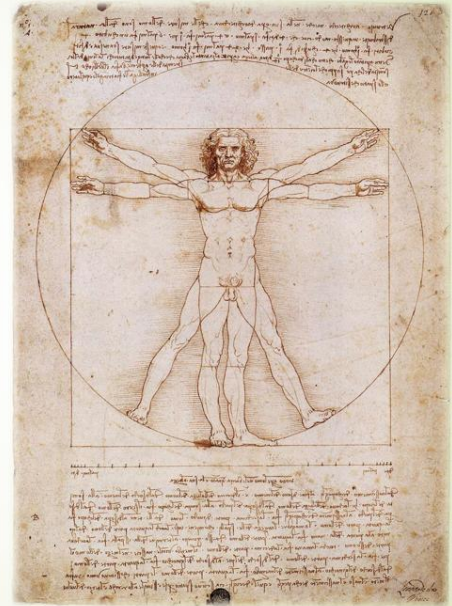
RAZVOJ ZNANOSTI

- ▀ geografija
 - ▀ Gerard Mercator:
prvi globus in
atlas sveta

RAZVOJ ZNANOSTI

- ▀ anatomija in medicina:
 - ▀ Andreas Vesalius: anatomija in delovanje človeškega telesa
 - ▀ Paracelsus: nalezljive in poklicne bolezni
- ▀ biologija
- ▀ matematika

NAJVEČJI HUMANISTI

- ▀ Erazem Rotterdamski
 - ▀ Hvalnica norosti
- ▀ Thomas More
- ▀ Niccolo Machiavelli

- ▀ Slovenski humanisti: Peter Pavel Vergerij st., Krištof Ravbar, Jurij Slatkonja

REŠITVE 2. NALOGE

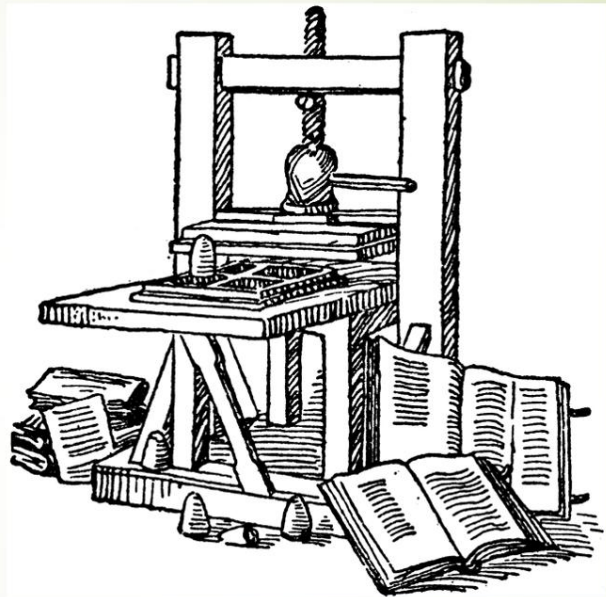
- Katere znanosti so se razvile v času humanizma?

Anatomija, medicina, biologija, matematika, astronomija.

- Povežite humaniste z njihovimi deli, dosežki in odkritji.

Nikolaj Kopernik	Heliocentrični sistem
Galileo Galilei	Daljnogled
Gerard Mercator	Globus, prvi atlas
Paracelsus	Preučevanje nalezljivih bolezni
Andreas Vesalius	Preučevanje anatomije in delovanja človekovega telesa
Erazem Rotterdamski	Hvalnica norosti

IZUM TISKA

<http://4d.rtvsllo.si/arhiv/junaki-nasega-casa/15860640>

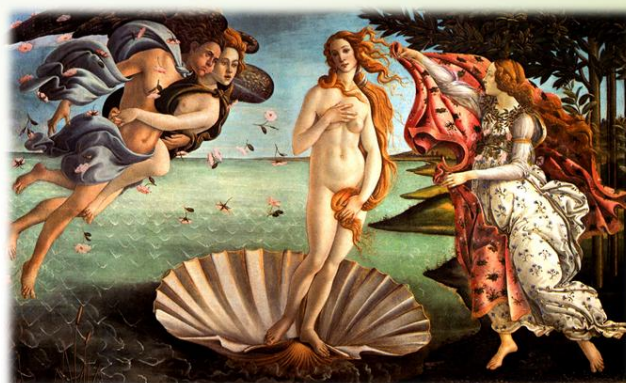
REŠITVE 3. NALOGE

K širjenju nove humanistične miselnosti je bistveno pripomogel izum tiska okoli leta 1450. Do tedaj so bile knjige izredno redke in dragocene, vsaka je bila namreč ročno pisana in ilustrirana. Tisk s premičnimi črkami je izumil **Johanes Gutenberg**. Rojen je bil v **Mainzu** okoli leta **1400**. Izumil je poseben **livarski** stroj, s katerim je izdeloval posamezne **črke**. Črke je sestavil v besede, vrstice in strani. Na kovinske črke je namazal tinto, ki jo je zmešal iz **saj** in **lanenega olja**. Za tiskanje knjig je uporabil vinarsko vijačno **stiskalnico**. Tiskarske delavnice so se kmalu razširile po vsej Evropi in cvetele posebno v času **reformacije**. K novemu načinu tiskanja je pripomogla tudi izdelava papirja, ki se je uveljavil namesto pergamenta. Tisk je omogočil razvoj **masovne** produkcije knjig.

REŠITVE 4. NALOGE

	SREDNJI VEK	HUMANIZEM
odnos do človeškega telesa	skrivanje, zakritost	čaščenje in preučevanje telesa
odnos do znanosti	nerazvita: se zanjo ne zanimajo	zanimanje za znanost
odnos do vere	velika pobožnost, zaupanje v verske resnice	dvomi v verske resnice
odnos preostalega sveta	ga niso poznali	odkrivanje in izkoriščanje
odnos do knjig	Knjige so redke, ljudem nedostopne	izum tiska, množična dostopnost do knjig

RENESANSA

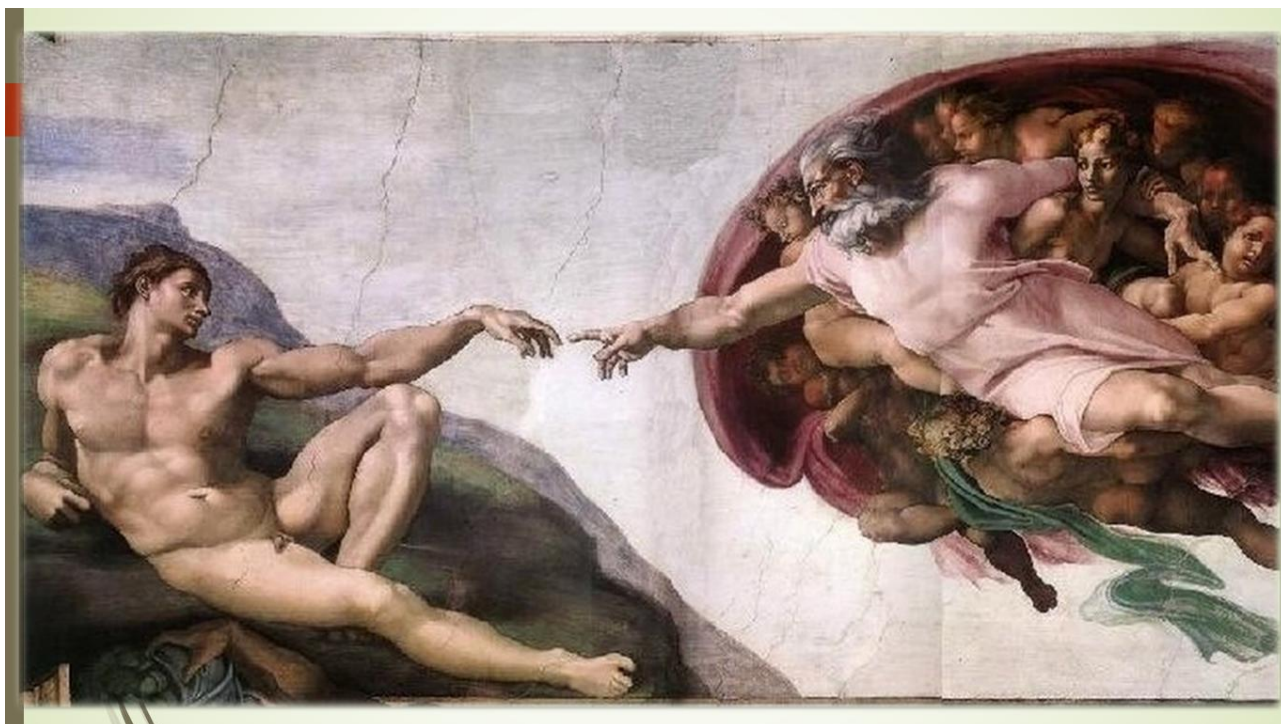

- Zanimanje za antiko
- Posnemanje grškega in rimskega sloga
- Izraz renesansa – „ponovno rojstvo“
- Vrhunec v 14. in 15. stoletju, Italija

SLIKARSTVO IN KIPARSTVO

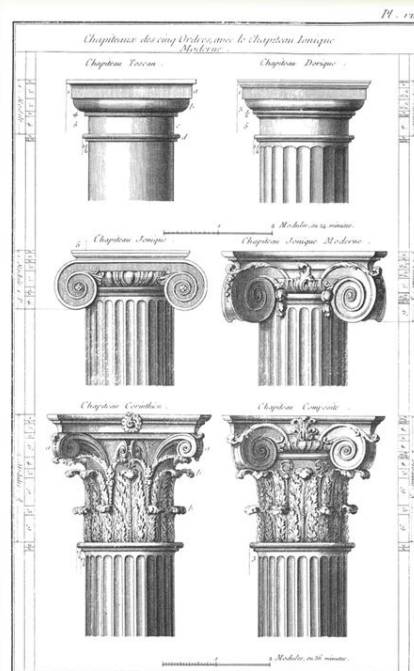
- Prikaz resničnih stvari
- Natančno, znanstveno opazovanje narave in človeškega telesa
- Umetniki: Leonardo da Vinci, Michelangelo, Rafael, Tizijan...

ARHITEKTURA

- Antična arhitektura
 - Nova podoba mesta
 - Renesančne paralče
 - Renesančni vrt – park
-
- Polkrožni loki, stebri z antičnimi kapiteli in venci

CERKEV SV. PETRA V RIMU

SIKSTINSKA KAPELA

RENEŠANČNA KNJIŽEVNOST

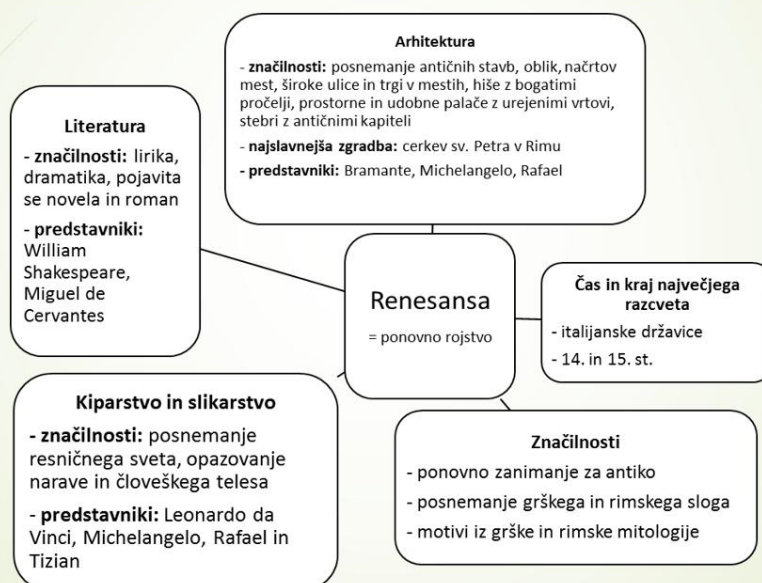
► Lirika (novela in roman),
dramatika

Predstavniki:

► William Shakespeare
► Miguel de Cervantes
(Don Kihot)

MISELNI VZOREC – 5. NALOGA

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

UČNA PRIPRAVA:
ŠIRJENJE OSMANSKEGA IMPERIJA

IME IN PRIIMEK: Nina Vidic, Robert Mlakar

DATUM: 26. 5. 2016

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	8. razred	
Datum:	26. 5. 2016	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Tema iz učnega načrta:	Spremenjena politična in verska podoba Evrope (vsebina: Posledica širjenja osmanskega imperija)
	Tema iz učbenika:	Verske in politične spremembe v 16. in 17. stoletju
Učna enota – naslov učne ure:	Širjenje osmanskega imperija	
Učne oblike:	- frontalna učna oblika - individualna učna oblika	
Učne metode:	- metoda razlage - metoda razgovora - metoda grafičnih izdelkov - metoda dela s slikovnimi viri - metoda slikovne demonstracije	
Učne tehnike:	/	
Cilji iz učnega načrta:	»Učenci: - sklepajo o posledicah širjenja osmanske oblasti na Balkanu, - opišejo značilnosti in obseg islamizacije na Balkanu, - pojasnijo posledice turških vpadov v slovenske (zgodovinske) dežele.« (referenca: Učni načrt, str. 17)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki (operativni učni cilji)	Izobraževalni učni cilji	Ob koncu učne ure učenec zna: - navesti ime osmanskega cesarja ter letnico, ko je zavzel Konstantinopol, - opisati obseg osmanskega imperija v času Mehmeda II. in Sulejmana Veličastnega, - naštetih posledice širjenja osmanskega imperija za osvojena območja na Balkanu (na verskem področju in za civilno prebivalstvo), - pojasniti pojem mošeja, - navesti začetek turških vpadov v slovenske dežele, - opisati značilnosti osmanskih vpadov na slovenskih tleh, - opisati na kakšen način je bila organizirana obramba pred turškimi vpadi, - opisati pomen Vojne krajine.
	Funkcionalni učni cilji	Ob koncu učne ure učenec zna: - rešiti učno-delovni list na temo Širjenja osmanskega imperija, - prepisati učno snov iz PPT.
	Vzgojni učni	Ob koncu učne ure učenec zna:

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	cilji	- kazati zavedanje za negativne posledice vojaških spopadov za civilno prebivalstvo.
Učne etape:	- uvajanje v novo učno snov, - obravnavanje nove učne snovi ter sprotno urjenje in preverjanje, - ponavljanje.	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ozemeljska osvajanja osmanskega imperija in posledice 2. Osmanska vojska v slovenskih deželah 3. Obramba pred vpadi 	
Učna sredstva:	Učila:	- učno-delovni list (Priloga 1 – Širjenje osmanskega imperija), - PPT (Priloga 3).
	Učni pripomočki:	- računalnik, - LCD projektor, - projekcijsko platno.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Geografija: povezava z geografijo je, ko morajo učenci povedati katere današnje države je obsegala Vojna krajina in ko uporabljamo zemljevid na katerem je vidno širjenje osmanskega imperija v času Mehmeda II. in Sulejmana Veličastnega. Fizičnega zemljevida ne uporabljamo pri uri, vendar pa so trije zemljevidi kot slika predstavljeni na PPT.</p> <p>Slovenščina: povezava s slovenščino je, ko morajo učenci rešiti učno-delovni list ter pri odgovarjanju na zastavljena vprašanja. Razlaga snovi poteka v slovenskem jeziku. Zapisovanje učne snovi iz PPT poteka v slovenskem jeziku.</p> <p>Državlјanska vzgoja: povezava z državljansko vzgojo je, saj učna vsebina temelji na osmanskem imperiju. Učenci občutijo pripadnost svojemu narodu.</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	Mošeja: pri muslimanih stavba, namenjena verskim obredom. Vojna krajina: obrambni pas utrdb pred Osmani.	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (10. 5. 2016).
	Učna priprava	<p>Studen, Cvirn, Hriberšek Balkovec, Cvirn Guček, Galonja. <i>Koraki v času 8. Učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: DZS, 2014.</p> <p>Hozjan, Potočnik. <i>Zgodovina 2. Učbenik za 2. letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, 2007.</p> <p>Globočnik J., Globočnik M., Segalla. <i>Zgodovina na maturi 2003</i>. Ljubljana: Gyrus, 2002.</p> <p>Voje, Ignacij. <i>Nemirni Balkan. Zgodovinski pregled</i></p>

	<p>od 6. do 18. stoletja. Ljubljana: DZS, 1994.</p>
PowerPoint	<p>Studen, Cvirn, Hriberšek Balkovec, Cvirn Guček, Galonja. <i>Koraki v času 8. Učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: DZS, 2014.</p> <p>Fall of constantinople (drsnica 1a, 1b). https://www.google.si/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fupload.wikimedia.org%2Fwikipedia%2Fcommons%2F%2F1%2FSiege_constantinople_bnf_fr2691.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fen.wikipedia.org%2Fwiki%2FFall_of_Constantinople&docid=6QbkFc_bxDtW2M&tbnid=mS8ucurauXnl_M%3A&w=569&h=438&ved=0ahUKEwjv2Oq7tdLMAhULFCwKH3TAY8QMwggKAUwBQ&iact=mrc&uact=8&biw=1366&bih=643 (Dostopno: 12. 5. 2016).</p> <p>E-gradiva (drsnica 2). http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja?p_p_id=ZOS_T05_P05_WAR_ZOS_T05_P05portlet_INSTANCE_2zyT&p_p_state=maximized (Dostopno: 12. 5. 2016).</p> <p>Konjenik osmanske vojske (drsnica 6). https://www.google.si/search?q=KONJENIK+OSMANske+VOJSKE&espv=2&biw=1920&bih=935&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiC-LyR0dfMAhWBkSwKHxswAP4Q_AUIBigB#imgrc=leGujLXRnhqIpM%3A (Dostopno: 15. 5. 2016).</p> <p>Vojna krajina (drsnica 8b). https://www.google.si/search?q=VOJNA+KRAJINA+SREDI+16+STOLETJA&espv=2&biw=1920&bih=935&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwidzNrn0dfMAhVCESwKHb6ECTUQ_AUIBigB#tbm=isch&q=VOJNA+KRAJINA+&imgrc=DGvW5zSfVsm52M%3A (Dostopno: 15. 5. 2016).</p> <p>Protiturški tabor (drsnica 8c). https://www.google.si/search?q=TUR%C5%A0KI+KONJENIK&espv=2&biw=1920&bih=935&tbm=isch&imgil=gqdWLN3LqRmhWM%253A%253B-QgwaZYHEbFP1M%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.modrijan.si%25252Fslv%25252Fcontent%25252Fsearch%25252F(offset)%25252F5690%2525253FSearchText%2525253D&source=iu&pf=m&fir=gqdWLN3LqRmhWM%253A%252C-QgwaZYHEbFP1M%252C&usg=__175FDCxrUZzCX2</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 min	Za začetek si bomo pogledali sliko, ki je prikazana na PPT, vi pa mi boste odgovorili na zastavljena vprašanja.	Pozdravijo in poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaj počnejo upodobljene osebe na sliki? 2. Kaj napadajo vojaki? 3. Opiši kakšnega videza je označen vojak? 4. V kateri del sveta bi ga umestil označenega vojaka? 5. Ali prepoznate katero mesto je prikazano na sliki, če upoštevamo videz vojaka in dejstvo, da mesto leži ob morju, kot je razvidno iz slike? (pomoč: Iskano mesto se nahaja na stičišču Evrope in Azije.) 	<p>Gledajo in odgovarjajo na zastavljena vprašanja.</p> <p>Odgovori:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osebe se bojujejo. 2. Mesto/utrdbo. 3. Na sebi ima meč, ščit in turban. 4. Orientalski/turški/osmanski. 5. Konstantinopol/Istanbul/Carigrad. 	Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	PPT, drsnica 1a/računalnik, LCD projektor.
	<p>Na sliki prikazana vojaška vsebina bo del učne ure.</p> <p>Naslov današnje učne ure je Širjenje osmanskega imperija.</p> <p>Na koncu učne ure boste znali opisati obseg osmanskega imperija v času Mehmeda II. in Sulejmana Veličastnega, naštetih posledice osmanskih osvajanj za Balkanske dežele. Prav tako boste znali opisati značilnosti vojaških napadov in navesti značilnosti obrambnega sistema v naših deželah.</p> <p>Vsaki razlagi bo sledilo individualno reševanje učno-delovnega lista.</p> <p>Želim, da pozorno poslušate mojo razlago in počakate na besedo, ko vam zastavljam vprašanja.</p> <p>Na koncu učne ure bo sledila ustna ponovitev snovi.</p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO
PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČ NI PRIPOMO ČKI
1. Ozemeljska osvajanja osmanskega imperija in posledice 14 min	<p>Najprej napišite naslov Širjenje osmanskega imperija, kot je tudi napisan na PPT.</p> <p>Spremljajte mojo razlago. Po razlagi boste samostojno rešili prvo nalogo na učno-delovnem listu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mehmed II. je leta 1453 oblegal Konstantinopol. - Obleganje mesta je trajalo dva meseca. - S padcem Konstantinopla je propadel tudi vzhodnorimski imperij. - Konstantinopol je postal prestolnica osmanskega imperija. 	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT, drsnica 1b/ računalnik, LCD projektor.
	<p>Ali mogoče veste kako so Osmani preimenovali mesto Konstantinopol? Kako so ga tekom zgodovine še poimenovali drugače?</p>	<p>Odgovorijo: Istanbul.</p> <p>Odgovorijo: Carigrad.</p>	Metoda razgovora.	
	<ul style="list-style-type: none"> - Mehmed II. je osvojil območja Balkana in Male Azije. - Mehmed II. si je prislužil vzdevek Osvajalec. - Sulejman II. je osvojil ozemlja: <ul style="list-style-type: none"> - Bližnjega Vzhoda, - severne Afrike, - jugovzhodne Evrope vse do Dunaja. 	Poslušajo.	Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, drsnica 2/ računalnik, LCD projektor
	<ul style="list-style-type: none"> - Dunaj je dvakrat neuspešno oblegal (1529, 1523). - Sulejmanova vladavina je trajala 46 let. - Osmanski imperij je obsegal 9 milijonov km² površine in imel več kot 20 milijonov prebivalcev. 	Poslušajo.	Metoda razlage.	PPT, drsnica 3/ računalnik, LCD projektor

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

Ali mogoče veste, zakaj si je Sulejman II. prislužil naziv Veličastni?	Odgovorijo: Zaradi zemeljskih osvajanj.	Metoda razlage.	
<ul style="list-style-type: none"> - Osmanska osvajanja so spremenila videz Balkana (npr. mest). - Gradili so številne mošeje. 	Poslušajo.	Metoda razlage.	PPT, drsnica 4/ računalnik, LCD projektor.
Ali mogoče veste kaj je mošeja? Ali je kdo od vas že bil v mošeji?	Odgovorijo: Muslimanski verski objekt. Odgovorijo: Da/Ne.	Metoda razgovora.	
Mošeja je pri muslimanih stavba, ki je namenjena verskim obredom.	Poslušajo.	Metoda razlage.	PPT, drsnica 4/ računalnik, LCD projektor.
Ali mogoče veste, kako se imenuje ustanova pri kristjanih, kjer se izvajajo verski obredi?	Odgovorijo: Cerkev.	Metoda razgovora.	
<ul style="list-style-type: none"> - V Bosni je veliko ljudi prestopilo v islamsko vero. - Prestop v islam jim je omogočal: <ul style="list-style-type: none"> - ugodnejši položaj, - manjše fevdalne obveznosti, - prednosti pri zaposlitvi. (Veljalo je za kmete in plemiče.) - Spremenila se je verska struktura prebivalstva. - Osmanske oblasti so bile strpne do drugih ver (judovstvo, krščanstvo). - Osmanski imperij se je širil z vojaškimi vpadi. - Osmanski imperij se je širil: <ol style="list-style-type: none"> 1. z vojaškimi vpadi, 	Poslušajo.	Metoda razlage.	PPT, drsnica 4/ računalnik, LCD projektor.

<p>2. z napadi vojske.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Priključena ozemlja so bila opustošena in redko poseljena. - Naseljevanje prebivalcev iz drugih delov imperija. - Na Balkan so prišli: uradniki, trgovci, duhovniki, kmetje. - Prinesli so nove kulture: riž in bombaž. - Spremenila se je civilna struktura prebivalstva. - Nove obveznosti domačinov: obrambne naloge, dajatve. - Osmani so ustanavljali vojaške enote. 			
<p>Sedaj vam bom razdelil učno-delovne liste. Individualno in v tišini rešite prvo nalogo. Nalogo rešite tako, da na prazne črtice vstavite ustrezno besedo, ki jo izberete izmed ponujenih v okvirčku. Za reševanje imate 4 minute. Potem bomo nalogo pregledali.</p>	Poslušajte.	Metoda razlage.	Priloga 1: učno – delovni listi.
<p><i>(razdelim učno-delovne liste)</i></p>			
<p><i>(hodim po razredu in opazujem učenčev napredek)</i></p>	Rešujejo učno-delovni list (nalogo 1).	Individualna učna oblika.	
<p>No sedaj pa preverimo rešitve prve naloge. Vsak (pokličem nekoga po imenu) naj prebere po eno rešeno poved.</p>	Učenci berejo stavke z rešitvami (rešitve so v prilogi 2 in na PPT).	Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.	Priloga 1: učno-delovni listi: rešeni
<p>Tisti, ki niste uspeli rešiti ali zapisati rešitev, si jih lahko pogledate na PPT. Imate eno minuto časa.</p>	Prepišejo rešitve.	Učna metoda razlage. Individualna učna oblika.	Priloga 2, PPT, drsnica 5/ računalnik, LCD projektor.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČ NI PRIPOMO ČKI
2. Osmanska vojska v naših deželah 10 min	<ul style="list-style-type: none"> - Na začetku 15. stoletja je osmanska vojska prvič vpadla v slovenske dežele. - Leta 1408 vdrejo v okolico Metlike. - Posledice vpadov: <ul style="list-style-type: none"> - opustošenje dežele, - človeške izgube - uničena letina, - požgani domovi. 	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	PPT, drsnica 6/ računalnik, LCD projektor.
	Ali mogoče veste, zakaj je bila obramba našega ozemlja pred vojaškimi vpadi tako težka?	Odgovorijo: Zaradi hitrosti napada in umika osmanske vojske.	Metoda razgovora.	
	<ul style="list-style-type: none"> - Osmanska vojska je uporabila lahko konjenico. - Obramba dežel je bila otežena. - Primer osmanskega konjenika vidite na sliki. 	Poslušajo.	Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, drsnica 6/ računalnik, LCD projektor.
	Na učno-delovnih listih individualno in v tišini rešite drugo nalogo. Nalogo rešite tako, da na prazne črtice vstavite ustrezno besedo, ki jo izberete izmed ponujenih v okvirčku. Za reševanje imate 3 minute. Potem bomo nalogo pregledali.	Poslušajo.	Metoda razlage.	Priloga 1.
	<i>(razdelim učno-delovne liste)</i>			
	<i>(hodim po razredu in opazujem učenčev napredek)</i>	Rešujejo učno-delovni list (nalogo 2).	Individualna učna oblika.	
	No sedaj pa preverimo rešitve druge naloge. Vsak (pokličem nekoga po imenu) naj prebere po eno rešeno poved.	Učenci berejo stavke z rešitvami (rešitve so v prilogi 2 in na PPT).	Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.	Priloga 1.
	Tisti, ki niste uspeli rešiti ali zapisati rešitev si jih lahko pogledate na PPT. Imate pol minute časa.	Poslušajo.	Učna metoda razlage.	Priloga 2, PPT, drsnica 7/ računalnik

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

		Prepišejo rešitve.	Individualna učna oblika.	nik, LCD projektor.
--	--	--------------------	---------------------------	---------------------

3. VSEBINSKI POUČILSKO POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
3. Obramba pred vpadi 12 min	<ul style="list-style-type: none"> - Obramba dežel je bila otežena. - Plemiška vojska je bila počasna. - Izoblikoval se je obrambni pas utrdb pred Osmani. Imenoval se je Vojna krajina. - V Vojno krajino so se naselili pravoslavni prišleki iz Balkana. Prišleki so v zameno za pravice ščitili obmejni teritorij. - Vojna krajina se je izoblikovala se je v drugi polovici 16. stoletja. Razdeljena na dva dela. - Vojna krajina je obsegala: <ul style="list-style-type: none"> - Hrvaško krajino, - Primorsko krajino, - Slavonsko krajino. <p>Obseg Vojne krajine vidite na zemljevidu.</p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, drsnica 8a/ računalnik, LCD projektor.
	Ali mogoče veste, katera ozemlja današnjih držav je obsegala Vojna krajina?	Odgovorijo: Južni del Slovenije in Hrvaško.	Učna metoda razgovora.	
	<ul style="list-style-type: none"> - Zaščita pred vpadi: <ul style="list-style-type: none"> - meščani za mestnimi obzidji, - kmetje v taborih. - Tabori so bili utrjena in obzidana območja cerkva. - Obveščanje med tabori je 	Poslušajo.	Metoda razlage.	PPT, drsnica 8c/ računalnik, LCD projektor.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	potekalo s pomočjo sistema signalnih točk.			
	Na učno-delovnih listih individualno in v tišini rešite tretjo nalogo. Nalogo rešite tako, da na prazne črtice vstavite ustrezno besedo, ki jo izberete izmed ponujenih v okvirčku. Za reševanje imate 4-5 minut. Potem bomo nalogo pregledali.	Poslušajo.	Metoda razlage.	Priloga 1.
	<i>(razdelim učno-delovne liste)</i>			
	<i>(hodim po razredu in opazujem učenčev napredek)</i>	Rešujejo učno-delovni list (nalogo 3).	Individualna učna oblika.	
	No sedaj pa preverimo rešitve druge naloge. Vsak (pokličem nekoga po imenu) naj prebere po eno rešeno poved.	Učenci berejo stavke z rešitvami (rešitve so v prilogi 2 in na PPT).	Frontalna učna oblika. Učna metoda razgovora.	Priloga 1.
	Tisti, ki niste uspeli rešiti ali zapisati rešitev si jih lahko pogledate na PPT. Imate pol minute časa.	Poslušajo. Prepišejo rešitve.	Učna metoda razlage. Individualna učna oblika.	Priloga 2, PPT, drsnica 9/ računalnik, LCD projektor.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVALJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
4 min	Na koncu učne ure še na hitro ustno ponovimo. 1. Kdo in kdaj je osvojil Konstantinopol? 2. Katera ozemlja je osvojil Mehmed II.? 3. Katera ozemlja je osvojil Sulejman?	Poslušajo. Odgovorijo: 1.Mehmed II., 1453. 2.Večji del balkanskega polotoka in Malo Azijo. 3.Območja: jugovzhodne Evrope, Bližjega vzhoda in	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	

<p>4. Kaj so bile vidne posledice osmanskega širjenja na Balkanu?</p> <p>5. Kdaj so Osmani prvič vdrli v naše dežele?</p> <p>6. Kakšne so bile posledice osmanskih vpadov za Balkanske dežele?</p> <p>7. Kam so se kmetje zatekli pred osmansko nevarnostjo?</p> <p>8. Kaj razumete pod pojmom Vojna krajina?</p>	<p>severnega dela Afrike.</p> <p>4. Spremenil se je videz mest, gradili so mošeje.</p> <p>5. Na začetku 15. stoletja.</p> <p>6. Vpadi so povzročili opustošenje, uničena je bila letina in požgani so bili domovi.</p> <p>7. V tabore.</p> <p>8. Obrambni pas pred osmansko nevarnostjo.</p>		
<p><i>(če učenci pravilno odgovorijo na vsa vprašanja)</i> Na koncu učne ure ste pokazali, da znate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati obseg osmanskega imperija v času Mehmeda II. in Sulejmana Veličastnega, - naštetih posledice osmanskega širjenja na Balkanu, - navesti značilnosti obrambnega sistema v slovenskih deželah itd.. 	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Učno-delovni list – prazen
PRILOGA 2 :	Učno-delovni list – izpolnjen
PRILOGA 3 :	Širjenje osmanskega imperija – Power Point predstavitev

PRILOGA 1: UČNO-DELOVNI LIST – ŠIRJENJE OSMANSKEGA IMPERIJA

Navodilo: vstavi manjkajoče besede ali besedne zveze iz okvirja na ustrezna mesta v besedilu.

1. Ozemeljska osvajanja osmanskega imperija in njihove posledice

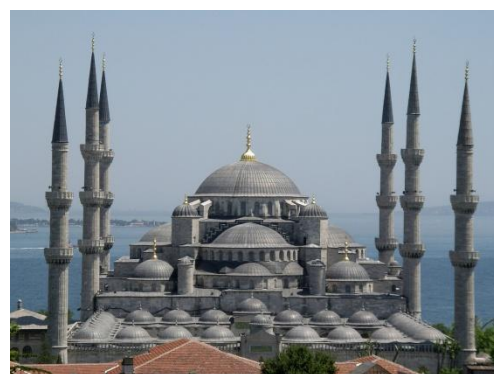
mošeja Konstantinopel fevdalna obveznost Dunaj Mala Azija verska Afrika

OZEMELJSKA OSVAJANJA

Leta 1453 je Mehmed II. osvojil _____. Osvojil je večji del Balkanskega polotoka in območje _____. Vladar Sulejman Veličastni je obseg osmanskega imperija močno povečal. Osvojil je ozemlja:

- Bližnjega Vzhoda,
- severne _____,
- jugovzhodne Evrope

Na zahodu je prodril vse do _____, ki ga je dvakrat neuspešno oblegal.

Slika 1: Modra mošeja v Istanbulu

POSLEDICE

Kot posledica širjenja osmanskega imperija na Balkanu se je spremenil videz mest. Gradili so _____, ki so stavbe namenjene verskim obredom. Na osvojenih ozemljih Balkana se je spremenila _____ in civilna struktura prebivalstva. Precejšen del lokalnega prebivalstva, zlasti v Bosni, je prestopil v islam, zaradi manjše _____.

Osmanska vojska v naših deželah

dom 15. konjenica letina

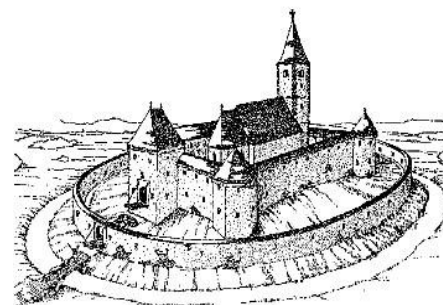
Osmanska vojska je prvič vdrla v naše dežele v začetku _____ stoletja. Osmanski vpadi so povzročili opustošenje, uničena je bila _____ in požgani so bili _____. V naše kraje je vdiral lahka _____, ki je oteževala efektivno obrambo dežel.

2. Obramba pred vpadi

obzidje Vojna krajina tabor obveznost

Hitri vpadi in umik osmanske vojske je onemogočila hitro posredovanje deželnih vojska. Obrambni pas, ki se je izoblikoval ob meji z osmanskim imperijem se je imenoval _____. Na območje ob osmanski meji so se naseljevali pravoslavni prišleki iz Balkana. V zameno za nekatere pravice so morali opravljati vojaško _____.

Mesta, ki so bila izpostavljena osmanskim vpadom, so gradila nova _____. Kmečko prebivalstvo se je v primeru nevarnosti zateklo v _____, ki so utrjena in obzidana območja okrog cerkva.

Slika 2: Protiturški tabor

PRILOGA 2: UČNO-DELOVNI LIST – ŠIRJENJE OSMANSKEGA IMPERIJA

Navodilo: vstavi manjkajoče besede ali besedne zveze iz okvirja na ustrezna mesta v besedilu.

1. Ozemeljska osvajanja osmanskega imperija in njihove posledice

mošeja Konstantinopel fevdalna obveznost Dunaj Mala Azija verska Afrika

OZEMELJSKA OSVAJANJA

Leta 1453 je Mehmed II. osvojil **Konstantinopel**. Osvojil je večji del Balkanskega polotoka in območje **Male Azije**. Vladar Sulejman Veličastni je obseg osmanskega imperija močno povečal. Osvojil je ozemlja:

- Bližnjega Vzhoda,
- severne **Afrike**,
- jugovzhodne Evrope

Na zahodu je prodrl vse do **Dunaja**, ki ga je dvakrat neuspešno oblegal.

Slika 3: Modra mošeja v Istanbulu

POSLEDICE

Kot posledica širjenja osmanskega imperija na Balkanu se je spremenil videz mest. Gradili so **mošeje**, ki so stavbe namenjene verskim obredom. Na osvojenih ozemljih Balkana se je spremenila **verska** in civilna struktura prebivalstva. Precejšen del lokalnega prebivalstva, zlasti v Bosni, je prestopil v islam, zaradi manjše **fevdalne obveznosti**.

2. Osmanska vojska v naših deželah

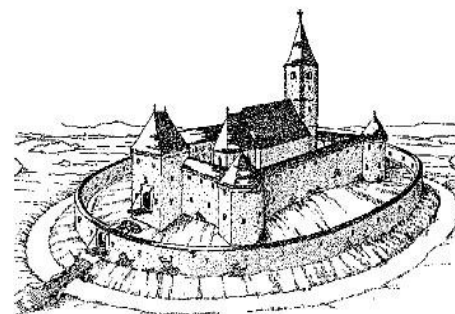
dom 15. konjenica letina

Osmanska vojska je prvič vdrla v naše dežele v začetku **15.** stoletja. Osmanski vpadi so povzročili opustošenje, uničena je bila **letina** in požgani so bili **domovi**. V naše kraje je vdiral lahka **konjenica**, ki je oteževala učinkovito obrambo dežel.

3. Obramba pred vpadi

obzidje Vojna krajina tabor obveznost

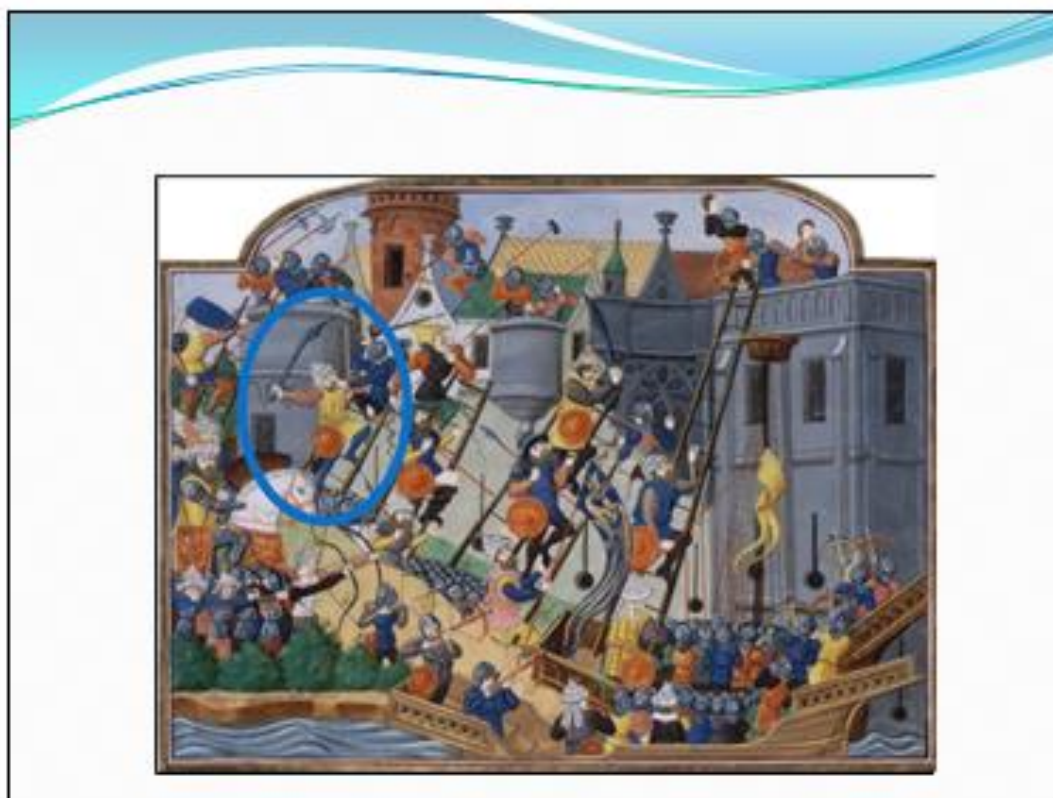
Hitri vpadi in umik osmanske vojske je onemogočila hitro posredovanje deželnih vojska. Obrambni pas, ki se je izoblikoval ob meji z osmanskim imperijem se je imenoval **Vojna krajina**. Na območje ob osmanski meji so se naseljevali pravoslavni prišleki iz Balkana. V zameno za nekatere pravice so morali opravljati vojaško **obveznost**.

Slika 4: Protiturški tabor

Mesta, ki so bila izpostavljena osmanskim vpadom, so gradila nova **obzidja**. Kmečko prebivalstvo se je v primeru nevarnosti zateklo v **tabore**, ki so utrjena in obzidana območja okrog cerkva.

PRILOGA 3: ŠIRJENJE OSMANSKEGA IMPERIJA – POWER POINT PREDSTAVITEV

Drsnica 1a

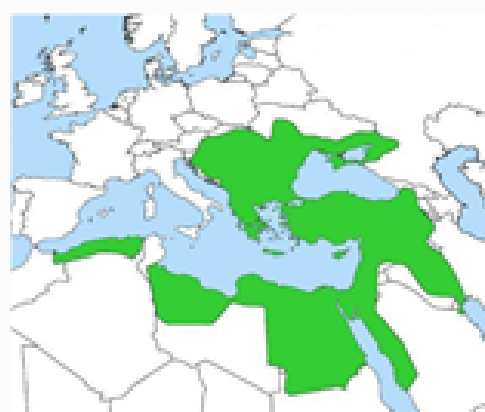

Drsnica 1b

1. OZEMELJSKA OSVAJANJA OSMANSKEGA IMPERIJA IN POSLEDICE

Mehmed II. 1451 - 1481

Sulejman Veličastni 1520 - 1560

Drsnica 2

1. OZEMELJSKA OSVAJANJA OSMANSKEGA IMPERIJA IN POSLEDICE

Mehmed II:

- osvoji Konstantinopel (1453),
- osvojil ozemlja na Balkanu, Mali Aziji.

Sulejman II. Veličastni

- dodatno razširi imperij,
- osvojil ozemlja Bližnjega Vzhoda, severne Afrike, JV Evrope.

Drsnica 3

1. OZEMELJSKA OSVAJANJA OSMANSKEGA IMPERIJA IN POSLEDICE

POSLEDICE

Spremenil se je:

- videz mest (gradnja mošej),
- verska sestava prebivalstva (prestop v islam),
- civilna sestava prebivalstva,
- nove obveznosti domačinov.

MOŠEJA: pri muslimanih stavba, namenjena verskim obredom.

Drsnica 4

Rešitve 1. naloge iz učno- delovnega lista

• OZEMELJSKA OSVAJANJA

Leta 1453 je Mehmed II. osvojil Konstantinopol. Osvojil je večji del Balkanskega polotoka in območje Male Azije. Vladar Sulejman Veličastni je obseg osmanskega imperija močno povečal. Osvojil je ozemlja Bližnjega Vzhoda, severne Afrike, jugovzhodne Evrope. Na zahodu je prodrl vse do Dunaja, ki ga je dvakrat neuspešno oblegal.

POSLEDICE

Kot posledica širjenja osmanskega imperija na Balkanu se je spremenil videz mest. Gradili so mošeje, ki so stavbe namenjene verskim obredom. Na osvojenih ozemljih Balkana se je spremenila verska in civilna struktura prebivalstva. Precejšen del lokalnega prebivalstva, zlasti v Bosni, je prestopil v islam, zaradi manjše fevdalne obveznosti.

2. OSMANSKA VOJSKA V NAŠIH DEŽELAH

- Začetek vpadov -> 15. stoletje.

POSLEDICE VPADOV:

- opustošenje dežele,
- človeške izgube
- uničena letina,
- požgani domovi.

Drsnica 6

Rešitve 2. naloge iz učno-delovnega lista

Osmanska vojska je prvič vdrla v naše dežele v začetku 15. stoletja. Osmanski vpadi so povzročili opustošenje, uničena je bila letina in požgani so bili domovi. V naše kraje je vdirala lahka konjenica, ki je oteževala učinkovito obrambo dežel.

Drsnica 7

3. OBRAMBA PRED VPADI

- Otežena obramba.
- Vojna Krajina -> obrambni pas utrdb.

Zaščita pred vpadi:

- meščani za mestnimi obzidji,
- kmetje v taborih.

Drsnica 8a

3. OBRAMBA PRED VPADI

- Otež
- Vojna

Zaščita

- mešč
- kmet

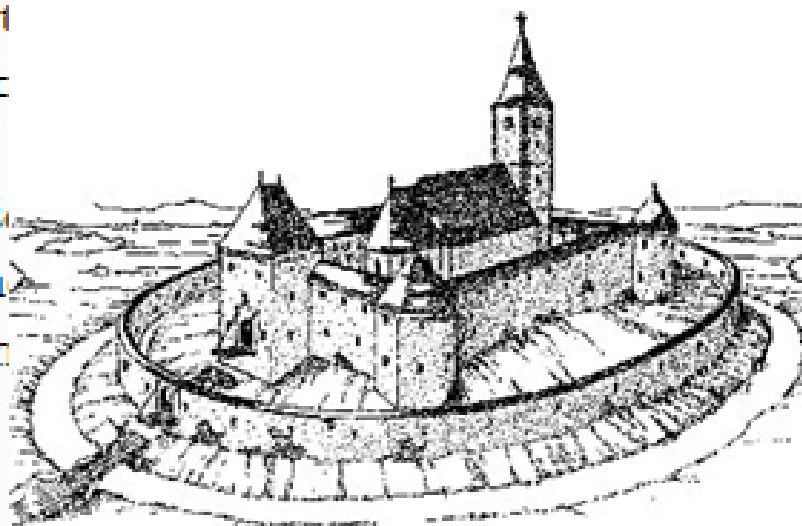
Drsnica 8b

3. OBRAMBA PRED VPADI

- Ot
- Vc

Zaš

- m
- kr

Drsnica 8c

Rešitve 3. naloge iz učno- delovnega lista

Hitri vpadi in umik osmanske vojske je onemogočila hitro posredovanje deželnih vojska. Obrambni pas, ki se je izoblikoval ob meji z osmanskim imperijem se je imenoval Vojna krajina. Na območje ob osmanski meji so se naseljevali pravoslavni prišleki iz Balkana. V zameno za nekatere pravice so morali opravljati vojaško obveznost.

Mesta, ki so bila izpostavljena osmanskim vpadam, so gradila nova obzidja. Kmečko prebivalstvo se je v primeru nevarnosti zateklo v tabore, ki so utrjena in obzidana območja okrog cerkva.

Drsnica 9

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

UČNA PRIPRAVA:
Absolutizem in parlamentarizem

IME IN PRIIMEK: Anamarija Gorenc in Daniela Zver

DATUM: 26. 5. 2016

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	OŠ	
Razred:	8. razred	
Datum:	26. 5. 2016	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Tema iz učnega načrta:	Obvezna tema: Od fevdalne razdrobljenosti do konca starega reda (vsebine: Od česa je bila odvisna moč vladarja v kraljevinah Franciji (absolutistična država) in Angliji (parlamentarna monarhija)
	Tema iz učbenika:	Politične spremembe v 17. in 18. stoletju
Učna enota – naslov učne ure:	Absolutizem in parlamentarizem	
Učne oblike:	- frontalna učna oblika - individualna učna oblika	
Učne metode:	- metoda razlage - metoda razgovora - metoda slikovne demonstracije - metoda besedne demonstracije - metoda dela s slikovnimi viri	
Učne tehnike:	-rebus	
Cilji iz učnega načrta:	- »primerjajo različne oblike vladanja na primeru parlamentarne kraljevine Anglije in absolutistične kraljevine Francije; - opredelijo vpliv različnih oblik vladanja na gospodarstvo; - primerjajo in pojasnijo vpliv posameznih slojev prebivalstva na vladanje v različnih državnih ureditvah« (Učni načrt, 2011, str. 18).	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki (operativni učni cilji)	Izobraževalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> -Opisati način vladanja Ludvika XIV.. -Našteti temeljne značilnosti absolutizma. - Pojasniti pojem merkantilizem. -Našteti, v katerih državah so vladali še drugi absolutistični vladarji. -Našteti značilnosti parlamentarizma.
	Funkcionalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> -Na sliki prepoznati Ludvika XIV.. -Na sliki prepoznati dvorec v Versaillesu.
	Vzgojni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> -pokazati sposobnost za razumevanje in spoštovanje različnih ver.
Učne etape:	- Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Urjenje	

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	- Ponavljanje	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Francija in Ludvik XIV. 2. Značilnosti absolutizma 3. Nizozemska postane parlamentarna država 4. Parlamentarna monarhija v Angliji 5. Značilnosti parlamentarizma 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik (Studen in drugi, 2014, 38–39) - Učni list z rebusi - PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi) - Preglednica z značilnostmi absolutizma - Preglednica z značilnostmi parlamentarizma
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor - računalnik - projekcijsko platno
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Slovenščina (razvijanje sporazumevalnih dejavnosti-poslušanje, govorjenje, gledanje, branje, pisanje)</p> <p>Umetnostna zgodovina (na sliki pokažem dvorec Versailles)</p> <p>Geografija (uporaba zemljevida za prikaz Ludvikovega osvajanja ozemlja in za prikaz obsega špansko-nizozemskega posestva)</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Absolutizem – način vladanja, kjer je kralj neomejen vladar.</p> <p>Parlamentarizem – način vladanja, kjer je kraljeva moč omejena s parlamentom.</p> <p>Merkantilizem – gospodarska usmeritev, katere temeljni cilj je več izvoza kot uvoza.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.</p> <p>http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (22. 5. 2016).</p>
	Učna priprava	<p>Studen, Andrej in drugi. <i>Koraki v času 8. Učbenik za zgodovino v 8. Razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: DZS, 2014, str. 38–39.</p> <p>Hozjan, Andrej, Dragan Potočnik. <i>Zgodovina 2. Učbenik za 2. letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, 2001, str. 203–211.</p> <p>http://vedez.dzs.si/datoteke/zgo2-2del.pdf (22. 5. 2016).</p>
	PowerPoint	<p>Drsnica 1:</p> <p>Dvorec Versailles.</p> <p>https://www.google.si/search?q=dvorec+versailles&espv=2&biw=1920&bih=979&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiisbPBgPXMAhWKXBQKHUiUA3EQ_AUIBigB#imgsrc=uF7wB4WIN3H7jM%3A (22. 5. 2016)</p>

Drsnica 3:

Francija in Ludvik XIV.

https://www.google.si/search?q=ludvik+xiv&sa=X&rlz=1C1LENN_enSI452SI452&espv=2&biw=1586&bih=718&tbm=isch&imgil=X0aQXrduQaQ40M%253A%253BFmH3KjczohV1bM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.instranka.estranky.cz%25252Ffotoalbum%25252F%25252Fludvik-xiv%25252Fludvik%25252Fhiacint-rigaud-ludvik-xiv.jpg.html&source=iu&pf=m&fir=X0aQXrduQaQ40M%253A%252CFmH3KjczohV1bM%252C_&usg=__1LMTZ1z-lxAKz-7CobJwbUI5m4k%3D&ved=0ahUKEwjhlleD0PTMAhUJOxQKHcanAGMQyiclhQE&ei=vEIFV-G-14n2UMbPgggG#tbn=isch&tbs=rimg%3ACYeGYCEI_1dqlljhzH11PhyoeNAMn7OM4DdV6YVq35SnpRA3MureefySjblqZoDlqg_1QSA-1IAs1LWMOccMUuDF07AioSCXMfXU-HKh40EQS6k1LG18RoKhIJAyfs4zgN1XoRQXekCMeoGicqEglhWrfIKelEDRGJqf5SuTIsDSOscCy6t55_1JKNsERVfx8AL1etMKhIjipmgMiqD9BIRSsIHtLphWW4qEgkD7WUCzUtYwxGU1w_1r62LFWyoSCZxwxS4MU7sCEemrs2HVBj7N&q=LUDVIK%20XIV&imgc=YVq35SnpRA26WM%3A (22. 5. 2016)

Drsnica 5:

Osvojitev ozemlja.

https://en.wikipedia.org/wiki/Louis_XIV_of_France#/media/File:France_1552-1798.png (22. 5. 2016).

Drsnica 6:

Pruska zastava.

[https://sl.wikipedia.org/wiki/Prusija#/media/File:Flag_of_Prussia_\(1892-1918\).svg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Prusija#/media/File:Flag_of_Prussia_(1892-1918).svg) (22. 5. 2016).

Zastava Habsburške monarhije.

https://sl.wikipedia.org/wiki/Habsbur%C5%A1ka_monarhija#/media/File:Flag_of_the_Habsburg_Monarchy.svg (22. 5. 2016).

Drsnica 7:

Filip II.

https://www.google.si/imgres?imgurl=https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a2/Philip_II_of_Spain_by_Antonio_Moro.jpg&imgrefurl=https://en.wikipedia.org/wiki/Philip_II_of_Spain&h=555&w=450&tbnid=C-

[B9MVHvU9h15M:&tbnh=186&tbnw=150&docid=K_eypzJYLk5WEvM&itg=1&usg=__8VAkV-30HtAqDwiCdRaJQhaQhL8](http://www.vedez.dzs.si/datoteka/B9MVHvU9h15M:&tbnh=186&tbnw=150&docid=K_eypzJYLk5WEvM&itg=1&usg=__8VAkV-30HtAqDwiCdRaJQhaQhL8) (1. 6. 2016).

Drsnica 8:
Obseg špansko-nizozemske posesti.
<http://vedez.dzs.si/datoteka/zgo2-2del.pdf> (1. 6. 2016).

Drsnica 11:
Amsterdamsko pristanišče.
<http://vedez.dzs.si/datoteka/zgo2-2del.pdf> (1. 6. 2016).

Drsnica 12:
Velika listina svoboščin (Magna carta libertatum).
<http://www.rtv slo.si/na-danasnji-dan/15-junij-ivan-brez-zemlje-je-moral-podpisati-magno-carto/311064> (1. 6. 2016).

Drsnica 14:
Oliver Cromwell.
https://www.google.si/imgres?imgurl=http://historysheroes.e2bn.org/library/images/Cromwell/achievements/cromwell1640.jpg&imgrefurl=http://historysheroes.e2bn.org/hero/achievements/3&h=293&w=440&tbnid=3oisFNp33xJ2-M:&tbnh=133&tbnw=200&docid=AOmAPCbcySxuJM&itg=1&usg=__HpkK4Z2Jj1MDKCyAXFrtDVIwpc=#h=293&tbnh=133&tbnw=200&w=440 (1. 6. 2016).

Drsnica 15:
Grad.
https://www.google.si/search?q=parlament+slika&biw=1920&bih=979&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiZ4-WX74bNAhWkLMAKHUHIAYIQ_AUIBigB#tbn=isch&q=grad&imgrc=6yfzuagpvS4OGM%3A (1. 6. 2016).

Krona.
https://www.google.si/search?q=tehnica&biw=1920&bih=979&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwixsrS-7obNAhVKIcAKHcbODWkQ_AUIBygB#tbn=isch&q=krona&imgrc=nTpyvWsu7wpqoM%3A (1. 6. 2016).

	<p>Tehtnica. https://www.google.si/search?q=tehtnica+slikca&espv=2&biw=1920&bih=979&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjW2KXf7obNAhXCACAKHRFzClkQ_AUIBigB#imgsrc=TjzP1fPHUtlh_M%3A (1. 6. 2016).</p>
Rebus	Manjkajo viri za slike
Učni listi	<p>Tabela – absolutizem. Studen, Andrej in drugi. <i>Koraki v času 8. Učbenik za zgodovino v 8. Razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: DZS, 2014, str. 38.</p> <p>Rebus. Abecednik. https://www.google.si/search?q=abecednik&rlz=1C1LENN_enSI452SI452&espv=2&biw=1590&bih=718&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi_wurl7vXMAhVHUBQKHWnPD5IQ_AUIBigB#t=isch&q=abecednik+primo%C5%BE+trubar&imgsrc=CKiL_A5gR4Qv7sM%3A (23. 5. 2016)</p> <p>Solata. https://www.google.si/search?q=smodnik&rlz=1C1LENN_enSI452SI452&espv=2&biw=1590&bih=718&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiL0sSN8PXMAhVHsBQKHxUsDaEQ_AUIBigB#t=isch&q=solata&imgsrc=Xvl-gQn12V_x0M%3A (23. 5. 2016)</p> <p>Kutine. <a >https:="" href="https://www.google.si/imgres?imgurl=http://images.24ur.com/media/images/472xX/Oct2011/60769964.jpg%3Fd41d&imgrefurl=http://okusno.je/clanek/sezonsko/jesen/kutine-zlati-plodovi-mrzle-jeseni.html&h=464&w=472&tbnid=2gQDy-ZhZchbZM:&tbnh=186&tbnw=189&docid=458SbGqZ6b4vM&itg=1&usq=fOTTzqTVq8Jkotq0qOBrxgTODVo=" imgres?imgurl="http://images.24ur.com/media/images/472xX/Oct2011/60769964.jpg%3Fd41d&imgrefurl=http://okusno.je/clanek/sezonsko/jesen/kutine-zlati-plodovi-mrzle-jeseni.html&h=464&w=472&tbnid=2gQDy-ZhZchbZM:&tbnh=186&tbnw=189&docid=458SbGqZ6b4vM&itg=1&usq=fOTTzqTVq8Jkotq0qOBrxgTODVo=</a" www.google.si=""> (23. 5. 2016)</p> <p>Zemlja. https://www.google.si/search?q=zemlja&biw=1590&bih=718&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwizrO-Tj_bMAhWDWBoKHQXSDz0Q_AUIBigB#t=isch&tbs=ring%3ACVdraPEKngThlji5ci2suGVBALidHzeL6VQw4KQM5_1nJMKKEJrJ6R-imr4cP2K6tjQwltDoZVAtg0d20MwSzLNMz5CoSCblyLay4ZUEAEQ8c3xnHWGAQKhIJuJ0fN4vpVDARD64gQiTEr0wqEgngpAzn-ckwohHqNftaRw5PByoSCYQmsnpH6KavEexXXbDc7ubTKhIJhw_1Yrq2NDCURTCNGprhM9-</p>

[sqEgm00hIUC2DR3RFcQPXQtWZ2PSoSbQzBLMs0zPkEVuiBKnVBsPg&q=zemlja&imgrc=V2to8QqeBOEW5M%3A](https://www.google.si/search?q=sqEgm00hIUC2DR3RFcQPXQtWZ2PSoSbQzBLMs0zPkEVuiBKnVBsPg&q=zemlja&imgrc=V2to8QqeBOEW5M%3A) (23. 5. 2016)

Da Vinci.

https://www.google.si/search?q=leonardo+da+vinci&rlz=1C1LENN_enSI452SI452&espv=2&biw=1590&bih=718&tbm=isch&imgil=hPn3dFITIMkLFM%253A%253BgRKRLlvFNOWuHM%253Bhttps%25253A%25252F%25252Fwww.youtube.com%25252Fwatch%25253Fv%2525253Df5x3MaZ6fqQ&source=iu&pf=m&fir=hPn3dFITIMkLFM%253A%252CgRKRLlvFNOWuHM%252C&usg=__INkw7J4CbHhulK8I84uDxQW07hY%3D&ved=0ahUKEwjVpdL16_XMAhUC7xQKHbG8AEMQyicljwE&ei=NO1FV9W7F4LeU7H5gpgE#imgrc=hPn3dFITIMkLFM%3A (23. 5. 2016)

Paradižnik.

https://www.google.si/search?q=PARADI%25C5%BDNIK&rlz=1C1LENN_enSI452SI452&espv=2&biw=1590&bih=718&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj24Prm4vXMAhUJuhQKHeFcBrIQ_AUIBigB#imgrc=41ceza5cSpEYVM%3A (23. 5. 2016)

Karavela.

https://www.google.si/search?q=karavela&sa=X&rlz=1C1LENN_enSI452SI452&espv=2&biw=1590&bih=718&tbm=isch&imgil=KuxrVdRIhpwSbM%253A%253B0VF9wdNJGQBn2M%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.vseolodich.cz%25252Falbum%25252Fa%25252Fkara-vela7-pinta-original-jpg%25252F&source=iu&pf=m&fir=KuxrVdRIhpwSbM%253A%252C0VF9wdNJGQBn2M%252C&usg=__5bELo6-t172zgAvgANfrOhGwxgo%3D&ved=0ahUKEwiR1NrS9PXMAhVIWBQKHZtNA6IQyicKA&ei=W_ZFV9G6AsiwUZubjZAK#imgrc=KuxrVdRIhpwSbM%3A (23. 5. 2016)

Kompas.

https://www.google.si/search?q=kompas&rlz=1C1LENN_enSI452SI452&espv=2&biw=1590&bih=718&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiopPeFgfbMAhUFDxoKHe6ODUgQ_AUIBigB#imgrc=zWr3N_na5A8miM%3A (23. 5. 2016)

Hren Tomaž.

https://www.google.si/search?q=toma%25C5%BE+hren&biw=1590&bih=718&source=Inms&tbm=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwickfSfg_bMAhXmA8AKHZwNDAGQ_AUIBigB&dpr=1#imgrc=ks00IcmxfAMpM%3A (23. 5. 2016)

	<p>Martin Luther. https://www.google.si/search?q=INDUSTRIJA&rlz=1C1LENN_enSI452SI452&espv=2&biw=1586&bih=718&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj0n7TEvXMAhVL2xoKHSEmBI8Q_AUIBigB#tbm=isch&q=martin+luther+reformacija&imgsrc=caZZwzOLz1HVvM%3A (23. 5. 2016)</p> <p>Zemljevid. https://www.google.si/search?q=ZEMLJEVID&rlz=1C1LENN_enSI452SI452&espv=2&biw=1586&bih=718&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwij5LFnfXMAhXG1hQKHbm8ATgQ_AUIBygC#tbm=isch&q=zemljevid+sveta&imgsrc=obuPBEdYS5wjeM%3A (23. 5. 2016)</p> <p>Tabela – parlamentarizem. Studen, Andrej in drugi. <i>Koraki v času 8. Učbenik za zgodovino v 8. Razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: DZS, 2014, str. 39.</p>
--	---

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 min	<p>Danes bomo najprej s pomočjo rebusov, ki jih že znate reševati, skušali ugotoviti naslov današnje učne ure.</p> <p>Rebusi vsebujejo slike, ki predstavljajo vsebino, ki smo jo že obravnavali v prejšnjih učnih urah pri temah kot so Odkrivanje novega sveta, Humanizem in renesansa, Reformacija, Protireformacija.</p> <p>Sedaj bom vsakemu razdelila učni list z rebusi, za reševanje rebusov pa imate 2 minuti časa.</p> <p>Najlažje vam bo, če pod vsako sliko najprej zapišete, kaj slika predstavlja, nato pa izpišete</p>	Poslušajo.	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Rebus.</p>	Učni list z rebusi.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

posamezne črke.			
<i>(hodim okrog in preverjam, če rešujejo)</i>	Rešujejo rebus.	Individualna učna oblika. Rebus.	Učni list z rebusi.
Čas za reševanje je potekel. Najprej preverimo, kaj predstavlja posamezna slika.	Poslušajo in odgovarjajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Učni list z rebusi-rešitve
Kaj je prikazano na prvi sliki? Kaj pa na drugi sliki? Kaj pa predstavlja tretja slika? Na četrti sliki je prikazana...? Kdo je pa prikazan na peti sliki? Na šesti sliki vidimo...? Na sedmi sliki je prikazana...? Kaj vidimo na osmi sliki? Kdo pa je prikazan na deveti sliki? Kdo pa na deseti sliki? Na zadnji sliki pa vidimo...? Katere besede ste torej dobili z izpisom posameznih črk oziroma kaj bo današnji naslov učne ure?	Abecednik. Solata. Kutine. Zemlja. Da Vinci. Paradižnik. Karavela. Kompas. Hren Tomaž. Martin Luther. Zemljevid. Absolutizem in parlamentarizem.		

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

Tako je. Naslov današnje učne ure bo Absolutizem in parlamentarizem.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	LCD projektor. Računalnik. Projekcijsko platno. Drsnica 1.
Naslov si zapišite v zvezek.	Naslov zapišejo v zvezek.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Individualna učna oblika.	Zvezek.
Na sliki pa si lahko ogledate veličasten in razkošen dvorec Versailles. Podobni razkošni dvorci so bili ena od značilnosti absolutističnih vladarjev.	Poslušajo in gledajo sliko.	Frontalna učna oblika. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 1.
V današnji učni uri bomo najprej povedali nekaj besed o Franciji in Ludviku XIV., nato si bomo pogledali značilnosti absolutizma, zatem parlamentarno monarhijo v Angliji, nazadnje pa značilnosti parlamentarizma.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 2.
Ob koncu učne ure boste torej znali opisati način vladanja Ludvika XIV., naštetih temeljne značilnosti absolutizma, pojasniti pojem merkantilizem, naštetih, v katerih državah so še vladali absolutistični vladarji, naštetih temeljne značilnosti parlamentarne monarhije.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO
PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Francija in Ludvik XIV. 8 min	Napišite 1. Francija in Ludvik XIV. Ludvik XIV. je bil francoski kralj. Franciji je zavladal leta 1661. Želel si je močno in bogato državo, ter da bi bil vpliven vladar, ki ga nebi nihče omejeval. Zatrli so vsako nasprotovanje plemstva. Imenovali so ga tudi »Sončni kralj«. Uvedel je absolutizem – to je način vladanja, kjer je kralj neomejen vladar. Njegova najbolj znana izjava pa je: »Država to sem jaz!«, ki si nanaša na to obliko vladanja.	Zapišejo. Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 3.
	Sedaj pa si snov prepisite iz PowerPointa.	Prepišejo snov iz PowerPointa.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Individualna učna oblika.	Drsnica 3. Zvezek.
	Za pobiranje davkov ni več potreboval privolitve stanov in zato se je njihova vloga zmanjšala. Kraljeva oblast je temeljila na stalni, plačani vojski, kar pomeni, da tudi v tem primeru ni bil več odvisen od plemiške vojske in njihove pomoči. Kralj je sam imenoval tudi državne uradnike, ki niso bili iz plemiških vrst ampak so morali imeti določene sposobnosti in znanja, da so zasedli funkcije. Za državno vero je določil katoliško,	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 4.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

od protestantov pa je zahteval, da se odpovejo svoji veri ali pa izselijo. S povečanjem davkov pa je pritisnil predvsem na kmete.			
Za državno blagajno je skrbel minister Colbert, ki je podpiral francosko obrt, predvsem izdelavo tkanin ter železarstvo. Spodbujal je tudi gradnjo novih prometnic, poskrbel je za poenotenje mer in kovancev, pospeševal je izvoz izdelkov, uvoz končnih izdelkov pa je obdavčil. Zelo je podpiral tudi trgovino s tujino. Gospodarsko usmeritev, katere temeljni cilj je več izvoza kot uvoza, imenujemo merkantilizem.	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 4.
Sedaj iz PowerPointa prepisite snov.		Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 4.
	Prepišejo snov iz PowerPointa.	Individualna.	Zvezek.

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Značilnosti absolutizma 8 min	Kakšno obliko vladanja je uvedel Ludvik XIV., imenovan tudi »Sončni kralj«?	Odg.: »absolutistično.«	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora, razlage.	Drsnica 5.
	Napišimo 2. Značilnosti absolutizma.	Zapišejo.		Zvezek.
	Sedaj vam bom razdelila liste, kjer je narisana razpredelnica z značilnostmi absolutizma. Vsak bo prebral eno značilnost. - Kralj ima neomejeno oblast; - Kralj združuje izvršno, zakonodajno	Učenci na glas preberejo. vsebino razpredelnice.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda besedne	Drsnica 5.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>in sodno oblast; - Vladarjevi interesi so državni interesi; - Vladar odloča o veri podložnikov</p> <p>(»Katero vero je Ludvik XIV. postavil za državno?«);</p> <p>- Hude in ostre kazni; - Visoki davki (predvsem za kmete); - Plemstvo in cerkev uživata posebne ugodnosti; - Centralizirana uprava; - Osvajanje novih ozemelj (na zemljevidu pokažem kaj vse je Ludvik XIV. pripojil Franciji); - Preveliki izdatki (zato se je država zadolževala).</p> <p>Prosim, če si to nalepite v zvezek pod drugo točko.</p>	<p>Odg.: »Katoliško«).</p>	<p>demons tracije.</p> <p>Metoda Razgovo ra.</p> <p>Metoda besedne demons tracije.</p>	
<p>»Ali prepoznate zastavo na levi strani? Zastava katere države je to?«</p>	<p>Odg.: »Prusija.«</p>	<p>Frontaln a učna oblika. Metoda dela s slikovni mi viri.</p>	<p>Drsnica 6.</p>
<p>»Zastava katere države pa je na levi strani?«</p>	<p>Odg.: »Habsburška monarhija.«</p>	<p>Frontaln a učna oblika. dela s slikovni mi viri.</p>	<p>Drsnica 6.</p>
<p>Ludviku XIV. so sledili tudi vladarji drugih držav: Danska, Prusija, Švedska, Habsburška monarhija.</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontaln a učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 6.</p>
<p>Prosim, prepisite spodnji stavek v zvezek.</p>	<p>Prepišejo snov iz PowerPointa.</p>	<p>Frontal na učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Individ ualna</p>	<p>Drsnica 6.</p> <p>Zvezek.</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

			učna oblika.
--	--	--	--------------

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Nizozemska postane parlamentarna država 5 min	Sedaj pa bomo prešli na obravnavo parlamentarizma. Najprej si bomo pogledali, kako je Nizozemska postala parlamentarna država. Habsburški rimsko-nemški cesarji so s porokami z evropskimi vladarskimi dinastijami v 15. In 16. stoletju razširili rodbinsko posest na številne evropske dežele, tudi na Nizozemsko. To je uspelo tudi Karlu V., ki je bil španski kralj. Nasledil ga je njegov sin Filip II..	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 7.
	Na sliki je prikazan Filip II..	Poslušajo in gledajo sliko.	Frontalna učna oblika. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 7.
	V zvezek si prepisite snov iz PowerPointa.	Poslušajo in prepisujejo snov iz PowerPointa.	Individualna učna oblika.	Zvezek.
	Špansko-nizozemsko posest je sestavljalo 17 provinc, ki so bile najbogatejše dežele v španskem habsburškem imperiju. Na zemljevidu vidimo ozemlje oziroma obseg špansko-nizozemske	Poslušajo in gledajo zemljevid.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovna	Drsnica 8.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

posesti.		e demon stracije.	
Katere dele današnjih držav je obsegala špansko-nizozemska posest?	Poslušajo, gledajo zemljevid in odgovarjajo. Odg.: »Nizozemsko, Belgijo, Luksemburg...«	Frontal na učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri.	Drsnica 8.
Nizozemsko plemstvo in meščanstvo si je prizadevalo za večjo samoupravo, kar je predstavljalo velik problem za nizozemske španske habsburške gospodarje. Še večji problem pa je predstavljal razmah protestantizma v severnih provincah. Oboje je bilo za špansko krono nesprejemljivo. Filip II. si je namreč prizadeval za centralizacijo uprave in absolutno kraljevo oblast, poleg tega pa je bil predan katolik in je zato protestantizem preganjal. Leta 1566 je tamkajšnje plemstvo prosilo kralja za versko svobodo, kar pa je kralj zavrnil. To je sprožilo upor in boj za neodvisnost.	Poslušajo.	Frontal na učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 9.
Prepišite si snov iz PowerPointa.	Prepišejo snov iz PowerPointa.	Frontal na učna oblika. Metoda razlage. Individ ualna učna oblika.	Drsnica 9. Zvezek.
Filip II. je nad upornike poslal močno vojsko pod poveljstvom vojvode Alba. Alba je dal pobiti več tisoč upornikov in dal zapleniti veliko	Poslušajo.	Frontal na učna oblika. Metoda	Drsnica 10.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>plemiškega in meščanskega premoženja. Upor se je po tem še bolj razmahnil in se spremenil v 80-letno vojno.</p> <p>Nizozemska je tako sredi 17. stoletja dosegla dokončno samostojnost. Sklenjen je bil mir, Združena Nizozemska pa je postala mednarodno priznana.</p> <p>Oblast so prevzeli generalni stanovi, izvršni organ pa je predstavljal državni svet na čelu katerega je bil državni upravitelj. To mesto je zasedal princ Viljem Oranski.</p> <p>Na Nizozemskem se je zelo razmahnilo gospodarstvo, predvsem pomorstvo in trgovina.</p>		razlage.	
Prepišite si snov iz PowerPointa.	Prepišejo snov iz PowerPointa.	Frontal na učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 10. Zvezek.
Na sliki vidimo amsterdamsko пристanišče v 16. stoletju.	Poslušajo in opazujejo sliko.	Frontal na učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 11.
Pokličem učenca ali učenko, da na glas prebere besedilo pod sliko.	Učenec ali učenka na glas prebere besedilo pod sliko. Učenci spremljajo tekst na PowerPointu.	Metoda besedne demonstracije.	Drsnica 11.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

4. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Parlamentar na monarhija v Angliji 6 min	Angleški kralj imenovan Ivan Brez zemlje (v vojnah izgubil obsežna rodbinska posestva v Franciji) je v 13. stoletju, da bi prišel do denarja, bil prisiljen priznati privilegije, ki so bili zbrani v Veliki listini svoboščin imenovani Magna carta libertatum.	Poslušajo.	Frontal na učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 12.
	Na sliki vidimo to listino.	Poslušajo in opazujejo sliko.	Frontal na učna oblika. Metoda slikovne demon- stracije.	Drsnica 12.
	S to listino je bil vzpostavljen tudi kraljevski svet, ki se je zaradi rednega sestajanja postopno oblikoval kot parlament.	Poslušajo.	Frontal na učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 12.
	Prepišite si snov iz PowerPointa.	Prepišejo snov iz PowerPointa.	Frontal na učna oblika. Metoda razlage. Individ- ualna učna oblika.	Drsnica 12.
	Šibka vladarjeva oblast je poleg parlamentarizma v deželo vnesla tudi nenehno merjenje moči med pripadniki visokega plemstva. Najhuje je bilo v 15. stoletju, ko je Anglijo pretresal tridesetletni boj med dvema velikima plemiškima rodbinama, vojna dveh rož (rdeča in bela roža na grbih nasprotnikov). Končal se je leta 1485, ko se je na	Poslušajo.	Frontal na učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 13.

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>angleškem prestolu utrdila nova dinastija imenovana Tudorji.</p> <p>Razmere so se bistveno spremenile v 17. stoletju, ko sta kralj Jakob I. in njegov sin Karel I. prišla v spor s parlamentom in meščanstvom zaradi poskusov uvedbe absolutizma (kraljevega absolutnega vladanja). Nasprotja so se še bolj zaostрила takrat, ko je Karel I. zavrnil zahteve meščanstva, razpustil parlament in zavladal sam.</p> <p>V Angliji se je leta 1642 začela državljanska vojna. Na čelo upornikov je stopil Oliver Cromwell, ki je premagal kraljevo vojsko, kralj pa je bil usmrčen.</p>			
<p>Prepišite si snov iz PowerPointa.</p>	<p>Prepišejo snov iz PowerPointa.</p>	<p>Frontal na učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Drsnica 13.</p>
<p>Na sliki je prikazan Oliver Cromwell.</p>	<p>Poslušajo in opazujejo sliko.</p>	<p>Frontal na učna oblika. Metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 14.</p>
<p>Cromwell je razpustil zgornji dom parlamenta in razglasil republiko. Njegovo vladanje je bilo uspešno, spodbujal je pomorstvo in Anglijo postavil kot pomorsko silo ob bok Nizozemski.</p> <p>Po Cromwellovi smrti leta 1658 je prišlo do obnove monarhije pod dinastijo Stuartov.</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontal na učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 14.</p>

	<p>Zaradi poskusov uvedbe absolutizma je parlament kralja Jakoba II. izgnal, prestol pa je prevzel Jakobov zet, princ Viljem Oranski. Slednji je moral podpisati deklaracijo o pravicah parlamenta (Bill of Rights), potrditi versko svobodo in svobodo parlamentarnega govora v kraljestvu. S tem so bile potrjene vse pridobljene pravice parlamenta, kar je pomenilo dokončno zmago parlamentarizma v Angliji.</p> <p>Zmaga parlamentarne monarhije je ustvarila ugodne pogoje za razcvet gospodarstva v Angliji.</p>			
	<p>Prepišite si snov iz PowerPointa.</p>	<p>Prepišejo snov iz PowerPointa.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Drsnica 14.</p>

5. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>Značilnosti parlamentari zma 8 min</p>	<p>Ker smo spoznali že absolutistični način vladanja in kakšna država se je razvila v Angliji in na Nizozemskem, bomo sedaj spoznali njegovo nasprotje – parlamentarizem.</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	
	<p>Napišite nov podnaslov 4. Značilnosti parlamentarizma.</p>	<p>Pišejo.</p>	<p>Frontalna in Individualna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>Zvezek</p>
	<p>Sedaj vam bom razdelila liste, kjer je narisana razpredelnica z značilnostmi parlamentarne monarhije.</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda</p>	<p>Učni list – parlamentarizem.</p>

	<p>Vsak bo prebral eno značilnost.</p> <p>Prosim, če si to nalepite v zvezek pod četrto točko.</p>	<p>Učenci na glas preberejo vsebino razpredelnice.</p>	<p>razlage.</p> <p>Metoda besedne demonstracije.</p> <p>Metoda razlage</p>	
		<p>Poslušajo in odgovarjajo.</p>	<p>Metoda razgovora.</p>	
	<p><i>(Pri značilnosti – izvršna, zakonodajna in sodna oblast so med seboj ločene – pokažem na sliko.)</i></p>	<p>Gledajo sliko.</p>	<p>Metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 15.</p>

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>5 min</p>	<p>Sedaj sledi ponavljanje današnje snovi. Razdelila vam bom barvne listke.</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	
	<p>»Katere nove pojme in osebe smo danes spoznali?«</p> <p>Zapišite jih na list, ki ga bomo vstavili v naš slovar, ki ga izdelujemo.</p>	<p>Odg.: »Ludvik XIV., Absolutizem, merkantilizem,...«</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora, individualna učna oblika.</p>	
	<p>»Kdo je bil Ludvik XIV. in kakšen je njegov vzdevek?«</p>	<p>Odg.: »Francoski kralj, ki je vzpostavil absolutizem.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora</p>	

Zapišite to pod pojem Ludvik XIV.	Sončni kralj.«	ra, individu alna učna oblika.	
»Kaj je merkantilizem?« Zapišite to na svoj listek.	Odg.: »Gospodarska usmeritev, katere cilj je več izvoza kot uvoza.«	Frontaln a učna oblika. Metoda razgovo ra, individu alna učna oblika.	
»Kaj je absolutizem?« Zapišite to pod pojem absolutizem.	Odg.: »Način vladanja, kjer je kralj neomejen vladar.«	Frontaln a učna oblika. Metoda razgovo ra, individu alna učna oblika.	
Če še katerega pojma danes niste razumeli, si ga oglejte v Slovarčku, v učbeniku na str. 39 in ga zapišite na barvni listek.	Poslušajo.	Frontaln a učna oblika. Metoda razlage.	Učbenik (Studen in drugi, 2014, 39).
Če učenci pravilno odgovorijo na vsa vprašanja: Torej, danes vidim, da smo se naučili ...«	Poslušajo.	Frontaln a učna oblika. Metoda razlage.	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Učni list z rebusi.
PRILOGA 2 :	Rešitve rebusa.
PRILOGA 3 :	PowerPoint predstavitev.
PRILOGA 4 :	Učni list: Tabela – absolutizem.
PRILOGA 5:	Učni list: Tabela – parlamentarizem.

Priloga 1: Učni list z rebusi.

REBUS

1 2 3 4 5 6 7 8 9

1 2 3 4 5 6

1 2 3 4 5 6

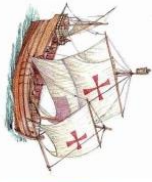
1 2 3 4 5 6

1 2 3 4 5 6 7

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 2 3 4 5 6 7 8

1 2 3 4 5 6

1 2 3 4 5 6 7 8 9

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

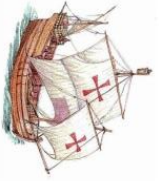

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Priloga 2: Rešitev rebusa.

REBUS

1 2 3 4 5 6 7 8 9		1 2 3 4 5 6		1 2 3 4 5 6		1 2 3 4 5 6		1 2 3 4 5 6 7	
ABECEDNIK		SOLATA		KUTINE		ZEMLJA		DA VINCI	

ABSOLUTIZEM

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10		1 2 3 4 5 6 7 8		1 2 3 4 5 6		1 2 3 4 5 6 7 8 9		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12		1 2 3 4 5 6 7 8 9	
PARADIŽNIK		KARAVELA		KOMPAS		HREN TOMAŽ		MARTIN LUTHER		ZEMLJEVID	

PARLAMENTARIZEM

Priloga 3: PowerPoint predstavitev.

Drsnica 1:

ABSOLUTIZEM IN PARLAMENTARIZEM

Drsnica 2:

VSEBINSKI POUDARKI:

1. Francija in Ludvik XIV.
2. Značilnosti absolutizma
3. Parlamentarna monarhija v Angliji
4. Značilnosti parlamentarizma

Drsnica 3:

1. Francija in Ludvik XIV.

- francoski kralj,
- zavladal leta 1661,
- biti vpliven in neomejen vladar, imeti bogato državo, zatreti nasprotovanje plemstva,
- Sončni kralj;
- uvede **ABSOLUTIZEM**-način vladanja, kjer je kralj neomejen vladar.

“DRŽAVA TO SEM JAZ!”

Drsnica 4:

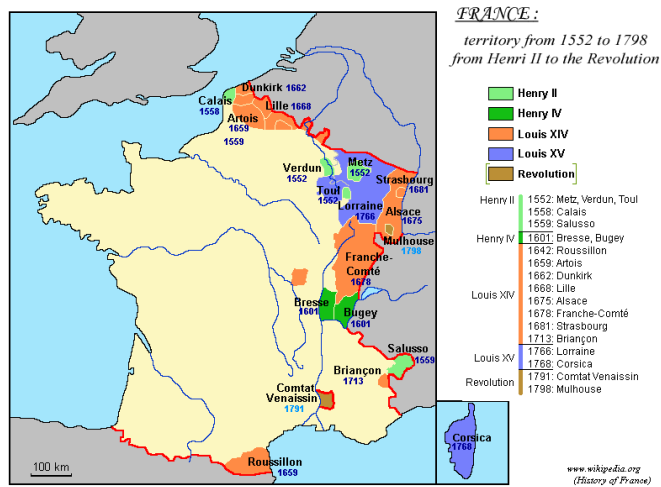

1. Francija in Ludvik XIV.

- zmanjša se vloga stanov,
- stalna, plačana vojska nadomesti plemiško,
- kralj sam imenuje državne uradnike,
- katoliška vera postane državna,
- povečanje davkov,
- za državno blagajno skrbi minister Colbert,
- **MERKANTILIZEM**- gospodarska usmeritev katere cilj je več izvoza kot uvoza.

Drsnica 5:

2. Značilnosti absolutizma

Drsnica 6:

2. Značilnosti absolutizma

- Ludviku XIV. so sledili tudi vladarji drugih držav: Danska, Prusija, Švedska, Habsburška monarhija.

Drsnica 7:

3. Nizozemska postane parlamentarna država

- Habsburški rimsko-nemški cesarji razširijo rodbinske posesti na številne evropske dežele, tudi na Nizozemsko.

Španski kralj Filip II. → gospod provinc Nizozemske.

Drsnica 8:

3. Nizozemska postane parlamentarna država

Obseg špansko-nizozemske posesti

Drsnica 9:

3. Nizozemska postane parlamentarna država

- Nizozemsko plemstvo in meščanstvo si je prizadevalo za večjo samoupravo in versko svobodo. Filip II. to zavrne. Sedi upor in **boj za neodvisnost** → vojna traja 80. let.

Drsnica 10:

3. Nizozemska postane parlamentarna država

- **Sredi 17. stoletja Nizozemska postane samostojna država:**
 - oblast prevzamejo generalni stanovi,
 - izvršni organ predstavlja državni svet, na čelu je državni upravitelj (Viljem Oranski),
 - razmah gospodarstva na Nizozemskem (pomorstvo, trgovina).

Drsnica 11:

3. Nizozemska postane parlamentarna država

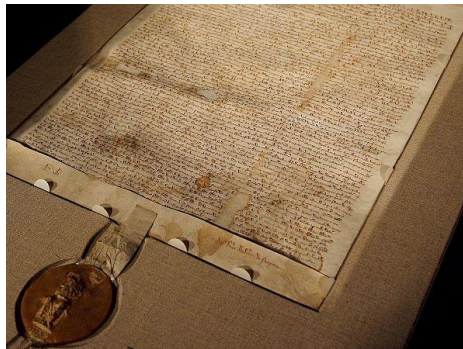
Pogled na amsterdamsko pristanišče v 16. stoletju. Dobro utrjeno mesto, prepleteno s prekopi, je v času nizozemskega osamosvajanja postajalo središče nizozemskega pomorstva, baltske trgovine in trgovine z vzhodno in zahodno Indijo. Stoletje pozneje se je pomen mesta za svetovno trgovino še povečal, postalo je svetovno finančno središče z banko za mednarodno trgovino z veliko koncentracijo kapitala. Mlada republika je z njo postala vodilna finančna in trgovska sila na svetu.

Drsnica 12:

4. Parlamentarna monarhija v Angliji

- Angleški kralj Ivan Brez zemlje je v 13. stoletju priznal privilegije plemstvu, ki so bili zbrani v **Veliki listini svoboščin** (Magna carta libertatum).

Stem je bil vzpostavljen kraljevski svet, ki se je oblikoval kot **parlament**.

Drsnica 13:

4. Parlamentarna monarhija v Angliji

- V 15. st. »vojna dveh rož« (30-letna vojna med dvema plemiškima rodbinama),
- V 17. st. kralj Jakob I. in njegov sin Karel I. prideta v spor s parlamentom in meščanstvom (poskus uvedbe absolutizma),
- leta 1642 se začne državljanska vojna,
- Oliver Cromwell premaga kraljevo vojsko.

Drsnica 14:

4. Parlamentarna monarhija v Angliji

- Cromwell razpustil zgornji dom parlamenta in razglasil republiko.
- Po njegovi smrti leta 1658 pride do obnove monarhije.
- Leta 1689 na prestol pride Viljem Oranski in podpiše deklaracijo o pravicah parlamenta (Bill of Rights) → **dokončna zmaga parlamentarizma v Angliji.**

OLIVER CROMWELL

Drsnica 15:

Priloga 4: Učni list: Tabela – absolutizem.

Absolutizem
Kralj ima neomejeno oblast
Kralj združuje izvršno, zakonodajno in sodno oblast
Vladarjevi interesi so državni interesi
Vladar odloča o veri podložnikov
Hude in ostre kazni
Visoki davki (predvsem za kmete)
Plemstvo in cerkev uživata posebne ugodnosti
Centralizirana uprava
Osvajanje novih ozemelj
Preveliki izdatki (zato se je država zadolževala)

Priloga 5: Učni list: Tabela – parlamentarizem.

Parlamentarna monarhija
Kraljeva moč je omejena s parlamentom
Izvršna, zakonodajna in sodna oblast so med seboj ločene
Verska svoboda
Kazni niso tako ostre in hude kot v absolutizmu
Davke določa parlament

Univerza v Ljubljani
**FILIZOESKA
FAKULTEIA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

UČNA PRIPRAVA
Odkrivanje Novega sveta

Sara Bertalanič, Tadej Madjar

2. 6. 2016

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	8. razred	
Datum:	2. 6. 2016	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Tema iz učnega načrta:	Meje znanega sveta se razširijo. Vsebine: -Vzroki za začetek odkritij -Veliki raziskovalci in njihova odkritja
	Tema iz učbenika:	Odkrivanje sveta in duha v 14. in 15. stoletju
Učna enota – naslov učne ure:	Odkrivanje Novega sveta	
Učne oblike:	- individualna učna oblika - frontalna učna oblika	
Učne metode:	- metoda razlage - metoda razgovora - metoda slikovne demonstracije - metoda besedne demonstracije - metoda izkustvenega učenja (igra vlog) - metoda dela s pisnimi viri - metoda dela s slikovnimi viri -metoda dela z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (metoda dela z gibljivimi slikami)	
Učne tehnike:	- asociacija	
Cilji iz učnega načrta:	»Učenci opišejo glavne vzroke, ki so pripeljali do velikih geografskih odkritij. Učenci ob zemljevidu analizirajo smeri raziskovanj velikih pomorščakov in navedejo njihova glavna odkritja.« (Učni načrt, str. 15)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki (operativni učni cilji)	Izobraževalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> -našteti glavne vzroke, ki so pripeljali do velikih geografskih odkritij -pojasniti pojme astrolabij, karavela, kompas, Novi svet, sekstant, portulani -ob zemljevidu analizirati smeri raziskovanj velikih pomorščakov -navesti letnice glavnih odkritij in glavna odkritja pomorščakov Bartolomeja Diaza, Krištofa Kolumba, Vasca da Game, Fernanda Magellana
	Funkcionalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> -samostojno uporabljati učbenik -aktivno poslušati, opazovati, pisati -odgovarjati na različne vrste vprašanj

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

		-upoštevati navodila -izbirati podatke
	Vzgojni učni cilji	Ob koncu učne ure učenec zna: -kazati ustrezen odnos do preteklosti
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Urjenje - Ponavljanje - Preverjanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vzroki in pogoji za geografska odkrivanja 2. Objadranje skrajnega juga Afrike 3. Odkritje Amerike 4. Vzhodna pomorska pot v Indijo 5. Obplutje Zemlje 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik (Studen, 2014, str. 10–11) - Atlas (Kastelic, 2004, str. 20) - Wasserman, 1957, str. 48–49. - učno-delovni list - PowerPoint predstavitev
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor - računalnik - tabla - kreda ali flomaster
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<i>Geografija (poznavanje lege kontinentov, vrisovanje v zemljevid, poznavanje neme karte sveta, uporaba atlasa), slovenščina (govorjenje v slovenskem jeziku, pisanje v slovenskem jeziku), fizika (poznavanje pripomočkov za plovbo po morju)</i>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> -<i>Novi svet (pojmovanje za dežele, ki jih Evropejci ob koncu srednjega veka niso poznali)</i> -<i>Astrolabij (zvezdomer, ki je omogočal izračunavanje zemljepisne širine z merjenjem višine zvezd in kotnih razdalj med njimi; omogoča natančno določanje položaja ladje)</i> -<i>Sekstant (sestavljen je iz majhnega teleskopa, ogledala in loka, na katerem so označene stopinje)</i> -<i>Karavela (nov tip ladje, ki je večja, hitrejša in je lahko plula proti vetru)</i> -<i>Portulani (natančni zemljevidi, ki so jih izdelovali portugalski učenjaki)</i> -<i>Kompas (naprava, ki omogoča pravo smer plovbe tudi ob slabem vremenu, ki kaže z magnetno iglo smer sever-jug)</i> -<i>Orientalско blago (blago, ki prihaja z vzhoda)</i> 	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	-Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (28. 5. 2016).

Učna priprava	<p>-eGradiva. KARTOGRAFIJA V UČNI SNOVI OSNOVNE ŠOLE. Velika odkritja: http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja?p_p_id=ZOS_T05_P06_WAR_ZOS_T05_P06portlet_INSTANCE_00IA&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_count=5 (31. 5. 2016).</p> <p>-Hozjan, Andrej in Dragan Potočnik. Zgodovina 2: učbenik za 2. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, 2007.</p> <p>-Razpotnik Jelka, Anita Mirjanić, Damjan Snój, Helena Verdev, Anka Zuljan. Raziskujem preteklost 8. [Učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole]. Ljubljana: Rokus Klett, 2014.</p> <p>-Studen, Andrej, dr. Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek Balkovec, Suzana Cvirn Guček, Tadeja Galonja. Koraki v času 8. Učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne sole. Ljubljana: DZS, 2014.</p> <p>-Wassermann, Jakob. Krištof Kolumb. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1957.</p>
PowerPoint	<p>Drsnica 1:</p> <p>-Slika kompasa</p> <p>Preporuc@mo: http://www.preporucamo.com/najbolje-android-navigacije/2015/07/05/ (31. 5. 2016).</p> <p>Drsnica 2:</p> <p>-Slika sveta pred velikimi odkritji.</p> <p>eGradiva. KARTOGRAFIJA V OSNOVNI ŠOLI. Velika odkritja: http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja?p_p_id=ZOS_T05_P02_WAR_ZOS_T05_P02portlet_INSTANCE_7Ctr&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=5 (31. 5. 2016).</p> <p>Drsnica 4:</p> <p>-Slika bogato založene stojnice z začimbami v 17. st. Razpotnik Jelka, Anita Mirjanić, Damjan Snój, Helena Verdev, Anka Zuljan. Raziskujem preteklost 8. [Učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole]. Ljubljana: Rokus Klett, 2014.</p> <p>Drsnica 5:</p> <p>-Slika kompasa</p> <p>skole. hr Portal za škole: http://www.skole.hr/dobro-je-znati/osnovnoskolci?news_id=8758 (31. 5. 2016).</p>

	<p>-Slika astrolabij Wikipedija. Astrolab. https://sl.wikipedia.org/wiki/Astrolab (31. 5. 2016).</p> <p>-Slika sekstanta ANTIQUÉ SEXTANTS, OCTANTS & NAVIGATION INSTRUMENTS by Land And Sea Collection: http://landandseacollection.com/id320.html (31. 5. 2016).</p> <p>-Slika portolanija Wikipedia. Portolan chart: https://en.wikipedia.org/wiki/Portolan_chart (31. 5. 2016).</p> <p>Drsnica 6: -Slika karavele <i>Razpotnik Jelka, Anita Mirjanić, Damjan Snoj, Helena Verdev, Anka Zuljan. Raziskujem preteklost 8. [Učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole]. Ljubljana: Rokus Klett, 2014.</i></p> <p>Drsnica 7: -Slika Henrika Pomorščaka Imago Mundi. Encyclopédie gratuite en ligne. Henri le Navigateur: http://www.cosmovisions.com/HenriNavigateur.htm (31. 5. 2016).</p> <p>-Slika Bartolomeja Diaza THEPIRATEKING.COM. Bartolomeu Dias (or Diaz): http://www.thepirateking.com/bios/dias_bartholomeu.htm (31. 5. 2016).</p> <p>Drsnica 8: -Slika poti Bartolomeja Diaza VISIBLE EARTH: http://visibleearth.nasa.gov/view.php?id=57752 (31. 5. 2016).</p> <p>-Videoposnetek Diazove poti YouTube. Bartolomeu Dias: https://www.youtube.com/watch?v=bbtIIIBbTw (31. 8. 2016).</p> <p>Drsnica 10: -Slika 3 Kolumbovih karavel RTV SLO. 20. maj: Umrl je pomorščak Krištof Kolumb: http://www.rtv slo.si/na-danasnji-dan/20-maj-umrl-je-pomorscak-kristof-kolumb/309157 (31. 5. 2016).</p>
--	--

	<p>-Slika Krištofa Kolumba Wikipedija. Krištof Kolumb: https://sl.wikipedia.org/wiki/Kri%C5%A1tof_Kolumb (31. 5. 2016).</p> <p>Drsnica 11: -Zemljevid Kolumbovih odprav. SiolNET. Kako je Kolumb odkril Ameriko: http://siol.net/novice/svet/kako-je-kolumb-odkril-ameriko-250065 (31. 5. 2016).</p> <p>Drsnica 13: -Slika Vasca da Game Portugueseexplorations. Vasco de Gama: http://portugueseexplorations.wikispaces.com/Vasco+da+Gama (31. 5. 2016).</p> <p>Drsnica 14: -Slika poti Vasca de Game DUCKSTERS. Vasco da Gama: http://www.ducksters.com/biography/explorers/vasco_da_gama.php (31. 5. 2016).</p> <p>Drsnica 16: -Slika Fernanda Magellana HISTORY: http://www.history.com/topics/exploration/ferdinand-magellan (31. 5. 2016).</p> <p>Drsnica 18: -Slika poti Fernanda Magellana EnchantedLearning.com. Ferdinand Magellan: http://www.enchantedlearning.com/explorers/printouts/m/magellan.shtml (31. 5. 2016).</p>
Učni listi	<p><i>Str. 2: Nema karta sveta</i> WIKIMEDIA COMMONS. File: A large blank world map with oceans marked in blue: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:A_large_blank_world_map_with_oceans_marked_in_blue.svg (1. 6. 2016).</p>
Video posnetek	<p>YouTube. Bartolomeu Dias: https://www.youtube.com/watch?v=bbtlllIBbTw (31. 8. 2016).</p> <p><i>Izsek iz filma 1492: zavzetje raja, r. Ridley Scott, ZDA, 1992.</i></p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 minut	<p>Danes se bomo na začetku šli eno igro, s pomočjo katere boste ugotovili naslov današnje učne ure. Prosil bi, da smo pridni, kot smo zmenjeni, ne deremo se vse povprek, če vemo odgovor, dvignemo roko in koga pokličem, odgovori.</p> <p>Igro smo se v preteklih učnih urah že šli, in sicer se bomo šli Zgodovinski activity.</p> <p>Danes potrebujemo 3 pogumneže, vsak od njih bo dobil zapisano na listku besedo. Eden jo bo moral pokazati z rokami in gibanjem brez govorjenja, drugi bo moral opisati besedo, ne da bi jo pri opisovanju uporabil in tretji jo bo moral narisati brez govorjenja.</p> <p>Ostali bomo ugibali besede. Vsak bo imel za prikaz nekje 30 sekund časa. Na koncu bomo te tri besede povezali v naslov učne ure.</p> <p>Razumemo?</p> <p>Sedaj potrebujem 3 pogumneže, da se javijo. Če ne, bom sam naključno izbral tri.</p> <p><i>(Učencem dam besede in jim dam nekaj sekund časa, da se pripravijo. Besedo svet mora učenec narisati, besedo odkrivanje pokazati in besedo novi opisati.)</i></p> <p>Torej, sošolci vam bodo skušali čim bolj natančno prikazati besedo, ki jo</p>	<p><i>Poslušajo.</i></p> <p>Da.</p> <p><i>Javijo se za igrico.</i></p> <p><i>Se pripravljajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>imajo. Pozorno glejte in poslušajte govorečega učenca. Prvi bo risal, drugi bo kazal in tretji bo opisoval. Prosim, da pustite, da do konca prikažejo, kot so si zamislili, nato pa dvignete roke in poveste besedo. Jaz bom besedo potem zapisal na tablo.</p> <p><i>Merim čas in jih spodbujam. Pišem besede na tablo.</i></p> <p>Kaj je torej naslov učne ure?</p> <p>Tako je.</p>	<p><i>Poslušajo.</i></p> <p><i>Trije prikazujejo besede, ostali ugibajo.</i></p> <p>Odkrivanje Novega sveta.</p>	<p>Frontalna učna oblika, igra vlog.</p>	<p>Tabla, flomaster.</p>
	<p>Naslov učne ure torej je Odkrivanje Novega sveta.</p> <p>S pomočjo PPT predstavitve, učno-delovnih listov, ki vam bodo služili kot zapis učne snovi, učbenika in zemljevida bomo spoznali:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vzroke in pogoje za geografska odkrivanja 2. Objadranje skrajnega juga Afrike 3. Odkritje Amerike 4. Vzhodna pomorska pot v Indijo 5. Obplutje Zemlje <p>Prosim, da sodelujete kot vedno in da dvigujete roke, ko želite kaj povedati ali vprašati.</p> <p>Na koncu učne ure boste znali:</p> <ul style="list-style-type: none"> -našteti glavne vzroke, ki so pripeljali do velikih geografskih odkritij -pojasniti pojme astrolabij, karavela, kompas, novi svet, sekstant, portulani -ob zemljevidu analizirati smeri raziskovanj velikih pomorščakov -navesti letnice glavnih odkritij in glavna odkritja pomorščakov Bartolomeja Diaza, Krištofa 	<p><i>Poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, LCD projektor, drsnica 1,</p> <p>drsnica 2,</p> <p>drsnica 3.</p>

<p>Kolumba, Vasca da Game, Fernanda Magellana.</p> <p><i>Med govorjenjem delim učno-delovne liste.</i></p>			
--	--	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>1. VZROKI IN POGOJI ZA GEOGRAFSK A ODKRIVANJA (8 min)</p>	<p>Evropski trgovci so že od 12. st. dalje preko trgovskih stikov spoznali številne izdelke iz Afrike in Azije, vse do Kitajske, Indije in Indonezije.</p> <p>V času križarskih vojn (12.–13. st.) so začeli trgovati z dragocenim orientalskim blagom (svila, zlato, začimbe, dišave, preproge, porcelan, dragi kamni).</p> <p>V trgovini med Evropo in Vzhodom so postajali muslimani vse močnejša ovira. Krščanski svet je bil vse bolj odrezan od najbogatejših središč svetovne trgovine. Trgovske poti proti Kitajski so nadzorovali turški in arabski posredniki. Vse večja turška moč je povsem pretrgala kopensko pot na Daljni vzhod.</p> <p>Zaradi vsega tega so bili vladarji pripravljene podpreti drage odprave v še neraziskana območja. Širjenje ozemelj in odkrivanje novih poti je podprl tudi papež, saj je v tem videl priložnost za širjenje krščanstva in svojega vpliva po svetu.</p> <p>Španci in Portugalci, ki so bili odlični pomorščaki, so si od trgovine z bogatimi deželami v Aziji obetali</p>	<p><i>Poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, LCD projektor, drsnica 4.</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>velik dobiček in razširitev svojega vplivnega območja na dežele Azije. Trgovci so bili sprva v iskanju novih poti in surovin precej omejeni, saj niso mogli pluti proti vetru in ladje niso bile primerne za dolge razdalje. Šele nove iznajdbe in izumi, ki so jih Evropejci prevzeli od Kitajcev in Arabcev ter izboljšani pripomočki so omogočili raziskovanje novih trgovskih poti v 15. st.</p>			
	<p>Sedaj boste rešili prvo nalogo na učno-delovnem listu. Po tem pa bomo spoznali kateri izumi in iznajdbe so omogočili raziskovanje novih trgovskih poti v 15. st. Časa imate 1 min.</p> <p><i>Hodim okoli.</i></p>	<p><i>Poslušajo.</i></p> <p><i>Rešujejo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	
	<p>Sedaj bomo preverili odgovore. <i>Kličem po imenih, za vsako trditev eden.</i></p>	<p><i>Poklicani odgovarjajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Učno-delovni list: rešitve.</p>
	<p>Sedaj pa si bomo pogledali še iznajdbe in izume:</p> <ul style="list-style-type: none"> -astrolabij: zvezdomer, ki je omogočal izračunavanje zemljepisne širine z merjenjem višine zvezd in kotnih razdalj med njimi, omogoča natančno določanje položaja ladje -sekstant: sestavljen iz majhnega teleskopa, ogledala in loka, na katerem so označene stopinje -portulan: natančni zemljevidi, ki so jih izdelovali portugalski učenjaki -kompas: naprava, ki omogoča pravo smer plovbe tudi ob slabem vremenu, ki kaže z magnetno iglo smer sever-jug. <p>Na portugalskem so v 15. st. izdelali nov tip ladje – karavelo, ki je bila večja, hitrejša in je lahko plula proti vetru. Na morju je lahko ostala dlje časa, zato ni bilo potrebno polniti zalog v vsakem pristanišču.</p>	<p><i>Opazujejo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Računalnik, LCD projektor, drsnica 5,</p> <p>drsnica 6.</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>Za ponovitev boste rešili drugo nalogo na učno-delovnem listu. Časa imate 1 min.</p> <p><i>Spremljam reševanje.</i></p>	<p><i>Poslušajo.</i></p> <p><i>Rešujejo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Učno-delovni list.</p>
<p>Sedaj bomo preverili odgovore na drugo nalogo.</p> <p><i>Kličem po imenih, za vsako trditev eden.</i></p>	<p>Poklicani odgovarjajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Učno-delovni list: rešitve.</p>

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>2. OBJADRANJE SKRAJNEGA JUGA AFRIKE (5 min)</p>	<p>V prvi polovici 15. st. je portugalski princ Henrik Pomorščak dal navodila pomorščakom, naj poiščejo pot, po kateri bi obpluli Afriko. Henrik Pomorščak je ustanovil šolo, v kateri so izobraževali kartografe, ladjedelce, kapitane, mornarje in druge znanstvenike.</p> <p>V naslednjih letih so plule portugalske ladje na jug, ampak niso našle poti v Abesinijo (današnja Etiopija), krščansko kraljestvo, ki naj bi obstajalo na vzhodu Afrike. Z odkrivanjem Afrike se je začela tudi trgovina s črnskimi sužnji.</p> <p>Leta 1487 je Bartolomej Diaz odkril najjužnejšo točko Afrike, ki so jo poimenovali Rt dobrega upanja.</p>	<p><i>Poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, LCD projektor, drsnica 7.</p>
<p>A ima mogoče kdo kakšno idejo, zakaj so rt poimenovali Rt dobrega upanja?</p>	<p>Učenci odgovarjajo o upanju, da so upali na odkritje Indije.</p>	<p><i>Poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Računalnik, LCD projektor, drsnica 7.</p>
<p>Portugalski kralj Juan II je, ko je slišal za novico, da je Bartolomej Diaz odkril skrajni jug Afrike, izjavil: »Sedaj obstaja upanje, da bomo</p>	<p><i>Poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, LCD projektor, drsnica 7.</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	nekoč dosegli Indijo!« Tako je rt dobil ime Rt dobrega upanja.			
	Na drsnici imate prikazan zemljevid, na katerem je označena pot Bartolomeja Diaza. Pogledali pa si bomo še en kratek posnetek njegove poti. <i>Gledamo posnetek.</i> <i>Pokličem enega učenca. Kje je torej glede na posnetek plul Bartolomej Diaz?</i>	Poslušaj. Gledaj. Diaz je šel iz Portugalske. Plul je ob vzhodni afriški obali in priplul do skrajnega juga Afrike.	Frontalna učna oblika, metoda razlage Metoda slikovne demonstracije. Frontalna učna oblika, metoda dela z informacijsko komunikacijsko tehnologijo (metoda dela z gibljivimi slikami).	Računalnik, LCD projektor, drsnica 8, videoposnetek-priloga 3.
	Zdaj bomo skupaj ponovili, tako, da bomo rešili 3. nalogo na učno-delovnem listu, in sicer prvi stolpec tabele. Katera država je financirala odpravo? Kaj je odkril? Katerega leta?	Poslušaj. Portugalska. Rt dobrega upanja. Skrajni jug Afrike. 1487.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Učno-delovni list, računalnik, LCD projektor, drsnica 9.

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
3. ODKRITJE AMERIKE (8 min)	Krištof Kolumb je razmišljal, da če je Zemlja res okrogla, je mogoče priti do Indije z vzhodne in zahodne smeri. Da bi dobil podporo za odkrivanje zahodne poti v Indijo, je šel na portugalski dvor, kjer so ga zavrnil. Na španskem dvoru so ga podprli,	<i>Poslušaj.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Računalnik, LCD projektor, drsnica 10.

	po osmih letih je s tremi karavelami odplul proti zahodu.			
	<p>Sedaj vam bom prebral en kratek odlomek iz knjige Jakoba Wassermanna: Krištof Kolumb, ki govori o izbiri odhodnega pristanišča in karavel, ki so odplule na odpravo:</p> <p>»Palos so morda zato določili za odhodno pristanišče, ker je kralj odločil, da mora to mesto, zaradi nepokorščine med mavrsko vojno, za kazen dati na razpolago kroni dve opremljeni ladji za dobo dvanajst mesecev. S kraljevo naredbo z dne 30. aprila 1492 je bilo ukazano mestnemu magistratu, naj v desetih dneh te dve ladji opremi in popolnoma pripravi za odhod ter ju preda Cristobalu Colónu. Toda meščani so se branili izvršiti ta kazenski nalog; treba je bilo ukaz ponoviti in strogo ravnati z nepokorneži. Kot izvršitelja so tedaj poslali v Palos uradnika kraljevega maršalata Juana de Penalosa, ki naj bi pobiral od mestne občine po dve sto maravedov dnevno, dokler ne bi izročili obeh ladij. Ker pa mesto ni plačalo globe, niti opremilo ladij, si je morala vlada pomagati z nasiljem; karavelo »Pinto« so kratko in malo vzeli njenim lastnikom. Le »Santa Marija« je bila nov polnojadralski s sto sedemdesetimi tonami; imela je popoln krov kakor galeone. Drugi dve ladji; hitra »Pinta« - Pobarvana in mala »Niña« - Otrok sta bili majhni jadrnici s tremi jambori, v sredini brez krova, spredaj in zadaj pa pokriti, precej visoki, s sprednjim in krmnim kastelom in s pogradi za</p>	<i>Poslušajo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije.	Pisni vir (Vassermann, 1957, 48-49.).

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	posadko.« Tako torej avtor predstavi izbiro karavel in na kratko opiše le te.			
	<p>Po dveh mesecih plovbe je Kolumb 12. 10. 1492 naletel na kopno, pristal je na Bahamskem otočju. Po nadaljevanju plovbe je pristal še na Kubi in na Haitiju. Na Haitiju je ustanovil prvo špansko naselbino, imenovano Fort Navidad.</p> <p>Kasneje je še trikrat odplul na zahod. Mislil je, da je pristal na japonskih otokih in našel zahodno pomorsko pot v Indijo.</p> <p>Da je Kolumb odkril novo celino, je odkril Amerigo Vespucci, ki je raziskoval in podrobno opisal novo odkrita območja. Po njem je celina dobila ime Amerika.</p> <p>Na drsnici imate zemljevid, ki prikazuje štiri odprave Krištofa Kolumba.</p> <p><i>Pustim nekaj časa, da si ogledajo.</i></p>	<p><i>Poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, LCD projektor, drsnica 10,</p>
		<p><i>Opazujejo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>drsnica 11.</p>
	<p>Izpolnili bomo drugi stolpec tabele na učno-delovnem listu.</p> <p>Katera država je financirala odpravo? Kaj je odkril? Katerega leta?</p>	<p>Poklicani odgovarjajo:</p> <p>Španija. Ameriko. 1492.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Učno delovni list, računalnik, LCD projektor, drsnica 12.</p>
	<p>Ogledali si bomo 3-minutni izsek iz filma 1492: zavzetje raja, ki prikazuje Kolumbovo odkritje Amerike.</p> <p><i>Gledamo film 46:50–49:50.</i></p>	<p><i>Poslušajo.</i></p> <p><i>Gledajo film.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Računalnik, LCD projektor, videoposnetek – priloga 4.</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

5. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5. OBPLUTJE ZEMLJE (5 min)	S pomočjo učbenika na strani 11 izpolnite še zadnji del tabele 3. naloge na učno-delovnem listu za Fernanda Magellana. Časa imate 2 min. Ko končate, bomo preverili odgovore in pogledali njegovo pot na zemljevidu. <i>Opazujem. Hodim po razredu.</i>	<i>Poslušajo.</i> <i>Rešujejo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razlage. Individualna učna oblika, metoda dela s pisnimi viri.	Učbenik (str. 11), učno-delovni list, računalnik, LCD projektor, drsnica 16.
	Poglejmo pravilne odgovore. <i>Za vsak odgovor pokličem enega učenca.</i> Katera država je financirala odpravo? Kaj je odkril? Katerega leta?	Poklicani odgovarjajo: Španija. Zahodno pomorsko pot v Indijo. Dokazal je, da je zemlja okrogla. Med leti 1519-1522.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Učno-delovni list: rešitve, računalnik, LCD projektor, drsnica 17.
	Na drsnici imate prikazan zemljevid, na katerem je označena pot Fernanda Magellana. Odpravil se je iz Španije, preko Tihega oceana do Ria de Jeneira. Obplul je Južno Ameriko, odkril preliv, ki povezuje Atlantik in Tihi ocean in se danes imenuje po njem – Magellanov preliv in nadaljeval pot po Tihem oceanu. Prvi je preplul Tihi ocean in odkril številne nove otoke. Umrli so v spopadu na Filipinih. Nekaj njegovih mornarjev pa nadaljuje pot po Indijskem oceanu, obplujejo Afriko in se ob obalah Afrike vrnejo nazaj v Španijo.	<i>Poslušajo, opazujejo.</i>	Frontalna učna oblika, metoda slikovne demonstracije, metoda razlage.	Računalnik, LCD projektor, drsnica 18.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
(10 min)	<p>Za ponovitev današnje učne snovi boste s pomočjo zemljevida, katerega vam bom sedaj razdelil in s pomočjo zemljevida v učbeniku, rešili zadnjo nalogo na učno-delovnem listu. V zemljevid boste vrisali poti pomorščakov, o katerih smo se učili, torej Bartolomeja Diaza, Krištofa Kolumba, Vasca da Game in Fernanda Magellana. Vsaka pot naj bo drugačne barve. Spodaj delajte sproti legendi, v katero označite s katero barvo ste vrisali pot določenega pomorščaka in letnico odkritja. Časa imate 5 min, potem bom šel okrog in pogledal vaše izdelke.</p> <p><i>Hodim okrog in spremljam njihovo delo. Po petih minutah začnem pregledovati izdelke.</i></p>	<p><i>Poslušajo.</i></p> <p><i>Vrisujejo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Atlas, učbenik, učno-delovni list, računalnik, LCD projektor, drsnica 19.</p>
	<p>Bomo preverili še, kaj smo se danes naučili.</p> <p><i>Kličem po imenih.</i></p> <p>Kaj so bili glavni vzroki, ki so pripeljali do velikih geografskih odkritij?</p>	<p><i>Poklicani odgovarjajo:</i></p> <p>V trgovini med Evropo in Vzhodom postajali so postali močna ovira muslimani, pretrgali so kopensko trgovsko pot na vzhod. Vladarji in papež so podpirali drage odprave, odkrivanje novih poti. Španci in Portugalci so si obetali od</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	trgovine z bogatimi deželami velik dobiček, razširitev vplivnega območja. Nove iznajde in izumi, ki so jih prevzeli od Kitajcev in Arabcev.		
Kaj je bil astrolabij?	Naprava za natančno določitev položaja ladje.		
Sekstant?	Naprava iz majhnega teleskopa, ogledala in loka s stopinjami.		
Kompas?	Naprava , ki je omogočala pravo smer plovbe.		
Portulani?	Natančni zemljevidi, ki so jih izdelovali portugalski učenjaki.		
Karavela?	Nov tip ladje, bila je večja, hitrejša, lahko je plula proti vetru.		
Bartolomej Diaz je financiral? Odkril je?	Portugalska. Rt dobrega upanja.		
Katerega leta?	1487.		
Krištofa Kolumba je financiral? Kaj je odkril? Katerega leta?	Španija. Ameriko. 1492.		
Kdo je financiral Vasca da Gamo? Kaj je odkril?	Portugalska. Vzhodno pomorsko pot v Indijo.		
Katerega leta?	1498.		

<p>Fernanda Magellana je financirala? Kaj je odkril?</p> <p>Kdaj je bil na poti?</p>	<p>Španija. Zahodno pomorsko pot v Indijo. Med leti 1519 in 1522.</p>		
<p>Za domačo nalogo prilepite učno-delovni list v zvezek in ponovite.</p> <p><i>Če učenci pravilno odgovorijo na vsa vprašanja:</i></p> <p>Ugotavljam, da ste se danes naučili:</p> <ul style="list-style-type: none"> -našteti glavne vzroke, ki so pripeljali do velikih geografskih odkritij -pojasniti pojme astrolabij, karavela, kompas, novi svet, sekstant, portulani -ob zemljevidu analizirati smeri raziskovanj velikih pomorščakov -navesti letnice glavnih odkritij in glavna odkritja pomorščakov Bartolomeja Diaza, Krištofa Kolumba, Vasca da Game, Fernanda Magellana. 	<p><i>Poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, LCD projektor, drsnica 20.</p>

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	<i>Učno-delovni list – prazen</i>
PRILOGA 2 :	<i>Učno-delovni list – izpolnjen kot zapis učne snovi</i>
PRILOGA 3 :	<i>Video posnetek Diazove poti (posebna priloga)</i>
PRILOGA 4 :	<i>Izrezek iz filma 1492: zavzetje raja (posebna priloga)</i>
PRILOGA 5 :	<i>PowerPoint predstavitev – Odkrivanje Novega sveta</i>

Priloga 1: Učno-delovni list – prazen

ODKRIVANJE NOVEGA SVETA

Vzroki in pogoji za geografska odkrivanja

1. Zapiši, če trditev drži ali ne drži in popravi napačne trditve.

- V trgovini med Evropo in Vzhodom so postajali vse močnejša ovira muslimani.

.....
.....
.....
.....

- Evropski vladarji niso bili pripravljeni podpreti dragih odprav v neraziskana območja.

.....
.....
.....
.....

- Širjenja ozemelj in odkrivanja novih poti ni podprl papež, saj v tem ni videl priložnosti za širjenje krščanstva in svojega vpliva po svetu.

.....
.....
.....
.....

- Španci in Portugalci, ki niso bili odlični pomorščaki, si od trgovine z bogatimi deželami v Aziji niso obetali velikega dobička in razširitve svojega vplivnega območja.

.....
.....
.....
.....

- Trgovci so bili sprva v iskanju novih poti in surovin precej omejeni. Največja težava so bile ladje, saj niso mogli pluti proti vetru in niso bile primerne za dolge razdalje. Šele nove iznajdbe in izumi, ki so jih Evropejci prevzeli od Kitajcev in Arabcev ter izboljšani pripomočki, so omogočili raziskovanje novih trgovskih poti v 15. st.

.....
.....
.....
.....

2. Poveži iznajdbe in izume z njihovimi razlagami.

Astrolabij učenjaki.	Natančni zemljevidi, ki so jih izdelovali portugalski
Sekstant	Naprava za natančno določitev položaja ladje.
Kompas lahko proti vetru.	Nov tip ladje, bila je večja, hitrejša, plula je
Karavela stopinjami,	Naprava iz majhnega teleskopa, ogledala in loka s plovba je postala varnejša in hitrejša.
Portulani omogočala	Naprava, ki so jo spoznali ob stiku s Kitajci, je pravo smer plovbe.

Nova odkritja: objadranje skrajnega juga Afrike, odkritje Amerike, vzhodna pomorska pot v Indijo, obplutje Zemlje

3. Izpolni tabelo

	Bartolomej Diaz	Krištof Kolumb	Vasco da Gama	Fernando Magellan
Država, ki je financirala odpravo:				
Odkritje:				
Leto odkritja:				

4. Zemljevid

V zemljevid vrišite, s pomočjo zemljevida, ki vam ga bom razdelil in s pomočjo zemljevida v učbeniku, poti Bartolomeja Diaza, Krištofa Kolumba, Vasca da Game in Fernanda Magellana. Vsaka pot naj bo drugačne barve. Spodaj dodajte legendo, v kateri označite, s katero barvo ste vrisali določenega pomorščaka in letnico odkritja.

Priloga 2: Učno-delovni list – izpolnjen kot zapis učne snovi

ODKRIVANJE NOVEGA SVETA

Vzroki in pogoji za geografska odkrivanja

1. Zapiši, če trditev drži ali ne drži in popravi napačne trditve.

- V trgovini med Evropo in Vzhodom so postajali vse močnejša ovira muslimani.

DRŽI.

- Evropski vladarji niso bili pripravljene podpreti dragih odprav v neraziskana območja.

NE DRŽI.

Evropski vladarji so bili pripravljene podpreti drage odprave v neraziskana območja.

- Širjenja ozemelj in odkrivanja novih poti ni podprl papež, saj v tem ni videl priložnosti za širjenje krščanstva in svojega vpliva po svetu.

NE DRŽI.

Širjenje ozemelj in odkrivanje novih poti je podprl papež, saj je v tem videl priložnosti za širjenje krščanstva in svojega vpliva po svetu.

- Španci in Portugalci, ki niso bili odlični pomorščaki, si od trgovine z bogatimi deželami v Aziji niso obetali velikega dobička in razširitve svojega vplivnega območja.

NE DRŽI.

Španci in Portugalci, ki so bili odlični pomorščaki, so si od trgovine z bogatimi deželami v Aziji obetali velik dobiček in razširitev svojega vplivnega območja.

- Trgovci so bili sprva v iskanju novih poti in surovin precej omejeni. Največja težava s bile ladje, saj niso mogli pluti proti vetru in niso bile primerne za dolge razdalje. Šele nove iznajdbe in izumi, ki so jih Evropejci prevzeli od Kitajcev in Arabcev ter izboljšani pripomočki, so omogočili raziskovanje novih trgovskih poti v 15. st.

DRŽI.

2. Poveži iznajdbe in izume z njihovimi razlagami.

Astrolabij
portugalski učenjaki.

Sekstant
ladje.

Kompas
lahko proti vetru.

Karavela
s stopinjami,

Natančni zemljevidi, ki so jih izdelovali

Naprava za natančno določitev položaja

Nov tip ladje, bila je večja, hitrejša, plula je

Naprava iz majhnega teleskopa, ogledala in loka

plovba je postala varnejša in hitrejša.

Portulani
omogočala

Naprava, ki so jo spoznali ob stiku s Kitajci,
je pravo smer plovbe.

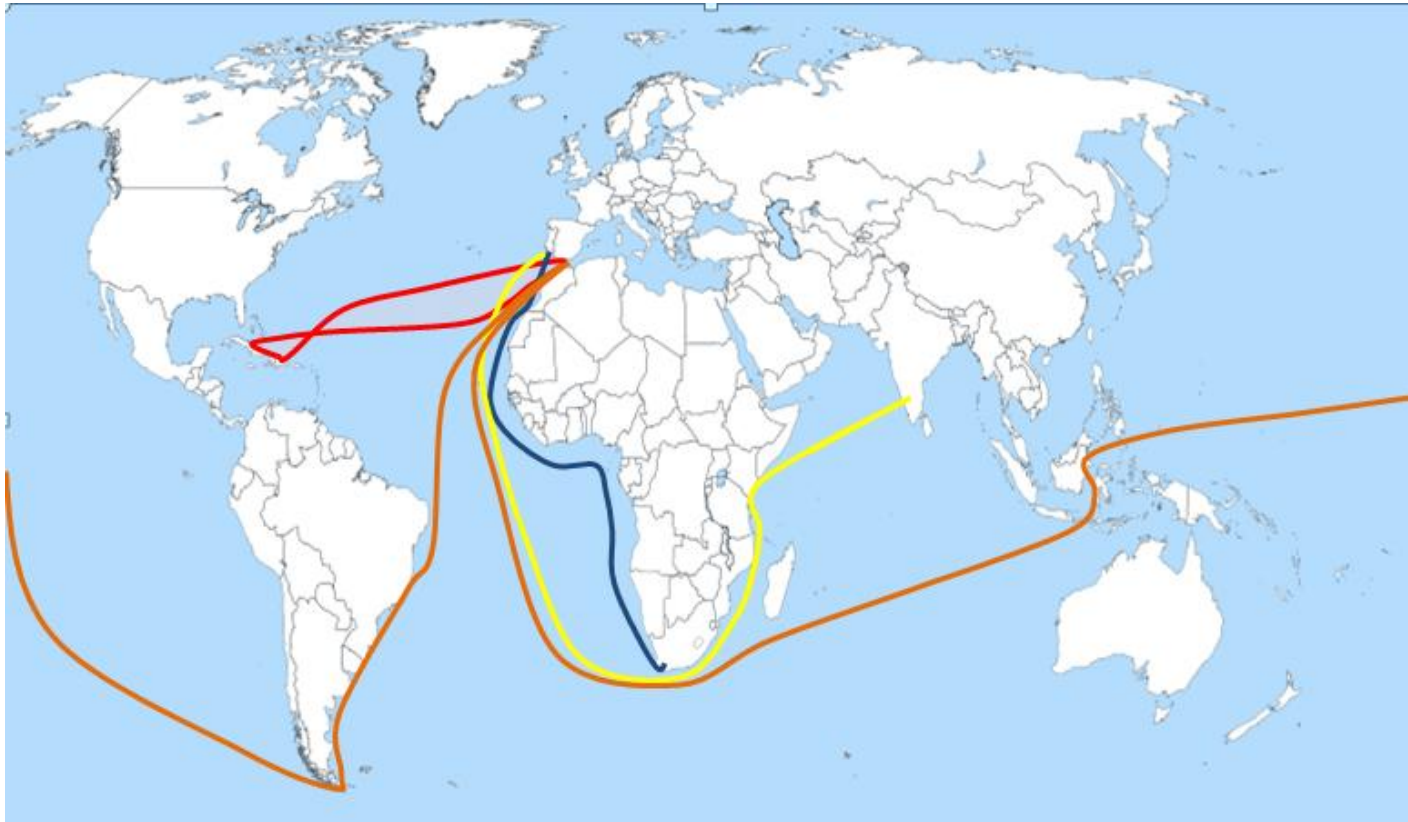
Nova odkritja: objadranje skrajnega juga Afrike, odkritje Amerike, vzhodna pomorska pot v Indijo, obplutje Zemlje

3. Izpolni tabelo

	Bartolomej Diaz	Krištof Kolumb	Vasco da Gama	Fernando Magellan
Država, ki je financirala odpravo:	Portugalska	Španija	Portugalska	Španija
Odkritje:	Rt dobrega upanja – skrajni jug Afrike	Ameriko	Vzhodna pomorska pot v Indijo	Zahodna pomorska pot v Indijo, dokazal je da je Zemlja okrogla
Leto odkritja:	1487	1492	1498	1519-1522

4. Zemljevid

V zemljevid vrišite, s pomočjo zemljevida, ki vam ga bom razdelil in s pomočjo zemljevida v učbeniku, poti Bartolomeja Diaza, Krištofa Kolumba, Vasca da Game in Fernanda Magellana. Vsaka pot naj bo drugačne barve. Spodaj dodajte legendo, v kateri označite, s katero barvo ste vrisali določenega pomorščaka in letnico odkritja.

— Bartolomej Diaz — Krištof Kolumb — Vasco da Gama — Fernando Magellan

Priloga 5: PowerPoint predstavitev – Odkrivanje Novega sveta

Diapozitiv 1

Odkrivanje Novega sveta

Tadej Madjar, Sara Bertalanic
2. 6. 2016

Diapozitiv 2

Vsebinski poudarki

1. Vzroki in pogoji za odkrivanja
2. Objadranje skrajnega juga Afrike
3. Odkritje Amerike
4. Vzhodna pomorska pot v Indijo
5. Obplutje Zemlje

Svet pred velikimi odkritji

Diapozitiv 3

Cilji:

- našteti glavne vzroke, ki so pripeljali do velikih geografskih odkritij
- pojasniti pojme astrolabij, karavela, kompas, Novi svet, sekstant, portulani
- ob zemljevidu analizirati smeri raziskovanj velikih pomorščakov
- navesti letnice glavnih odkritij in glavna odkritja pomorščakov Bartolomeja Diaza, Krištofa Kolumba, Vasca de Game, Fernanda Magellana

Diapozitiv 4

1. Vzroki in pogoji za odkrivanja

- Mamljiva bogastva v novih deželah → začimbe, zlato
- Pretrgana kopenska pot na Daljni vzhod → zaradi naraščanja turške moči
- Odkrivanje pomorske poti v Indijo
- Odprave podpre tudi papež → širjenje krščanstva

Stojnica z začimbami

Diapozitiv 5

Novi iznajdbi in izumi:

Kompas

Astrolab

Sekstant

Portolanij

Diapozitiv 6

Karavela

Trikotna jadra so karavelam omogočala plovo proti vetru.

V povečanem tovarnem prostoru so lahko prepeljali več zalog in tovara.

Izboljšani sprednji del je omogočil lažje vodenje ladje.

Na sliki je model karavele.

Diapozitiv 7

2. Objadranje skrajnega juga Afrike

☞ **Henrik Pomorščak**

- Ustanovi šolo za kartografe, pomorščake, mornarje
- Portugalski princ

☞ **Bartolomej Diaz**

- 1487 odkrije najjužnejšo točko Afrike
- Pluje pod portugalsko zastavo

Henrik Pomorščak

Bartolomej Diaz

Diapozitiv 8

Pot Bartolomeja Diaza

Portugalska

Rt dobrega upanja

Diapozitiv 9

	Bartolomej Diaz	Krištof Kolumb	Vasco da Gama	Fernando Magellan
Država, ki je financirala odpravo:	Portugalska			
Odkritje:	Rt dobrega upanja – skrajni jug Afrike			
Leto odkritja:	1487			

Diapozitiv 10

3. Odkritje Amerike

Krištof Kolumb

- Iskal zahodna pot v Indijo
- Podpre ga Španski kralj
- 12. 10. 1492 pristane na Bahamskem otočju
- Mislil, da pristal na Japonskem otočju

Amerigo Vespucci

- Odkrije da gre za novo celino
- Po njem poimenovali Amerika

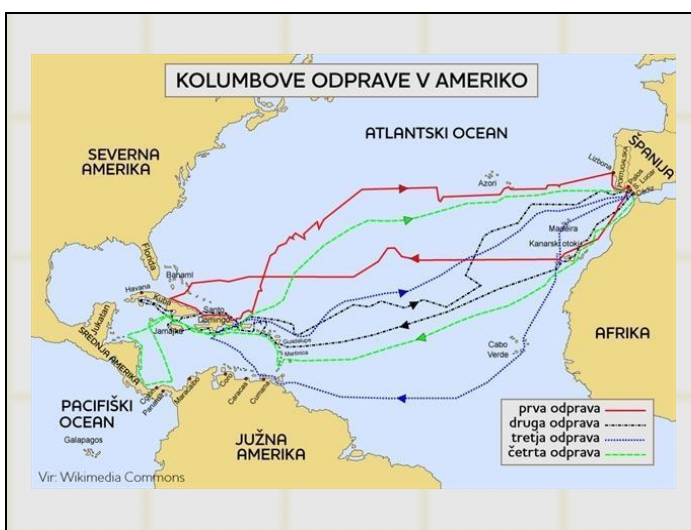

Krištof Kolumb

Santa Maria, Pinta in Niña

Diapozitiv 11

Diapozitiv 12

	Bartolomej Diaz	Krištof Kolumb	Vasco da Gama	Fernando Magellan
Država, ki je financirala odpravo:	Portugalska	Španija		
Odkritje:	Rt dobrega upanja - skrajni jug Afrike	Ameriko		
Leto odkritja:	1487	1492		

Diapozitiv 13

4. Vzhodna pomorska pot v Indijo

Vasco da Gama

- Iskanje vzhodne poti v Indijo
- Portugalska
- Na pot odšel 8. 6. 1497
- V Kalkuto priplul 20. 5. 1498
- Domov se vrne s polnimi ladjami cimeta, popra, svile in dragih kamnov

Vasco da Gama

Diapozitiv 14

Pot Vasca da Game

Diapozitiv 15

	Bartolomej Diaz	Krištof Kolumb	Vasco da Gama	Fernando Magellan
Država, ki je financirala odpravo:	Portugalska	Španija	Portugalska	
Odkritje:	Rt dobrega upanja – skrajni jug Afrike	Ameriko	Vzhodna pomorska pot v Indijo	
Leto odkritja:	1487	1492	1498	

Diapozitiv 16

5. Obplutje Zemlje

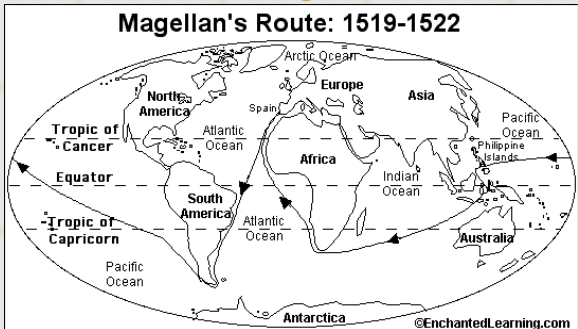
Fernando Magellan

Diapozitiv 17

	Bartolomej Diaz	Krištof Kolumb	Vasco da Gama	Fernando Magellan
Država, ki je financirala odpravo:	Portugalska	Španija	Portugalska	Španija
Odkritje:	Rt dobrega upanja - skrajni jug Afrike	Ameriko	Vzhodna pomorska pot v Indijo	Zahodna pomorska pot v Indijo, dokazal je da je Zemlja okrogla
Leto odkritja:	1487	1492	1498	1519-1522

Diapozitiv 18

Pot Magellana okoli sveta

©EnchantedLearning.com

Diapozitiv 19

Zaključno ponavljanje in preverjanje

A world map showing the continents of North America, South America, Europe, Africa, Asia, and Australia. The map is rendered in white outlines on a light blue background.

Diapozitiv 20

Cilji:

- ☞ naštetiti glavne vzroke, ki so pripeljali do velikih geografskih odkritij
- ☞ pojasniti pojme astrolabij, karavela, kompas, Novi svet, sekstant, portulani
- ☞ ob zemljevidu analizirati smeri raziskovanj velikih pomorščakov
- ☞ navesti letnice glavnih odkritij in glavna odkritja pomorščakov Bartolomeja Diaza, Kristofa Kolumba, Vasca de Game, Fernanda Magellana

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

UČNA PRIPRAVA:
ŽIVLJENJE NA SLOVENSLEM V 15. IN 16. STOLETJU

IME IN PRIIMEK:
Roman Kralj in Tilen Jernej Blatnik

DATUM:
2. 6. 2016

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	8.	
Datum:	2. 6. 2016	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Tema iz učnega načrta:	Izbirna tema: kmečki upori, epidemije in naravne nesreče. Vsebine: ljudske pobožnosti, vzroki in posledice kmečkih uporov, kmečki upori v slovenskih (zgodovinskih) deželah, epidemije in naravne nesreče.
	Tema iz učbenika:	Verske in politične spremembe v 16. in 17. stoletju
Učna enota – naslov učne ure:	Življenje na Slovenskem v 15. in 16. stoletju	
Učne oblike:	Individualna, frontalna	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda besedne demonstracije, metoda dela s pisnimi viri, metoda dela s slikovnimi viri, metoda dela z IKT.	
Učne tehnike:	Asociacija	
Cilji iz učnega načrta:	<ul style="list-style-type: none"> - »pojasnijo zakaj so se na Slovenskem med kmečkim prebivalstvom pojavile ljudske pobožnosti; - opišejo vzroke in posledice kmečkih uporov na Slovenskem; - sklepajo o podobnostih in razlikah med kmečkimi upori na Slovenskem; - primerjajo značilnosti kmečkih uporov na Slovenskem z upori drugje po Evropi; - na primerih pojasnijo značilnosti in posledice epidemij in naravnih nesreč na slovenskem v 15. in 16. stoletju.« (referenca: Učni načrt, str. 18) 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki (operativni učni cilji)	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>našteti največje kmečke upore na Slovenskem</i> - <i>pojasniti zakaj je kmečka trgovina predstavljala konkurenco meščanski trgovini</i> - <i>opisati potres iz leta 1511</i> - <i>našteti vzroke za epidemije kužnih bolezni</i> - <i>razložiti kako se je prenašala kuga ter kako se je prebivalstvo borilo proti njej</i> - <i>našteti posledice, ki so jih epidemije bolezni imele na gospodarstvo</i> - <i>našteti in razložiti vzroke za oživiljanje ljudskih</i>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

		<p><i>pobožnosti ter naštetih katere vrste ljudskih pobožnosti poznamo</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>naštetih evropska in slovenska romarska središča</i>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>iz pisnega vira razbrati značilnosti kmečkih uporov na Slovenskem</i>
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>opredeliti svoj odnos do kmečkih uporov</i>
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Urjenje - Ponavljanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Življenje podložnikov 2. Kmečki upori 3. Epidemije in naravne nesreče 4. Ljudske pobožnosti 	
Učna sredstva:	Učila:	Učbenik (Studen, 2014 str. 34-35), učno-delovni list, power point predstavitev.
	Učni pripomočki:	Projektor, računalnik, tabla, flomaster, platno, zvočniki, internet, power point.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Družba, domovinska in državljska kultura ter etika, geografija, slovenščina (pojasnilomanjka).	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Epidemija: Nenaden izbruh in hitro širjenje kake nalezljive bolezni v človeški populaciji.</p> <p>Karantena: Kakršna koli osamitev bolnika zaradi nevarnosti širitve bolezni.</p> <p>Naturalne dajatve: dajatve, ki so jih kmetje morali nameniti zemljiškemu gospodu. Običajno del pridelka, ki so ga kmetje pridelali na njivi. Kasneje jih izpodrinejo denarne dajatve.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (2. 5. 2016).
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Herezije in ljudske pobožnosti. Eucbeniki.sio (2014). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo: http://eucbeniki.sio.si/admin/documents/le

	<p>arning_unit/2833/herezije_1411969404/index.html (22. 5. 2016).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hozjan, A., Potočnik, D. (2000). Zgodovina 2: Učbenik za drugi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - Mlacović, D., Urankar, N. (2010). Zgodovina 2: Učbenik za drugi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - Potres 26. marca 1511 in njegove posledice v naših krajih (2016). ARSO: http://www.arso.gov.si/potresi/potresna%20aktivnost/potres1511.html (22. 5. 2016). - Romanja. družina.si (2013). Ljubljana: Založba Družina: https://www.druzina.si/ICD/spletnastran.nsf/clanek/romanja (22. 5. 2016). - Slovenika (2011). Ljubljana: Mladinska knjiga. - Stemberger, G. (1991). 2000 let krščanstva: Ilustrirana zgodovina Cerkve v barvah. Ljubljana: Založba Mihelač. - Studen, A. idr. (2014). Koraki v času 8: učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS.
PowerPoint	<ul style="list-style-type: none"> - DRSNICA 4: Slika 1: delo podložnikov na zemljiškem gospodstvu. http://www.ric.si/mma/M081-511-1-1M/2008102307262236/ (1. 6. 2016). - DRSNICA 10: Slika 2: Tolminski kmečki upor. http://puntarskidnevi.si/index.php/zgodovina (1. 6. 2016). - DRSNICA 17: Slika 3: Zdravnik v zaščitni obleki. https://thechirurgeonsapprentice.files.wordpress.com/2012/03/plague21.jpg - DRSNICA 21: Slike romarskih središč. https://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_romarskih_sredi%C5%A1%C4%8D_v_Sloveniji
Učni listi	<ul style="list-style-type: none"> - Studen, A. idr. (2014). Koraki v času 8: učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS.
Video posnetek	

Zvočni posnetek	Le vkup, le vkup uboga gmajna. https://www.youtube.com/watch?v=JO2ms-1k91k (1. 6. 2016).
-----------------	--

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
(3 minute)	Danes nas čaka zelo zanimiva učna tema. Vaša prva naloga pa bo, da poskušate ugotoviti naslov učne ure.	Posluša.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Računalnik, projektor, platno, tabla.
	<p>Na drsnici boste dobili namige za lažje ugotavljanje naslova današnje učne ure. Da pa naloga nebo pretežka, vam bom pomagal in vam na tablo napisal začetne črke naslova učne ure (pišem na tablo).</p> <p>Prvi namig so denarne dajatve, jih lahko s čem povežete?</p> <p>Tako je, to je pravilen odgovor. Naslednji namigi so še tlaka, cesar, bojne vile, nalezljive bolezni in romanja.</p> <p>Če kdo že ve naslov učne ure, naj ga kar pogumno deli z mano.</p>	<p>Posluša, odgovarja na vprašanja, ugiba naslov učne ure.</p> <p>Lahko jih povežemo z dajatvami, ki so jih podložniki morali dati zemljiškemu gospodu.</p> <p>Ugotovi naslov učne ure.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Asociacija.</p>	Drsnica 2
	Tako je, naslov današnje učne ure je življenje na Slovenskem v 15. in 16. stoletju. Poblížje pa si bomo ogledali življenje podložnikov, kmečke upore, epidemije in naravne nesreče, ter ljudske pobožnosti.	Posluša.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 3

<p>Na koncu učne ure boste znali: naštetih največje kmečke upore na Slovenskem, pojasniti zakaj je kmečka trgovina predstavljala konkurenco meščanski trgovini, opisati potres iz leta 1511, naštetih vzroke za epidemije kužnih bolezni, razložiti kako se je prenašala kuga ter kako se je prebivalstvo borilo proti njej, pojasniti vzroke pojava ljudskih pobožnosti in naštetih nekaj primerov ljudskih pobožnosti.</p>		
--	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>Življenje podložnikov (8 minut)</p>	<p>Življenje podložnikov se je od 14. stoletja poslabšalo tako v Evropi, kot tudi na Slovenskem. Podložniki so bili vse bolj obremenjeni, naturalne dajatve pa so se spreminjale v denarne. To pomeni, da kmetje zemljiškim gospodom niso več plačevali davkov v obliki pridelkov, ampak so jim morali plačevati z denarjem.</p> <p>Ker so bili kmetje tisti, ki so zemljiškemu gospodu zagotavljali dohodek, je le ta hotel še povečati dajatve. Dodatno so razmere zaostri tudi Turki, ki so vpadali na naše ozemlje. Na ta način je zemljiški gospod zahteval večje dajatve, da bi obranil svojo posest.</p>	<p>Posluša.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 4 Drsnica 5</p>
	<p>Kako mislite, da so kmetje pomagali pri obrambi zemljiškega gospoda?</p> <p>Kaj se je ob napadu Turkov zgodilo z</p>	<p>Odgovori: Kmetje so gradili obzidja okoli gradov in cerkva.</p> <p>Odgovori: Kmetje so bili prepuščeni</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 5</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

podložniki?	lastni spretnosti in iznajdljivosti, saj jih zemljiški gospod ni varoval.		
<p>V 15. stoletje sega še ena pomembna zanimivost. Običajno so se v deželni vojski bojevali le plemiči. Po novem pa so morali pri obrambi sodelovati tudi kmetje. To je pomenilo še dodatno obremenitev kmečkega prebivalstva. V primeru smrti pa je lahko prihajalo do krize, saj ni bilo dovolj kmetov, da bi obdelali vso zemljo.</p> <p>Prihajalo pa je tudi do širitve kmečke trgovine, ki je kmetom predstavljala dodaten vir zaslužka. Temu so močno nasprotovali meščani, saj jim je kmečka trgovina predstavljala konkurenco. Vendar pa so bili Meščani tako močni, da so s pritožbo pri cesarju celo dosegli omejitve kmečke trgovine.</p>	Poslušā.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 6
Sedaj pa vas prosim, da izpolnite prvo nalogo na učno delovnem listu z naslovom življenje podložnikov.	Poslušā.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 7, učno-delovni list.
(Hodi po razredu in preverja delo uencev).	Rešuje nalogo.	Individualna učna oblika.	Drsnica 7, učno-delovni list.
Sedaj pa vas prosim, da preverite rešitve naloge s pomočjo drsnice.	Preveri rešitve.	Frontalna in individualna učna oblika.	Drsnica 8 in 9.

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Kmečki upori (10 minut)	Pravkar smo spoznali življenje podložnikov na Slovenskem v 15. in 16. stoletju. Sedaj pa bomo nadaljevali z zelo zanimivo temo in	Poslušā.	Frontalna učna oblika, metoda	Drsnica 10

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

sicer kmečkimi upori.		razlage.	
Da pa ne bom ves čas samo jaz govoril vas prosim, da odprete učbenik na strani 34. Preberite si odlomek o kmečkih uporih in rešite drugo nalogo na vašem učno delovnem listu. Da opravite nalogo imate na voljo 8 minut časa.	Poslušaj.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 11
(Hodi po razredu in preverja delo učencev).	Prebere odlomek in reši učno-delovni list.	Individualna učna oblika, metoda dela s pisnimi viri.	Drsnica 11 Učbenik, stran 34, učno-delovni list.
Čas za reševanje je potekel, zato bomo sedaj preverili vaše odgovore.	Preverja rešitve naloge.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Drsnica 12 in 13, Učno-delovni list: rešitve.

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Epidemije in naravne nesreče	<p>V obravnavanem obdobju pa ljudem na Slovenskem ni prizanašala niti narava. Številne naravne nesreče so življenje naredile le še težje.</p> <p>Med njimi omenimo najmočnejši znani potres na naših tleh, ki je leta 1511 stresel območje Idrije. V Furlaniji, Benečiji ter na Kranjskem je povzročil veliko gmotno škodo. Porušene so bile številne cerkve in gradovi, poškodovan pa je bil tudi Idrijski rudnik. Podatki o smrtnih žrtvah pa so v rokopisih verjetno pretirani, saj nekateri pisci omenjajo več tisoč smrtnih žrtev.</p>	Poslušaj.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 14 in 15
	Ali mogoče kdo ve, zakaj je takrat, predvsem v Benečiji in Furlaniji	Odgovori: Število smrti je bilo že	Metoda razgovora	Drsnica 15

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>gmotna škoda predstavlja večji problem kot pa smrti med prebivalstvom?</p> <p>Zakaj?</p> <p>Res je. Na tem območju je takrat potekala vojna med Beneško republiko in Habsburžani, poleg tega pa je območje zajela epidemija kuge. Slednja je prinesla takšno katastrofo, da se je med prebivalstvom govorilo celo o koncu sveta.</p> <p>Sedaj pa Vas prosim če lahko izpolnite nalogo 3.1. na delovnem listu.</p>	<p>tako ali tako veliko.</p> <p>Odgovori: Zaradi bolezni in vojn.</p> <p>Poslušā.</p>	<p>ra.</p> <p>Metoda razlage.</p>	
<p>(Hodi po razredu in preverja delo uēencev).</p>	<p>Rešuje nalogo.</p>	<p>Individ ualna uēna oblika.</p>	<p>Uēno-delovni list.</p>
<p>Izbranega uēenca prosi, da pove rešitve.</p>	<p>Izbrani uēenec pove rešitve.</p>	<p>Frontalna uēna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Uēno-delovni list.</p>
<p>Vidimo lahko, da najveēja grožnja za prebivalstvo niso bile ne vojne, ne naravne nesreēe, temveē predvsem epidemije kužnih bolezni.</p> <p>Med vsemi boleznimi je celotno druŹbo najbolj zamajala prav kuga. To je posledica tega, da je v posameznih epidemijah ponekod pobila tudi veē kot polovico prebivalstva.</p>	<p>Poslušā.</p>	<p>Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 16.</p>
<p>Kako mislite, da se je to odraŹalo v gospodarstvu prizadetega obmoēja?</p>	<p>Odgovori: Pomanjkanje delovne sile, neobdelana zemljišēa, poveēajo se mezde, zmanjša se vrednost</p>	<p>Metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 16.</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

(12 minut)	Odgovore zapišite tudi na učno-delovni list.	nepremičnin,...		
	(Hodi po razredu in preverja delo učencev).	Zapisuje odgovore.	Individualna učna oblika.	Učno-delovni list.
	Za kugo pogosto menimo, da je to bolezen srednjega veka, vendar so se epidemije pojavljale tudi kasneje. Tako se je najhujša na naših tleh pojavila konec 17. stoletja. Ta epidemija je pomorila skoraj tretjino takratnega prebivalstva. Na splošno velja, da je po svoji morilski moči, v vsej zgodovini, kugo preseglo le dogajanje med in po drugi svetovni vojni.	Poslušaj.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 16.
	Ljudje v tistem času si niti približno niso predstavljali zakaj se širi kuga. Zato so potrebovali nekega krivca. Obtožili so neprijubljene Jude, za katere so menili, da zastrupljajo pitno vodo in tako širijo epidemije. Temu so sledili številni izgoni Judov iz Evropskih mest.	Poslušaj.	Metoda razlage.	Drsnica 17.
	Ali morda veste kako se v resnici prenaša kuga?	Odgovori: Prenaša se s piki bolh, ki prebivajo na glodavcih, večinoma na podganah.	Metoda razgovora.	
	Glavna vzroka za širjenje kuge in drugih epidemičnih kužnih bolezni sta bila slaba higiena ter pomanjkanje kakovostne hrane. Problematično pa je bilo tudi nepoznavanje bolezni.	Poslušaj.	Metoda razlage.	Drsnica 17.
Oglejmo si sliko. Čemu služi takšna obleka in kdo jo je nosil?	Odgovori: Zaščiti pred okužbo, nosil jo je zdravnik.	Metoda dela s slikovnimi viri.		

<p>Tako je. Na sliki je zdravnik v posebni zaščitni obleki, ki naj bi ga varovala pred kugo. V zaščitni maski so zdravilne rastline, ki naj bi po takratni interpretaciji, preprečile, da bi zdravnik vdihaval okužen zrak.</p>	<p>Posluša.</p>	<p>Metoda razlage.</p>	
<p>Kako pa menite, da so se še ljudje borili proti kugi?</p> <p>Ker se je kuga širila predvsem v pristaniških mestih, so tam začeli ustanavljati prve bolnišnice, ki so skrbele za te bolnike. V času epidemij so ladje po 40 dni čakale v pristanišču, šele potem so se lahko izkrkali. Od tod tudi ime karantena (40 dni), ki nato postane izraz za kakršno koli osamitev bolnika zaradi nevarnosti širitve bolezni. Označite tudi pravilni odgovor na učno-delovnem listu.</p> <p>V boju proti kugi pa so se posluževali tudi vere. Tako imamo iz tistega časa ohranjena številna kužna znamenja in kapelice. Od 16. stoletja dalje, pa so na naših tleh, postavili tudi številne cerkve, ki so bile posvečene zavetnikoma pred kugo sv. Boštjanu in sv. Roku. Tak primer opisuje tudi Valvasor.</p>	<p>Odgovori: Uporabljali so zdravilne rastline, bolnike so zapirali v osamo,...</p> <p>Posluša in obkroži odgovor na učno-delovnem listu.</p>	<p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 18.</p> <p>Drsnica 18, učno-delovni list.</p>
<p>Učencu naroči naj prebere Valvasorjevo besedilo na drsnici 18.</p>	<p>Izbrani učenec prebere besedilo.</p>	<p>Metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 18.</p>

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

4. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Ljudske pobožnosti	<p>Dejanje, ki nam ga na kratko predstavi Valvasor, prikazuje pomen vere med prebivalstvom v tistem času. To pa je tudi zadnja tema, ki si jo bomo ogledali v okviru te ure.</p> <p>Obdobje 16. stoletja je namreč v katoliški veri prineslo obnovitev številnih že zamrtih ljudskih pobožnosti. Kot smo lahko opazili so k temu veliko pripomogle težke življenjske razmere, ki so bile posledica vojn in bolezni.</p> <p>Kaj pa se je v tistem času dogajalo znotraj katoliške cerkve in je tudi vzpodbudilo oživljanje ljudskih pobožnosti?</p> <p>Res je. Torej imamo dva glavna vzroka za njihov pojav: težke življenjske razmere ter katoliško obnovo v okviru protireformacije. da si ju boste zapomnili ju zapišite na učno-delovni list.</p>	<p>Poslušā.</p> <p>Odgovori: Protireformacija in katoliška obnova.</p> <p>Poslušā.</p>	<p>Frontal na učna oblika, Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 19 in 20.</p>
(5 minut)	(Hodi po razredu in preverja delo učencev).	Zapisuje odgovore.	Individ ualna učna oblika.	Drsnica 20, učno-delovni list.
	<p>Kaj pa pravzaprav uvrščamo med ljudske pobožnosti?</p> <p>Tako je. Poznamo zelo raznolike ljudske pobožnosti. V grobem jih delimo na skupinske in osebne. Naštete imate na PPT-ju, nekaj si jih zapišite na učno-delovni list.</p>	<p>Odgovori: Procesije, petje litanij, križev pot.</p> <p>Poslušā.</p>	<p>Frontal na učna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 20.</p>
	(Hodi po razredu in preverja delo	Zapisuje	Individ	Drsnica

2016, XIV-3
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

			oblika.	
	Čas za reševanje je potekel, zato bomo sedaj preverili vaše odgovore.	Preverja rešitve naloge.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Učnodelovni list: rešitve.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
(7 minut)	Sedaj pa boste za ponovitev snovi rešili križanko. Za reševanje imate na voljo 5 minut, nato pa bomo preverili rešitve. V ozadju pa boste poslušali pesem »le vkup le vkup uboga gmajna«, ki so jo kmetje peli, ob uporabi leta 1515.	Poslušaj.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
	(Hodi po razredu in preverja delo učencev ter predvaja pesem.)	Rešuje križanko.	Individualna učna oblika.	Ponavljalni list, glasba
	Pokličem učence, da preberejo rešitve.	Prebere in preveri rešitve.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Ponavljalni list in rešitve.
	Če učenci pravilno odgovorijo na vsa vprašanja: Poglejmo si kaj smo se danes naučili: naštetih največje kmečke upore na Slovenskem, pojasniti zakaj je kmečka trgovina predstavljala konkurenco meščanski trgovini, opisati potres iz leta 1511, naštetih vzroke za epidemije kužnih bolezni, razložiti kako se je prenašala kuga ter kako se je prebivalstvo borilo proti njej, pojasniti vzroke pojave ljudskih pobožnosti in naštetih nekaj primerov ljudskih pobožnosti.	Poslušaj	Metoda razlage.	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Učno-delovni list (prazen)
PRILOGA 2 :	Učno-delovni list (rešitve)
PRILOGA 3 :	Ponavljalni list-križanka (prazen)
PRILOGA 4 :	Ponavljalni list-križanka (rešitve)
PRILOGA 5 :	PPT predstavitev

PRILOGA 1:

Življenje na Slovenskem v 15. in 16. stoletju (UČNI LIST)

1. Življenje podložnikov

1.1 Obkroži DA, če je trditev pravilna in NE, če je trditev nepravilna.

a) Življenje podložnikov se je od 14. stoletja izboljšalo tako v Evropi, kot tudi na Slovenskem.
DA/NE

b) Namesto naturalnih dajatev, so se vse bolj uveljavljale denarne dajatve.
DA/NE

c) Kmetje zemljiškemu gospodu niso pomagali pri obrambi pred Turki.
DA/NE

č) Kmetje so bili ob turškem napadu prepuščeni lastni iznajdljivosti.
DA/NE

1.2 Dopolni manjkajoče dele besedila.

Običajno so se v deželni vojski bojevali le _____. Po novem pa so morali pri obrambi sodelovati tudi _____. To je pomenilo še dodatno _____ kmečkega prebivalstva. V primeru smrti pa je lahko prihajalo do krize, saj ni bilo dovolj _____, da bi _____ vso zemljo.

Prihajalo pa je tudi do širitve _____ trgovine, ki je kmetom predstavljala dodaten vir _____. Temu so močno nasprotovali meščani, saj jim je kmečka trgovina predstavljala _____. Vendar pa so bili _____ tako močni, da so s pritožbo pri _____ dosegli omejitve kmečke trgovine.

2. Kmečki upori

2.1 Odgovori na vprašani.

Kako so kmetje skušali ohraniti svoje stare pravice?

Zakaj je bila kmečka vojska neuspešna v bojih s plemiško vojsko?

2.2 Ustrezno dopolni preglednico.

Kmečki upor	Leto	Vzroki
Koroški		
		graščinska bremena, kmečka trgovina.
	1573	
Tolminski		

3. Epidemije in naravne nesreče

3.1 Leta 1511 se je zgodil najhujši znani potres na območju današnje Slovenije. Obkroži odgovore, ki predstavijo ta dogodek.

- a) Središče v okolici Idrije.
- b) Njegove posledice je čutila celotna Evropa.
- c) Poškodovani so predvsem kmečki objekti.
- č) Prizadene Benečijo, Furlanijo ter Kranjsko.
- d) Poškodovan je Idrijski rudnik.
- e) Potres ne povzroči smrtnih žrtev.
- f) Na tem območju sočasno poteka vojna in izbruhne kuga.

3.2 Kakšne so bile posledice epidemij kužnih bolezni na gospodarstvo prizadetega območja?

- _____
- _____
- _____

3.3 Od kod izhaja poimenovanje karantena? Obkroži pravilni odgovor.

- a) Kugo je prenašala žival karantena.
- b) V španskem mestu Carantena so se prvič uspešno spopadli s kugo.
- c) Izhaja iz italijanske besede za 40; ladje so namreč v času epidemij 40 dni čakale na dovoljenje za izkrcanje.

3.4 Od 16. stoletja dalje, so na naših tleh, postavili številne cerkve, ki so bile posvečene zavetnikoma pred kugo sv. _____ in sv. _____.

4. Ljudske pobožnosti

4.1 Zapiši dva glavna vzroka za ponoven pojav ljudskih pobožnosti:

- _____
- _____

4.2 Naštej vsaj 5 različnih ljudskih pobožnosti:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

4.3 Katera tuja romarska središča so bila priljubljena med Slovenci in zakaj se razvijejo slovenske romarske poti?

PRILOGA 2:

Življenje na Slovenskem v 15. in 16. stoletju (UČNI LIST-rešitve)

1. Življenje podložnikov

1.1 Obkroži DA, če je trditev pravilna in NE, če je trditev nepravilna.

a) Življenje podložnikov se je od 14. stoletja izboljšalo tako v Evropi, kot tudi na Slovenskem.
DA/NE

b) Namesto naturalnih dajatev, so se vse bolj uveljavljale denarne dajatve.

DA/NE

c) Kmetje zemljiškemu gospodu niso pomagali pri obrambi pred Turki.

DA/NE

č) Kmetje so bili ob turškem napadu prepuščeni lastni iznajdljivosti.

DA/NE

1.2 Dopolni manjkajoče dele besedila.

Običajno so se v deželni vojski bojevali le **plemiči**. Po novem pa so morali pri obrambi sodelovati tudi **kmetje**. To je pomenilo še dodatno **obremenitev** kmečkega prebivalstva. V primeru smrti pa je lahko prihajalo do krize, saj ni bilo dovolj **kmetov**, da bi **obdelali** vso zemljo.

Prihajalo pa je tudi do širitve **kmečke** trgovine, ki je kmetom predstavljala dodaten vir **zaslužka**. Temu so močno nasprotovali meščani, saj jim je kmečka trgovina predstavljala **konkurenco**. Vendar pa so bili **meščani** tako močni, da so s pritožbo pri **cesarju** dosegli omejitve kmečke trgovine.

2. Kmečki upori

2.1 Odgovori na vprašanja.

Kako so kmetje skušali ohraniti svoje stare pravice?

Kmetje so se za ohranitev svojih pravic združevali v kmečke zveze in pisali pritožbe cesarju.

Zakaj je bila kmečka vojska neuspešna v bojih s plemiško vojsko?

Kmečka vojska je bila neuspešna zaradi neenotnosti in nejasnih zahtev. Prav tako pa je bila tudi izurjena za obrambo in zato neprimerno organizirana za napad.

2.2 Ustrezno dopolni preglednico.

Kmečki upor	Leto	Vzroki
<u>Koroški</u>	1478	davki, turški vpadi.

<u>Slovenski</u>	1515	graščinska bremena, kmečka trgovina.
<u>Slovensko-hrvaški</u>	1573	davki, kmečka trgovina.
<u>Tolminski</u>	1713	davki, graščinska bremena, kmečka trgovina.

3. Epidemije in naravne nesreče

3.1 Leta 1511 se je zgodil najhujši znani potres na območju današnje Slovenije. Obkroži odgovore, ki predstavijo ta dogodek.

- a) Središče v okolici Idrije.
- b) Njegove posledice je čutila celotna Evropa.
- c) Poškodovani so predvsem kmečki objekti.
- č) Prizadene Benečijo, Furlanijo ter Kranjsko.
- d) Poškodovan je Idrijski rudnik.
- e) Potres ne povzroči smrtnih žrtev.
- f) Na tem območju sočasno poteka vojna in izbruhne kuga.

3.2 Kakšne so bile posledice epidemij kužnih bolezni na gospodarstvo prizadetega območja?

- pomanjkanje delovne sile
- neobdelana zemljišča
- povečajo se mezde
- zmanjša se vrednost nepremičnin

3.3 Od kod izhaja poimenovanje karantena? Obkroži pravilni odgovor.

- a) Kugo je prenašala žival karantena.
- b) V španskem mestu Carantena so se prvič uspešno spopadli s kugo.
- c) Izhaja iz italijanske besede za 40; ladje so namreč v času epidemij 40 dni čakale na dovoljenje za izkrcaje.**

3.4 Od 16. stoletja dalje, so na naših tleh, postavili številne cerkve, ki so bile posvečene zavetnikoma pred kugo sv. Boštjanu in sv. Roku.

4. Ljudske pobožnosti

4.1 Zapiši dva glavna vzroka za ponoven pojav ljudskih pobožnosti:

- težke življenjske razmere
- katoliška obnova v okviru protireformacije

4.2 Naštej vsaj 5 različnih ljudskih pobožnosti:

- romanja

- uprizarjanje pasijonov
- procesije
- litanije
- celodnevno čaščenje
- križev pot
- petje nabožnih pesmi

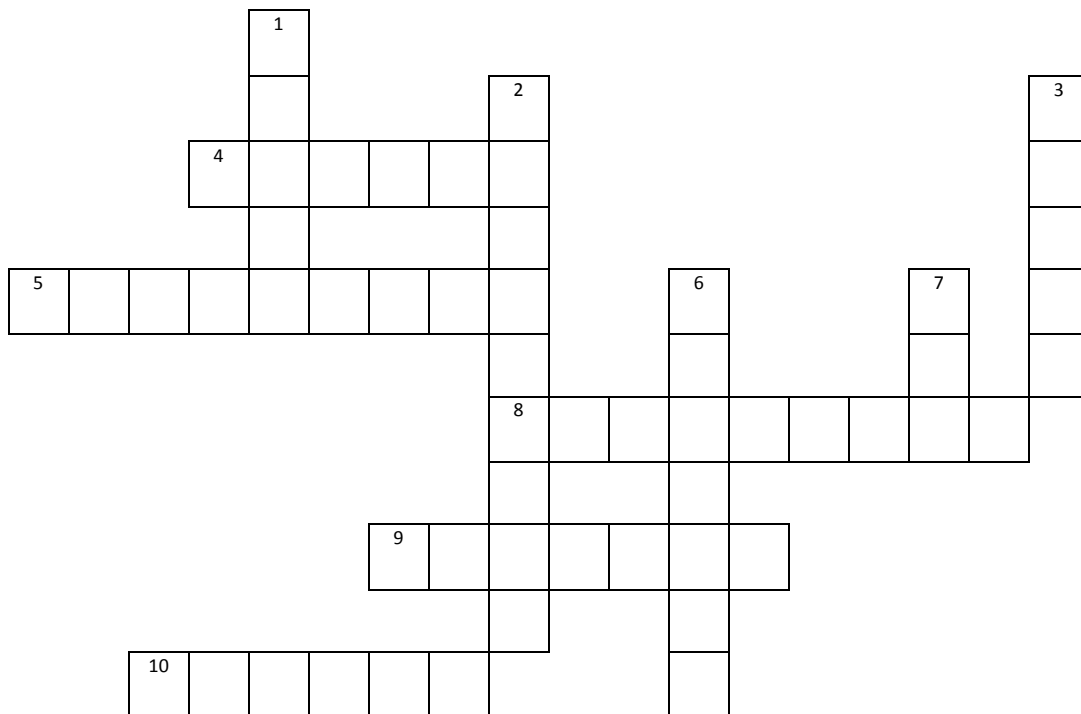
4.3 Katera tuja romarska središča so bila priljubljena med Slovenci in zakaj se razvijejo slovenske romarske poti?

Slovenski romarji so romali v Jeruzalem, Kompostelo, Lurd, Kelmorajn, ipd.

Ker pa si velika večina takšnih romanj ni mogla privoščiti, so se razvila tudi slovenska romarska središča.

PRILOGA 3:

ŽIVLJENJE NA SLOVENSKEM V 15. IN 16. STOLETJU

Vodoravno

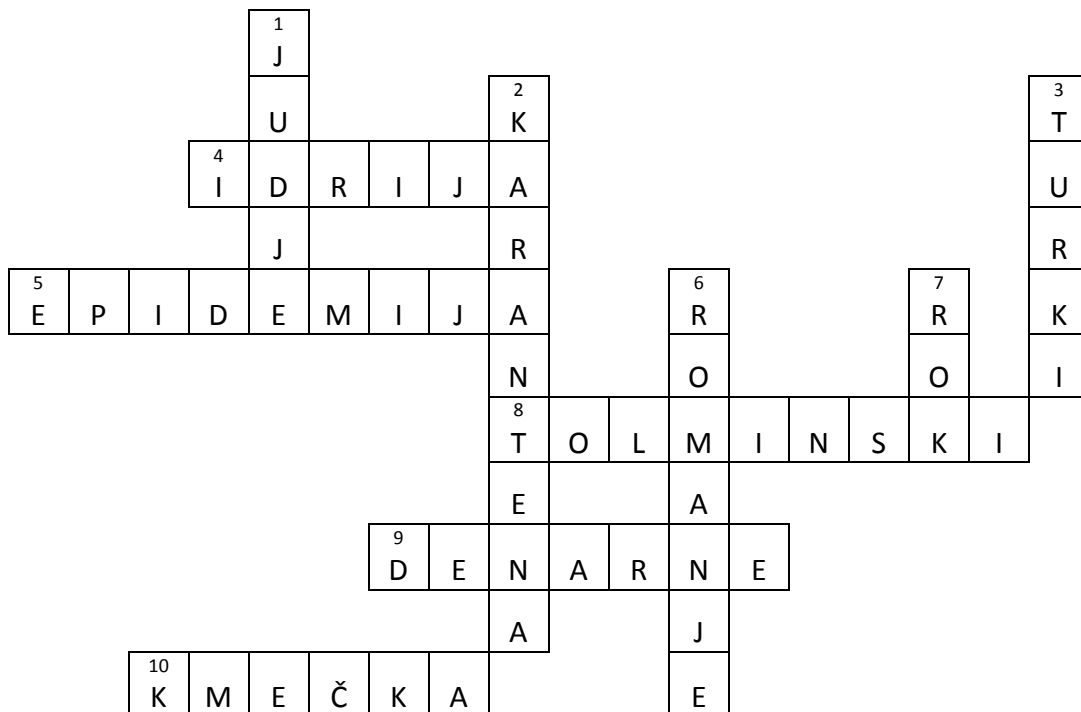
4. Mesto v okolici katerega se je zgodil potres leta 1511.
5. Nenaden izbruh in hitro širjenje kake nalezljive bolezni v človeški populaciji.
8. Kmečki upor iz leta 1713.
9. Namesto naturalnih dajatev, so se vse bolj uveljavljale _____ dajatve.
10. Vrsta trgovine, ki je kmetom predstavljala dodaten vir zaslužka.

Navpično

1. Skupina prebivalstva, ki je bila obtožena širjenja epidemij kuge.
2. Kakršna koli osamitev bolnika zaradi nevarnosti širitve bolezni.
3. Ljudstvo, ki je v 15. in 16. stoletju vpadalo na Slovensko ozemlje.
6. Med Slovenci priljubljena oblika ljudskih pobožnosti.
7. Zavetnik pred kugo.

PRILOGA 4:

ŽIVLJENJE NA SLOVENSKEM V 15. IN 16. STOLETJU

Vodoravno

4. Mesto v okolici katerega se je zgodil potres leta 1511.
5. Nenaden izbruh in hitro širjenje kake nalezljive bolezni v človeški populaciji.
8. Kmečki upor iz leta 1713.
9. Namesto naturalnih dajatev, so se vse bolj uveljavljale _____ dajatve.
10. Vrsta trgovine, ki je kmetom predstavljala dodaten vir zaslužka.

Navpično

1. Skupina prebivalstva, ki je bila obtožena širjenja epidemij kuge.
2. Kakršna koli osamitev bolnika zaradi nevarnosti širitve bolezni.
3. Ljudstvo, ki je v 15. in 16. stoletju vpadalo na Slovensko ozemlje.
6. Med Slovenci priljubljena oblika ljudskih pobožnosti.
7. Zavetnik pred kugo.

PRILOGA 5:

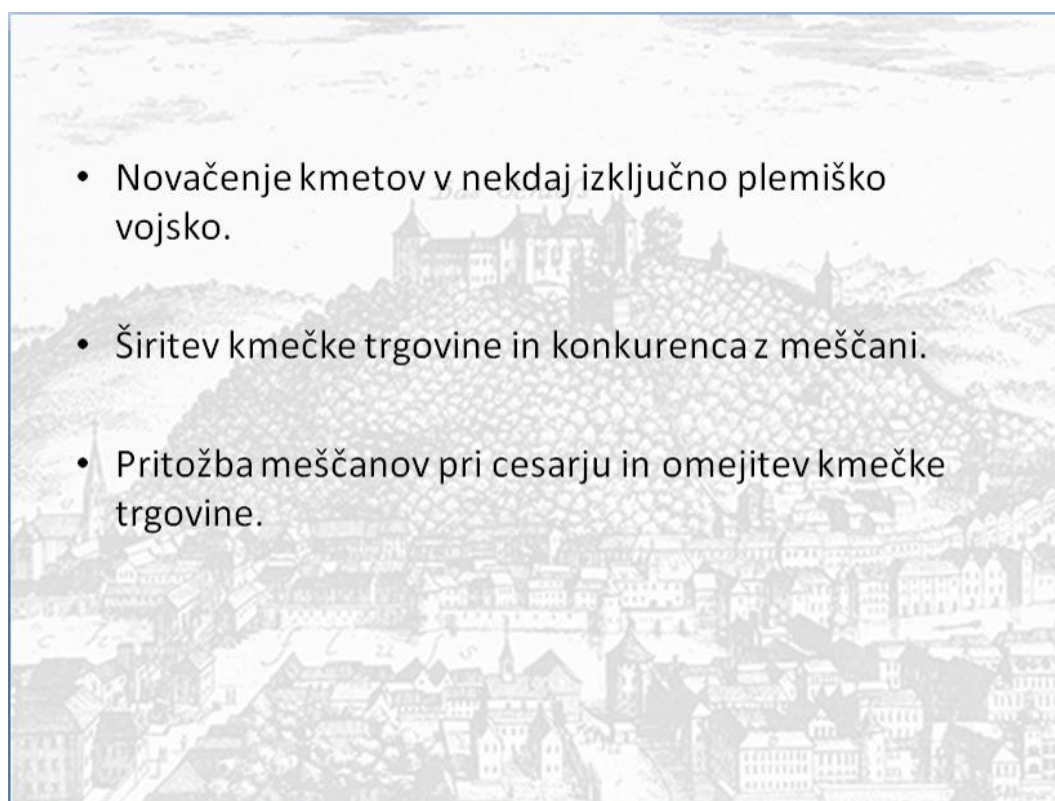
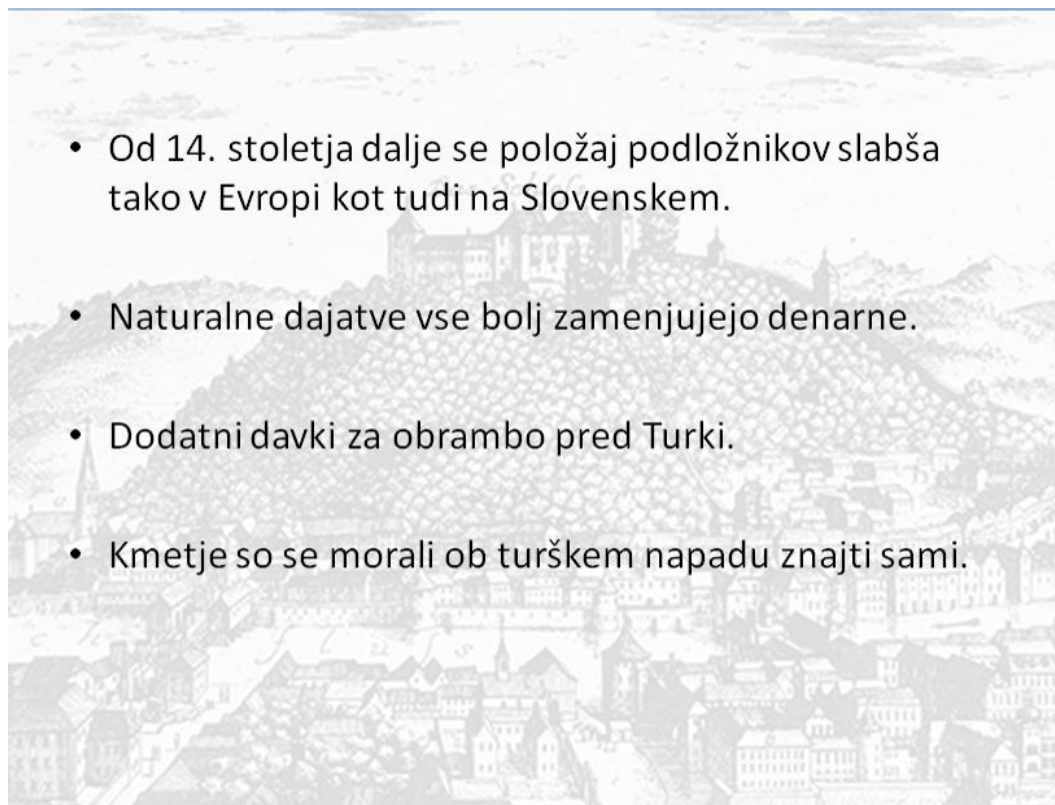

ŽIVLJENJE NA SLOVENSKEM V 15. IN 16. STOLETJU

1. Življenje podložnikov

Slika 1: delo podložnikov na
zemljiškem gospostvu.

Rešitve

- 1.1 Obkroži DA, če je trditev pravilna in NE, če je trditev nepravilna.
- a) Življenje podložnikov se je od 14. stoletja izboljšalo tako v Evropi, kot tudi na Slovenskem. **DA/NE**
- b) Namesto naturalnih dajatev, so se vse bolj uveljavljale denarne dajatve.
- **DA/NE**
- c) Kmetje zemljiškemu gospodu niso pomagali pri obrambi pred Turki.
- **DA/NE**
- č) Kmetje so bili ob turškem napadu prepuščeni lastni iznajdljivosti.
- **DA/NE**

- 1.2 Dopolni manjkajoče dele besedila.
- Običajno so se v deželni vojski bojevali le **plemiči**. Po novem pa so morali pri obrambi sodelovati tudi **kmetje**. To je pomenilo še dodatno **obremenitev** kmečkega prebivalstva. V primeru smrti pa je lahko prihajalo do krize, saj ni bilo dovolj **kmetov**, da bi **obdelali** vso zemljo.
- Prihajalo pa je tudi do širitve **kmečke** trgovine, ki je kmetom predstavljala dodaten vir **zaslužka**. Temu so močno nasprotovali meščani, saj jim je kmečka trgovina predstavljala **konkurenco**. Vendar pa so bili **meščani** tako močni, da so s pritožbo pri **cesarju** dosegli omejitve kmečke trgovine.

2. Kmečki upori

Slika 2: Tolminski kmečki upor.

Rešitve

- **2. Kmečki upori**

- 2.1 Odgovori na vprašanji.

- Kako so kmetje skušali ohraniti svoje stare pravice?

Kmetje so se za ohranitev svojih pravic združevali v kmečke zveze in pisali pritožbe cesarju.

- Zakaj je bila kmečka vojska neuspešna v bojih s plemiško vojsko?

Kmečka vojska je bila neuspešna zaradi neenotnosti in nejasnih zahtev. Prav tako pa je bila tudi izurjena za obrambo in zato neprimerno organizirana za napad.

2.2 Ustrežno dopolni preglednico.

Kmečki upor	Leto	Vzroki
<u>Koroški</u>	1478	davki, turški vpadi.
<u>Slovenski</u>	1515	graščinska bremena, kmečka trgovina.
<u>Slovensko-hrvaški</u>	1573	davki, kmečka trgovina.
<u>Tolminski</u>	1713	davki, graščinska bremena, kmečka trgovina.

3. Epidemije in naravne nesreče

Potres 1511

- Središče v okolici Idrije
- Prizadene Benečijo, Furlanijo ter Kranjsko
- Velika gmotna škoda (cerkve, gradovi, Idrijski rudnik)
- Smrtne žrtve: ?
- vojna, kuga

Epidemije kužnih bolezni

- Glavna grožnja takratnemu prebivalstvu, med njimi prednjači kuga
- Vpliv kuge na gospodarstvo:
 - pomanjkanje delovne sile
 - neobdelana zemljišča
 - povečajo se mezde
 - zmanjša se vrednost nepremičnin...
- Kuga-bolezen srednjega veka?
 - najhujša epidemija na naših tleh konec 17. stoletja

- Kdo je odgovoren za širjenje kuge?
 - Judje in zastrupljanje vodnjakov
 - Bolhe na glodavcih
- Vzroki za epidemije
 - Slaba higiena
 - Pomanjkanje kakovostne hrane
 - Nepoznavanje bolezni!

Slika 3: Zdravnik v zaščitni obleki

- Boj proti kugi
 - Zdravilne rastline
 - Bolnišnice, karantena
 - Vera: kužna znamenja, kapelice, cerkve (zavetnika proti kugi: sv. Boštjan in sv. Rok)

"Ko je bila leta 1644 v tej vasi kuga, je v 14 dneh, nad 100 ljudi padlo v grob. Ljubljanski gospodje in draveljska soveska so se zaobljubili, da bodo sezidali cerkev sv. Roku. Kuga je takoj prenehala, da niti en človek za to boleznijo ni umrl. "

Ljudske pobožnosti-splošno

- Dva glavna vzroka za ponoven pojav ljudskih pobožnosti
 - težke življenjske razmere
 - katoliška obnova v okviru protireformacije
- Vrste ljudskih pobožnosti:
 - romanja
 - uprizarjanje pasijonov
 - procesije
 - litanije
 - celodnevno čaščenje
 - križev pot
 - petje nabožnih pesmi

Romanja

- Jeruzalem, Kompostelo, Lurd, Kelmorajn,...
- Slovenska romarska središča

2

Viri

- Studen, A. idr. (2014). Koraki v času 8: učbenik za zgodovino v 8. razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS.
- Slika 1: delo podložnikov na zemljiškem gospostvu. <http://www.ric.si/mma/M081-511-1-1M/2008102307262236/> (1. 6. 2016). DRSNICA 4.
- Slika 2: Tolminski kmečki upor. <http://puntarskidnevi.si/index.php/zgodovina> (1. 6. 2016). DRSNICA 10.
- Slika 3: Zdravnik v zaščitni obleki. <https://thechirurgeonsapprentice.files.wordpress.com/2012/03/plague21.jpg> (1. 6. 2016). DRSNICA 17.
- Slike romarskih središč. https://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_romarskih_sredi%C5%A1%C4%8D_v_Sloveniji (1. 6. 2016). DRSNICA 21.

² Učitelj projicira slike slovenskih romarskih središč, ki v tem formatu, zaradi animacij, niso vidne.

Autorji prispevkov:

SARA BERTALANIČ
TILEN JERNEJ BLATNIK
RAHELA BUTALA
IVANA DUBAC
ANAMARIJA GORENC
NIVES HRIBAR
ROMAN KRALJ
DARJAN LORENČIČ
TADEJ MADJAR
MONIKA MERHAR
ROBERT MLAKAR
SARA PRIMEC
EVA RAVBAR
NINA ROJEC
KATARINA RUDOLF
LUKA RUTER
ALEKSANDER STOJNŠEK
NINA VIDIC
DANIELA ZVER

***Naslov: Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik XIV, št. 3***

ISSN: 1581-8713

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

*Copyright © Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete UL
(za potrebe predmetov Didaktika zgodovine I, Didaktika
zgodovine II, Pedagoška praksa iz zgodovine, Terensko
delo pri zgodovini v osnovni in srednji šoli)*

Ljubljana

2016